

En sammanhållen svensk polis

Följändringar i författningar

Del 1

Betänkande av Polisorganisationskommittén

Stockholm 2012

STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR

SOU 2012:78

Omslagsbilder: Robert Blombäck och Lars Hedelin / Rikspolisstyrelsen,
Marcus Andrae / Statens kriminaltekniska laboratorium,
Jimmy Gustafsson / Polismyndigheten i Stockholms län,
Elisabeth Hammami / Polismyndigheten i Norrbottens län

Grafisk formgivning: Susan Nilsson, Jupiter Reklam

SOU och Ds kan köpas från Fritzes kundtjänst. För remissutsändningar
av SOU och Ds svarar Fritzes Offentliga Publikationer på uppdrag av
Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Beställningsadress:
Fritzes kundtjänst
106 47 Stockholm
Orderfax: 08-598 191 91
Ordertel: 08-598 191 90
E-post: order.fritzes@nj.se
Internet: www.fritzes.se

*Svara på remiss – hur och varför. Statsrådsberedningen (SB PM 2003:2,
reviderad 2009-05-02)*

– En liten broschyr som underlättar arbetet för den som ska svara på remiss.
Broschyren är gratis och kan laddas ner eller beställas på
<http://www.regeringen.se/remiss>

Textbearbetning och layout har utförts av Regeringskansliet, FA/kommittéservice.

Tryckt av Elanders Sverige AB.
Stockholm 2012

ISBN 978-91-38-23838-7
ISSN 0375-250X

Till statsrådet och chefen för Justitiedepartementet

Regeringen beslutade den 8 juli 2010 kommittédirektiv för ett antal frågor om polisens organisation (dir. 2010:75).

En redovisning av uppdraget gjordes den 30 mars 2012 då den parlamentariska kommittén lämnade betänkandet En sammanhållen svensk polis (SOU 2012:13).

Av kommittédirektiven (dir 2010:75) framgick att i den utsträckning kommittén lämnade förslag som påverkar gällande rätt fick den i uppdrag att också lämna fullständiga författningsförslag. Genom tilläggsdirektiv den 23 februari 2012 beslutade regeringen om förlängd utredningstid till kommittén för arbetet i denna del (dir 2012:13).

Den 25 augusti 2010 förordnades som ordförande för kommittén dåvarande expeditionschefen vid Justitiedepartementet, numera generaldirektören för Kriminalvården, Nils Öberg.

Den 15 september 2010 förordnades som ledamöter polisstyrelseledamoten Gunilla Roxby Cromvall (V), dåvarande riksdagsledamoten Inger Davidson(KD), förste vice talmannen, tillika riksdagsledamoten, Susanne Eberstein (S), riksdagsledamoten Krister Hammarbergh (M), riksdagsledamoten Johan Linander (C), riksdagsledamoten Johan Löfstrand (S), kommunstyrelsens ordförande i Skara kommun Charlotte Nordström (M), partistyrelseledamoten Anna Norrman(MP), riksdagsledamoten Johan Pehrson (FP) och riksdagsledamoten Henrik von Sydow (M). Den 21 mars 2011 förordnades politiske sekreteraren Christoffer Dulny (SD) och kommunstyrelsens ordförande i Landskrona kommun Torkild Strandberg (FP). Den 8 april 2012 förordnades partistyrelseledamoten Jon Karlfeldt att för tilläggsuppdraget ersätta Anna Norrman. Anna Norrman entledigades den 31 mars 2012.

Kommittén har i samband med det första uppdraget antagit namnet Polisorganisationskommittén.

Som experter för tilläggsuppdraget förordnades den 1 april 2012 polismästaren, tillika chefen för enheten för inspektionsverksamhet vid Rikspolisstyrelsen, Carin Ewald, rikskriminalchefen vid Rikspolisstyrelsen Klas Friberg, justitierådet vid Högsta förvaltningsdomstolen Henrik Jermsten, chefsjuristen vid Säkerhetspolisen Lars-Åke Johansson, chefen för Kriminalvårdens internrevision inom Kriminalvården Belinda Karlsson, kanslirådet vid Justitiedepartementet Julia Mikaelsson, enhetschefen vid Säkerhetspolisen Therese Naess, chefsåklagaren vid Åklagarmyndigheten Per Nichols, kanslichefen vid Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden Eva Melander Tell. Julia Mikaelsson entledigades den 14 juni 2012. Samma dag förordnades som expert rättssakkunniga vid Justitiedepartementet Sofie Lindblom.

Kammarrättsfiskalen vid Kammarrätten i Stockholm Caroline Oredsson förordnades som sekreterare den 12 januari 2012. Den 19 mars 2012 förordnades som sekreterare hovrättsassessorn vid Svea hovrätt, tillika verksjuristen vid Säkerhetspolisen, Ewa Bokwall. Den 28 maj 2012 förordnades som sekreterare i författningsdelen polismästaren, tillika operative chefen vid Polismyndigheten i Östergötland, Stefan Mann. Som biträdande sekreterare förordnades den 1 maj 2011 dåvarande jur. stud., numera jur. kand., Lotta Skarp. I sekretariatet har sedan den 24 augusti 2012 jur. stud. Sanna Dixelius arbetat.

I tilläggsdirektiven har regeringen även gett kommittén i uppdrag att analysera konsekvenserna av en eventuell ombildning av Säkerhetspolisen till en fristående polismyndighet inom polisväsendet. Kommittén ska också lämna de förslag som en sådan ombildning i så fall kräver. Denna del redovisas den 28 november 2012 i betänkandet En tydligare organisation för Säkerhetspolisen, SOU 2012:77.

Kommittén har också fått i tilläggsuppdrag att utreda behovet av ett fristående organ som ska granska såväl polisens verksamhet, inklusive den verksamhet som Säkerhetspolisen bedriver, som Kriminalvårdens verksamhet. Kommittén återkommer under 2013 med en redovisning av dessa frågor i två betänkanden.

Härmed överlämnas betänkandet En sammanhållen svensk polis – Följdändringar i författningar, SOU 2012:78. Kommitténs uppdrag i denna del är därmed slutfört.

Stockholm den 28 november 2012

Nils Öberg

Gunilla Roxby Cromvall   *Inger Davidson*

Christoffer Dulny   *Susanne Eberstein*

Krister Hammarbergh   *Jon Karlfeldt*

Johan Linander   *Johan Löfstrand*

Charlotte Nordström   *Johan Pehrson*

Torkild Strandberg   *Henrik von Sydow*

/Stefan Mann

Ewa Bokwall
Caroline Oredsson
Lotta Skarp
Sanna Dixelius

Innehåll

Sammanfattning	15
1 Kommitténs uppdrag och arbete	21
1.1 Vårt uppdrag.....	21
1.2 Arbetets genomförande.....	21
1.3 Avgränsningar	22
1.4 Betänkandets disposition.....	22
2 Forumregler	23
2.1 Inledning.....	23
2.2 Den brottsbekämpande verksamheten	24
2.3 Förvaltningsärenden	25
2.3.1 Handräckningsärenden	26
2.3.2 Vissa andra förvaltningsärenden i första instans.....	29
2.3.3 Överklagande av förvaltningsärenden	36
2.3.4 Regler om rätt för polisorgan att överklaga	43
2.3.5 Regler om överprövning m.m.	44
2.3.6 Övergångsbestämmelser	45
3 Regler om offentlighet och sekretess	47
3.1 Inledning.....	47
3.2 Regler om allmänna handlingar	47
3.3 Behövs det ett förstärkt sekretesskydd för den enskilde?	49

3.4	Hur påverkas polisens möjligheter att samverka och möjligheten till insyn i polisens verksamhet?	53
3.4.1	Samverkan.....	53
3.4.2	Insyn	54
3.5	Vissa ändringar i offentlighets- och sekretesslagstiftningen	55
4	Ändrade organisatoriska begrepp	59
4.1	Inledning.....	59
4.2	Begreppet polismyndighet	60
4.2.1	Vad är en polismyndighet?	60
4.2.2	Polismyndighetsbegreppets framtida tillämpning på Säkerhetspolisen	63
4.2.3	Författningsbestämmelser med ett preciserat polismyndighetsbegrepp.....	64
4.2.4	Författningsbestämmelser med ett polismyndighetsbegrepp som inte är preciserat	68
4.2.5	Ingen författningsändring krävs.....	74
4.2.6	Övriga författningar där begreppet förekommer.....	74
4.3	Begreppet Rikspolisstyrelsen.....	75
4.3.1	Inledning.....	75
4.3.2	Särskilt om uppgiften att meddela föreskrifter	76
4.3.3	Författningsbestämmelser där det är tillräckligt att ordet ”Rikspolisstyrelsen” byts ut.....	80
4.3.4	Begrepp med anknytning till begreppet Rikspolisstyrelsen	80
4.3.5	Författningsbestämmelser där både begreppet Rikspolisstyrelsen och polismyndighetsbegreppet förekommer.....	82
4.4	Begreppet polisstyrelsen	82
4.5	Begreppen polischef och länspolismästare.....	83
4.5.1	Begreppet polischef.....	84
4.5.2	Begreppet länspolismästare	85
4.6	Begreppet polisdistrikt.....	86

4.7	Begreppen polisen, den lokala polisorganisationen och polis.....	87
4.7.1	Begreppet polisen	88
4.7.2	Den lokala polisorganisationen.....	90
4.7.3	Begreppet polis	90
4.8	Begreppet polisväsendet	92
4.9	Begreppet Statens kriminaltekniska laboratorium.....	93
4.10	Begreppet Säkerhetspolisen.....	94
4.11	Särskilda överväganden beträffande vissa författningar	97
4.11.1	En ny polisförordning	97
4.11.2	Polisens interna verksamhet.....	100
4.11.3	Polisens internationella verksamhet	105
4.11.4	Registerförfattningar	115
4.11.5	Övriga författningar	141
5	Övergångsbestämmelser.....	175
5.1	En ny lag med anledning av den nya myndighetsorganisationen inom polisen.....	175
5.2	Ytterligare övergångsbestämmelser	177
6	Konsekvensbeskrivning	181
7	Författningskommentar	183
	Inledning.....	183
7.1	Förslaget till lag (201x:00) med anledning av ny myndighetsorganisation inom polisen.....	185
7.2	Förslaget till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen	190
7.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (1918:163) med vissa bestämmelser om sjöfynd	190
7.4	Förslaget till lag om ändring i växellagen (1932:130)	191
7.5	Förslaget till lag om ändring i lagen (1933:269) om ägofred	191

7.6	Förslaget till lag om ändring i rättegångsbalken.....	192
7.7	Förslaget till lag om ändring i lagen (1957:668) om utlämning för brott	193
7.8	Förslaget till lag om ändring i lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m.	193
7.9	Förslaget till lag om ändring i lagen (1966:742) om hotell- och pensionatrörelse	194
7.10	Förslaget till lag om ändring i lagen (1970:375) om utlämning till Danmark, Finland, Island eller Norge för verkställighet av beslut om vård eller behandling.....	194
7.11	Förslaget till lag om ändring i lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m.....	195
7.12	Förslaget till lag om ändring i lagen (1974:1065) om visst stöldgods m.m.....	196
7.13	Förslaget till lag om ändring i lagen (1974:1066) om förfarande med förverkad egendom och hittegods m.m. ...	196
7.14	Förslaget till lag om ändring i lagen (1976:206) om felparkeringsavgift.....	197
7.15	Förslaget till lag om ändring i lagen (1979:357) om yrkesmässig försäljning av dyrkverktyg.....	197
7.16	Förslaget till lag om ändring i lagen (1980:578) om ordningsvakter	198
7.17	Förslaget till lag om ändring i lagen (1981:324) om medborgarvittnen	198
7.18	Förslaget till lag om ändring i lagen (1983:1097) med vissa bestämmelser om larmanläggningar m.m.....	199
7.19	Förslaget till lag om ändring i polislagen (1984:387)	199
7.20	Förslaget till lag om ändring i förvaltningslagen (1986:223)	200

7.21 Förslaget till lag om ändring i jaktlagen (1987:259)	200
7.22 Förslaget till lag om ändring i lagen (1988:688) om kontaktförbud	200
7.23 Förslaget till lag om ändring i begravningslagen (1990:1144).....	201
7.24 Förslaget till lag om ändring i lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll.....	202
7.25 Förslaget till lag om ändring i ordningslagen (1993:1617).....	202
7.26 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:451) om intensivövervakning med elektronisk kontroll	205
7.27 Förslaget till lag om ändring i vapenlagen (1996:67).....	205
7.28 Förslaget till lag om ändring i säkerhetsskyddslagen (1996:627)	206
7.29 Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:527) om det statliga personadressregistret	207
7.30 Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:603) om verkställighet av slutna ungdomsvård.....	207
7.31 Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:620) om belastningsregister	208
7.32 Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:621) om misstankeregister	209
7.33 Förslaget till lag om ändring i lagen (1999:271) om handel med begagnade varor	210
7.34 Förslaget till lag om ändring i lagen (2000:343) om internationellt polisiärt samarbete	211
7.35 Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:380) om ändring i lagen (2000:344) om Schengens informationssystem	213

7.36	Förslaget till lag om ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation	213
7.37	Förslaget till lag om ändring i lagen (2003:1174) om vissa former av internationellt samarbete i brottsutredningar	214
7.38	Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:487) om sjöfartsskydd.....	215
7.39	Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:1100) om luftfartsskydd	215
7.40	Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:1167) om vägtransportledare	216
7.41	Förslaget till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)	216
7.42	Förslaget till lag om ändring i lagen (2005:754) om transitering av tredjelandsmedborgare	218
7.43	Förslaget till lag om ändring i lagen (2005:787) om behandling av uppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet	218
7.44	Förslaget till lag om ändring i lagen (2006:343) om Försvarsmaktens stöd till polisen vid terrorismbekämpning.....	219
7.45	Förslaget till lag om ändring i lagen (2006:444) om passagerarregister	220
7.46	Förslaget till lag om ändring i lagen (2006:1209) om hamnskydd.....	221
7.47	Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott	221
7.48	Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	222
7.49	Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:383) om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	223

7.50 Förslaget till lag om ändring i polisdatalagen (2010:361)....	224
7.51 Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:362) om polisens allmänna spaningsregister	228
7.52 Förslaget till lag om ändring i delgivningslagen (2010:1932).....	229
7.53 Förslaget till lag om ändring i kustbevakningsdatalagen (2012:145)	230
7.54 Förslaget till lag om ändring i lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet.....	231
7.55 Förslaget till polisförordning (201x:00)	231

Bilagor

Bilaga 1 Kommittédirektiv.....	253
Bilaga 2 Tilläggsdirektiv	263
Bilaga 3 Sammanställning över de förordningar i vilka det i dag preciserade polismyndighetsbegreppet kan ersättas enbart med ordet ”Polismyndigheten”	271
Bilaga 4 Sammanställning över de förordningar i vilka det i dag icke preciserade polismyndighetsbegreppet, kan ersättas med ordet ”Polismyndigheten”	273
Bilaga 5 Sammanställning över flertalet av de författningar där begreppet polismyndighet inte behöver ändras i författningen	277
Bilaga 6 Sammanställning över de förordningar i vilka det är tillräckligt att byta ordet ”Rikspolisstyrelsen” i olika böjningsformer mot ordet ”Polismyndigheten” i motsvarande böjningsform	281

Sammanfattning

Inriktningen av arbetet

Det finns mer än 500 författningar som avser polisens arbete. En handfull tillkom redan före andra världskriget. Flertalet är dock från tiden efter polisväsendets förstatligande 1965. De centrala polisförfattningarna, polislagen och polisförordningen, tillkom vid tiden för den senaste stora polisreformen 1984.

Kommitténs arbete i författningsdelen har följt två huvudspår. Det ena har varit att anpassa den nuvarande lagstiftningen till den nya polisorganisationen med Polismyndigheten och den fristående Säkerhetspolisen. I detta arbete har samma frågeställningar aktualiserats som vid övriga sammanläggningar av myndigheter inom staten. Det har gällt främst forumfrågor, regler om offentlighet och sekretess samt behovet av övergångsbestämmelser.

Det andra huvudspåret, som varit okomplicerat vid andra myndighetssammanläggningar, har gällt ändringar i de organisatoriska begreppen. Denna fråga har när det gäller polisen varit besvärlig och krävt mycket tid av främst två skäl. Från författningssynpunkt innebär den föreslagna reformen att nuvarande 23 myndigheter – Rikspolisstyrelsen, 21 polismyndigheter och Statens kriminaltekniska laboratorium – ska bli en; Polismyndigheten. Dessutom ska en myndighet, Rikspolisstyrelsen, något förenklat uttryckt, delas upp i två – Polismyndigheten och Säkerhetspolisen. En följd av detta är att i stort sett samtliga författningar som i dag innehåller något av de gamla myndighetsbegreppen har behövt ändras. Genom att polisförfattningarna tillkommit under en lång tid, och många gånger inte haft polisverksamheten som fokus, har de polisiära begreppen inte alltid använts konsekvent. Kommittén har därför också lagt ner ett betydande arbete på att modernisera och ensa den polisiära begreppsapparaten när det gäller begrepp som exempelvis polis, polisen och polishandräckning.

Forumregler

När det gäller forumregler i den brottsbekämpande verksamheten är det kommitténs bedömning att de i flertalet fall inte påverkas av den nya myndighetsorganisationen för polisen, eftersom reglerna inte knyter an till polisiära myndigheter eller verksamhetsområden. Forumregeln i 6 § lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott bör dock ändras så att Stockholms tingsrätt anges som konkurrerande forum.

Kommittén gör bedömningen att det i handräckningsbestämmelser inte finns något behov av forumregler med ett preciserat polismyndighetsbegrepp. De forumregler som innehåller ett sådant begrepp ska därför ändras så att endast begreppet Polismyndigheten anges. Detsamma gäller de bestämmelser som innehåller endast begreppet polismyndighet.

Passlagen och hittegodslagen kan, utan författningsändringar, tillämpas så att varje polisregion i den nya Polismyndigheten är behörig att handlägga ärenden enligt dessa lagar.

Flertalet forumregler med ett preciserat polismyndighetsbegrepp i författningsbestämmelser som innehåller handlingsregler för enskilda bör behållas. Forumreglerna bör dock ändras så att de avser var den enskilde ska vidta åtgärden och inte var ärendet ska handläggas och avgöras. Eftersom forumregeln inte längre kan knytas till en viss polismyndighet, bör regeln i flertalet fall i stället avse ett visst län. På sikt bör målet vara att en ansökan eller anmälan i flertalet ärenden ska kunna göras på valfri ort i landet. Den praxis i forumfrågan som tillämpas för ansökan i ärenden enligt ordningslagen (1993:1617) behöver regleras i lagen.

När det gäller de ärenden som i dag handläggs av Rikspolisstyrelsen bör den nya ledningen för Polismyndigheten som huvudregel få avgöra var dessa ärenden ska handläggas i fortsättningen. Den enskilde bör i dessa ärenden kunna göra ansökan/motsvarande hos myndigheten på valfri ort i den mån Polismyndigheten inte beslutar annat.

Kommittén bedömer att i det korta perspektivet kommer, med något undantag, organisationsförändringarna inom polisen inte att påverka målfördelningen mellan förvaltningsdomstolarna nämnvärt. Vidare gör de organisatoriska förändringarna inom polisen det nödvändigt att ändra några av de särskilda forumregler som gäller för överklagande av vissa ärendegrupper.

Offentlighet och sekretess

I den nya Polismyndigheten kan handläggningen av vissa ärendegrupper komma att koncentreras till en viss enhet. Kommittén gör bedömningen att detta inte innebär att enheten kan anses vara ett självständigt organ i förhållande till myndigheten i övrigt på det sätt som avses i 2 kap. 8 § tryckfrihetsförordningen (TF). Den indelning av den nya Polismyndigheten i polisregioner som kommittén föreslår, torde inte heller medföra att dessa är att anse som självständiga i den mening som avses i 2 kap. 8 § TF.

Omorganisationen av polisen medför inte, enligt kommitténs bedömning, att det behövs några ändringar i offentlighets- och sekretesslagstiftningen i syfte att förstärka sekretesskyddet för den enskilde. Däremot föreslås vissa ändringar i offentlighets- och sekretesslagstiftningen för att anpassa den till den nya myndighetsstrukturen inom polisen.

Ändrade organisatoriska begrepp

För att begränsa behovet av att tillämpa 7 § andra stycket polislagen (1984:387) föreslår kommittén att det i vissa bestämmelser, främst av administrativ karaktär, uttryckligen ska anges vilka bestämmelser som är tillämpliga på Säkerhetspolisen.

När det gäller författningsbestämmelser med ett preciserat polismyndighetsbegrepp, som avser förhållandet inom polisen eller mellan polisen och andra myndigheter eller organ, föreslår kommittén att detta ska utformas så att de ger den nya myndighetsledningen stor frihet att forma en organisation som är den mest rationella. I dessa författningar bör därför det i dag preciserade polismyndighetsbegreppet i flertalet fall ersättas med ordet "Polismyndigheten".

I flertalet författningsbestämmelser som innehåller ett icke preciserat polismyndighetsbegrepp, alltså ordet "polismyndighet", är det tillräckligt att ersätta detta med Polismyndigheten.

Eftersom kommittén föreslår att Rikspolisstyrelsen tillsammans med andra myndigheter ska ingå i den nya Polismyndigheten, behöver begreppet Rikspolisstyrelsen utmönstras ur författningstext. I flertalet fall ska begreppet ersättas med begreppet Polismyndigheten. I några fall bör i stället, främst med hänsyn till internationella åtaganden, ett mera begränsat begrepp anges, exempelvis

huvudkontoret eller någon annan organisationsenhet inom den nya Polismyndigheten.

I dag meddelar Rikspolisstyrelsen föreskrifter för polismyndigheterna med stöd av uttryckliga bemyndiganden i särskilda författningar. I den nya Polismyndigheten kommer många av dessa föreskrifter att kunna betraktas som föreskrifter om arbetsformer inom myndigheten. De kan då i stället meddelas med stöd av 4 § myndighetsförordningen (2007:515).

När det gäller föreskrifter som inte avser arbetsformer inom myndigheten, kommer föreskrifter som Rikspolisstyrelsen i dag meddelar att kräva ett uttryckligt författningsstöd även i den nya organisationen. Detsamma kommer att gälla om Säkerhetspolisen har behov av att kunna meddela sådana föreskrifter. Det stora flertalet av de bemyndiganden som avser normgivning och verkställighet som finns i dag kommer att behövas även i den nya organisationen. Såväl beslutande myndighet som adressat kommer dock att behöva ändras.

När Säkerhetspolisen ombildas till en fristående myndighet inom polisväsendet och inte längre tillhör Rikspolisstyrelsen krävs ett stort antal författningsändringar. I några fall kan begreppet Rikspolisstyrelsen ersättas med Säkerhetspolisen. I många fall behöver dock Säkerhetspolisen anges vid sidan av Polismyndigheten i författningar som i dag innehåller begreppen polismyndighet eller Rikspolisstyrelsen.

Statens kriminaltekniska laboratorium behöver utmönstras som myndighetsbeteckning i författningstext.

Eftersom polisstyrelserna avvecklas behöver detta begrepp i författningstext ersättas med Polismyndigheten. I den nya polisorganisationen kan begreppet polischef i författningstext ersättas med begreppet Polismyndigheten. Begreppet länspolismästare bör utmönstras ur författningstext vid övergången till den nya Polismyndigheten. Begreppet polisdistrikt är överflödigt i den nya polisorganisationen och kan utmönstras ur författningstext. Begreppet polisväsendet, som kommer att vara synonymt med begreppet polisen, bör behållas i författningstext.

I författningstext bör begreppen polisen och polis ersättas med begreppen Polismyndigheten eller polisman där dessa begrepp uppenbarligen avses. I den nya polisorganisationen kan inte längre begreppet den lokala polisorganisationen användas. Begreppet behöver därför utmönstras ur författningstext.

En ny polisförordning bör ersätta den som gäller i dag. Den nya polisförordningen ska, tillsammans med polislagen, vara det grundläggande regelverket när det gäller polisens verksamhet. Som ett steg i detta arbete bör den s.k. skjutkungörelsen (1969:84) och polisutbildningsförordningen (1999:740) arbetas in i den nya polisförordningen.

Övergångsbestämmelser

När det gäller övergångsbestämmelser bör de övergångsbestämmelser som är gemensamma för den nya polisorganisationen samlas i en övergångslag och särskilda övergångsbestämmelser införas i några författningar.

1 Kommitténs uppdrag och arbete

1.1 Vårt uppdrag

Polisorganisationskommitténs första betänkande (En sammanhållen svensk polis, SOU 2012:13), som behandlade frågan om en ny organisation för polisen, innehöll vissa förslag till författningsändringar i de centrala polisförfattningarna, främst polislagen (1984:387) och polisförordningen (1998:1558). Enligt direktivet skulle kommittén, i den utsträckning organisationsförslagen påverkade gällande rätt, också lämna fullständiga författningsförslag. I tilläggsdirektiv (dir. 2012:13) konstaterade regeringen att frågan om i vilken utsträckning en förändrad organisation även kräver följdändringar i andra författningar där polisen omnämns kräver en omfattande analys. Kommitténs redovisning av uppdraget i denna del senarelades därför till den 30 november 2012. Det är detta uppdrag som redovisas i detta betänkande.

1.2 Arbetets genomförande

Utredningsarbetet har genomförts från februari till november 2012. Kommitténs ledamöter och experter har haft ett gemensamt uppstartssammanträde. Efter det inledande sammanträdet har kommitténs ledamöter, när det gäller denna del, sammanträtt vid ett tillfälle. Kommitténs experter har sammanträtt vid två tillfällen.

Utredningsarbetet har bedrivits på sedvanligt sätt. Kommitténs ordförande och sekretariatet har regelbundet träffats för planering, överläggningar, genomgång av texter m.m. Sekretariatet har studerat propositioner, betänkanen och litteratur som har relevans för våra frågor.

1.3 Avgränsningar

Uppdraget är avgränsat till att utreda i vilken utsträckning en förändrad organisation för polisen kräver följdändringar i författningar. Utgångspunkten för kommitténs arbete har därför varit de organisatoriska begrepp som förekommer i de författningar där polisen omnämns. Direktiven ger inte utrymme för att kommittén ska kunna föreslå ändringar i uppdrag och arbetsuppgifter för polisen. Moderniseringar av ålderdomliga begrepp är dock en del av författningsarbetet.

Kommitténs överväganden och förslag avser författningarna i deras lydelse per den 1 november 2012.

1.4 Betänkandets disposition

I kapitel 1 beskrivs vårt uppdrag och arbetssätt.

I kapitel 2 behandlas kommitténs överväganden om olika forumregler.

Våra överväganden som rör regler om offentlighet och sekretess finns i kapitel 3.

Kommittén redovisar i kapitel 4 de förändringar i polisens organisatoriska begrepp som behöver göras i lagstiftningen.

I kapitel 5 behandlar kommittén frågan om behovet av övergångsbestämmelser och hur sådana kan utformas.

En konsekvensbeskrivning redovisas i kapitel 6.

Kapitel 7 innehåller en författningskommentar.

Kapitel 1–7 och bilagor redovisas i del 1 av betänkandet. I del 2 redovisas författningsförslagen.

2 Forumregler

2.1 Inledning

Med forumregler menas de regler som styr vilken myndighet som ska handlägga ett ärende. Forumreglerna aktualiseras såväl då ett ärende ska prövas första gången, som när ett beslut i ett avgjort ärende ska överklagas. Kommittén föreslog i SOU 2012:13 att de hittillsvarande 21 polismyndigheterna ska läggas samman till Polismyndigheten och att Säkerhetspolisen ska ombildas till en fristående myndighet inom polisväsendet. I betänkandet SOU 2012:77, som nu också lämnas, analyserar kommittén konsekvenserna av att ombilda Säkerhetspolisen till en sådan fristående myndighet. Det finns då anledning att överväga i vilken omfattning ärendehandläggningen ska styras, men nu internt inom den nya Polismyndigheten och Säkerhetspolisen. En annan fråga hänger samman med reglerna om överklagande. Forumreglerna vid överklagande styrs i stor omfattning av på vilken ort det överklagade beslutet fattats. Ändringar i reglerna om var ett ärende ska handläggas påverkar således även vart beslutet ska överklagas. Forumreglerna om överklagande avser i dessa fall endast den geografiska kompetensen och då som regel vilken av förvaltningsrätterna eller länsstyrelserna som är rätt forum.

De forumregler som kommittén behandlar i detta avsnitt avser i huvudsak polisens förvaltningsärenden, men i något fall påverkas även forumreglerna för myndigheternas brottsbekämpande verksamhet.

2.2 Den brottsbekämpande verksamheten

Förslag: Forumregeln i 6 § lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott ska ändras så att Stockholms tingsrätt anges som konkurrerande forum.

Bedömning: De forumregler i övrigt som avser den brottsbekämpande verksamheten påverkas inte av den nya myndighetsorganisationen för polisen, eftersom reglerna inte knyter an till polisiära myndigheter eller verksamhetsområden.

I den brottsbekämpande verksamheten finns det endast ett fåtal regler som direkt berör polisverksamheten, eftersom det normalt dels är åklagare, förundersökningsledare eller polisman som pekas ut som behöriga, dels är brottmålsforum som avgör var frågan ska handläggas. En författningsbestämmelse behöver dock ändras. Med stöd av *lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott* kan en domstol besluta om vissa tvångsmedel redan i syfte att förhindra att särskilt allvarliga brott kommer till utförande. Det är tingsrätten som prövar frågan om att använda tvångsmedel på ansökan av åklagaren. Behörig tingsrätt är, enligt 6 § lagen, rätten i den ort där ledningen för den polismyndighet som handlägger ärendet finns. Domstolsforum bestäms således med utgångspunkt i indelningen i polismyndigheter. I en polisorganisation med två myndigheter, Polismyndigheten och Säkerhetspolisen, måste forumfrågan avgöras på en annan grund. Eftersom det inte finns någon generell forumregel att falla tillbaka på, är en ny uttrycklig reglering nödvändig.

Möjligheten att knyta forumfrågan till län, på så sätt att behörig tingsrätt är rätten i det län där polisen handlägger ärendet, är utesluten med hänsyn till att det finns fler än en tingsrätt i några län. Ett alternativ skulle kunna vara att, med lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll som förebild, samla samtliga dessa mål vid Stockholms tingsrätt.¹ Med hänsyn till att detta alternativ avvisades vid tillkomsten av 2007 års lag, bör det inte aktualiseras på nytt.² Det lämpligaste alternativet, som knyter an till den nuvarande lösningen, är att bestämma forumfrågan med utgångspunkt i de polisregioner som kommittén föreslår. Bestämmelsen bör då utformas så att behörig tingsrätt är rätten i den ort där ledningen för den

¹ Se 21 § lagen.

² Förslaget fördes fram i Ds 2005:21, men togs inte upp i propositionen (prop. 2005/06:177).

polisregion som handlägger ärendet finns. Ett liknande sätt att beskriva den regionala enheten under myndighetsnivån finns beträffande Skatteverket i 9 § förordningen (1997:899) om myndighetssamverkan mot ekonomisk brottslighet. Flertalet ärenden enligt lagen handläggs dock av Säkerhetspolisen. Eftersom denna myndighet inte förväntas ha en regionindelning av det slag som kommittén föreslår för Polismyndigheten, behövs det en forumregel även för dessa ärenden. Det är då lämpligt att knyta an till det förslag om Stockholms tingsrätt som konkurrerande forum för dessa ärenden som Utredningen om hemliga tvångsmedel nyligen lagt fram.³ Följaktligen bör det anges att Stockholms tingsrätt, vid sidan av rätten i den ort där ledningen för den polisregion som handlägger ärendet finns, är behörig. En följd av den valda lösningen blir att samtliga ärenden enligt lagen som Säkerhetspolisen handlägger, kommer att handläggas vid Stockholms tingsrätt. Den närmare utformningen av bestämmelsen framgår av författningskommentaren.

Övriga forumregler som avser den brottsbekämpande verksamheten återfinns främst i rättegångsbalken. Kommittén bedömer att dessa regler inte kommer att påverkas av förslaget om att lägga samman polismyndigheterna, eftersom reglerna inte knyter an till polisiära myndigheter eller verksamhetsområden.⁴

2.3 Förvaltningsärenden

Polisens myndigheter handlägger i dag ett stort antal förvaltningsärenden. Två stora grupper av ärenden avser handräckning respektive ärenden som rör enskilda medborgare, exempelvis tillståndsgivning och anmälningsskyldigheter av olika slag.

---

³ Se betänkandet (SOU 2012:44) Hemliga tvångsmedel mot allvarliga brott s. 752 f.

⁴ Bestämmelsen om anmälningsskyldighet i 25 kap. 1 § rättegångsbalken, som är att anse som en forumregel i den brottsbekämpande verksamheten, behandlas av systematiska skäl i avsnitt 2.3.2. tillsammans med övriga bestämmelser om anmälningsskyldighet.

2.3.1 Handräckningsärenden

Bedömning: När det gäller handräckningsbestämmelser finns det inte behov av forumregler med ett preciserat polismyndighetsbegrepp.

Förslag: De forumregler som innehåller ett preciserat polismyndighetsbegrepp ska ändras så att endast begreppet Polismyndigheten anges. Detsamma gäller de bestämmelser som innehåller endast begreppet polismyndighet.

En rad författningar ålägger polismyndigheterna att hjälpa och på olika sätt biträda andra myndigheter i deras verksamhet, s.k. handräckning. Transporter, hämtningar och närvaro vid förrättningar är exempel på handräckningar. Endast ett fåtal av dessa författningar innehåller några uttryckliga forumregler. I stället anges endast polismyndigheten. Enligt fast praxis görs dock en framställning om polishandräckning hos den polismyndighet inom vars distrikt den person, den lokal eller det föremål som handräckningen avser befinner sig.

Den utbildade praxisen torde utan svårigheter kunna tillämpas även inom den nya Polismyndigheten. Liksom hittills får den myndighet som begär handräckningen vända sig till polisen på den aktuella orten eller på den ort där närmaste polisenhet finns. Det är sedan en fråga internt i den nya Polismyndigheten att besluta om vilken polisenhet som ska verkställa handräckningen. Kommittén ser därför inget behov av att komplettera reglerna om handräckning med en forumregel.

Uttryckliga forumbestämmelser, med den innebörd som nyss redovisats, finns i följande författningar.

- 26 a § lagen (1957:668) om utlämning för brott
- 8 § lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m.
- 10 § lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m.
- 17 § lagen (1994:451) om intensivövervakning med elektronisk kontroll
- 9 § lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård

- 9 § kungörelsen (1970:710) om utlämning till eller från Danmark, Finland, Island eller Norge för verkställighet av beslut om vård eller behandling
- 22 § förordningen (1977:178) med vissa bestämmelser om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom
- 9 b § förordningen (1982:306) med vissa bestämmelser om utlämning för brott till Sverige
- 4 § förordningen (1994:1060) om intensivövervakning med elektronisk kontroll
- 2 kap. 9 § förordningen (1998:642) om verkställighet av frivårdspåföljder
- 9 § förordningen (2003:1179) om överlämnade från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder och
- 34 § fängelseförordningen (2010:2010).

När det gäller de författningar som har en uttrycklig forumregel står valet mellan att anpassa denna till en organisation med den nya Polismyndigheten eller att upphäva regeln. Med hänsyn till att det finns en väl etablerad praxis i forumfrågan som kan tillämpas även för den föreslagna nya polisorganisationen, finns det få fördelar med att ha en särskild reglering av samma innebörd endast för ett fåtal fall. Den särskilda regleringen av forumfrågan i de nyssnämnda författningarna bör därför upphävas. Istället bör Polismyndigheten få denna uppgift. I vissa fall kan det finnas anledning att komplettera bestämmelsen för att Polismyndigheten ska få information om var den person, den lokal eller det föremål som handräckningen avser finns. Slutligen bör uppmärksammas att det kan vara nödvändigt att behålla den särskilda regleringen av forumfrågan i den mån den vilar på en internationell överenskommelse.

Vidare ska de författningar där ordet "polismyndighet" används i betydelsen en av flera sådana myndigheter, dvs. i den betydelse som begreppet har i dag, ändras i samtliga handräckningsförfattningar så att "Polismyndigheten" anges som behörig myndighet i fortsättningen.

Slutligen har kommittén uppmärksammat att skyldigheten att lämna handräckning i vissa handräckningsbestämmelser ålagts "polisen" och inte polismyndigheten. Redan med nuvarande terminologi kan ett sådant uttryckssätt leda till oklarheter. Med den

bestämning av begreppet polisen som kommittén föreslår, Polismyndigheten och Säkerhetspolisen sammantagna, är det nödvändigt att ersätta begreppet polisen med Polismyndigheten, eftersom det är fråga om arbetsuppgifter som enbart denna myndighet ska ha. Kommittén föreslår därför att begreppen polisen och polis ersätts med Polismyndigheten i de författningar om handräckning där begreppet förekommer. De författningsbestämmelser som avses är

- 8 § lagen (1982:636) om anordnande av visst automatspel
- 2 kap. 3 § lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter och
- 6 § lagen (2005:426) om arbetstid m.m. för flygpersonal inom civilflyget.

I fyra författningar används begreppet polishandräckning. Dessa bestämmelser är

- rubriken närmast före 45 § lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall,
- rubriken närmast före 43 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga,
- 28 § lagen (1998:150) om allmän kameraövervakning och
- rubriken närmast före 20 § lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård.

Detta begrepp bör bytas mot ”handräckning av Polismyndigheten“. Begreppet ”polishjälp” behandlas i avsnitt 4.7.3.

2.3.2 Vissa andra förvaltningsärenden i första instans

Förslag: Flertalet forumregler med ett preciserat polismyndighetsbegrepp i författningsbestämmelser som innehåller handlingsregler för enskilda ska behållas. Forumreglerna ändras så att de avser var den enskilde ska vidta åtgärden och inte var ärendet ska handläggas och avgöras. Eftersom forumregeln inte kan anknytas till en viss polismyndighet, ska regeln i flertalet fall i stället avse ett visst län. Den praxis i forumfrågan som tillämpas för ansökan i ärenden enligt ordningslagen (1993:1617) ska regleras i lagen.

Bedömning: Passlagen och hittegodslagen kan, utan författningsändringar, tillämpas så att varje polisregion i den nya Polismyndigheten är behörig att handlägga ärenden enligt dessa lagar.

När det gäller de ärenden som i dag handläggs av Rikspolisstyrelsen bör den nya myndighetsledningen som huvudregel få avgöra var dessa ärenden ska handläggas i fortsättningen. Den enskilde bör i dessa ärenden kunna göra ansökan/motsvarande hos myndigheten på valfri ort i den mån den nya Polismyndigheten inte beslutar annat.

De förvaltningsärenden som behandlas i detta avsnitt är sådana där den aktuella författningsbestämmelsen innehåller handlingsregler för enskilda.

Ärenden som handläggs av polismyndigheterna

Endast vissa författningar som avser förvaltningsärenden som ska handläggas av polismyndigheterna innehåller några uttryckliga forumregler. Som regel anges endast begreppet polismyndighet. Uttryckliga regler finns dock i *vapenlagstiftningen* genom 6 kap. 6 § vapenlagen (1996:67), 1, 5, 11 och 13 kap. vapenförordningen (1996:70) och 12 § förordningen (1992:1303) om krigsmateriel samt i *ordningsvaktlagstiftningen* genom 5 och 6 §§ lagen (1980:578) om ordningsvakter och 1 § ordningsvaktsförordningen (1980:589). Dessa författningar omfattar två av de största grupperna av förvaltningsärenden hos polismyndigheterna.

Mer eller mindre uttryckliga forumregler finns därutöver i

- 2 § lagen (1918:163) om sjöfynd

- 12 kap. 89 § växellagen (1932:130)⁵
- 5 kap. 57 § lagen (1933:269) om ägofred
- 25 kap. 1 § rättegångsbalken
- 2 § lagen (1966:742) om hotell- och pensionatsrörelse
- 8–10 §§ lagen (1976:206) om felparkeringsavgift
- 3 § lagen (1983:1097) med vissa bestämmelser om larmanläggningar m.m.
- 28 § jaktlagen (1987:259)
- 4 kap. 4 och 6 §§ begravningslagen (1990:1144)
- 10 kap. 8 § utlänningslagen (2005:716)
- 3 § lagen (1999:271) om handel med begagnade varor och 8 § förordningen (1999:272) med samma namn
- 2 § kungörelsen (1973:261) om utbetalning av vissa ersättningar i mål eller ärende vid domstol m.m.
- 15 § förordningen (1974:286) om beräkning av strafftid m.m.
- 28 d §, 36 § och 40 § jaktförordningen (1987:905)
- 6–7, 9, 11 och 14 §§ förordningen (1988:842) om ersättning och belöning till den som hjälper polisen
- 3 § förordningen (1990:415) om tillstånd till införsel av vissa farliga föremål
- 2 a kap. 3 § förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen
- 3 § förordningen (1998:641) om verkställighet av slutna ungdomsvård och
- 5 kap. 4 § luftfartsförordningen (2010:770).

Till detta kommer den tidsbegränsade lagstiftningen om försöksverksamhet med trafiknykterhetskontrollanter i hamnar som upphör den 1 juli 2013.⁶

---

⁵ Det kan ifrågasättas om bestämmelsen är möjlig att tillämpa i dag.

⁶ Se lagen (2010:374) om försöksverksamhet med trafiknykterhetskontrollanter i hamnar och 3 § förordningen (2010:375) med samma namn.

I de fall forumregler saknas, är lagstiftarens avsikt ibland att varje polismyndighet ska vara behörig. Så är fallet när det gäller *pass-ärenden*⁷ och *hittegodsärenden*⁸. Vanligare är dock att vissa forumregler ändå upprätthålls i praktiken. Exempel på detta är ärenden som avser tillstånd och andra åtgärder enligt *ordningslagen* (1993:1617)⁹ samt åtgärder enligt *utlänningslagen* (2005:716).

Oavsett om forumreglerna är uttryckliga eller grundade på praxis, innebär de i huvudsak följande. Ärenden som avser prövning av lämplighet hos en fysisk eller juridisk person, exempelvis tillstånd att inneha vapen, handläggs av den polismyndighet inom vars distrikt den sökande är bosatt eller, i fråga om en juridisk person, ledningen utövas. Ärenden som avser prövning av en viss aktivitet eller verksamhet, exempelvis tillstånd att anordna offentliga tillställningar och allmänna sammankomster eller att driva hotell, handläggs av den polismyndighet inom vars distrikt aktiviteten eller verksamheten ska bedrivas. Beträffande åtgärder mot en viss person är den polismyndighet behörig inom vars distrikt personen är bosatt eller annars vistas. När det gäller en skyldighet att anmäla en viss inträffad händelse, exempelvis ett dödsfall eller ett skadat djur, är behörig myndighet den inom vars distrikt den händelse som ska anmälas har inträffat. Denna praxis, som varit etablerad sedan många år, torde grundas på bedömningen att förvaltningsärenden handläggs bäst där kunskapen om de förhållanden de avser är störst, dvs. så nära den eller det som ska prövas som möjligt.

När, såsom kommittén föreslagit, de nuvarande polismyndigheterna läggs samman till en myndighet, Polismyndigheten, förlorar de nuvarande forumreglerna sin betydelse. Frågan är då i vilken omfattning det finns behov av att genom författningsreglering styra ärendenas handläggning även inom Polismyndigheten.

För en sådan styrning talar främst

- att vissa ärendegrupper har en sådan lokal koppling att de bäst avgörs lokalt
- att avsaknaden av en styrning genom författningsreglering medför att statsmakterna frånhänder sig möjligheten att styra servicenivå och tillgänglighet hos den nya Polismyndigheten

---

⁷ Prop. 1977/78:156 s. 85 f.

⁸ Jfr 6 § kungörelsen (1938:677) med vissa föreskrifter rörande polismyndighets befattning med hittegods.

⁹ Se bl.a. http://www.polisen.se/Vastra_Gotaland/Service/Tillstand/Har-ansoker-du-om-tillstand/

- att handlingsregler som avser enskilda ska vara så tydligt utformade att det inte råder något tvivel om var en förpliktelse ska fullgöras och att det också enkelt kan avgöras om den enskilde har uppfyllt sina förpliktelser och
- att polisens ärendehanteringssystem i dag inte medger en nationell hantering av samtliga ärendegrupper.

Mot en författningsreglerad styrning av ärendehandläggningen talar främst

- att utvecklingen mot allt större myndigheter i förening med en alltmer centraliserad handläggning har medfört att den lokala kännedomen när det gäller personer och platser har minskat och
- att en styrning hämmar den rationaliseringspotential som är ett viktigt skäl till att den nya Polismyndigheten inrättas.

Vid en samlad bedömning är det kommitténs slutsats att det finns anledning att behålla någon form av författningsmässig styrning av forumfrågan för flertalet av de ärendegrupper som i dag har en sådan. De bedömningar av forumfrågan som under åren gjorts i skilda lagstiftningar i en organisation med flera polismyndigheter har, i vart fall övergångsvis, bäring även i den nya Polismyndigheten.

Forumreglerna behöver dock anpassas efter de nya förhållandena och förtydligas. Vid utformningen av nya regler bör man falla tillbaka på den praxis som gäller för den stora mängd ärendegrupper för vilka inga uttryckliga forumregler finns. Ett viktigt skäl för detta är att dessa regler är etablerade hos allmänheten. Såsom redovisats innehåller de i praxis utvecklade forumreglerna i flertalet fall en koppling till polisdistriktet, alltså länet. En fortsatt sådan länskoppling, även för de uttryckliga forumreglerna, innebär därför enligt kommitténs mening minst olägenheter för allmänheten. En sådan lösning bör därför väljas som huvudregel. I detta sammanhang vill dock kommittén understryka att målet på sikt bör vara att flertalet författningsreglerade forumregler ska kunna avvecklas så att ansökan och anmälan ska kunna göras var som helst i landet. Det finns dock regler om anmälningsplikt, exempelvis då det gäller skadat vilt eller läkares anmälan om vapeninnehavare som bedöms var psykiskt sjuk, som även i framtiden bör vara utformade med geografisk hänsyn.

För att inte binda upp den nya Polismyndigheten när det gäller var ett ärende om tillstånd/motsvarande ska handläggas bör det i sådana ärendegrupper vara tillräcklig att reglera var ansökan ska göras. Det är sedan en fråga för Polismyndigheten att avgöra vid vilken enhet i landet som handläggning och beslut ska hanteras.

Författningstekniskt kan preciseringen åstadkommas genom en bestämmelse om att tillstånd/motsvarande söks hos "Polismyndigheten" kompletterad med "Ansökan/motsvarande görs i det län som ...". För anmälningsärenden anges på motsvarande sätt att anmälan ska göras hos "Polismyndigheten" kompletterat med "Anmälan görs i det län som ...".

Kommittén har tidigare föreslagit att den nya myndigheten ska vara indelad i geografiska verksamhetsområden, polisregioner. Alternativt skulle därför en ny forumregel kunna utformas så att den kopplar till en polisregion. Kommittén är naturligtvis även medveten om att den statliga regionala förvaltningen är föremål för översyn som på sikt kan komma att påverka indelningen i län. Med dagens utgångspunkt är likväl en anknytning till begreppet län att föredra framför den till begreppet polisregion. Här spelar även in att begreppet län under överskådlig tid kommer att vara mer etablerat hos allmänheten än en kommande indelning i polisregioner. För att underlätta en smidig anpassning till ändrade förhållanden bör dock den kompletterande bestämmelsen som anger var ansökan ska göras, där det är möjligt och lämpligt, tas in i tillämpningsfördningen till respektive lag där en sådan finns.

I detta sammanhang vill kommittén betona vikten av att den nya Polismyndigheten utvecklar servicenivån i förvaltningsärenden gentemot medborgarna. På så sätt kan behovet av särskilda forumregler ytterligare minska. Detta förutsätter såväl en kraftfull utveckling av nationella och rationella ärendehanteringssystem med it-baserade ordningar för ansökan/anmälan och beslut som väl fungerande kommunikationsvägar för den som vill ha personlig kontakt med myndigheten i ett ärende. De överväganden som gjordes när Skattverket inrättades¹⁰, och det utvecklingsarbete som bedrivits av denna myndighet därefter, bör kunna vara vägledande även för polisen.

I några fall bör avsteg göras från den föreslagna forumregeln på så sätt att den i stället knyts till begreppet ort. När det gäller det ålderdomliga stadgandet i 12 kap. 89 § *växellagen* (1932:130), sak-

---

¹⁰ Se prop. 2002/03:99 s. 246 ff.

nas det anledning att behålla den särskilda forumregeln som innebär att polismyndigheten på orten ska kontaktas för upplysningar om den som söks för växelprotest i vissa fall. Här bör det vara tillräckligt att Polismyndigheten kontaktas.

En avvikande reglering bör också gälla för den anmälningsskyldighet som gäller enligt rättegångsbalken och utlänningslagstiftningen. I 25 kap. 1 § rättegångsbalken bör dagens begrepp ”anvisad polismyndighet” istället ersättas med begreppet ”Polismyndigheten” kompletterat med att anmälan ska göras på den ort som anges i beslutet. På så sätt speglas bättre hur bestämmelsen tillämpas i dag. Dessutom uppnås en bättre överensstämmelse med bestämmelsen i 2 § samma kapitel enligt vilken reseförbud, alltså förbud att lämna en anvisad vistelseort, får förenas med anmälningsskyldighet. Bestämmelsen om anmälningsskyldighet i 10 kap. 8 § utlänningslagen (2005:716), som innebär att utlänningskontroll ska fullgöra sin anmälningsskyldighet hos polismyndigheten på en viss ort, bör behållas. Detsamma gäller bestämmelsen om anmälningsskyldighet i 10 § lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll som i dag anger att utlänningskontroll ska anmäla sig hos en polismyndighet. Båda bestämmelserna bör dock utformas på samma sätt som den i rättegångsbalken.

Såsom redovisats saknas det en uttrycklig forumregel för det mycket stora antal ärenden som handläggs av polismyndigheterna enligt ordningslagen (1993:1617). I en organisation med den nya Polismyndigheten är det angeläget att det inte råder någon tveksamhet om var en ansökan som avser för den enskilde och samhället så grundläggande frågor ska göras. Den nuvarande¹¹, ej författningsreglerade, ordningen där ansökan görs på den ort där den tillställning/motsvarande som ansökan gäller är avsedd att äga rum bör därför uttryckligen regleras i ordningslagen. Liksom beträffande de i dag författningsreglerade forumreglerna, bör de nya bestämmelserna knyta an till indelningen i län.

I ordningsvaktlagstiftningen behöver dessutom materiella ändringar göras i forumreglerna eftersom de förutsätter en fördelning av den geografiska kompetensen mellan en polismyndighet och Rikspolisstyrelsen. Här bör 5 § första stycket första meningen i lagen (1980:578) om ordningsvakter utgå och ersättas av att Polismyndigheten meddelar förordnande att vara ordningsvakt.

---

¹¹ Se bl.a. http://www.polisen.se/Vastra_Gotaland/Service/Tillstand/Har-ansoker-du-om-tillstand/

Beträffande ärenden enligt *passlagen* (1978:302) och *lagen* (1938:121) om *hittegods*, som båda är avsedda att tillämpas så att varje polismyndighet är skyldig att handlägga dessa ärenden, saknas det behov av att göra några författningsmässiga förändringar. Forumreglerna i de båda författningarna torde kunna tolkas så att i den nya Polismyndigheten är varje polisregion behörig att handlägga sådana ärenden.

Oberoende av vilka ändringar i övrigt som görs i författningarna ska de författningar där begreppet polismyndighet används i betydelsen en av flera sådana länsvisa myndigheter, dvs. i den betydelse som begreppet har i dag, ändras så att begreppet Polismyndigheten avses i fortsättningen.

Kommittén återkommer i författningskommentaren till den närmare utformningen av de ändrade forumregler som föreslås.

Ärenden som handläggs av Rikspolisstyrelsen

Även Rikspolisstyrelsen handlägger förvaltningsärenden av det slag som behandlas här. Enligt 6 § lagen (2004:1167) om vägtransportledare meddelar Rikspolisstyrelsen förordnande för den som ska ha en sådan syssla. Genom 11 och 12 §§ har även uppgiften att återkalla ett förordnande och att stänga av en vägtransportledare tillagts styrelsen. Enligt 5 och 9 §§ lagen (1980:578) om ordningsvakter ska Rikspolisstyrelsen meddela och återkalla vissa ordningsvaktsförordnanden. I 2 och 8 §§ lagen (1991:483) om fingerade personuppgifter anges att Rikspolisstyrelsen prövar fråga om medgivande att använda fingerade personuppgifter.

Den geografiska kompetensen för Rikspolisstyrelsen omfattar hela landet.

När Rikspolisstyrelsen och polismyndigheterna, såsom kommittén föreslagit, läggs samman till en myndighet kan frågan ställas om det finns behov av att författningsmässigt styra de ärenden som Rikspolisstyrelsen handlägger i dag till en viss enhet inom den nya Polismyndigheten. På så sätt skulle den handläggningsordning som gäller i dag även fortsättningsvis kunna upprätthållas. Sett från ett medborgarperspektiv gäller frågan vart en person i fortsättningen ska vända sig i ett ärende som avser att exempelvis ansöka om ett förordnande som vägtransportledare. I dag sker detta genom att en ansökan skickas eller lämnas in till Rikspolisstyrelsen.

Kommittén kan inte se att det finns behov av en sådan reglering. Det är en fråga för den nya myndighetsledningen att avgöra var de ärenden som hittills handlagts av Rikspolisstyrelsen ska handläggas i fortsättningen, om inte särskilda skäl som exempelvis internationella åtaganden motiverar en annan lösning.

Kommittén har övervägt om det finns behov av en särskild ordning för de ärenden som avser fingerade personuppgifter, men stannat för att så inte är fallet. Med hänsyn till att dessa ärenden är väldigt få och innehåller uppgifter av känslig natur¹², förutsätter dock kommittén att handläggningen sker inom en mycket begränsad krets av medarbetare och organisatoriskt koncentreras till huvudkontoret eller till någon annan nationell enhet.

Således är det tillräckligt att ordet "Rikspolisstyrelsen" byts ut mot ordet "Polismyndigheten" i de aktuella författningarna. För den enskilde innebär detta att en ansökan/motsvarande kan ges in hos myndigheten på valfri ort i den mån den nya Polismyndigheten inte anvisar en viss ort/enhet¹³.

Särskilt om Säkerhetspolisen

I några författningar anges Säkerhetspolisen uttryckligen som handläggande enhet. Den geografiska kompetensen för Säkerhetspolisen, omfattar, liksom för Rikspolisstyrelsen, hela riket. Den omständigheten att Säkerhetspolisen blir en självständig myndighet påverkar inte forumreglerna.

2.3.3 Överklagande av förvaltningsärenden

Förslag: Ändringar ska göras i de särskilda forumregler som gäller för överklagande av vissa ärenden.

Bedömning: I det korta perspektivet kommer, med något undantag, organisationsförändringarna inom polisen inte att påverka målfördelningen mellan förvaltningsdomstolarna nämnvärt.

¹² Jfr prop. 2010/11:119 s. 69 f.

¹³ Jfr exempelvis Skatteverket som koncentrerat all handläggning av s.k. rot- och rutavdrag till skattekontoret i Västervik.

Ärenden som handläggs av polismyndigheterna

Forumreglerna vid överklagande styrs i stor omfattning av på vilken ort det överklagade beslutet fattats. Ändringar i reglerna om var ett ärende ska handläggas påverkar således även vart det fattade beslutet ska överklagas.

De beslut som en polismyndighet fattar kan överklagas i huvudsak enligt två olika instansordningar. Enligt den ena, *huvudregeln*, överklagas myndighetens beslut enligt 22 a § förvaltningslagen (1986:223). Detta innebär att överklagandet ska prövas av förvaltningsrätten. Enligt forumregeln i 14 § andra stycket lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar ska överklagandet prövas av den förvaltningsrätt inom vars domkrets ärendet först prövats. I dag, med flera polismyndigheter, innebär regeln att ärendet prövas av den förvaltningsrätt inom vars domkrets polismyndigheten är belägen. I enmyndighetsalternativet anses regeln innebära att det är den beslutande "arbetsenhetens" placering som avgör forumfrågan¹⁴.

Enligt *den andra instansordningen*, som förutsätter en uttrycklig bestämmelse som avviker från huvudregeln i förvaltningslagen, prövas ett överklagande av länsstyrelsen. Någon uttrycklig allmän forumregel som avgör vilken länsstyrelse som ska pröva ett överklagande finns inte. I praxis tillämpas en forumregel som innebär att överklagandet prövas av länsstyrelsen i det län där ärendet först prövats. Denna ordning, som har historiska rötter, torde ha sin grund i att länsstyrelsen tidigare var länets högsta polisorgan.

Utöver dessa två instansordningar för överklagande av en polismyndighets beslut finns det några specialfall som bör redovisas.

1. Enligt 6 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska en polismyndighets beslut i fråga om utlämnande av allmän handling och vissa andra beslut i sekretessärenden överklagas hos kammarrätt. Enligt forumregeln i 1 § förordningen (1977:937) om allmänna förvaltningsdomstolars behörighet ska målet prövas av den kammarrätt inom vars domkrets myndigheten är belägen. Denna formulering, liksom den nedan i punkten 4. redovisade i viteslagen, innebär att det är placeringen av myndighetens huvudkontor som avgör forumfrågan.¹⁵ Det kan

¹⁴ Se bl.a. RÅ 1995 ref. 20.

¹⁵ Se bl.a. Skatteverkets ställningstagande 2006-09-01 (dnr 131 512946-06/111) på verkets hemsida:
<http://www.skatteverket.se/rattsinformation/stallningstaganden/arkiv/ar/2006/stallningstaganden2006/13151294606111.5.5c13cb6b1198121ee858000347.html>

därför förutses att samtliga ärenden som avser överklagande av den nya Polismyndighetens beslut i sekretessärenden kommer att prövas av Kammarrätten i Stockholm.

2. Enligt 14 kap. 7 a och 9 §§ utlänningslagen (2005:716) ska vissa beslut av polismyndighet om återreseförbud m.m. överklagas hos migrationsdomstol. Det gäller beslut om omhändertagande av en utlännings biljetter samt om förvar och uppsikt. I dagsläget finns det tre migrationsdomstolar.¹⁶ Vilka förvaltningsrätter som är migrationsdomstolar och hur domkretsarna ser ut framgår av en förordning.¹⁷ I förarbetena till den nya instans- och processordningen för migrationsmål uttalades att bestämmelserna om domstolarna och förfarandet i dessa i den nya ordningen borde i så stor utsträckning som möjligt stämma överens med vad som i allmänhet gällde för länsrätt och kammarrätt.¹⁸ I enlighet med detta tillämpas också forumregeln så att behörig domstol är den migrationsdomstol inom vars domkrets beslutet först fattats. I den nya Polismyndigheten torde regeln, i enlighet med vad som redovisats för den huvudregel som beskrivits ovan, innebära att det är den beslutande "arbetsenhetens" placering som avgör forumfrågan.
3. I två fall överklagas en polismyndighets beslut till Rikspolisstyrelsen. Båda bestämmelserna avser ekonomisk ersättning. Enligt 13 § förordningen (1988:842) om ersättning och belöning åt den som hjälper polisen ska polismyndighetens beslut om ersättning överklagas till Rikspolisstyrelsen. Detsamma gäller en polismyndighets beslut enligt 7 § förordningen (1998:1379) om ersättning för sakskada till polismän och anställda inom kriminalvården m.fl. I en organisation där polismyndigheterna och Rikspolisstyrelsen utgör en samlad myndighet måste det skapas en ny ordning för överklagande.
4. Vidare finns det anledning att behandla en bestämmelse som inte avser överklagande, men som har en likartad konstruktion. Enligt 6 § lagen (1985:206) om viten – viteslagen – ska ansökan om utdömande av vite göras hos den länsrätt inom vars domkrets myndigheten är belägen. När det gäller en myndighet som omfattar flera län har bestämmelsen i praxis tolkats så att myn-

¹⁶ Regeringen har beslutat att en fjärde migrationsdomstol ska inrättas vid Förvaltningsrätten i Luleå under år 2013.

¹⁷ Se 6 § förordningen (1977:937) om allmänna förvaltningsdomstolar.

¹⁸ Se prop. 2004/05:170 s. 112.

digheten anses belägen endast i det län där myndighetens sätesort – alltså huvudkontor – finns¹⁹. Det kan inte uteslutas att denna tolkning, i en organisation med den nya Polismyndigheten, medför att samtliga mål om utdömande av viten kommer att handläggas av Förvaltningsrätten i Stockholm²⁰, eftersom det får antas att den nya Polismyndigheten kommer att ha sin sätesort där.

Slutligen bör nämnas att det i några fall är möjligt att överklaga beslut som en enskild befattningshavare inom polisen fattar. Dessa bestämmelser finns i 4 § lagen (1932:242) om skyldighet i vissa fall att tillhandahålla förnödenheter m.m. för ordningsmaktens behov [avser egentligen omprövning], 5 kap. 5 § fordonslagen (2002:574) och 10 kap. 5 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Ändringar i polisens organisation påverkar inte dessa regler.

När det gäller behovet av ändringar i forumreglerna vid överklaganden i förvaltningsärenden gör kommittén följande bedömning. Statsmakterna har i olika sammanhang uttalat att förändringar i förvaltningsmyndigheternas organisation så långt det är möjligt inte ska påverka spridningen av målen till förvaltningsrätterna, att forumregler bör utformas så att de leder till en jämn och förutsebar måltillströmning till samtliga förvaltningsrätter och även att mål ska handläggas av den domstol som är geografiskt närmast för den enskilde.²¹ Såsom redovisats avgör ”arbetsenhetens placering” i flertalet fall var målet ska handläggas. Med hänsyn till att kommittén föreslår att nuvarande forumregler för polismyndigheternas förvaltningsärenden i första instans behålls på så sätt att reglerna fortsättningsvis ska styra var en ansökan ska göras, kommer inte myndighetssammanslagningen inom polisen att påverka målfördelningen mellan förvaltningsdomstolarna i någon större omfattning i det korta perspektivet. I ett längre perspektiv kan dock målfördelningen påverkas beroende på i vilken omfattning som den nya Polismyndigheten väljer att låta beredning och beslut hanteras på en annan ort än den där ansökan/anmälan sker.

Polismyndigheterna fattar årligen ett stort antal beslut i *sekretessärenden*. Antalet överklaganden är också betydande. År 2011 uppgick antalet överklagade sådana beslut av polismyndighet hos

---

¹⁹ Se RÅ 2006 ref.40.

²⁰ Jfr prop. 2002/03:99 s. 269 f.

²¹ Se bl.a. prop. 2002/03:99 s. 259 f. och senast lagrådsremissen den 11 oktober 2012 om en mer ändamålsenlig förvaltningsprocess (s. 84).

de fyra kammarrätterna till 156 ärenden. Av dessa kom 63 ärenden in till Kammarrätten i Stockholm. Som en följd av organisationen med den nya Polismyndigheten kan följaktligen antalet mål som avser överklagade sekretessärenden antas öka med hundratalet årligen hos Kammarrätten i Stockholm. Kommittén ser likväl inte att det finns anledning att aktualisera någon avvikande rättslig reglering för överklagande av dessa ärenden.

I den mån som den nya Polismyndigheten väljer att koncentrera handläggningen av *utlänningsärenden* till färre enheter, kan målfördelningen mellan migrationsdomstolarna komma att påverkas. Redan i dag pågår dock en sådan ärendekonzentration hos polisen. Den kommande utvecklingen är svår att förutse. Kommittén ser dock inget behov i dagsläget av att särreglera forumreglerna just för dessa mål.

När det gäller *ersättning för sakskada enligt 1998 års förordning (1998:1379)* bör samma ordning införas för de anställda inom polisväsendet som den som enligt förordningen gäller för sådana skador som drabbar anställda inom Kriminalvården. Detta innebär att ersättningsbeslut som den nya Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen fattar ska överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. En förutsättning för att kunna överklaga är dock att Polismyndigheten respektive Säkerhetspolisen först, på begäran av den som beslutet angår, omprövat beslutet. Den närmare utformningen av bestämmelserna behandlas i avsnitt 4.11.2.

När det gäller överklagande av beslut om *ersättning²² åt den som hjälper polisen enligt 1988 års förordning (1988:842)* kan två alternativa vägar väljas. Det ena alternativet innebär att samma lösning väljs som för beslut enligt 1998 års förordning, alltså att överklagande sker hos allmän förvaltningsdomstol enligt huvudregeln i 22 a § förvaltningslagen. En sådan ordning kan kompletteras med ett krav på omprövning inom Polismyndigheten. Det andra alternativet innebär att Polismyndighetens beslut överklagas hos Brottsoffermyndigheten. Denna myndighet har stor erfarenhet av de slags bedömningar som ska göras i dessa ärenden och prövar redan i dag vissa brottsskadeärenden som andra instans²³. Vidare finns det ett nära samband mellan brottsskadeärenden och de ärenden som avses i förordningen²⁴. Från ett medborgarperspektiv torde därför den bästa prövningen kunna göras av Brottsoffermyn-

---

²² Beslut om belöning enligt samma förordning kan inte överklagas, se 13 § förordningen.

²³ Se 12 § brottsskadelagen (1978:413).

²⁴ Se 1–4 och 5 a §§ förordningen.

digheten. Enligt kommitténs bedömning talar övervägande skäl för att Polismyndighetens beslut ska överklagas hos denna myndighet. Brottsoffermyndighetens beslut ska inte kunna överklagas. Följaktligen bör 13 § i 1988 års förordning ändras i enlighet med detta. Avslutningsvis kan nämnas att antalet överklaganden är mycket få.²⁵

När det gäller mål om utdömmande av *viten* kan övergången till den nya Polismyndigheten komma att innebära att samtliga dessa mål kommer att handläggas vid Förvaltningsrätten i Stockholm. Med hänsyn till att dessa ärenden är sällsynt förekommande, ser dock kommittén inga större olägenheter med detta.

Ärenden som handläggs av Rikspolisstyrelsen

Rikspolisstyrelsens beslut överklagas i dag huvudsakligen till förvaltningsrätten enligt huvudregeln i 22 a § förvaltningslagen (1986:233). Enligt forumregeln i 14 § andra stycket lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar ska överklagandet prövas av den förvaltningsrätt inom vars domkrets ärendet först prövats, alltså Förvaltningsrätten i Stockholm.

Även beträffande beslut av Rikspolisstyrelsen finns det dock några specialfall som bör redovisas.

1. Enligt 6 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ska ett beslut av Rikspolisstyrelsen i fråga om utlämnande av allmän handling och vissa andra beslut i sekretessärenden överklagas hos kammarrätt. Enligt forumregeln i 1 § förordningen (1977:937) om allmänna förvaltningsdomstolars behörighet ska målet prövas av den kammarrätt inom vars domkrets myndigheten är belägen. I praxis anses denna formulering, liksom beträffande polismyndighets motsvarande beslut, innebära att det är placeringen av myndighetens huvudkontor som avgör forumfrågan. Beslut av Rikspolisstyrelsen överklagas alltså i dag till Kammarrätten i Stockholm.
2. Enligt 10 § lagen (1991:483) om fingerade personuppgifter ska beslut som Rikspolisstyrelsen fattar med stöd av lagen överklagas till Stockholms tingsrätt.

---

²⁵ År 2010 och 2011 har inga ärenden överklagats.

3. Enligt 15 kap. 1 § trafikförordningen (1998:1276) överklagas de beslut Rikspolisstyrelsen fattar enligt förordningen till regeringen.

När det gäller behovet av ändringar i forumreglerna vid överklaganden i förvaltningsärenden gör kommittén följande bedömning.

I avsnitt 2.3.2 har kommittén föreslagit att det bör överlämnas till den nya Polismyndigheten att avgöra var de ärenden som i dag handläggs av Rikspolisstyrelsen ska handläggas i framtiden. Detta kan innebära en omfördelning av överklagandeärenden från Förvaltningsrätten i Stockholm till andra förvaltningsrätter. Överklagandena i de ärendegrupper som Rikspolisstyrelsen handlägger i dagsläget är dock få.

Även hos Rikspolisstyrelsen förekommer ett antal *sekretessärenden* årligen. Under förutsättning att den nya Polismyndighetens huvudkontor förläggs till Stockholm kommer enligt kommitténs bedömning inte tillströmningen av överklagade sekretessärenden till Kammarrätten i Stockholm att påverkas.

När det gäller *lagen (1991:483) om fingerade personuppgifter* ser kommittén ingen anledning att ändra ordningen för överklagande av det skälet att ärendena kan komma att handläggas på en annan ort i den nya Polismyndigheten. Handläggningsordningen med Rikspolisstyrelsen som beslutande myndighet och Stockholms tingsrätt som överklagandeinstans infördes så sent som den 1 oktober 2011. Regeringen anförde då att ärendena är mycket få, innehåller känsliga uppgifter och att koncentrationen av ärenden till Stockholms tingsrätt i vart fall tills vidare borde bestå²⁶.

Det är svårt att se vilka beslut av Rikspolisstyrelsen som avses i bestämmelsen om överklagande i 15 kap. 1 § trafikförordningen (1998:1276). Enligt förordningen har Rikspolisstyrelsen befogenhet att besluta endast i ett fall. Det avser föreskrifter om trafikövervakning på motorvägar och motortrafikleder.²⁷ Även om det i dag är formellt möjligt²⁸, torde inte avsikten vara att ett sådant normbeslut ska kunna överklagas. Bestämmelsen, i den del den avser beslut av Rikspolisstyrelsen, bör därför upphävas.

---

²⁶ Prop. 2010/11:119 s. 69 f.

²⁷ Se 13 kap. 7 § förordningen.

²⁸ Se 1 och 30 §§ myndighetsförordningen (2007:515).

Särskilt om Säkerhetspolisen

Endast en författning innehåller uttryckliga regler om överklagande av beslut som Säkerhetspolisen fattar. Enligt 28 a och 28 b §§ lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll kan Säkerhetspolisens beslut i vissa frågor enligt lagen överklagas till Migrationsöverdomstolen, som är högsta instans i utlänningsärenden. Den omständigheten att Säkerhetspolisen blir en självständig myndighet påverkar inte denna regel.

2.3.4 Regler om rätt för polisorgan att överklaga

Enligt ett antal bestämmelser har polismyndighet och Rikspolisstyrelsen rätt att överklaga beslut som fattas av en annan myndighet.²⁹ Denna befogenhet kommer att tilläggas den nya Polismyndigheten. Med hänsyn till att forum inte i något fall bestäms med utgångspunkt i vilken myndighet som överklagar, kommer en sådan ändring inte att påverka fördelningen av mål/ärenden mellan de överprövande instanserna.

I ett fall, 10 § *polisutbildningsförordningen* (1999:740), kan beslut av Rikspolisstyrelsen om disciplinåtgärd mot samt avskiljande och avstängning av student vid polisprogrammet överklagas hos personalansvarsnämnden vid styrelsen. I fortsättningen kommer sådana beslut att fattas av den nya Polismyndigheten. Ett sådant beslut kommer då att kunna överklagas till den personalansvarsnämnd som kommittén har föreslagit ska finnas även vid den nya Polismyndigheten.

Särskilt om Säkerhetspolisen

Även Säkerhetspolisen har enligt ett antal författningsbestämmelser rätt att överklaga beslut som fattas av en annan myndighet.³⁰ Den omständigheten att Säkerhetspolisen blir en självständig myndighet kommer inte att påverka fördelningen av mål/ärenden mellan de överprövande instanserna.

---

²⁹ Se 6 § lagen (1978:234) om nämnder för vissa trafikfrågor, 15 § lagen (1974:191) om bevakningsföretag, 13 § lagen (2010:1933) om auktorisation av delgivningsföretag och 14 kap. 4 a § utlänningslagen (2005:716).

³⁰ Se 2 a § lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll [till regeringen], 27 § lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap [till regeringen] och 14 kap. 11 § utlänningslagen (2005:716) [till migrationsdomstol].

2.3.5 Regler om överprövning m.m.

Enligt vissa bestämmelser ska Rikspolisstyrelsen pröva beslut som en polismyndighet har fattat. Detta sker genom att beslutet underställs Rikspolisstyrelsen. Sådana bestämmelser finns i 3 § *lagen (2004:487) om sjöfartsskydd*, 9 § *lagen (2004:1100) om luftfartsskydd och 2 kap. 2 § lagen (2006:1209) om hamnskydd*. Samtliga bestämmelser har en likartad konstruktion. De ger som huvudregel Rikspolisstyrelsen en befogenhet att besluta om vissa åtgärder efter att ha hört vissa andra myndigheter. I brådskande fall får Rikspolisstyrelsen besluta utan att höra de övriga myndigheterna. Ett sådant beslut ska dock omprövas av styrelsen efter att de övriga myndigheterna hörts. Därutöver kan en polismyndighet, i brådskande fall, besluta i en sådan fråga då den avser det egna polisdistriktet. Det är sistnämnda beslut som ska underställas Rikspolisstyrelsen för prövning. I en organisation med den nya Polismyndigheten kan befogenheten för Rikspolisstyrelsen att besluta tilläggas Polismyndigheten. Därutöver behövs ingen särskild rätt för polisen att besluta och den särskilda befogenheten för en polismyndighet kan därför avskaffas.

En likartad bestämmelse finns i 8 § *lagen (1974:1066) om förfarande med förverkad egendom och hittegoods m.m.* Enligt denna bestämmelse ska Rikspolisstyrelsen pröva fråga om ersättning till enskild i vissa fall då en polismyndighet sålt egendom som varit föremål för bl.a. beslag. Bestämmelsen är konstruerad så att det är den myndighet som förvarar egendomen som också beslutar om försäljning.

Även andra myndigheter inom rättsväsendet än polismyndigheter förvarar egendom som avses i lagen. Till dessa hör bl.a. Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Tullverket (se t.ex. 23 § *lagen [2000:1225] om straff för smuggling*) och Kustbevakningen (se t.ex. 11 kap. 6 § *lagen [1980:424] om åtgärder mot förorening från fartyg* och 2 § *lagen [1982:395] om Kustbevakningens medverkan vid polisiär övervakning*). I dessa fall prövar den försäljande myndigheten också frågan om ersättning³¹.

I en organisation med den nya Polismyndigheten kan lämpligen särregleringen för polisen, som alltså innebär att Rikspolisstyrelsen prövar ersättningsfrågan trots att en polismyndighet beslutar om

---

³¹ Se 6 och 8 §§ *lagen om förfarande med förverkad egendom och hittegoods m.m.*

försäljningen, avskaffas. Således kommer den nya Polismyndigheten³² att besluta om såväl försäljning som ersättning.

Den närmare utformningen av dessa lagbestämmelser redovisas i författningskommentaren.

2.3.6 Övergångsbestämmelser

I kapitel 5 behandlar kommittén de övergångsbestämmelser som kan behövas till följd av förslagen om ändrade forumregler.

---

³² Detsamma kommer att gälla för Säkerhetspolisen när denna myndighet leder polisverksamhet där denna bestämmelse aktualiseras; se kommitténs förslag till 7 § andra stycket polislagen (1984:387).

3 Regler om offentlighet och sekretess

3.1 Inledning

Kommitténs förslag om att organisera polisen som två myndigheter, Polismyndigheten och Säkerhetspolisen, aktualiserar vissa frågor som rör tryckfrihetsförordningens (TF) bestämmelser om allmänna handlingar och behovet av ändringar i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400; OSL).

3.2 Regler om allmänna handlingar

Bedömning: I den nya Polismyndigheten kan handläggningen av vissa ärendegrupper komma att koncentreras till en viss enhet. Detta innebär inte att enheten kan anses vara ett självständigt organ i förhållande till myndigheten i övrigt på det sätt som avses i 2 kap. 8 § TF. Den indelning av den nya Polismyndigheten i polisregioner som kommittén föreslår, medför inte heller att dessa är att anse som självständiga i den mening som avses i 2 kap. 8 § TF.

Enligt 2 kap. 3 § första stycket TF är en handling allmän om den förvaras hos en myndighet och är att anse som inkommen eller upprättad hos myndigheten. Av 2 kap. 6 § första stycket TF framgår att en handling anses inkommen till en myndighet när den har anlänt dit eller kommit behörig befattningshavare tillhanda. Enligt 2 kap. 7 § TF anses en handling vara upprättad hos en myndighet när den har expedierats, eller om den inte ska expedieras, när det ärende till vilket den hänförs har slutbehandlats. Om handlingen inte hänförs till ett visst ärende, anses den upprättad när den har färdigställts av myndigheten.

I dagens organisation med Rikspolisstyrelsen och flera polismyndigheter innebär dessa regler bl.a. att en handling som skickas från en polismyndighet till en annan är att anse som upprättad hos den avsändande myndigheten och inkommen hos den mottagande myndigheten. I den nya Polismyndigheten försvinner de formella myndighetsgränserna och handlingar som utväxlas mellan olika myndighetsorgan inom myndigheten blir inte allmänna genom detta.

Under vissa förutsättningar kan dock en handling bli allmän även då den överlämnas mellan två enheter inom en och samma myndighet. Dessa regler kommer att vara tillämpliga på såväl den nya Polismyndigheten som på den fristående myndigheten Säkerhetspolisen. För att en handling ska bli allmän i dessa fall krävs enligt 2 kap. 8 § TF att enheterna uppträder som självständiga organ i förhållande till varandra. Av förarbetena framgår att så kan vara fallet om enheten i eget namn fattar ett överklagbart beslut av konstitutiv betydelse.¹ Detsamma gäller då en enhet beslutar ett yttrande som avges självständigt och som innebär att enheten definitivt skiljer sig från en fråga. I båda dessa fall anses besluten som allmänna handlingar även om de endast sänds till organ inom samma myndighet. Även i andra fall kan en enhet vara att anse som ett självständigt myndighetsorgan i förhållande till andra. Omständigheter som kan tala för detta är att enheten självständigt förvaltar viss egendom, har viss handlingsfrihet inom en angiven ekonomisk ram eller i övrigt kan vidta vissa faktiska åtgärder självständigt och på eget ansvar.²

I den nya Polismyndigheten kan handläggningen av vissa ärendegrupper komma att koncentreras till en viss enhet. Detta innebär enligt kommitténs mening inte att enheten kan anses som ett självständigt myndighetsorgan i förhållande till myndigheten i övrigt på det sätt som avses i 2 kap. 8 § TF.³ Den indelning av den nya Polismyndigheten i polisregioner som kommittén föreslår medför inte heller att dessa regioner är att anse som självständiga i den mening som avses i den aktuella bestämmelsen.⁴

---

¹ Med konstitutiv betydelse menas av grundläggande eller väsentlig betydelse.

² Prop. 1975/76:160 s. 151 ff.

³ Jfr. prop. 2003/04:152 s. 248 f. angående motsvarande fråga inom Försäkringskassan.

⁴ Ibid.

3.3 Behövs det ett förstärkt sekretesskydd för den enskilde?

Bedömning: Det behövs inte några ändringar i offentlighets- och sekretesslagstiftningen i syfte att förstärka sekretesskyddet för den enskilde till följd av omorganisationen av polisen.

Enligt 8 kap. 1 § OSL gäller sekretess också mellan myndigheter. I dagens modell med en central förvaltningsmyndighet, dvs. Rikspolisstyrelsen inklusive Säkerhetspolisen och Rikskriminalpolisen, flera polismyndigheter samt myndigheten Statens kriminaltekniska laboratorium råder det därför som huvudregel sekretess mellan de olika myndigheterna. Detta gäller naturligtvis under förutsättning att det finns en tillämplig sekretessregel. Som regel gäller även sekretess mellan Rikskriminalpolisen och Säkerhetspolisen eftersom dessa verksamhetsgrenar i många gånger är att betrakta som självständiga i förhållande till varandra; om detta begrepp se nedan i detta avsnitt. Det finns dock en rad bestämmelser som bryter sekretessen och som, främst i den brottsbekämpande verksamheten, kan åberopas för ett utlämnande. Till dessa bestämmelser hör 10 kap. 2 § och 19–28 §§ OSL samt 35 kap. 10 § OSL.⁵ Dessa sekretessbrytande bestämmelser ger i praktiken myndigheterna inom polisen omfattande möjligheter att utväxla annars sekretesskyddade uppgifter.

I en modell där de nyss nämnda myndigheterna och Rikspolisstyrelsen ingår i samma myndighet kommer myndighetsgränserna att suddas ut och bestämmelserna om sekretess mellan myndigheter inte längre att vara tillämpliga. Säkerhetspolisen, däremot, kommer att ombildas till en självständig myndighet där huvudregeln alltså kommer att vara att det råder sekretess mellan denna myndighet och Polismyndigheten, alltså det som i dag är Rikspolisstyrelsen, inklusive Rikskriminalpolisen, polismyndigheterna och Statens kriminaltekniska laboratorium.

OSL innehåller även regler om sekretess mellan olika verksamhetsgrenar inom en myndighet. För att en sådan sekretess ska gälla krävs det enligt 8 kap. 2 § OSL att verksamhetsgrenarna är att betrakta som självständiga i förhållande till varandra. Av intresse är därför att klargöra vad en verksamhetsgren är, vilka verksamhetsgrenar som polisverksamheten inom Polismyndigheten kan komma

---

⁵ Prop. 2009/10:85 s. 188.

att omfatta och i vilken omfattning dessa verksamhetsgrenar kan vara att anse som självständiga i förhållande till varandra.

En verksamhetsgren, i den mening som avses i OSL, kännetecknas av att den regleras av en gemensam uppsättning sekretessbestämmelser. Först om en myndighets verksamhet regleras av mer än en uppsättning helt skilda sekretessregler kan man alltså tala om skilda (minst två) verksamhetsgrenar. Den omständigheten att sekretessen för en myndighets verksamhet är avsedd att skydda två olika intressen, exempelvis det allmänna enligt 18 kap. OSL och det enskilda enligt 35 kap. OSL, medför inte att två verksamhetsgrenar föreligger. För många myndighetsområden, inte minst polisen, har sekretessregleringen inom ett visst område av redaktionella skäl delats upp på flera paragrafer. Ett exempel på detta är den sekretess som enligt 35 kap. OSL gäller till förmån för enskild i polisens verksamhet för att förebygga och beivra brott och som är uppdelad på ett antal paragrafer. Inte heller en sådan uppdelning medför att fråga är om mer än en verksamhetsgren.⁶

Polisverksamheten inrymmer, liksom många andra myndigheters verksamhet⁷, flera verksamhetsgrenar. Med utgångspunkt i OSL torde bl.a. följande kunna urskiljas hos de nuvarande polismyndigheterna och den del av Rikspolisstyrelsen som i dag inte avser Säkerhetspolisen⁸: den brottsförebyggande och brottsutredande verksamheten (18 kap. 1–3 §§ OSL), verksamhet som avser särskilt personsäkerhetsarbete enligt 2 a § polislagen (1984:387) (18 kap. 7 § och 35 kap. 11 § OSL), verksamhet som avser förande av eller uttag ur vapenregister (18 kap. 16 § och 35 kap. 23 § OSL), verksamhet enligt lagen (1991:483) om fingerade personuppgifter (22 kap. 2 § OSL), verksamhet som avser förordnande av ordningsvakt (30 kap. 21 § OSL), verksamhet som avser räddningsinsatser enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (32 kap. 8 § OSL), verksamhet som avser hjälp och bistånd till enskilda (35 kap. 20 § OSL), verksamhet som avser utlänningskontroll och medborgarskap (37 kap. 1 § OSL) samt verksamhet som avser skadereglering (40 kap. 6 § OSL).

Frågan om i vilken mån olika verksamhetsgrenar också är att anse som självständiga i förhållande till varandra är dock mer komplicerad. Bedömningen ska göras med ledning av förarbetena till

---

⁶ Prop. 2008/09:150 s. 359 ff.

⁷ Se bl.a. prop. 2002/03:99 s. 233 f. när det gäller Skatteverket.

⁸ Frågan om verksamhetsgrenar hos Säkerhetspolisen är av mindre intresse i detta sammanhang, då det som är Säkerhetspolisen i dag kommer att utgöra en självständig myndighet.

2 kap. 8 § TF om allmänna handlingar som innehåller ett motsvarande krav på självständighet; se avsnitt 3.2.⁹

Av de verksamhetsgrenar som nyss redovisats får i dagens organisation, enligt kommitténs bedömning, de verksamheter som avser 1. personsäkerhetsarbete, 2. fingerade personuppgifter och 3. skadereglering anses vara självständiga verksamhetsgrenar. Övriga verksamhetsgrenar kan, med hänsyn till att de inte organiseras skilda från andra verksamheter, inte anses vara självständiga. I den nya Polismyndigheten kan utfallet bli ett annat beroende på hur myndigheten väljer att organisera vissa verksamheter.

Den nya Polismyndigheten kommer att vara en stor myndighet med ett förhållandevis stort antal sekretessregler att tillämpa. Inom myndigheten kommer sekretess endast att gälla mellan självständiga verksamhetsgrenar. Det är därför angeläget att frågan om vilka verksamhetsgrenar som ska organiseras som självständiga ägnas särskild uppmärksamhet under genomförandearbetet. Det är kommitténs bedömning att i vart fall de tre verksamheter som nyss angetts (personsäkerhetsarbete, fingerade personuppgifter och skadereglering) bör ha en sådan ställning. Noteras bör dock att de sekretessbrytande bestämmelserna gäller också mellan självständiga verksamhetsgrenar.¹⁰ Möjligheten att lämna annars sekretesskyddade uppgifter mellan sådana verksamheter är därför betydande.

Omfattningen av självständiga verksamhetsgrenar inom Säkerhetspolisen påverkas inte av att denna polis blir en fristående myndighet.

Avslutningsvis finns det anledning att behandla frågan om vilka rättigheter och skyldigheter en anställd har när det gäller att inom den nya Polismyndigheten och den fristående myndigheten Säkerhetspolisen hantera sekretesskyddade uppgifter. Frågan gäller alltså hur en polisanställd ska tillämpa sekretessreglerna i förhållande till sina arbetskamrater. Inom en myndighet eller ett sekretessområde gäller, formellt sett, sekretessen inte mellan de anställda. Att lämna uppgifter som går utöver vad som är normalt och behövligt för ett ärendes handläggning eller för verksamhetens bedrivande anses dock strida mot grunderna för sekretesslagen.¹¹ I den praktiska tillämpningen har JO konstaterat att sekretesslagen inte hindrar att en handläggare rådfrågar andra befattningshavare om ett ärende, åtminstone inte om det framstår som objektivt försvarbart samt

⁹ Se prop. 2008/09:150 s. 357.

¹⁰ Se 8 kap. 2 § OSL.

¹¹ Se prop. 1990/91:111 s. 24. och SOU 2003:99 s. 282 ff.

vidare att uppgifter fritt måste kunna lämnas till dem som på ett eller annat sätt deltar i beredningen och avgörandet av ett ärende.¹²

En omständighet att beakta när det gäller anställdas tillgång till sekretesskyddade personuppgifter i polisverksamheten är följande. I dagens organisation med flera myndigheter inom polisen regleras tillgången till uppgifter i stor omfattning av regler i lag eller förordning om till vilka myndigheter uppgifter får lämnas ut och om direktåtkomst. I den nya Polismyndigheten kommer sådana regler inte att behöva finnas kvar eftersom de reglerar förhållandet mellan myndigheter. Istället bör, enligt kommitténs uppfattning, de anställdas tillgång till uppgifter regleras genom myndighetsinterna föreskrifter om behörighet. Det är angeläget att dessa föreskrifter utformas med beaktande även av de överväganden om avgränsningar av tillgång till personuppgifter som ligger till grund för dagens författningar på dessa områden.

Sammanfattningsvis när det gäller sekretess kommer avskaffandet av myndighetsgränserna och den föreslagna nya Polismyndigheten att medföra att betydligt fler anställda kan få del av fler uppgifter. Redan i dag ger dock de sekretessbrytande reglerna betydande möjligheter att lämna uppgifter mellan polismyndigheter och mellan självständiga verksamheter inom myndigheterna. Dessutom finns det tydliga gränser för hur en anställd internt ska hantera en sekretessbelagd uppgift. Genom att organisera känsliga verksamheter så att de blir att anse som självständiga verksamhetsgrenar vid tillämpningen av OSL kan dessutom sekretesskyddet stärkas. Även väl utformade myndighetsföreskrifter om behörighet bidrar till att sekretesskyddet stärks. Kommittén bedömer därför att den enskilde medborgaren kommer att ha i huvudsak samma sekretesskydd i en organisation med den nya Polismyndigheten som i dagens.

Mot denna bakgrund behöver inga ändringar göras i offentlighets- och sekretesslagstiftningen i syfte att förstärka sekretesskyddet. Till följd av den ändrade myndighetsstrukturen behöver dock vissa andra ändringar göras som avser såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen. Dessa behandlas i avsnitt 3.5.

---

¹² JO 1983/84 s. 262.

3.4 Hur påverkas polisens möjligheter att samverka och möjligheten till insyn i polisens verksamhet?

3.4.1 Samverkan

Under senare år har statsmakternas strävan varit att genom förändringar i regelverket underlätta för de brottsbekämpande myndigheterna att samverka i kampen mot brott. Utgångspunkten för detta arbete har varit att, med beaktande av befogade krav på skyddet för den enskildes integritet, var och en av de brottsbekämpande myndigheterna ska kunna få tillgång till uppgifter från andra brottsbekämpande myndigheter, i den mån uppgifterna behövs i verksamheten.¹³ Denna målsättning präglar såväl offentlighets- och sekretesslagstiftningen som de författningar som reglerar hanteringen av personuppgifter hos de brottsbekämpande myndigheterna. Ett exempel på detta är de sekretessbrytande bestämmelser i den brottsbekämpande verksamheten som redovisats i närmast föregående avsnitt.

I dag är polismyndigheterna och Rikspolisstyrelsen, inklusive bl.a. Rikskriminalpolisen och Säkerhetspolisen, självständiga myndigheter. I den kommande organisationen kommer dessa, med undantag för Säkerhetspolisen, att vara samlade i den nya Polismyndigheten. Följaktligen kommer inte de sekretessbrytande bestämmelserna att vara tillämpliga på uppgiftslämnade som sker inom den nya Polismyndigheten. Detta uppgiftslämnande bör i stället regleras genom myndighetsinterna föreskrifter om behörighet. Det kan antas att informationsutbytet mellan enheter inom den nya Polismyndigheten kommer att underlättas genom detta. Precis som i dag kan dock sekretess gälla för en viss verksamhet inom myndigheten i den mån verksamheten utgör en självständig verksamhetsgren.

För Säkerhetspolisen kommer, från sekretessynpunkt, den nya organisationen att innebära att regelverket om sekretessbrytande bestämmelser kommer att behöva tillämpas i förhållande till den nya Polismyndigheten, alltså till det som i dag utgörs av övriga delar av Rikspolisstyrelsen och av polismyndigheterna. I förhållande till polismyndigheterna och Statens kriminaltekniska laboratorium är detta fallet redan i dag. Detsamma torde i stor omfattning också gälla i förhållande till annan verksamhet inom Rikspolis-

---

¹³ Se bl.a. prop. 2009/10:85 s. 63 f.

styrelsen, med hänsyn till bestämmelserna om självständiga verksamhetsgrenar.

Förhållandet i sekretesshänseende mellan polisens myndigheter och andra brottsbekämpande myndigheter påverkas, enligt kommitténs bedömning, inte av den nya polisorganisationen. Det krävs dock relativt omfattande ändringar av organisationsbegrepp för att vidmakthålla den nuvarande ordningen. När det gäller offentlighets- och sekretesslagstiftningen redovisas dessa ändringar i närmast följande avsnitt. De ändringar som krävs i registerlagstiftningen redovisas i avsnitt 4.11.4.

3.4.2 Insyn

Regelverket om allmänna handlingar och rätten att ta del av offentliga handlingar är en hörnsten när det gäller insyn i polisens verksamhet liksom i all offentlig verksamhet. I den nya Polismyndigheten upphör, såsom redovisats i avsnitt 3.2, de formella myndighetsgränserna och handlingar som utväxlas mellan olika enheter i den nya myndigheten blir inte allmänna genom detta. Detta torde innebära att färre handlingar blir allmänna och därmed föremål för prövning om de kan lämnas ut. I den mån handlingarna utväxlas mellan självständiga organ inom myndigheten är de dock att anse som allmänna i samma omfattning som om de två organen hade varit självständiga myndigheter. I vilken omfattning den nya myndigheten kommer att innehålla självständiga verksamhetsgrenar avgörs, såsom redovisats i avsnitt 3.3, av hur den nya myndigheten väljer att organisera vissa verksamheter.

När det gäller handlingar som utväxlas mellan myndigheterna Säkerhetspolisen och Polismyndigheten kommer fler handlingar än i dag att bli allmänna. Detta beror på att handlingar som i dag utväxlas mellan Rikspolisstyrelsen och Säkerhetspolisen inte utan vidare är att anse som allmänna. I den mån de verksamhetsgrenar mellan vilka handlingarna utväxlas är att anse som självständiga i förhållande till varandra är handlingen dock, även i dagens organisation, att anse som allmän.

Slutligen bör uppmärksammas att många handlingar av betydelse för insyn i polisverksamheten inte expedieras. De är därmed att anse som allmänna i och med att det ärende till vilket de hänförs sig slutbehandlats eller i vissa fall på ett ännu tidigare stadium.

Detta gäller bl.a. diarium och s.k. händelserapporter. Dessa regler gäller oberoende av polisens organisation.

3.5 Vissa ändringar i offentlighets- och sekretesslagstiftningen

Förslag: Vissa ändringar ska göras i offentlighets- och sekretesslagstiftningen för att anpassa den till den nya myndighetsstrukturen inom polisen.

Enligt 18 kap. 16 § OSL gäller sekretess under vissa förutsättningar för uppgift hos polismyndighet i verksamhet som avser förande av eller uttag ur vapenregister för uppgift som har tillförts registret, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan fara för att vapen eller ammunition kommer till brottslig användning. Detsamma gäller hos Rikspolisstyrelsen för uppgift som hänför sig till vapenregister. Enligt det förslag till ändring i vapenlagen som kommittén redovisar i avsnitt 4.11.5 ska de lokala och centrala vapenregister som finns i dag föras av Polismyndigheten i den nya organisationen. Mot denna bakgrund behöver 18 kap. 16 § OSL ändras så att sekretessen i båda fallen istället gäller hos Polismyndigheten.

Enligt 18 kap. 17 § OSL gäller under vissa förutsättningar sekretess hos en polismyndighet och Rikspolisstyrelsen för uppgift i en angelägenhet som avses i 3 § 1 och 6¹⁴ lagen (2000:344) om Schengens informationssystem (SIS). Säkerhetspolisen har i dag tillgång till uppgifter i SIS i egenskap av en organisatorisk enhet inom Rikspolisstyrelsen. För att säkerställa att sekretess kommer att gälla för uppgifterna även när Säkerhetspolisen blir en självständig myndighet behöver, utöver Polismyndigheten, även Säkerhetspolisen anges som organisatoriskt begrepp i denna bestämmelse. Begreppet polismyndighet bör utgå. I 29 kap. 10 § OSL finns bestämmelser om sekretess hos Rikspolisstyrelsen för vissa uppgifter i rapporter om händelser inom civil luftfart. Här bör begreppet Rikspolisstyrelsen ersättas med Polismyndigheten.

Enligt 35 kap. 1 § första stycket 4 OSL gäller sekretess i viss verksamhet som syftar till att förebygga, uppdaga, utreda eller beivra brott och som bedrivs av en polismyndighet eller Statens kriminaltekniska laboratorium. Här bör begreppet polismyndighet

¹⁴ Enligt SFS 2010:383 har vissa ändringar gjorts i denna bestämmelse. Ändringarna, som träder i kraft den dag regeringen bestämmer, innebär bl.a. att p. 6 ska numreras som p. 5.

ersättas med Polismyndigheten. Statens kriminaltekniska laboratorium bör inte uttryckligen nämnas i bestämmelsen, eftersom kommittén i SOU 2012:13 har föreslagit att laboratoriet ska ingå i den nya Polismyndigheten.

Enligt 35 kap. 1 § första stycket 5 OSL gäller sekretess för uppgift i Statens biografbyrås verksamhet när denna biträder en polismyndighet i brottmål. Även här bör polismyndighetsbegreppet ersättas med Polismyndigheten. Enligt 35 kap. 1 § första stycket 6 gäller sekretess för uppgift i register som förs av Rikspolisstyrelsen enligt polisdatalagen (2010:361) eller som annars behandlas där med stöd av samma lag. Här bör Rikspolisstyrelsen utgå som organisatoriskt begrepp och istället bör Polismyndigheten anges. I den nya organisationen kommer Säkerhetspolisen att vara en självständig myndighet. Säkerhetspolisen bör därför anges i denna bestämmelse. I 35 kap. 4 § första stycket 2 anges att sekretess under vissa förutsättningar gäller i verksamhet som avser förande av eller uttag ur register för uppgift hos Rikspolisstyrelsen som rör brott eller den som har misstänkts, åtalats eller dömts för brott om uppgiften har lämnats dit för databehandling inom rättsväsendets informationssystem i vissa register. Denna arbetsuppgift kommer att gå över till den nya Polismyndigheten. Därför behöver Polismyndigheten anges i denna bestämmelse.

I 35 kap. 8 § OSL anges att viss förundersökningssekretess inte hindrar att polisen på begäran av den som lidit person- eller sakskada vid en trafikolycka lämnar uppgift om identiteten hos en trafikant som haft del i olyckan. Bestämmelsen ska ses mot bakgrund av att polisen enligt 2 kap. 8 § trafikförordningen (1998:1276) i vissa fall ska underrätta den vars egendom skadats i samband med en trafikolycka. I avsnitt 4.7.1. har kommittén föreslagit att begreppet polisen i trafikförordningen, i förtydligande syfte, ska bytas ut mot Polismyndigheten. Följaktligen bör motsvarande byte av begrepp göras även i 35 kap. 8 § OSL. Även i rubriken närmast före 35 kap. 20 § bör begreppet polisen ersättas med Polismyndigheten.

Enligt 37 kap. 6 § OSL¹⁵ gäller sekretess under vissa förutsättningar hos en polismyndighet och Rikspolisstyrelsen för uppgift som förekommer i en angelägenhet som avser en framställning enligt 3 § lagen (2000:344) om Schengens informationssystem och avser bl.a. dold övervakning eller särskilda kontrollåtgärder. Här

---

¹⁵ Enligt SFS 2010:383 har vissa ändringar gjorts i denna bestämmelse. Ändringarna, som träder i kraft den dag regeringen bestämmer, saknar dock betydelse i detta sammanhang.

bör Polismyndigheten anges och de organisatoriska begreppen Rikspolisstyrelsen och polismyndighet utgå. Med hänsyn till att de uppgifter som avses kan finnas även hos Säkerhetspolisen, som i dag är en del av Rikspolisstyrelsen, behöver även Säkerhetspolisen anges i denna bestämmelse.

Slutligen ska orden ”en polismyndighet” eller ”polismyndigheten” bytas mot Polismyndigheten i följande bestämmelser: 10 kap. 19–24 §§, 18 kap. 1, 3 och 15 §§, 29 kap. 10 § samt 35 kap. 4, 20, 21 och 23 §§ OSL.

Vidare behöver följande ändringar göras i offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641; OSF). I 2 § regleras vilka handlingar hos ett antal uppräknade myndigheter som är undantagna från diarieföringsskyldigheten. I fråga om handlingar hos Migrationsverket, bör orden ”Rikspolisstyrelsens säkerhetsavdelning” bytas mot ordet ”Säkerhetspolisen”. Vidare bör i fråga om handlingar hos polismyndigheterna och Rikspolisstyrelsen undantagen samlas under en punkt och de nuvarande två myndighetsbegreppen ersättas med Polismyndigheten. I 3 § OSF regleras på vilka register (diarier) hos ett antal uppräknade myndigheter som reglerna om möjlighet att utelämna vissa uppgifter vid diarieföringen inte ska tillämpas. En följd av detta är att registren i stor omfattning kommer att omfattas av sekretess. Under rubriken myndigheter, bör polismyndigheterna ersättas med Polismyndigheten och Rikspolisstyrelsen ersättas med Säkerhetspolisen. De register som i dag anges vid polismyndigheterna förekommer även hos Säkerhetspolisen. Ett motsvarande undantag bör därför gälla där.

I 6 § OSF anges att sekretess gäller för Rikspolisstyrelsens centrala passregister och centrala register för nationella identitetskort. I den nya organisationen kommer dessa register att föras av Polismyndigheten. Här bör därför Polismyndigheten anges istället för Rikspolisstyrelsen. Enligt 7 § OSF gäller under vissa förutsättningar sekretess för uppgifter om enskildas personliga förhållanden i de undersökningar som Rikspolisstyrelsen genomför om hur brottsoffer upplever sina kontakter med polisen. Dessa undersökningar kommer i den nya organisationen att genomföras av Polismyndigheten. Denna myndighet ska därför istället anges här.

Enligt 10 § gäller sekretess i personaladministrativ verksamhet hos polismyndigheter, Rikspolisstyrelsen och Statens kriminaltekniska laboratorium för uppgift om en enskilds bostadsadress, hemtelefonnummer, personnummer och andra jämförbara uppgifter avseende personalen, uppgift i form av fotografisk bild som utgör

underlag för tjänstekort samt uppgift om närstående till personalen, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den som uppgiften rör eller någon närstående till honom eller henne lider men. I denna bestämmelse bör polismyndigheter, Rikspolisstyrelsen och Statens kriminaltekniska laboratorium utgå. Istället bör Polismyndigheten och Säkerhetspolisen anges.

4 Ändrade organisatoriska begrepp

4.1 Inledning

Begreppet polismyndighet, liksom böjningar och preciseringar av detta begrepp, förekommer i ett mycket stort antal författningar. Kommitténs förslag att organisera de nuvarande 21 polismyndigheterna, Rikspolisstyrelsen och Statens kriminaltekniska laboratorium som *en* myndighet, Polismyndigheten, innebär att polismyndighetsbegreppet får en ny innebörd. Samtliga författningar som innehåller ett polismyndighetsbegrepp måste därför ses över och anpassas till en ny terminologi. Antalet sådana författningar är något över 300.

Den förändrade organisationen aktualiserar också ändringar i författningar som innehåller andra begrepp. Dessa begrepp är

- Rikspolisstyrelsen och begrepp med anslutning till Rikspolisstyrelsen
- polisstyrelsen
- polischef
- länspolismästare
- polisdistrikt
- polisen och den lokala polisorganisationen
- polisväsendet
- polis och
- Statens kriminaltekniska laboratorium.

Även kommitténs förslag om att organisera Säkerhetspolisen som en fristående myndighet aktualiserar ändringar i de författningar

som innehåller begreppet Säkerhetspolisen och sådana begrepp som är kopplade till dess verksamhet.

De ändringar som behöver göras är av skiftande slag. När det gäller begreppet polismyndighet kan i några fall den sakliga ändring som avses, komma till språkligt uttryck genom att ordet "polismyndighet" och olika böjningsformer av detta ord byts ut mot ordet "Polismyndigheten" i motsvarande böjningsform. I vissa fall, då polismyndighetsbegreppet redan är uttryckt som Polismyndigheten, krävs inte någon språklig ändring. I andra fall krävs mer omfattande ändringar i författningarna. Begreppen polischef och länspolismästare kommer, i den mån de ska finnas kvar, i vart fall att ha en annan innebörd i en ny organisation. Begreppen polisdistrikt och Rikspolisstyrelsen kommer att sakna motsvarighet i den nya Polismyndigheten och behöver därför avskaffas.

Några av de ändringar som behöver göras har behandlats i kapitel 2 och 3. I avsnitten 4.2–4.10 lämnas en samlad redovisning begrepp för begrepp. Ett stort antal författningar kräver särskilda överväganden och dessa behandlas i avsnitt 4.11.

4.2 Begreppet polismyndighet

4.2.1 Vad är en polismyndighet?

Begreppet polismyndighet har varit reglerat i lag sedan 1944. Under tiden fram till förstatligandet 1965 reglerades begreppet av lagen (1944:415) om vad i allmänhet skall med polismyndighet avses. Den lagen ersattes av lagen (1964:317) om vad som avses med polismyndighet, som i sin tur ersattes 1972 av lagen (1972:509) om vad som avses med polismyndighet m.m. Den saknas anledning att gå in på de närmare bestämmelserna. Gemensamt för dem är dock att polismyndighetsbegreppet i dessa lagar varit reserverat för den eller de lokala ledningsfunktionerna.

Fram till och med 1998 var länsstyrelserna högsta regionala polisorgan med en länspolischef eller länspolismästare som ansvarig tjänsteman. Inom vissa områden fanns det ett behov för honom eller henne att kunna agera med polismyndighetens befogenheter. I 7 kap. 9 § rättegångsbalken och då gällande utlänningslag¹ angavs därför att, vid tillämpningen av dessa lagar, med polismyndighet avsågs även länspolischefen. Någon motsvarande bestämmelse för

---

¹ Senast 100 § utlänningslagen (1980:376).

Rikspolisstyrelsen, som inrättades vid förstatligandet 1965, fanns inte.

Enligt det polismyndighetsbegrepp som gällde vid polislagens ikraftträdande den 1 januari 1984 avsågs med polismyndighet polisstyrelsen i polisdistriktet. Denna ordning ansågs missvisande eftersom den gav intryck av att även tjänstemannabeslut, som var det stora flertalet, var fattade av polisstyrelsen i plenum. För att komma till rätta med detta infördes ett nytt polismyndighetsbegrepp i 1984 års polislag (1984:387). Enligt den nya ordningen, som alltså gäller, övergick man till att benämna den lokala myndigheten polismyndighet.² För att tydligt markera att begreppet polismyndighet var avsett för den lokala myndigheten, valdes i den dåvarande 6 § polislagen begreppet "polisorgan" som benämning för länsstyrelsen som då var högsta polisiära myndighet i länet.³

Vidare angavs i 6 § polislagen att, då länsstyrelsen ledde polisverksamhet, vad som i lag eller annan författning föreskrevs om polismyndighet i tillämpliga delar skulle gälla även länsstyrelsen. Denna befogenhet ska ses mot bakgrund av att länsstyrelsen helt eller delvis kunde ta över ledningen av polisverksamheten i ett län då kravet på enhetlig ledning var särskilt framträdande.⁴ I samband därmed upphävdes den särskilda regleringen i 7 kap. 9 § rättegångsbalken och i utlänningslagen.

Vid arbetet med 1984 års polislag uppmärksammade polisberedningen⁵ att Rikspolisstyrelsen inte hade ställning som polismyndighet och därmed saknade polismyndighetens befogenheter i de många fall då styrelsen enligt sin instruktion skulle leda polisverksamhet. Därför infördes i 7 § andra stycket polislagen ett motsvarande stadgande för Rikspolisstyrelsen, som det som gällde för länsstyrelsen enligt 6 §. I motiven angavs följande om bestämmelsens tillämpning på Rikspolisstyrelsen.⁶

Föreskriften får sin största betydelse för den verksamhet som styrelsen bedriver genom sin säkerhetsavdelning (kommitténs anmärkning: motsvarar i dag Säkerhetspolisen). Att styrelsen inom ramen för denna verksamhet bör kunna vidta vissa interimistiska tvångsåtgärder och lämna biträde åt vederbörande åklagarmyndighet torde vara ostridigt. Detsamma gäller i viss utsträckning även i fråga om den verksamhet som bedrivs av rikskriminalen. Såvitt gäller annan polisverksamhet

---

² SOU 1979:6 s. 187 f och prop. 1983/84:111 s. 67.

³ Prop. 1983/84:111 s. 67.

⁴ SOU 1982:63 s. 151.

⁵ Se bl.a. Polisberedningens promemoria Ds Ju 1982:13 s. 33.

⁶ Prop. 1983/84:111 s. 72.

som Rikspolisstyrelsen även fortsättningsvis avses leda – exempelvis bevaknings- och säkerhetsarbetet vid statsbesök – får den nu diskuterade föreskriften ingen praktisk betydelse annat än möjligen någon gång för omedelbara åtgärder som inte tål uppskov.

Av motivuttalandena framgår att bestämmelsen ursprungligen var avsedd att ha en tillämpning som var begränsad till i huvudsak interimistiska tvångsåtgärder och biträde till åklagare i brottmål samt till vissa omedelbara åtgärder inom ramen för annan verksamhet som Rikspolisstyrelsen leder genom Säkerhetspolisen. I praktiken har bestämmelsen i 7 § andra stycket fått en vidare tillämpning än så. Detta gäller såväl i den praktiska tillämpningen som i lagstiftningen. Som exempel i sistnämnda avseende kan nämnas att det i förarbetena till polisdatalagen⁷, med hänvisning till det aktuella stadgandet i 7 § andra stycket polislagen, anges att vissa bestämmelser i polisdatalagen som avser polismyndighet även är tillämpliga på Rikspolisstyrelsen då styrelsen leder polisverksamhet. Det står dock inte strid med ordalydelsen i 7 § andra stycket polislagen att tillämpa bestämmelsen på detta extensiva sätt.

Regeringen har i ett lagstiftningsärende om Säkerhetspolisen 1989⁸ angett den närmare innebörden av begreppet ”leda polisverksamhet”. Med begreppet avses att direkt leda verksamheten vid de polisstyrkor som myndigheten disponerar över. Begreppet står i motsats till ”indirekt ledning”⁹ som avser befogenheten att meddela allmänna riktlinjer eller mera konkreta direktiv för polisverksamheten vid andra polismyndigheter.

Sammanfattningsvis gäller alltså i dag att med polismyndighet avses de 21 polismyndigheterna. Rikspolisstyrelsen är en central förvaltningsmyndighet för polisen och kan i vissa fall leda polisverksamhet. Detta sker då genom Rikskriminalpolisen och Säkerhetspolisen. När Rikspolisstyrelsen leder sådan polisverksamhet kan styrelsen, med stöd av 7 § andra stycket polislagen, ha polismyndighetens befogenheter.

---

⁷ Prop. 2009/10:85 s. 72.

⁸ Prop. 1988/89:108 s. 27 f.

⁹ A.a. och prop. 1983/84:111 s. 69.

4.2.2 Polismyndighetsbegreppets framtida tillämpning på Säkerhetspolisen

Förslag: För att begränsa behovet av att tillämpa 7 § andra stycket polislagen ska det i vissa bestämmelser, främst av administrativ karaktär, uttryckligen anges vilka bestämmelser som är tillämpliga på Säkerhetspolisen.

Kommittén har i delbetänkandet SOU 2012:13 tagit principiell ställning för att bestämmelsen i 7 § andra stycket polislagen bör behållas, men anpassas till att Säkerhetspolisen föreslås bli en självständig myndighet inom polisen. Följaktligen kommer det som i dag sägs om "polismyndighet", och i framtiden om "Polismyndigheten", i en författning att vara tillämpligt på Säkerhetspolisen när denna leder polisverksamhet.¹⁰

Ställningstagandet ska ses mot bakgrund av att denna reglering, som avser att tillgodose bl.a. Säkerhetspolisens behov av polisiära befogenheter, har tillämpats i snart 30 år, är väl inarbetad och, såvitt kommittén känner till, inte har ifrågasatts i den praktiska tillämpningen.

En reglering av detta slag är dock inte invändningsfri. Det kan hävdas att befogenheter och annat som tillkommer en för rikets säkerhet så central funktion som Säkerhetspolisen borde vara uttryckligen angivna i varje författning som är aktuell att tillämpa. De verksamheter där Säkerhetspolisen får leda polisverksamhet är dock, och kommer även enligt kommitténs förslag i betänkandet 2012:77 som rör Säkerhetspolisens framtida organisation, att vara angivna i instruktionen för Säkerhetspolisen. Därutöver kan, enligt kommitténs förslag till ändring i 7 § första stycket polislagen (1984:387), regeringen uppdra åt Säkerhetspolisen att i särskilda avseenden leda polisverksamhet utöver vad som anges i instruktionen. En brist är dock att begreppet "ledning av polisverksamhet" inte har den tydlighet som krävs för att med säkerhet alltid kunna avgöra vilka bestämmelser om polismyndighets befogenheter som är avsedda att vara tillämpliga inom dessa verksamhetsområden. Som nyss redovisats har bestämmelsen i detta avseende, under närmare trettio år, fått en vidare tillämpning än vad som avsågs då

¹⁰ SOU 2012:13 s. 267 ff. och s. 366 f. I förslaget till ändring av 7 § andra stycket föreslog kommittén då att vad som sägs om "polismyndighet" i tillämpliga delar ska gälla även Säkerhetspolisen. Eftersom kommittén föreslår att begreppet "polismyndighet" genomgående ska ersättas av "Polismyndigheten", bör istället "Polismyndigheten" anges i andra stycket; se även förslaget till författningsändringar.

den infördes. Det bör dock understrykas att de svagheter som är förknippade med 7 § andra stycket har funnits sedan bestämmelsen infördes och inte i något avseende påverkas av de organisationsförändringar som kommittén föreslår.

För att begränsa behovet av att tillämpa 7 § andra stycket anser kommittén att det i vissa bestämmelser, främst av administrativ karaktär, uttryckligen bör anges vilka bestämmelser som är tillämpliga på Säkerhetspolisen. Det gäller t.ex. inom området registerförfattningar. I vilken omfattning en bestämmelse är tillämplig även i Säkerhetspolisens verksamhet framgår i dag inte alls av författningarna, eller endast genom uttalanden i förarbetena. Kommittén har beaktat detta vid utformningen av de ändringar i dessa författningar som föreslås.¹¹

På sikt bör regeringen överväga om bestämmelsen i 7 § andra stycket polislagen generellt kan ersättas av uttryckliga regler i respektive författningsbestämmelse som anger i vilken omfattning bestämmelsen är tillämplig på Säkerhetspolisen.

4.2.3 Författningsbestämmelser med ett preciserat polismyndighetsbegrepp

Förslag: Författningsbestämmelser med ett preciserat polismyndighetsbegrepp som avser förhållandet inom polisen eller mellan polisen och andra myndigheter eller organ ska utformas så att de ger den nya myndighetsledningen stor frihet att forma en organisation som är den mest rationella. I dessa författningar ska därför det i dag preciserade polismyndighetsbegreppet i flertalet fall ersättas med ordet "Polismyndigheten".

Inledning

I ett stort antal författningsbestämmelser, närmare hundratalet, förekommer ett på olika sätt geografiskt preciserat polismyndighetsbegrepp. Exempelvis kan det gälla "närmaste polismyndighet", "ortens polismyndighet", "närmast berörd polismyndighet" eller "polismyndigheten på den ort ...". I en organisation med den nya Polismyndigheten är en precisering som bygger på en koppling till en viss polismyndighet inte längre möjlig. Frågan blir istället i

---

¹¹ Se avsnitt 4.11.4.

vilken omfattning en författningsreglerad precisering på nivån under myndighetsnivån behövs i fortsättningen. Valet står då mellan att helt avstå från att precisera myndighetsbegreppet i författning eller att knyta preciseringen till något annat begrepp, främst län eller polisregion.

De författningar som berörs är av två slag; sådana som innehåller handlingsregler för enskilda och sådana som inte gör det. I sistnämnda fall är det fråga om regler om interna förhållanden inom polisen eller mellan polisen och andra myndigheter. I avsnitt 2.3.2 har kommittén redovisat vad som bör gälla för de författningar som innehåller handlingsregler för enskilda.

När det gäller de författningsbestämmelser som avser förhållandet inom polisen eller mellan polisen och andra myndigheter, anser kommittén att de bör utformas så att de ger den nya myndighetsledningen stor frihet att forma en organisation som är den mest rationella.¹² Det bör därför i dessa fall överlämnas till Polismyndigheten att avgöra vilken organisationsenhet som ska ha en viss uppgift.

I flertalet av de författningar som i dag innehåller ett preciserat polismyndighetsbegrepp är det därför tillräckligt att ersätta detta med endast ordet "Polismyndigheten". Det får sedan bli en uppgift för den nya Polismyndighetens ledning att i arbetsordningen eller i annan form besluta om vilken nivå eller organisationsenhet inom myndigheten som ska utföra arbetsuppgiften. I den mån arbetsuppgiften berör också andra myndigheter är det naturligtvis angeläget att Polismyndigheten samråder om den lämpligaste handläggningsordningen.

När specificeringen upphör kan det i vissa fall finnas anledning att komplettera en författningsbestämmelse med en skyldighet för en underrättande myndighet att lämna vissa uppgifter för att underlätta Polismyndighetens val av handläggande enhet. I vissa fall är en författningsbestämmelse utformad så att den är riktad till en annan myndighet, exempelvis såsom en skyldighet att underrätta en viss preciserad polismyndighet. I dessa fall har också den förstnämnda myndigheten ett ansvar när det gäller att ta initiativ till en ny handläggningsordning inom ramen för den nya Polismyndigheten. De överväganden som legat till grund för de författningsbestämmelser som i dag reglerar arbetsuppgiften, bör då många gånger kunna vara vägledande även i fortsättningen. Som exempel

¹² Jfr statsmakternas motsvarande ställningstagande betr. Skatteverket i prop. 2002/03:99 s. 248 ff. och Tullverket senast i prop. 2003/04:97 s. 10.

kan nämnas den skyldighet domstol i nuläget har enligt 4 § förordningen (1988:691) om kontaktförbud att underrätta polismyndigheten på den ort där förbudet helt eller huvudsakligen ska gälla om kontaktförbud som domstolen meddelat.

Byte av ord tillräckligt

Kommittén bedömer att det i dag preciserade polismyndighetsbegreppet, kan ersättas enbart med ordet "Polismyndigheten" i följande lagar:

- 26 § sjömanslagen (1973:282)
- 7 a § lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m.
- 6 § lagen (1980:578) om ordningsvakter
- 3 och 4 §§ lagen (1987:24) om kommunal parkeringsövervakning
- 23 a § andra stycket tobakslagen (1993:581)
- 7 och 8 §§ lagen (2004:1167) om vägtransportledare
- 9 kap. 7 § alkohollagen (2010:1622)
- 5 kap. 9 § taxitrafiklagen (2012:211) och
- 5 kap. 6 § yrkestrafiklagen (2012:210).

De förordningar i vilka det i dag preciserade polismyndighetsbegreppet kan ersättas enbart med ordet "Polismyndigheten" redovisas i bilaga 3.

Ytterligare ändringar krävs

I ett antal författningar är det inte tillräckligt att bara ersätta det preciserade polismyndighetsbegreppet med ordet "Polismyndigheten". Det krävs dessutom ytterligare ändringar i den aktuella bestämmelsen. Så är fallet i följande författningar.

I 12 a och 13 a §§ lagen (1988:688) om kontaktförbud finns bestämmelser om polismyndigheternas ansvar för de särskilt utvidgade kontaktförbud med elektronisk övervakning som åklagare

eller domstol kan besluta om vid särskilt allvarliga trakasserier. Bestämmelserna innebär att polismyndigheten på den ort där förbudet helt eller huvudsakligen ska gälla är ansvarig för att verkställa den elektroniska övervakningen. Vidare framgår dels att den ansvariga myndigheten ska anges i beslutet, dels att den ansvariga polismyndigheten kan lämna över ansvaret till en annan sådan myndighet. I den nya Polismyndigheten finns det inget behov av reglerna om att en viss polismyndighet ska anges i beslutet och om att ansvaret kan överlämnas mellan polismyndigheter. Bestämmelserna kan därför upphävas i denna del. Med hänsyn till den betydelsefulla roll som ett elektroniskt övervakat kontaktförbud kan spela för den som trakasseras, är det angeläget att Polismyndigheten skapar väl fungerande interna rutiner för dessa ärenden. I syfte att underlätta detta bör förordningen¹³ i anslutning till lagen kompletteras med en skyldighet för beslutsfattaren att lämna uppgift om den ort där förbudet helt eller huvudsakligen ska gälla.

De ändringar som behöver göras i lagen behandlas ytterligare i författningskommentaren.

I 13 § *sjöförklaringskungörelsen* (1967:294), 6 kap. 24 § *utsökningsförordningen* (1981:981), 5 a § *förordningen* (1990:893) om *underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.*, 34 § *fängelseförordningen* (2010:2010) och 11 § *delgivningsförordningen* (2011:154) finns bestämmelser om skyldighet för vissa myndigheter att underrätta en viss i författningen angiven polismyndighet. I dessa bestämmelser bör det specificerade polismyndighetsbegreppet ersättas med begreppet Polismyndigheten. Dessutom bör respektive författningsbestämmelse kompletteras med en skyldighet för den underrättande myndigheten att lämna vissa uppgifter för att underlätta Polismyndighetens val av handläggande enhet. I 5 a § *förordningen om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.* anges vidare att en domstol i vissa fall i stället ska underrätta Rikspolisstyrelsen. Valet av myndighet är beroende av var den person som underrättelsen avser kan antas befinna sig. Bestämmelsen bör ändras så att underrättelsen alltid ska ske till Polismyndigheten.

I 5 § *förordningen* (1976:1128) om *felparkeringsavgift* finns regler om förfarandet då mer än ett polisdistrikt berörs av ett ärende. Detsamma gäller enligt 5 § *förordningen* (1982:789) om *ersättning för polisbevakning och för anslutning av larmanläggningar till polisen m.m.* samt enligt 13 § *tredje och fjärde styckena delgivningsförord-*

---

¹³ Se förordningen (1988:691) om kontaktförbud.

ningen (2011:154). Eftersom indelningen i polisdistrikt upphör med den nya Polismyndigheten, finns det inget behov av dessa regler. Behovet av interna handläggningsregler inom den nya myndigheten kan tillgodoses genom tjänsteföreskrifter eller motsvarande. Bestämmelserna bör därför upphävas.

I 9 och 10 §§ förordningen (1997:899) om myndighetssamverkan mot ekonomisk brottslighet finns regler om polisens representation och om ansvaret för kanslifunktionen i de regionala och, i förekommande fall, gemensamma samverkansorganen med uppgift att förebygga och bekämpa ekonomisk brottslighet. I den nya Polismyndigheten bör reglerna om hur myndigheten ska vara representerad i det regionala samverkansrådet utformas med motsvarande bestämmelse för Skatteverket som förebild. Det innebär att Polismyndigheten bör vara företrädd av chefen för den polisregion i vilken länet ingår. Ansvaret för kanslifunktionen bör ankomma på Polismyndigheten om inte de berörda myndigheterna kommer överens om annat.¹⁴

4.2.4 Författningsbestämmelser med ett polismyndighetsbegrepp som inte är preciserat

Förslag: I flertalet författningsbestämmelser som innehåller ett icke preciserat polismyndighetsbegrepp, alltså ordet polismyndighet och olika böjningsformer av detta ord, ska detta ersättas med Polismyndigheten.

Även i många av de författningar som inte innehåller ett preciserat polismyndighetsbegrepp är det tillräckligt att byta ut ordet "polismyndighet" eller "polismyndigheterna" i olika böjningsformer mot ordet "Polismyndigheten" i motsvarande form. När det gäller följande författningsbestämmelser i lagar bedömer kommittén att så är fallet i:

- 21 kap. 3–4 och 10 §§ föräldrabalken
- 15 kap. 7 § brottsbalken
- 26 kap. 2 och 24 §§ samt 28 kap. 8 § miljöbalken
- 1–4 a §§ lagen (1938:121) om hittegods

¹⁴ Utredningen om en samlad ekobrottsbekämpning har i betänkandet (SOU 2011:47) med samma namn föreslagit bl.a. att förordningen ska upphävas.

- 20, 26 och 26 b §§ lagen (1957:668) om utlämning för brott
- 2 a § lagen (1958:205) om förverkande av alkoholhaltiga drycker¹⁵
- 2 a § lagen (1958:642) om blodundersökning m.m. vid utredning av faderskap
- 14 och 35 §§ lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare
- 12 § lagen (1966:314) om kontinentalsockeln
- 3, 6, 8, 9, 19 och 20 §§ lagen (1966:742) om hotell- och pensionatrörelse
- 4 kap. 38 § fastighetsbildningslagen (1970:988)
- 93 och 96 §§ rennäringslagen (1971:437)
- 8 a § lagen om (1972:435) om överlastavgift
- 6, 10 och 19 §§ lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m.
- 4 § lagen (1975:74) med bemyndigande att meddela vissa föreskrifter för trädgårdsnäringen
- 21 § oljekrislagen (1975:197)
- 37 § trafikskadelagen (1975:1410)
- 5 § lagen (1977:67) om tilläggsavgift i kollektiv persontrafik
- 7 kap. 5 § arbetsmiljölagen (1977:1160)
- 6 § lagen (1978:234) om nämnder för vissa trafikfrågor
- 47–48 och 56 §§ förfogandelagen (1978:262)
- 15 och 35 §§ ransoneringslagen (1978:268)
- 2 § passlagen (1978:302)
- 14 § brottsskadelagen (1978:413)
- 15 § lagen (1979:377) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart m.m.
- 7 § lagen (1979:1088) om gränsövervakningen i krig m.m.
- 5 kap. 2 §, 6 kap. 11 §, 7 kap. 11 § samt 11 kap. 3 och 5 §§ lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg
- 7 § lagen (1980:578) om ordningsvakter

---

¹⁵ I författningsförslaget har därutöver hänvisningen till den upphävda alkohollagen (1994:1738) bytts ut mot den nu gällande alkohollagen (2010:1622).

- 2, 4 och 5 §§ lagen (1981:1064) om säkerhetskontroll vid domstol
- 7 och 9 §§ lagen (1982:395) om Kustbevakningens medverkan vid polisiär övervakning
- 3 § lagen (1982:636) Om anordnande av visst automatspel
- 10 § lagen (1985:206) om viten
- 24 § lagen (1986:436) om näringsförbud
- 3 § lagen (1986:1009) om förfarandet i vissa fall vid förverkande m.m.
- 7 § lagen (1987:24) om kommunal parkeringsövervakning m.m.
- 17 kap. 7 § konkurslagen (1987:672)
- 5 § lagen (1988:144) om säkerhetskontroll i riksdagens lokaler
- 30–32 och 35 §§ samt rubriken närmast före 27 a § djurskyddslagen (1988:534)
- 9 § lagen (1988:688) om kontaktförbud
- 2 kap. 5 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m.
- 11 kap. 4 § lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank
- 18–20 §§ lagen (1989:14) om erkännande och verkställighet av utländska vårdnadsavgöranden m.m. och om överflyttning av barn
- 8, 9, 11 och 12 §§ lagen (1990:712) om undersökning av olyckor
- 4 kap. 7 § begravningslagen (1990:1144)
- 17 § folkbokföringslagen (1991:481)
- 2, 19–21 och 22 §§ lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll
- 47 § lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård
- 27 § lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård
- 13 § lagen (1991:1137) om rättspsykiatrisk undersökning
- 5 kap. 5 § lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden
- 3 och 7 §§ lagen (1991:2041) om särskild personutredning i brottmål m.m.
- 26 e § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

- 19 a § och 23 a § första stycket tobakslagen (1993:581)
- 47 §§ fiskelagen (1993:787)
- 2 kap. 7 a §, 9 § andra stycket, 11–12 §§, 17 §, 21 §, 26–27 §§ och 29 §, 3 kap. 14, 16, 17 och 19 §§ samt 5 kap. 3 § ordningslagen (1993:1617)
- 12 a § lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot internationell humanitär rätt
- 18 kap. 19 § och 22 kap. 10 § sjölagen (1994:1009)
- 10 kap. 9 § lagen (1994:1776) om skatt på energi
- 10 kap. 6 § lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt
- 18 och 19 §§ lag (1995:832) om obduktion m.m.
- 27 och 34 §§ pantbankslagen (1995:1000)
- 12 § lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen
- 4, 8–9 och 14 §§ lagen (1998:150) om allmän kameraövervakning
- 7 kap. 4 § körkortslagen (1998:488)
- 4 kap. 12 § lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter
- 6 och 8 §§ lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård
- 5 § lagen (1998:1702) om inspektioner enligt Förenta nationernas fördrag om fullständigt förbud mot kärnsprängningar
- 5 § lagen (1998:1705) om inspektioner enligt konventionen om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring
- 14 § och rubriken närmast före 14 § epizootilagen (1999:657)
- 11 § och rubriken närmast före 11 § zoonoslagen (1999:658)
- 6 § lagen (2000:140) om inspektioner enligt internationella avtal om förhindrande av spridning av kärnvapen
- 4 kap. 34 § lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål
- 21 § lagen (2000:1225) om straff för smuggling
- 6 kap. 20 § tullagen (2000:1281)
- 12 kap. 10 § och 13 kap. 7 § socialtjänstlagen (2001:453)

- 6 kap. 5 § lagen (2002:297) om biobanker i hälso- och sjukvården
- 9 och 32 §§ lagen (2002:329) om samarbete med Internationella brottmålsdomstolen
- 1 kap. 3 § första stycket 4 fordonslagen (2002:574)
- 5 kap. 18 § fartygssäkerhetslagen (2003:364)
- 2 kap. 5 § och 6 kap. 10 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor
- 6 kap. 11 och 12 §§, 8 kap. 12 § och rubriken närmast före 8 kap. 12 § smittskyddslagen (2004:168)
- 16 § lagen (2004:487) om sjöfartsskydd
- 2 och 8 §§ lagen (2004:1100) om luftfartsskydd
- 6 § lagen (2005:130) om dödförklaring
- 1, 5 och 7 §§ lagen (2005:225) om rättsintyg i anledning av brott
- 6 och 8–10 §§ lagen (2005:321) om tillträdesförbud vid idrotts-evenemang
- 9 kap. 44 § aktiebolagslagen (2005:551)
- 12 § lagen (2006:418) om säkerheten i vägtunnlar
- 14 och 28 §§ lagen (2006:496) om blodsäkerhet
- 2 kap. 3 § och 3 kap. 2 § lagen (2006:546) om utrymning och inkvartering m.m. under höjd beredskap
- 8 § lagen (2006:615) om samarbete med Specialdomstolen för Sierra Leone
- 27 § och rubriken närmast före 27 § livsmedelslagen (2006:804)
- 27 § och rubriken närmast före 27 § lagen (2006:805) om foder och animaliska biprodukter
- 27 § och rubriken närmast före 27 § lagen (2006:806) om provtagning på djur, m.m.
- 27 § och rubriken närmast före 27 § lagen (2006:807) om kontroll av husdjur, m.m.
- 4 kap. 3 § lagen (2006:1209) om hamnskydd
- 4 § lagen (2007:606) om utredningar avseende vissa dödsfall
- 6 § bidragsbrottslagen (2007:612)

- 8, 9, 11–15, 17, 18, 20, 21 och 26 §§ lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter
- 19 och 33 §§ lagen (2008:286) om kvalitets- och säkerhetsnormer vid hantering av mänskliga vävnader och celler
- 5 och 10 och 11 §§ lagen (2008:322) om Tullverkets och Kustbevakningens befogenheter att ingripa mot rattfylleribrott
- rubriken närmast före 8 § lagen (2008:1049) om förbud mot utsläppande på marknaden av päls av katt och hund m.m.
- rubriken närmast före 5 kap. 6 § lagen (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård
- rubriken närmast före 17 § lagen (2009:1424) om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel
- 2, 5 och 6 §§ lagen (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting
- 6 kap. 9 och 15 §§ samt 7 kap. 22 § patientsäkerhetslagen (2010:659)
- 6 kap. 5–7 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster
- 5 kap. 23 § skollagen (2010:800)
- 11 kap. 9 § plan- och bygglagen (2010:900)
- 2 kap. 15 § postlagen (2010:1045)
- 8 kap. 11 §, 9 kap. 2, 8 och 9 §§ alkohollagen (2010:1622)
- 7 och 14 §§ lagen (2011:111) om förstörande av vissa hälsofarliga missbrukssubstanser
- 25 § och rubriken närmast före 25 § lagen (2011:579) om leksakers säkerhet
- 17 § lagen (2011:721) om märkning av energirelaterade produkter
- rubriken närmast före 7 § lagen (2011:1070) om handel med sälprodukter
- 5 kap. 4 §, 6 kap. 1 § samt 7 kap. 1 och 2 §§ lagen (2011:1165) om överlämnande från Sverige enligt en nordisk arresteringsorder
- 42 kap. 4 § skatteförfarandelagen (2011:1244)
- 5 kap. 6 § yrkestrafiklagen (2012:210)
- 4 kap. 11 § och 5 kap. 9 § taxitrafiklagen (2012:211) och

- 8 § lagen (2012:595) om införsel av och handel med sprutor och kanyler.

De förordningar i vilka det i dag icke preciserade polismyndighetsbegreppet, kan ersättas med ordet "Polismyndigheten" redovisas i bilaga 4.

4.2.5 Ingen författningsändring krävs

I sextiotalet författningar kan begreppet polismyndighet ges den nya innebörden, alltså det begrepp som innefattar dagens 21 polismyndigheter, Rikspolisstyrelsen och Statens kriminaltekniska laboratorium, utan att någon ändring i författningen behöver göras. Anledningen till att någon ändring av författningen inte behövs är att ordet "Polismyndigheten" står i början av en mening och därför redan är skrivet med stor begynnelsebokstav. Flertalet av dessa författningar anges i bilaga 5.

4.2.6 Övriga författningar där begreppet förekommer

I 21 § lagen (1990:1157) om säkerhet vid tunnelbana och spårväg förekommer begreppet "polis- och tullmyndigheten". Ur språklig synvinkel kan den organisatoriska beskrivningen uppfattas som att fråga är om en myndighet. Vidare är Tullverket den korrekta benämningen på den svenska tullmyndigheten.¹⁶ Mot denna bakgrund bör bestämmelsen ändras så att det fortsättningsvis tydligt framgår att fråga är om två myndigheter, Polismyndigheten och Tullverket.

En likartad skrivning återfinns i 8 kap. 3 § järnvägslagen (2004:519). Där används begreppet "polis- och tullmyndigheter". Även denna bestämmelse bör ändras så att istället Polismyndigheten och Tullverket anges.

De tre författningarna *kungörelsen (1924:455) angående näringslegitimationsbevis för svenska handelsredande i utlandet, brevet (1940:553) till chefen för försvarsstaben angående utlåning och försäljning av skjutvapen m.m. från kronans förråd; och brevet (1961:337) till samtliga länsstyrelser angående föreskrifter och anvisningar rörande tillämpningen av vapenförordningen* innehåller

---

¹⁶ Se förordningen (2007:782) med instruktion för Tullverket.

begreppet polismyndighet. Förordningarna torde, på grund av sitt ålderdomliga innehåll, inte vara möjliga att tillämpa i dag. Kommittén lämnar inga förslag beträffande dessa författningar.

4.3 Begreppet Rikspolisstyrelsen

Förslag: Eftersom kommittén föreslår att Rikspolisstyrelsen tillsammans med andra myndigheter ska ingå i den nya Polismyndigheten, ska begreppet Rikspolisstyrelsen utmönstras ur författningstext. I flertalet fall ska begreppet ersättas med begreppet Polismyndigheten. I några fall ska i stället, främst med hänsyn till internationella åtaganden, ett mera begränsat begrepp anges, exempelvis huvudkontoret eller någon annan organisationsenhet inom den nya Polismyndigheten.

4.3.1 Inledning

Rikspolisstyrelsen är i dag central förvaltningsmyndighet för polisväsendet. Till Rikspolisstyrelsen hör Säkerhetspolisen, Rikskriminalpolisen och Polishögskolan. Vidare är Rikspolisstyrelsen chefsmyndighet för Statens kriminaltekniska laboratorium.

Begreppet Rikspolisstyrelsen förekommer i drygt 170 författningar. Eftersom kommittén föreslår att Rikspolisstyrelsen ska ingå i den nya Polismyndigheten, måste begreppet Rikspolisstyrelsen avskaffas i författningstext. I flertalet fall ska det ersättas med begreppet Polismyndigheten. I några fall kan det dock, främst med hänsyn till internationella åtaganden, finnas anledning att överväga om det är nödvändigt att också peka ut exempelvis huvudkontoret eller någon annan organisationsenhet inom den nya Polismyndigheten.

I ett antal författningsbestämmelser förekommer begreppen Rikspolisstyrelsen och polismyndighet sida vid sida. Ibland har då de båda myndigheterna tillagts samma uppgift eller befogenhet. I andra fall står de i ett instansförhållande till varandra. I många av dessa fall är det tillräckligt att ersätta båda begreppen med ordet "Polismyndigheten". I några fall krävs det ytterligare ändringar.

Eftersom Polismyndigheten inte omfattar Säkerhetspolisen, är det viktigt att uppmärksamma i vilken omfattning begreppet Rikspolisstyrelsen i en författning är avsett att omfatta också, eller

ibland enbart, Säkerhetspolisen. I båda dessa fall måste övervägas om Säkerhetspolisen ska anges uttryckligen i författningsbestämmelserna. I den mån dessa bestämmelser avser ledning av polisverksamhet kan dock Säkerhetspolisen med tillämpning av 7 § andra stycket polislagen (1984:387) tillämpa bestämmelsen på sin verksamhet trots att endast Polismyndigheten anges i bestämmelsen. I sådana bestämmelser är det således tillräckligt att ange Polismyndigheten, men inte nödvändigt att ange Säkerhetspolisen, för att bestämmelserna ska kunna tillämpas på denna myndighet.

4.3.2 Särskilt om uppgiften att meddela föreskrifter

Bedömning: I dag meddelar Rikspolisstyrelsen föreskrifter för polismyndigheterna med stöd av uttryckliga bemyndiganden i särskilda författningar. I den nya Polismyndigheten kommer många av dessa föreskrifter att kunna betraktas som föreskrifter om arbetsformer inom myndigheten. De kan då i stället meddelas med stöd av 4 § myndighetsförordningen (2007:515).

När det gäller föreskrifter som inte avser arbetsformer inom myndigheten, kommer föreskrifter som Rikspolisstyrelsen i dag meddelar att kräva ett uttryckligt författningsstöd även i den nya organisationen. Detsamma kommer att gälla om Säkerhetspolisen har behov av att kunna meddela sådana föreskrifter. Det stora flertalet av de bemyndiganden som avser normgivning och verkställighet som finns i dag kommer att behövas även i den nya organisationen. Såväl beslutande myndighet som adressat kommer dock att behöva ändras.

Normbeslut eller förvaltningsbeslut?

De uppgifter som tillagts Rikspolisstyrelsen i författning är av skiftande slag. Baserat endast på antalet författningsbestämmelser är den överlägset vanligaste förekommande uppgiften för Rikspolisstyrelsen att meddela kompletterande föreskrifter till en lag eller förordning. Det finns därför anledning att belysa behovet av sådana föreskrifter, normbeslut, i den nya polisorganisationen och reglerna för hur sådana beslut meddelas.

Man brukar skilja mellan *normbeslut* och *förvaltningsbeslut*. Ett *normbeslut* binder enskilda och myndigheters handlande och är

generellt gällande. Med att beslutet är generellt gällande menas att det avser situationer av ett visst slag eller vissa typer av handlings-sätt eller att det riktar sig till eller på annat sätt berör en obestämd krets av personer. Ett *förvaltningsbeslut* däremot har inte generell giltighet utan gäller endast en individ eller en avgränsad grupp av personer. Gränsen mellan de båda slagen av beslut är ibland svår att dra.¹⁷

Föreskrifter om arbetsformerna inom en myndighet

Normgivningsmakten, alltså rätten att meddela föreskrifter, är fördelad mellan riksdag och regering. Reglerna om detta finns i 8 kap. regeringsformen. Myndigheter saknar egen normgivningskompetens. För att myndigheterna inom polisen ska kunna meddela ett normbeslut, alltså en föreskrift, krävs det därför ett bemyndigande av riksdag eller regering i lag respektive förordning. När det gäller interna föreskrifter om *arbetsformerna inom den egna myndigheten* finns det i dag sådana bemyndiganden när det gäller Rikspolisstyrelsen främst i 4 § myndighetsförordningen (2007:515). För polismyndigheterna, som är undantagna från 4 § i myndighetsförordningen, finns i stället en likartad bestämmelse i 2 kap. 18 § polisförordningen (1998:1558). I den nya polisorganisationen med Polismyndigheten och Säkerhetspolisen kommer motsvarande bemyndiganden att finnas genom att 4 § myndighetsförordningen kommer att vara tillämplig på båda myndigheterna. Enligt 2 och 6 §§ lagen (1976:633) om kungörande av lagar och andra författningar behöver författningar som endast reglerar en statlig myndighets inre förhållanden eller förhållandet mellan statliga myndigheter inbördes inte kungöras. Förutsättningen är dock att författningen inte innehåller något som kan vara av väsentligt intresse för utomstående eller för berörda arbetstagares eller uppdragstagares rättsställning.

Vad som nu redovisats innebär följande i en organisation med Polismyndigheten och Säkerhetspolisen som självständiga myndigheter. Många av de föreskrifter för polismyndigheterna som Rikspolisstyrelsen i dag meddelar med stöd av uttryckliga bemyndiganden i särskilda författningar, kan i den nya organisationen betraktas som interna föreskrifter om arbetsformer inom myndigheten. De

¹⁷ Angående gränsdragningen mellan föreskrifter och förvaltningsbeslut, se bl.a. SOU 2012:5 s. 58 ff.

kan då i stället meddelas med stöd av 4 § myndighetsförordningen. Ett exempel på detta är föreskrifter om direktåtkomst för polismyndighet till ett visst register som Rikspolisstyrelsen för. När det gäller Säkerhetspolisen är förhållandet det omvända. Föreskrifter som Rikspolisstyrelsen meddelar i dag för Säkerhetspolisen med stöd av 4 § myndighetsförordningen, och som är att anse som föreskrifter om arbetsformer inom myndigheten Rikspolisstyrelsen, kommer att kräva uttryckligt stöd i en särskild författning. Även här kan exemplet föreskrifter om direktåtkomst till register nämnas. I dag har Säkerhetspolisen tillgång till en rad register i sin egenskap av organisatorisk enhet inom Rikspolisstyrelsen. Föreskrifter om sådan tillgång meddelar Rikspolisstyrelsen genom behörighetsregler med stöd av 4 § myndighetsförordningen. När Säkerhetspolisen blir en fristående myndighet, krävs det i stället uttryckliga föreskrifter om direktåtkomst för Säkerhetspolisen i den aktuella registerförfattningen.

Andra föreskrifter

När det gäller föreskrifter om annat än arbetsformerna inom den egna myndigheten finns det anledning att skilja mellan normgivningsbemyndiganden och verkställighetsföreskrifter.

Bestämmelser om *normgivningsbemyndiganden* finns i bl.a. 8 kap. 3 §, 7 § första stycket 2 och 10 § regeringsformen. Enligt 3 och 10 §§ kan riksdagen i lag bemyndiga regeringen eller en förvaltningsmyndighet att meddela bindande föreskrifter i ett visst ämne. Sådana bestämmelser får, med vissa begränsningar, även omfatta materiella föreskrifter som är betungande för den enskilde. I lagtext brukar sådana normgivningsbemyndiganden uttryckas så att regeringen (eller den myndighet som regeringen bestämmer) ”får meddela föreskrifter om...”.¹⁸ Formuleringen ”får meddela föreskrifter om” används också när regeringen lämnar delegerad normgivningskompetens vidare till en förvaltningsmyndighet utan att ha meddelat några föreskrifter i det aktuella ämnet. Om avsikten är att regeringen, eller den förvaltningsmyndighet till vilken regeringen delegerar sin befogenhet, ska komplettera föreskrifter som riksdagen respektive regeringen meddelat markerar detta som regel med tillägg av ordet ”*ytterligare*”.

---

¹⁸ Se bl.a. redogörelsen i prop. 2008/09:200 s. 376 ff. och Ds 1998:66 (Gröna boken) s. 69 ff.

Vidare kan regeringen med stöd av 7 § första stycket 2 till en förvaltningsmyndighet delegera sin befogenhet att meddela föreskrifter som inte enligt grundlag ska meddelas av riksdagen, den s.k. restkompetensen. Restkompetensen omfattar bl.a. bestämmelser som typiskt sett kan betraktas som gynnande för den enskilde. En sådan delegation uttrycks, även den, genom formuleringen att X-myndigheten ”får meddela föreskrifter om” eller ”får meddela ytterligare föreskrifter om”.

Bestämmelser om *verkställighetsföreskrifter* finns i bl.a. 8 kap. 7 § första stycket 1 och 11 § regeringsformen. Enligt 7 § får regeringen, utan riksdagens bemyndigande, meddela verkställighetsföreskrifter till en lag. Enligt 11 § kan regeringen också bemyndiga en myndighet att meddela sådana föreskrifter. Till verkställighetsföreskrifter hör dels tillämpningsföreskrifter av administrativt slag, dels föreskrifter som kompletterar en lag utan att tillföra den något väsentligt nytt. Sådana bemyndiganden uttrycks i förordningar som regel med att ”*ytterligare föreskrifter om verkställigheten av ... får beslutas av*” eller att ”*X-myndigheten får meddela de föreskrifter som behövs för verkställigheten av...*”.

Ibland innehåller en lag upplysning om att föreskrifter kan finnas på förordningsnivå. Här avses då föreskrifter som regeringen kan meddela utan ett bemyndigande från riksdagen. Dessa upplysningsbestämmelser uttrycks ofta med att ”*föreskrifter ... meddelas av regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer*”

Slutligen finns det anledning att understryka att de uttryckssätt som nu redovisats inte alltid använts konsekvent och att det, framförallt i äldre författningar, kan förekomma andra formuleringar. Kommittén har, när det gällt äldre bestämmelser om föreskriftsrätt, anpassat dessa till de riktlinjer för formuleringar som nu redovisats.

Vad som nu redovisats innebär följande i en organisation med Polismyndigheten och Säkerhetspolisen som självständiga myndigheter. Föreskrifter som Rikspolisstyrelsen i dag meddelar kommer att kräva ett uttryckligt författningsstöd även i organisationen med den nya Polismyndigheten. Detsamma kommer att gälla om Säkerhetspolisen har behov av att kunna meddela sådana föreskrifter. Det stora flertalet av de bemyndiganden som avser normgivning och verkställighet som finns i dag kommer att behövas även i den nya organisationen. Såväl beslutande myndighet som adressat kommer dock att behöva ändras. Kommittén återkommer till hur

dessa bestämmelser ska utformas i anslutning till övervägandena beträffande de berörda författningarna främst i avsnitt 4.11.

Frågan om giltigheten i den nya organisationen av de föreskrifter som Rikspolisstyrelsen och polismyndigheterna meddelat behandlas i avsnitt 5.1

4.3.3 Författningsbestämmelser där det är tillräckligt att ordet "Rikspolisstyrelsen" byts ut

I följande författningsbestämmelser i lagar bedömer kommittén att det är tillräckligt att byta ut ordet "Rikspolisstyrelsen" i olika böjningsformer mot ordet "Polismyndigheten" i motsvarande böjningsform:

- 3 § lagen (1918:163) med vissa bestämmelser om sjöfynd
- 10 § lagen (1938:121) om hittegoods
- 5, 13 och 15 §§ lagen (1974:191) om bevakningsföretag
- 2, 5–10 §§ lagen (1991:483) om fingerade personuppgifter
- 2 kap. 10 § fordonslagen (2002:574)
- 4 § lagen (2004:487) om sjöfartsskydd
- 10 § lagen (2004:1100) om luftfartsskydd
- 11–13 och 15 §§ lagen (2004:1167) om vägtransportledare och
- 2 och 13 §§ lagen (2010:1933) om auktorisation av delgivningsföretag.

De förordningar i vilka det är tillräckligt att byta ordet "Rikspolisstyrelsen" i olika böjningsformer mot ordet "Polismyndigheten" i motsvarande böjningsform redovisas i bilaga 6.

4.3.4 Begrepp med anknytning till begreppet Rikspolisstyrelsen

I 2 § offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641) förekommer begreppet *Rikspolisstyrelsens säkerhetsavdelning*. Med den myndighetsindelning av polisen som kommittén föreslår kommer detta begrepp i sin helhet att motsvaras av den nya myndigheten Säkerhetspolisen. Bestämningen Rikspolisstyrelsens säkerhetsavdelning kan således bytas mot ordet "Säkerhetspolisen".

I 2 § förordningen (2008:1396) om förenklat uppgiftsutbyte mellan brottsbekämpande myndigheter i Europeiska unionen anges att med svensk sådan myndighet avses bl.a. *Rikspolisstyrelsen utom Säkerhetspolisen*. Bakgrunden är att det EU-rambeslut som förordningen grundas på uttryckligen undantar organ eller enheter som arbetar särskilt med säkerhetsfrågor; alltså för Sveriges del Säkerhetspolisen.¹⁹ I SOU 2012:13 föreslår kommittén att Säkerhetspolisen ska vara en fristående myndighet inom polisväsendet och att Polismyndigheten ska vara det nya namnet på den myndighet som ska utgöras av det som i dag är Rikspolisstyrelsen, polismyndigheterna och Statens kriminaltekniska laboratorium.²⁰ På myndighetsnivå motsvaras i framtiden således ”Rikspolisstyrelsen utom Säkerhetspolisen” bäst av begreppet Polismyndigheten. Detta begrepp bör därför anges i 2 §. Vidare bör ordet ”polismyndigheterna” i samma paragraf utgå.

I 7 a § förundersökningskungörelsen (1947:948), som avser förundersökningar mot anställda inom polisen, anges bl.a. att förundersökningsledaren på begäran bör låta en *utsedd ledamot av Rikspolisstyrelsens styrelse* närvara vid förhör. Av SOU 2012:13 framgår att kommittén föreslår en ny ordning för medborgarinsyn i dessa ärenden. I SOU 2012:13 har kommittén behandlat de ändringar som behöver göras i denna bestämmelse.²¹

Begreppet *rikspolischef* förekommer, förutom i polisförordningen, i två författningar. I bilagan till förordningen (2003:55) om avgångsförmåner för vissa arbetstagare med statlig chefsanställning finns bestämmelser om avgångsförmåner för den som är anställd som rikspolischef vid Rikspolisstyrelsen. Eftersom kommittén föreslår att även chefen för den nya Polismyndigheten ska ha titeln rikspolischef kan detta begrepp behållas i författningen. Däremot ska ordet ”Rikspolisstyrelsen” bytas ut mot ”Polismyndigheten”. Det materiella innehållet i en eventuell ny bestämmelse är inte en fråga för kommittén.²²

I 4 § förordningen (1997:899) om myndighetssamverkan mot ekonomisk brottslighet anges att rikspolischefen ingår i det nationella Ekorådet. Inte heller i denna författning krävs någon ändring i detta avseende.

---

¹⁹ Ds 2008:72 s. 43.

²⁰ SOU 2012:13 s. 261 ff.

²¹ Se SOU 2012:13 s. 290 ff.

²² I betänkandet Myndighetschefers villkor (SOU 2011:81) föreslås att förordningen ska ersättas av nya bestämmelser.

Slutligen förekommer begreppet rikspolischefen i 44 § förordningen (2001:682) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården. Denna bestämmelse behandlas i avsnitt 4.11.4.

4.3.5 Författningsbestämmelser där både begreppet Rikspolisstyrelsen och polismyndighetsbegreppet förekommer

I följande författningsbestämmelser, där begreppet Rikspolisstyrelsen och polismyndighetsbegreppet förekommer i samma bestämmelse, är det tillräcklig att ersätta båda begreppen med ordet ”Polismyndigheten”:

- 10 § lagen (1980:578) om ordningsvakter
- 1 kap. 3 § första stycket 3 fordonslagen (2002:574) och 13–14 §§ lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott och
- 3 § förordningen (1993:1745) om skydd för landskapsinformation
- 3 kap. 16 § förordningen (1995:238) om totalförsvarsplikt
- 3 § förordningen (1999:762) om informationsskyldighet vid hinder för den fria rörligheten för varor och
- 3 § förordningen (2007:1172) med instruktion för Kriminalvården.

4.4 Begreppet polisstyrelsen

Förslag: Eftersom polisstyrelserna avvecklas ska detta begrepp i författningstext ersättas med Polismyndigheten.

För ledningen av varje polismyndighet finns det i dag en polisstyrelse som består av polischefen och ett antal övriga ledamöter som regeringen utser.²³ Begreppet polisstyrelsen förekommer i fyra författningar. Eftersom kommittén föreslår att polisstyrelserna avvecklas behöver detta begrepp ersättas i författningstexterna.

---

²³ Se 5 § polislagen.

I 3 § *lagen (1974:1065) om visst stöldgods m.m. (stöldgodslagen)* anges att åklagaren i vissa fall omedelbart ska underrätta polisstyrelsen i det distrikt där egendomen förvaras. Genom 1984 års polislag kom den lokala polisiära myndigheten att benämnas polismyndighet och inte, som tidigare, polisstyrelse. Den aktuella bestämmelsen i stöldgodslagen borde då ha ändrats så att ordet "polisstyrelsen" hade ersatts med ordet "polismyndigheten". Bestämmelsen bör följaktligen nu ändras så att åklagarens underrättelseskyldighet fullgörs mot Polismyndigheten. Den nuvarande kopplingen till viss polismyndighet behövs inte längre.

I 4 § *lagen (1981:324) om medborgarvittnen* anges att bestämmelser om medborgarvittnenas tjänstgöring meddelas av kommunen efter samråd med polisstyrelsen. Bestämmelsen bör ändras så att samrådsskyldigheten i stället gäller i förhållande till Polismyndigheten.

I 7 a § *förundersökningskungörelsen (1947:948)* anges att undersökningsledaren på begäran bör låta utsedd ledamot av polisstyrelsen få närvara vid förhör i ärenden som avser brott av polisanställda. I SOU 2012:13 har kommittén behandlat de ändringar som behöver göras i denna bestämmelse.²⁴

I 15 § *förordningen (2010:1031) om handläggning av ärenden om brott av anställda inom polisen m.m.* anges, med hänvisning till polisförordningen (1998:1558), att en polisstyrelse får utse en eller flera av sina ledamöter eller en eller flera av de valda ledamöterna i en polisenämnd att särskilt följa utredningar i ärenden som avser brott av polisanställda. I SOU 2012:13 har kommittén redovisat de ändringar som bör göras i denna förordning till följd av den nya organisationen.²⁵ Därutöver behöver ordet "polismyndighet" bytas ut mot ordet "Polismyndigheten" i 3, 4 och 6 §§.

4.5 Begreppen polischef och länspolismästare

Förslag: I den nya polisorganisationen ersätts begreppet polischef i författningstext med begreppet Polismyndigheten. Begreppet länspolismästare ska utmönstras ur författningstext vid övergången till den nya Polismyndigheten.

²⁴ Se SOU 2012:13 s. 290 ff.

²⁵ Se SOU 2012:13 s. 276 ff.

4.5.1 Begreppet polischef

Med polischef avses i dag en länspolismästare som är chef för en polismyndighet.²⁶ I kommitténs förslag till ny polisorganisation kommer den samlade polismyndigheten att ledas av en chef, rikspolischefen. Det finns därmed inte längre något behov av ett polischefsbegrepp med nuvarande innebörd. Ordet ”polischef” kan därför ersättas med ordet ”Polismyndigheten” eller med ordet ”regionpolismästare”.²⁷ Den förra lösningen innebär att det överlämnas till den nya myndigheten att bestämma på vilken nivå de ärenden ska avgöras där beslut i dag fattas av en myndighetschef. Den senare lösningen innebär en författningsmässig styrning till en viss chefsnivå.

Begreppet polischef förekommer i fem författningar; samtliga förordningar.

Ett flertal paragrafer i *kungörelsen (1958:262) angående tillämpning av lagen den 17 december 1943 (nr 881) om polisens ställning under krig* ger polischef vissa beslutsbefogenheter, främst när det gäller den egna personalen, om landet är i krig. Författningen behandlas i avsnitt 4.11.2.

I 3–5 §§ *kungörelsen (1969:84) om användande av skjutvapen i polistjänsten (skjutkungörelsen)* ges polischef vissa befogenheter när det gäller att besluta om en polismans beväpning och rätt att använda skjutvapen. I avsnitt 4.11.1. föreslår kommittén att skjutkungörelsen ska inarbetas i den nya polisförordningen. De ändringar som behöver göras i skjutkungörelsen i samband med detta redovisas i författningskommentaren.

I 17 § *förordningen (1979:1091) om gränsövervakningen i krig m.m.*, anges att bestämmelserna om användande av skjutvapen i skjutkungörelsen ska tillämpas för viss personal och att vad som föreskrivs om polischef i skjutkungörelsen då i stället ska gälla gränsövervakningschefen. Författningen behandlas i avsnitt 4.11.5.

I 14 § *förordningen (2006:467) om verkställighet av vårdnadsavgöranden* anges att polischef i vissa fall ska underrättas då en polismyndighet verkställer ett hämtningsbeslut i polischefens distrikt. Denna bestämmelse behandlas i avsnitt 4.11.5.

I 26 § *och rubriken närmast före 26 § häktesförordningen (2010:2011)* föreskrivs en underrättelseskyldighet för polischef i

---

²⁶ Se 2 kap. 11 och 12 §§ polisförordningen (1998:1558).

²⁷ Kommittén har tidigare föreslagit att chefen för en polisregion ska benämnas regionpolismästare, se SOU 2012:13 s. 297 f.

fråga om den som tagits i förvar enligt bl.a. utlänningslagen. Ordet ”polischef” kan här med fördel bytas ut mot ordet ”Polismyndigheten”. Med hänsyn till att Säkerhetspolisen i vissa avseenden handlägger ärenden enligt utlänningslagen och lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll bör även Säkerhetspolisen anges här.

Ett synonymt begrepp till begreppet polischef, nämligen ”chefen för polismyndigheten”, förekommer i 2 kap. 21 § ordningslagen (1993:1617). I bestämmelsen anges att chefen för polismyndigheten, liksom andra personer som myndigheten utser att närvara, ska ha fritt tillträde till allmänna sammankomster och offentliga tillställningar. I en organisation med endast en polischef, rikspolischefen, finns det inte något behov av en särreglering just för denna befattning. Bestämmelsen bör därför utformas så att de personer som Polismyndigheten utser ska ha fritt tillträde.

4.5.2 Begreppet länspolismästare

Länspolismästare är i dag benämningen på en av de högsta anställningarna inom polisen. Anställning som länspolismästare är en förutsättning för att vara chef för en polismyndighet, alltså polischef.²⁸ Begreppet länspolismästare förekommer, förutom i polisförordningen, i en författning. I *bilagan till förordningen (2003:55) om avgångsförmåner för vissa arbetstagare med statlig chefsanställning* finns bestämmelser om avgångsförmåner för den som är anställd som länspolismästare vid Polismyndigheten i Stockholm. Varken begreppen länspolismästare eller Polismyndigheten i Stockholm kommer att finnas kvar vid övergången till den nya Polismyndigheten. I den mån oförändrade villkor avses bör begreppet länspolismästare ersättas med regionpolismästare och begreppet Polismyndigheten i Stockholm med namnet på den polisregion i vilken Stockholm ingår. Det materiella innehållet i en eventuell ny bestämmelse är dock inte en fråga för kommittén.²⁹

---

²⁸ Se 2 kap. 11 § polisförordningen.

²⁹ I betänkandet Myndighetschefers villkor (SOU 2011:81) föreslås att förordningen ska ersättas av nya bestämmelser.

4.6 Begreppet polisdistrikt

Förslag: Eftersom begreppet polisdistrikt är överflödigt i en organisation med den nya Polismyndigheten ska begreppet utmönstras ur författningstext.

Polisdistriktet är polismyndighetens geografiska verksamhetsområde. Varje län är ett polisdistrikt och i varje distrikt finns en polismyndighet som ansvarar för polisverksamheten där.³⁰

I den nya Polismyndigheten kommer myndighetens verksamhetsområde att vara hela riket. Det finns därmed inte längre något behov av en indelning i polisdistrikt. De författningsbestämmelser som innehåller detta begrepp behöver således omarbetas.

Begreppet polisdistrikt förekommer, förutom i polislagen (1984:387) och polisförordningen (1998:1558), i tjugotalet författningar. I de flesta fall förekommer begreppet kopplat till begreppet polismyndighet. Flertalet författningar där begreppet polisdistrikt förekommer har därför redovisats på andra ställen i betänkandet.

I 3 § lagen (1943:881) om polisens ställning under krig finns bestämmelser om avlöning till polisman som deltar i rikets försvar. Bestämmelsen, som inte ändrats sedan lagen stiftades 1943, synes utgå från förhållandena före polisens förstatligande 1965 då polisen hade en annan huvudman. Såväl det andra stycket i den aktuella bestämmelsen, där begreppet polisdistrikt förekommer, som bestämmelsen i övrigt kan upphävas.

I 1 och 4 §§ lagen (1981:324) om medborgarvittnen anges att en kommun får utse trovärdiga personer att som medborgarvittnen följa polisens arbete inom det polisdistrikt som kommunen tillhör. Vidare framgår bl.a. att bestämmelser om medborgarvittnenas tjänstgöring meddelas av kommunen och att, om en annan kommun inom polisdistriktet utsett medborgarvittnen, samråd ska ske med denna. I en framtida organisation utan polisdistrikt måste en annan geografisk anknytning för denna verksamhet skapas. En utgångspunkt bör då vara att verksamheten med medborgarvittnen bidrar till insyn i polisens arbete och att det därför finns anledning att slå vakt om oförändrade villkor för denna verksamhet. Med hänsyn till att indelningen i polisdistrikt i dag sammanfaller med indelningen i län, kan detta lättast åstadkommas genom att begreppet län får ersätta begreppet polisdistrikt i de båda bestämmelserna.

---

³⁰ 4 § polislagen (1984:387).

I 41 § *delgivningslagen* (2010:1932) anges att polismyndigheten förordnar stämningmän inom sitt polisdistrikt. Bestämmelsen reglerar därmed såväl frågan om vilken myndighet som förordnar en stämningssman som frågan om stämningssmannens geografiska verksamhetsområde. Även när det gäller denna författning måste en annan geografisk anknytning skapas som ersättning för begreppet polisdistrikt. En möjlighet är att reglera förordnandefrågan så att nivån under myndighetsnivån, polisregionen, ges rätt att förordna stämningmän. Som kommittén redovisat tidigare bör dock de författningsbestämmelser som avser förhållanden inom polisen eller mellan polisen och andra myndigheter/organ utformas så att de ger den nya myndighetsledningen stor frihet att skapa en organisation som är den mest rationella.³¹ Därför bör det i dessa fall överlämnas till Polismyndigheten att avgöra vilken organisationsenhet som ska ha en viss uppgift. Bestämmelsen bör därför utformas så att Polismyndigheten förordnar stämningmän. När det gäller frågan om stämningssmannens verksamhetsområde kan den nuvarande geografiska anknytningen upprätthållas genom en föreskrift om att förordnandet ska avse ett eller flera län.

I 5 § *andra – fjärde stycket kungörelsen* (1958:262) *angående tillämpning av lagen den 17 december 1943 (nr 881) om polisens ställning under krig* finns bestämmelser om polisförstärkning mellan polisdistrikt. Författningen behandlas i avsnitt 4.11.2.

I 14 § *förordningen* (2006:467) *om verkställighet av vårdnadsavgöranden* anges att polischef i vissa fall ska underrättas då en polismyndighet verkställer ett hämtningsbeslut i polischefens distrikt. Denna bestämmelse behandlas i avsnitt 4.11.5.

4.7 Begreppen polisen, den lokala polisorganisationen och polis

Förslag: I författningstext ska begreppen polisen och polis ersättas med begreppen Polismyndigheten eller polisman där dessa begrepp uppenbarligen avses. I den nya polisorganisationen kan inte längre begreppet den lokala polisorganisationen användas. Begreppet ska därför utmönstras ur författningstext.

---

³¹ Se avsnitt 4.2.3.

4.7.1 Begreppet polisen

I polislagen (1984:387) används begreppet polisen som ett kollektivt begrepp för att beteckna såväl själva polisväsendet och dess myndigheter som de hos polisen anställda tjänstemännen.³² Som sådant inkluderar begreppet polisen i dag de 21 nuvarande polismyndigheterna, Rikspolisstyrelsen och Säkerhetspolisen, men inte Statens kriminaltekniska laboratorium.³³ Begreppet förekommer därutöver i hundratalet författningar. I många av dessa torde med ”polisen” avses polismyndigheterna. I andra författningar speglar begreppet ”polisman” bättre vad som avses. I SOU 2012:13 har kommittén gjort bedömningen att det behövs ett förtydligande av vad som efter reformen avses med begreppet polisen. Kommittén har föreslagit att Polismyndigheten och Säkerhetspolisen tillsammans ska utgöra polisen och att denna definition ska tas in i polislagen (1984:387).³⁴

Mot bakgrund av att begreppet polisen nu föreslås utgöra en legaldefinition har kommittén inventerat samtliga författningar där begreppet förekommer.

Begreppet polismyndighet avses

För att uppnå den eftersträvade tydligheten bör ordet ”polisen” bytas ut mot ordet ”Polismyndigheten”, alltså polisen exklusive Säkerhetspolisen, i de författningar där i dag begreppet polismyndighet uppenbarligen avses. Så är fallet i följande författningar.³⁵

- 8 d § lagen (1972:435) om överlastavgift
- 4 och 7 §§ lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m.
- 5 a § passlagen (1978:302)
- 8 § lagen (1982:636) om anordnande av visst automatspel
- 16 § polislagen (1984:387)
- 2 kap. 11 § samt rubrikerna närmast före 2 kap 22 och 25 §§ ordningslagen (1993:1617)

---

³² Prop. 1983/84:11 s. 55.

³³ Se exempelvis 2 § förordningen (2010:1031) om handläggning av ärenden om brott av anställda inom polisen m.m.

³⁴ SOU 2012:13 s. 267 ff.

³⁵ Några av dessa författningar avser handräckning och har berörts också i avsnitt 2.3.1.

- 12 § lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen
- 4 kap. 12 § lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter
- 1 § lagen (1999:271) om handel med begagnade varor
- 9 kap. 3 § järnvägslagen (2004:519)
- 6 § lagen (2005:426) om arbetstid m.m. för flygpersonal inom civilflyget
- 9 kap. 9 § och 11 kap. 11 § utlänningslagen (2005:716)
- 29 § lagen (2006:1570) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa och
- 35 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
- 3, 4 och 7 §§ kungörelsen (1938:677) med vissa föreskrifter rörande polismyndighets befattning med hittegoods
- 1 och 2 §§ kungörelsen (1965:561) om statistiska uppgifter angående vägtrafikolyckor
- 2 § förordningen (1982:198) om flyttning av fordon i vissa fall
- rubriken till och 3 § förordningen (1982:789) om ersättning för polisbevakning och för anslutning av larmanläggningar till polisen m.m.
- 16 § förordningen (1989:149) om bevakningsföretag m.m.
- 17 § förordningen (1993:185) om arbetsförhållanden vid vissa internationella vägtransporter
- 7 § och rubriken närmast före 17 § förordningen (1996:31) om statliga myndigheters skjutvapen m.m.
- 2 kap. 9 § förordningen (1998:642) om frivårdspåföljder
- 2 kap. 8 § trafikförordningen (1998:1276)
- 1 kap. 2 § förordningen (2001:650) om vägtrafikregister
- 10 kap. 8 § förordningen (2004:865) om kör- och vilotider samt färdskrivare, m.m.
- 7 § förordningen (2007:972) med instruktion för Ekobrottsmyndigheten och
- 2 kap. 28 § miljötillsynsförordningen (2011:13)

Begreppet polisman avses

I några bestämmelser avser begreppet polisen istället begreppet polisman.³⁶

I 3 § *lagen (1990:1079) om tillfälliga bilförbud*, 5 kap. 8 § *körkortslagen (1998:488)* och 15 § *förordningen (1994:1297) om vilotider vid vissa vägtransporter inom landet* ges ”polisen” befogenhet att hindra fortsatt färd. Denna befogenhet bör, i likhet med vad som i dag redan gäller i övriga trafikförfattningar som innehåller en sådan rätt³⁷, tilläggas polisman.

Vidare ger 5 kap. 25 a § *körkortslagen (1998:488)* ”polisen” rätt till tillträde till fordon för kontroll. I likhet med vad som gäller enligt *fordonslagen (2002:574)*³⁸ bör befogenheten i körkortslagen att få tillträde till fordon tilläggas polisman.

Slutligen ger 6 kap. 3 § *vägtrafikskattelagen (2006:227)* ”polisen” rätt att omhänderta ett fordons registreringsskyltar. En motsvarande ändring bör, på samma grunder, göras i *vägtrafikskattelagen* när det gäller befogenheten att omhänderta registreringsskyltar.³⁹

4.7.2 Den lokala polisorganisationen

Med begreppet den lokala polisorganisationen avses de 21 polismyndigheterna.⁴⁰ I den nya Polismyndigheten kan begreppet inte längre användas i författningstext. Begreppet förekommer, förutom i *förordningen (1989:773) med instruktion för Rikspolisstyrelsen*, i två författningar. Båda behandlas på annat ställe i detta betänkande.⁴¹

4.7.3 Begreppet polis

I ett antal författningar, främst inom kommunikationsområdet, har uppgifter och befogenheter tillagts ”polis”. Begreppet polis har ingen entydig betydelse i svensk rätt. Det kan avse polisman,

³⁶ Polisman är den korrekta benämningen på den som är anställd som polis, se 1 kap. 4 § *polisförordningen*

³⁷ 14 kap. 15 § *trafikförordningen (1998:1276)* och 5 kap. 5 § *yrkestrafiklagen (2012:210)*.

³⁸ 3 kap. 3 § *aktuell lag*.

³⁹ 5 kap. 8 § *taxitrafiklagen (2012:211)*.

⁴⁰ Se exempelvis *förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet*.

⁴¹ De båda bestämmelserna, 2 § *förordningen (1958:272) om tjänstekort och bilagan punkt 2.3 till förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet*, behandlas i avsnitt 4.11.2. respektive 4.11.5.

polismyndigheten eller möjligen polisen. Betydelsen växlar alltså och innebörden i det enskilda fallet kan endast avgöras med ledning av det sammanhang i vilket begreppet används. I flertalet fall avses "polisman".⁴² I några fall avses dock istället polismyndighet. För att undvika feltolkningar bör begreppet polis ersättas med det korrekta begreppet.

Begreppet polisman avses

I följande författningar är det uppenbart av sammanhanget att begreppet polisman avses och ordet "polis" bör följaktligen bytas mot ordet "polisman".

- 5 § lagen (1994:260) om offentlig anställning
- 2 kap. 12 § och 3 kap. 15 § körkortslagen (1998:488)
- 26 kap. 25 § miljöbalken
- 2 § lagen (2004:1100) om luftfartsskydd
- 6 kap. 3 § tredje stycket vägtrafikskattelagen (2006:227)
- 15 § lagen (2006:263) om transport av farligt gods och 6 kap. 3 § lagen (2007:1157) om yrkesförarkompetens
- 13 § terrängkörningsförordningen (1978:594)
- 22 § jaktförordningen (1987:905)
- 10 kap. 4 § förordningen (1996:927) med bestämmelser för Försvarsmaktens personal
- 5 kap. 10 § körkortsförordningen (1998:980) och
- 1 kap. 6 § vägmärkesförordningen (2007:90)

Begreppet polismyndighet avses

I 1 § lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare anges bl.a. att lagen gäller handläggningen hos "polis". Här avses i dag polismyndigheten och i den nya organisationen alltså Polismyndigheten. Ordet "polis" bör följaktligen bytas ut mot ordet "Polismyndigheten".

---

⁴² Såsom redovisats ovan är polisman den korrekta benämningen på den som är anställd som polis.

I rubriken närmast före 28 kap. 8 § miljöbalken används begreppet polishjälp. I den efterföljande bestämmelsen anges att polismyndigheten ska lämna hjälp i vissa avseenden. Eftersom det således är uppenbart att det är polismyndigheten som avses även i rubriken bör den ändras i enlighet med detta.

Ett liknande begrepp, poliskontroll, finns i rubriken närmast före 27 § pantbankslagen (1995:1000). Eftersom det även i detta fall framgår av den närmast följande bestämmelsen att det är polismyndighetens kontrollåtgärder som avses, bör rubriken i stället ha lydelsen "Polismyndighetens kontroll".

I 14 § lagen (1999:779) om handel med ädelmetallarbeten anges att tillsynsmyndighet har rätt att få biträde av "polis" för att genomföra vissa åtgärder. Det är en uppgift för polismyndigheten att lämna handräckning.⁴³ Ordet "polis" bör således bytas mot ordet "Polismyndigheten".

I 4 kap. 21 § luftfartslagen (2010:500) har befogenheten att omhänderta ett luftfartscertifikat tillagts "polis". Detsamma gäller 4 kap. 11 § luftfartsförordningen (2010:770) som innehåller en erinran om bestämmelsen i luftfartslagen. Av förarbetena till luftfartslagen framgår att avsikten är att befogenheten att omhänderta ska tillkomma polismyndigheten.⁴⁴ Ordet "polis" bör således bytas ut mot ordet "Polismyndigheten" i de båda bestämmelserna.

I 2 kap. 8 och 9 §§ trafikförordningen (1998:1276), som avser skyldighet att anmäla trafikolycka och vissa andra incidenter, bör skyldigheten fullgöras mot Polismyndigheten.⁴⁵ Ordet "polis" bör följaktligen bytas ut mot ordet "Polismyndigheten".

Begreppet polishandräckning har behandlats i avsnitt 2.3.1.

4.8 Begreppet polisväsendet

Bedömning: Begreppet polisväsendet, som kommer att vara synonymt med begreppet polisen, bör behållas i författningstext.

Begreppet polisväsendet omfattar de myndigheter som ingår i dagens begrepp polisen, alltså de 21 polismyndigheterna, Rikspolisstyrelsen och Säkerhetspolisen, och dessutom Statens kriminaltek-

⁴³ Jfr. avsnitt 2.3.1.

⁴⁴ Lagrådets yttrande i prop. 2009/10:95 bil. 7, s. 593.

⁴⁵ Jfr. den motsvarande skyldigheten i likartade fall enligt 28 § jaktlagen (1987:259) och 40 § jaktförordningen (1987:905).

niska laboratorium.⁴⁶ Begreppet polisväsendet förekommer i 25-talet författningar. Med hänsyn till att kommittén föreslår att Statens kriminaltekniska laboratorium ska ingå i den nya Polismyndigheten, kommer således begreppet polisväsendet att vara synonymt med begreppet polisen. Enligt kommitténs bedömning är det inga olägenheter förenat med att begreppet polisväsendet behålls i författningstext.

4.9 Begreppet Statens kriminaltekniska laboratorium

Förslag: Statens kriminaltekniska laboratorium ska utmönstras som myndighetsbeteckning i författningstext.

Statens kriminaltekniska laboratorium är en myndighet som utför laboratorieundersökningar som föranleds av misstanke om brott. Laboratoriet bedriver även kriminaltekniska undersökningar. Om laboratoriets utrustning och förhållandena i övrigt medger det, får även andra undersökningar utföras. Laboratoriet ska inom sitt verksamhetsområde bedriva kriminalteknisk forskning samt samla, bearbeta och offentliggöra resultat inom verksamhetsområdet.⁴⁷

I dag är Rikspolisstyrelsen chefsmyndighet för Statens kriminaltekniska laboratorium. I SOU 2012:13 föreslår kommittén att laboratoriet blir en del av den nya Polismyndigheten och bildar en avdelning på nationell nivå.

Den författningsmässiga konsekvensen av detta är att organisationsbegreppet Statens kriminaltekniska laboratorium behöver avvecklas som myndighetsbeteckning i författningstext. Begreppet förekommer i åtta⁴⁸ författningar, varav två är lagar.

De ändringar som behöver göras i *35 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)* samt i *10 § offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641)* behandlas i avsnitt 3.5.

De ändringar som behöver göras i *2 kap. 17 och 18 §§ samt 4 kap. 10 och 17 §§ polisdatalagen (2010:361)* behandlas i avsnitt 4.11.4. Detsamma gäller ändringarna i *10 § förordningen (1999:1134) om belastningsregister* och *3 § förordningen (1999:1135) om misstankeregister*.

⁴⁶ Se exempelvis prop. 2012/13:1 UO 4 Rättsväsendet s. 9.

⁴⁷ Se 2 § förordningen (1978:677) med instruktion för Statens kriminaltekniska laboratorium.

⁴⁸ Här bortses från instruktionerna för Rikspolisstyrelsen (1989:773) och för laboratoriet.

De ändringar som behöver göras i 10 kap. 2 § vapenförordningen (1996:70) behandlas i avsnitt 4.11.5. Detsamma gäller ändringarna i punkten 2.3 bilagan till förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet.

I SOU 2012:13 har kommittén behandlat de ändringar som behöver göras i 2 § förordningen (2010:1031) om handläggning av ärenden om brott av anställda inom polisen m.m.⁴⁹

4.10 Begreppet Säkerhetspolisen

Förslag: När Säkerhetspolisen ombildas till en fristående myndighet och inte längre tillhör Rikspolisstyrelsen krävs ett stort antal författningsändringar. I några fall ska begreppet Rikspolisstyrelsen ersättas med Säkerhetspolisen. I många fall ska dock Säkerhetspolisen anges vid sidan av Polismyndigheten i författningar som i dag innehåller begreppen polismyndighet eller Rikspolisstyrelsen.

Kommittén har tidigare föreslagit att Säkerhetspolisen ska ombildas till en fristående myndighet. Till följd av detta behöver vissa författningsändringar göras. Bestämmelser där Säkerhetspolisen uttryckligen anges finns i nuläget i följande författningar.

- Lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll
- Säkerhetsskyddslagen (1996:627)
- Tullagen (2000:1281)
- Lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap
- Lagen (2001:184) om behandling av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet
- Utlänningslagen (2005:716)
- Lagen (2006:939) om kvalificerade skyddsidentiteter
- Lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott
- Lagen (2007:980) om tillsyn över viss brottsbekämpande verksamhet
- Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
- Polisdatalagen (2010:361) och

---

⁴⁹ Se betänkandet s. 297 f.

- Patientsäkerhetslagen (2010:659)
- Förordningen (1989:773) med instruktion för Rikspolisstyrelsen
- Förordningen (1991:1413) om rättspsykiatrisk undersökning
- Förordningen (1992:289) om särskild personutredning i brottmål, m.m.
- Säkerhetsskyddsförordningen (1996:633)
- Förordningen (1998:642) om verkställighet av frivårdspåföljder
- Trafikförordningen (1998:1276)
- Statsflygsförordningen (1999:1354)
- Förordningen (2001:590) om behandling av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet
- Förordningen (2002:1050) med instruktion för Säkerhetspolisen
- Förordningen (2003:55) om avgångsförmåner för vissa arbetstagare med statlig chefsanställning
- Förordningen (2007:996) med instruktion för Migrationsverket
- Förordningen (2007:1141) med instruktion för Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden
- Förordningen (2008:1396) om förenklat uppgiftsutbyte mellan brottsbekämpande myndigheter i Europeiska unionen
- Förordningen (2010:1031) om handläggning av ärenden om brott av anställda inom polisen m.m.
- Polisdataförordningen (2010:1155) och
- Fängelseförordningen (2010:2010).

Eftersom Säkerhetspolisen anges som en självständig enhet i dessa författningar behöver inte de aktuella lagarna och förordningarna ändras i det avseendet vid en ombildning av Säkerhetspolisen till en fristående myndighet.

I 28 § *säkerhetsskyddslagen* (1996:627) och i 10–12, 22, 27, 29–30, 32, 34, 36, 39, 40 a, 42–44 a och 47 §§ samt i *bilagan till säkerhetsskyddsförordningen* (1996:633) föreslår kommittén att Rikspolisstyrelsen ska ändras till Säkerhetspolisen. Skälet till detta är att Säkerhetspolisen, som en del av Rikspolisstyrelsen, i dag utför arbetsuppgifter inom säkerhetsskyddsområdet som åligger Rikspolisstyrelsen. Eftersom kommittén inte har fått i uppdrag att

ändra på Säkerhetspolisens uppdrag ska de nyss nämnda arbetsuppgifterna även fortsättningsvis utföras av Säkerhetspolisen. Vidare behöver ordet "Polismyndigheten" anges i stället för ordet "polismyndighet" i 26 § förordningen och ordet "polismyndigheterna" i bilagan till förordningen.

I 11 kap. 3 § första stycket 3, 5 § 4 och 9 § första stycket 10 trafikförordningen (1998:1276) och 6 § andra stycket statsflygsförordningen (1999:1354) finns det hänvisningar till 2 § andra stycket 2 och 3 i Säkerhetspolisens nuvarande instruktion. Mot bakgrund av kommitténs förslag till ny förordning med instruktion för Säkerhetspolisen, se SOU 2012:77 s. 37 f, behöver dessa hänvisningar ändras på så sätt att orden "andra stycket" tas bort. De ytterligare ändringar som behöver göras i trafikförordningen (1998:1276) redovisas i avsnitten 2.3.3, 3.5, 4.2.4, 4.2.5, 4.3.3, 4.7.1 och 4.7.3.

Enligt 9 § förordningen (2007:260) om behandling av personuppgifter i Försvarsmaktens försvarsunderrättelseverksamhet och militära säkerhetstjänst får Rikspolisstyrelsen ha direktåtkomst till sådana uppgifter som avses i 1 kap. 10 § första stycket 5 lagen (2007:258) om behandling av personuppgifter i Försvarsmaktens försvarsunderrättelseverksamhet och militära säkerhetstjänst. De uppgifter som avses i lagen omfattar information som har framkommit i samband med att en person har genomgått registerkontroll eller särskild personutredning enligt säkerhetsskyddslagen (1996:627). Av 3 § förordningen (2002:1050) med instruktion för Säkerhetspolisen framgår att Säkerhetspolisen fullgör de uppgifter som Rikspolisstyrelsen har att utföra enligt säkerhetsskyddslagen. Det samma kommer att gälla enligt kommitténs förslag till ny instruktion för Säkerhetspolisen.⁵⁰ Mot denna bakgrund bör Säkerhetspolisen anges i stället för Rikspolisstyrelsen i 9 § i 2007 års förordning.

Därutöver behöver ett flertal ändringar göras som innebär att Säkerhetspolisen anges vid sidan av Polismyndigheten i författningar som i dag innehåller begreppen polismyndighet eller Rikspolisstyrelsen. Dessa ändringar redovisas i avsnitten 3.5, 4.3.5, 4.5.1 och 4.11.

---

⁵⁰ SOU 2012:77 s. 37.

4.11 Särskilda överväganden beträffande vissa författningar

Förslag: En ny polisförordning ska ersätta den som gäller i dag. Den nya polisförordningen ska, tillsammans med polislagen, vara det grundläggande regelverket när det gäller polisens verksamhet. Som ett steg i detta arbete ska den s.k. skjutkungörelsen (1969:84) och polisutbildningsförordningen (1999:740) arbetas in i den nya polisförordningen.

4.11.1 En ny polisförordning

Behövs det en polisförordning i framtiden?

Polisförordningen (1998:1558) innehåller verkställighetsföreskrifter till polislagen (1984:387). Därutöver innehåller förordningen bestämmelser som regeringen kan meddela med stöd av den s.k. restkompetensen. Slutligen innehåller polisförordningen också bestämmelser som grundas på bemyndiganden i polislagen. En sådan bestämmelse är 1 kap. 4 § polisförordningen som reglerar vad som avses med polisman och som grundas på ett bemyndigande i 4 § andra stycket polislagen.

Kommittén har i SOU 2012:13 föreslagit omfattande ändringar i polisförordningen. Ändringarna innebär bl.a. att femtiotalet av förordningens cirka 75 paragrafer upphävs eller flyttas till den nya instruktionen för Polismyndigheten. Mot denna bakgrund kan det ifrågasättas om det finns behov av en polisförordning eller om det är möjligt att samla också resterande bestämmelser i de nya instruktionerna för Polismyndigheten och Säkerhetspolisen.

Polisförordningen innehåller flera viktiga bestämmelser bl.a. om polisanställdas skyldigheter. En överflyttning av samtliga bestämmelser skulle göra de nya myndighetsinstruktionerna svåröverskådliga och de skulle dessutom komma att omfatta bestämmelser som inte har sin plats i en myndighetsinstruktion. Vidare skulle det bli nödvändigt att ta in vissa bestämmelser som avser såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen i de båda myndigheternas instruktioner. Slutligen ligger det ett stort värde i att regelverket med en polislag och en polisförordning är väl inarbetat. Enligt kommitténs bedömning har därför en polisförordning alltså en viktig funktion att fylla.

Som en följd av kommitténs uppdrag att ta fram fullständiga författningsförslag som redovisas i detta betänkande behöver vissa ytterligare ändringar göras i polisförordningen. Kommittén angav i betänkandet SOU 2012:13 att det finns ett behov av en allmän översyn och modernisering av polisförordningen. Vidare anförde kommittén att ytterligare överväganden beträffande en del av de bestämmelser som kommittén lämnat orörda, eller justerat endast i mindre omfattning, lämpligen kan göras i den fortsatta lagstiftningsprocessen. Kommittén har därför gjort bedömningen att det finns anledning att lämna förslag till en ny polisförordning som kan ersätta den nuvarande.

Innehållet i en ny polisförordning

En ny polisförordning ska i huvudsak innehålla regler som är gemensamma för hela polisen, dvs. Polismyndigheten och Säkerhetspolisen, och som inte avser sådant som bör regleras i myndigheternas instruktioner. Inriktningen bör, enligt kommitténs mening, vara att polisförordningen, tillsammans med polislagen, ska ses som det grundläggande regelverket när det gäller polisens verksamhet. Som ett steg i detta arbete bör den s.k. skjutkungörelsen (1969:84) och polisutbildningsförordningen (1999:740) arbetas in i den nya polisförordningen.

I det förslag till ny polisförordning som kommittén nu lämnar har utgångspunkten varit det materiella innehåll som redovisades i SOU 2012:13 när det gäller förslag till ändringar polisförordningen (1998:1558) med följande avvikelser.

1. Bestämmelsen i 2 kap. 16 § första meningen förslaget till polisförordning att det vid Polismyndigheten ska finnas vakthavande befäl. Eftersom bestämmelsen avser en obligatorisk och grundläggande funktion, bör den anges bland övriga sådana i 37 § förslaget till instruktion för Polismyndigheten.
2. Bestämmelserna i 3 kap. 17 och 18 §§ förslaget till polisförordning om att protokoll ska föras, respektive vilka beslutsmeningar ett beslut till vissa överordnade myndigheter ska innehålla. Bestämmelser med i huvudsak samma innehåll förekom i 11 och 12 §§ allmänna verkstadsstadgan från 1965 och fram tills stadgan upphävdes 1989. Eftersom dessa bestämmelser i verksstadgan inte skulle tillämpas hos polisen, infördes i stället

bestämmelser med snarlikt innehåll direkt i de dåvarande polisinstruktionerna. Bestämmelserna har sedan överförts till de efterföljande polisförordningarna. Bestämmelser av detta slag har inte förekommit i myndighetsinstruktioner eller motsvarande författningar sedan slutet av 1980-talet. Kommittén kan inte se att det finns något i polisverksamhetens särart som motiverar bestämmelser av detta slag på förordningsnivå. De kan i stället med fördel tas in i arbetsordningarna för de två myndigheterna.

3. Bemyndigandet i 58 § 1 kommitténs förslag till instruktion för Polismyndigheten att meddela tillämpningsföreskrifter för vissa angivna bestämmelser i polisförordningen har flyttats till den nya polisförordningen. Enligt kommitténs bedömning ökar tydligheten om bemyndigandet återfinns i samma paragraf som den materiella bestämmelsen.

Vidare har vissa bestämmelser i den nuvarande polisförordningen och i förslaget i SOU 2012:13 kompletterats. Därutöver har bestämmelserna i den s.k. skjutkungörelsen och polisutbildningsförordningen arbetats in med ett i huvudsak oförändrat innehåll.

Polisförordningen har i sin helhet fått en helt ny disposition. Målsättningen är att den nya polisförordningen med denna disposition och detta innehåll ska vara en grund att bygga vidare på under det fortsatta arbetet med att genomföra den nya polisorganisationen och att förordningen ska kunna kompletteras med de bestämmelser som nya tider kräver. Med hänsyn till att polisförordningen är en central polisförfattning har kommittén valt att lämna en paragrafvis kommentar till förordningen med hänvisningar till såväl den gällande polisförordningen som kommitténs förslag i SOU 2012:13. Den återfinns i kapitel 7 efter lagarna.

Som en följd av förslaget om en ny polisförordning behöver ändringar göras i 3 § förordningen (1983:124) om Kustbevakningens medverkan vid polisiär övervakning. Vidare behöver ändringar göras i 17 § förordningen (1979:1091) om gränsövervakningen i krig m.m., till följd av att skjutkungörelsen inarbetas i den nya polisförordningen. Dessa ändringar redovisas i avsnitt 4.11.5. Slutligen behöver ändringar göras i kommitténs förslag⁵¹ till instruktion för Polismyndigheten. Ändringarna i denna förordning redovisas i avsnitt 4.11.2.

---

⁵¹ Se SOU 2012:13 s. 303 ff.

4.11.2 Polisens interna verksamhet

Kungörelsen angående tillämpning av lagen den 17 december 1943 om polisens ställning under krig

I den ålderdomliga kungörelsen (1958:262) angående tillämpning av lagen den 17 december 1943 (nr 881) om polisens ställning under krig förekommer begreppen polischef och polisdistrikt. Vidare har länsstyrelsen tillagts uppgifter som troligen är en rest från den tid då länsstyrelserna var länens högsta polisorgan. Författningen innehåller även en uppdelning mellan kvinnlig och manlig polispersonal som känns främmande i dag. Mot denna bakgrund är författningen i behov av en grundlig översyn från materiell synpunkt. Kommittén begränsar sig dock till följande ändringar som behövs för att anpassa den till den nya polisorganisationen. Ordet "polischef" behöver bytas mot ordet "Polismyndigheten" i 4, 6, 7 och 9 §§. Vidare kan bestämmelserna i 5 § andra – fjärde stycket om förstärkning mellan polisdistrikt upphävas. Enligt 7 § ska vissa beslut fattas av länsstyrelsen i det län där en polisman är anställd. Här kan beslutanderätten i stället knytas till det län där polismannen är placerad. Slutligen bör det preciserade polismyndighetsbegreppet i 6 och 9 §§ bytas mot "Polismyndigheten" respektive "Polismyndighetens verksamhet i länet".

Förordningen om tjänstekort

Förordningen (1958:272) om tjänstekort innehåller bestämmelser om tjänstekort bl.a. för den som är anställd i stat eller kommun och regelmässigt för sina tjänsteåligganden behöver kunna styrka sin identitet eller tjänsteställning. Enligt 2 § gäller som huvudregel att den centrala myndighet som personalen hör till är behörig att utfärda tjänstekort. För personal i den lokala polisorganisationen gäller dock att tjänstekort utfärdas av polismyndigheten. Denna särreglering bör upphävas. Detta innebär att Polismyndigheten och Säkerhetspolisen, i sin egenskap av centrala myndigheter⁵², kommer att utfärda tjänstekort för sina respektive anställda. Enligt 4 § gäller att ett särskilt tjänstekort under vissa förutsättningar får utfärdas bl.a. för andra anställda än polismän vid Rikspolisstyrelsen samt att

---

⁵² Förordningen innehåller ingen definition av begreppet central myndighet. I andra sammanhang avses dock myndigheter som har hela landet som verksamhetsområde; se prop. 1975/76:112 s. 24.

Rikspolisstyrelsen och vissa andra myndigheter, var och en inom sitt verksamhetsområde, får utfärda närmare föreskrifter om vid vilka tillfällen ett sådant kort får användas. Denna bestämmelse bör ändras så att särskilt tjänstekort får utfärdas för andra anställda än polismän vid såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen samt så att samma myndigheter, var och en inom sitt verksamhetsområde, får utfärda närmare föreskrifter i frågan.

I 6 § anges att innehavaren är skyldig att genast återlämna kortet till den myndighet som utfärdat det om någon uppgift som förekommer på kortet ändras. Enligt andra stycket samma bestämmelse får dock Rikspolisstyrelsen medge undantag från denna skyldighet om den ändrade uppgiften är föranledd av att indelningen i polisdistrikt ändras. Undantagsregelns syfte är att möjliggöra en längre utbytestid av tjänstekort i dessa fall. I den nya organisationen finns det inte behov av en undantagsregel som grundas på detta förhållande. Andra stycket kan därför upphävas. När den nya polisorganisationen införs kommer uppgifter om utfärdande myndighet som förekommer på samtliga tjänstekort inom polisen att ändras. Det finns därför ett behov av en undantagsregel som grundas på att de utfärdande myndigheterna, dvs. Rikspolisstyrelsen och polismyndigheterna, upphört som myndigheter. Detta undantag bör dock utformas som en övergångsbestämmelse; se avsnitt 5.1. I 10 §, som avser skyldighet för polismyndighet att omhänderta tjänstekort som påträffas hos den som inte är behörig att inneha det, bör ordet ”polismyndighet” bytas mot ordet ”Polismyndigheten”. Enligt 13 § ska Rikspolisstyrelsen fastställa formulär för tjänstekort. Vidare får Rikspolisstyrelsen enligt samma bestämmelse besluta om ytterligare föreskrifter om tjänstekort. I dessa två fall bör ordet ”Rikspolisstyrelsen” bytas mot ”Polismyndigheten”.

Författningssamlingsförordningen

Centrala myndigheter under regeringen har som regel en författningssamling där myndighetens föreskrifter ska publiceras. Regler om författningssamlingarna finns i författningssamlingsförordningen (1976:725). Enligt bilaga 1 till förordningen ska Rikspolisstyrelsen ge ut Rikspolisstyrelsens Författningssamling, förkortad RPS FS. Bilagan bör ändras så att Polismyndigheten ger ut Polismyndighetens författningssamling, förkortad PMY FS, och Säker-

hetspolisen ger ut Säkerhetspolisens författningssamling, förkortad SP FS.

Förordningen om ersättning för sakskada till polismän och anställda inom kriminalvården

När det gäller ersättning för sakskada enligt förordningen (1998:1379) om ersättning för sakskada till polismän och anställda inom kriminalvården m.fl. bör, såsom kommittén redovisat tidigare⁵³, samma ordning införas som den som enligt förordningen gäller för sådana skador som drabbar anställda inom Kriminalvården. Detta innebär att ersättningsbeslut som den nya Polismyndigheten fattar ska överklagas direkt hos allmän förvaltningsdomstol. En förutsättning för att en domstol ska kunna handlägga ett överklagande är dock att Polismyndigheten först, på begäran av den som beslutet angår, omprövat beslutet. En sådan ändring kan åstadkommas genom att de bestämmelser som avser endast polisen (del av 6 § och 7 §) upphävs och att övriga bestämmelser görs tillämpliga på såväl Polismyndigheten och Säkerhetspolisen som Kriminalvården. De nya bestämmelserna om omprövning är att betrakta som specialbestämmelser som enligt 3 § förvaltningslagen ska tillämpas i stället för omprövningsbestämmelserna i 27 och 28 §§ samma lag.⁵⁴ Antalet överklaganden till Rikspolisstyrelsen är i nuläget få och uppgår till ett par årligen. Kommittén bedömer därför att det inte finns något behov av en särskild forumregel av det slag som gäller för Kriminalvården enligt den nuvarande lydelsen av 7 e §⁵⁵ i förordningen. Det innebär att Polismyndighetens beslut ska överklagas till den förvaltningsdomstol inom vars domkrets den beslutande arbetsenheten är belägen.⁵⁶

Polisutbildningsförordningen

I polisutbildningsförordningen (1999:740) behöver vissa organisationsbegrepp bytas ut. Vidare bör, såsom kommittén redovisat i avsnitt 4.7.3, ordet "polis" i 4 § bytas ut mot ordet "polisman". Överklagandebestämmelsen i 10 § har behandlats i avsnitt 2.3.3.

---

⁵³ Se avsnitt 2.3.3.

⁵⁴ Jfr. prop. 2004/05:176 s. 64.

⁵⁵ Hänvisningen i 7 e § borde rätteligen ha avsett 7 a § och inte 7 §.

⁵⁶ Se avsnitt 2.3.3.

Vidare finns det behov av materiella ändringar i 1–5 §§ beroende på de bedömningar som görs under genomförandet. Det kan då bl.a. finnas anledning att överväga i vilken omfattning som Polismyndigheten ska ansvara för utbildning av de polismän som arbetar vid Säkerhetspolisen. I avvaktan på detta bör bestämmelserna ändras på det sättet att de med oförändrat sakinhåll anpassas till den nya organisationen.

I avsnitt 4.11.1. föreslår kommittén att polisutbildningsförordningen ska inarbetas i den nya polisförordningen. De ändringar som behöver göras i polisutbildningsförordningen i samband med detta redovisas närmare i kommentaren till polisförordningen.

Förordningen om Polisens utlandsstyrka

Förordningen (1999:1155) om Polisens utlandsstyrka innehåller bestämmelser om bl.a. förmåner och villkor vid tjänstgöring i styrkan. I dag är styrkan öppen för anställda vid såväl polismyndigheterna som Rikspolisstyrelsen inklusive Säkerhetspolisen. Ingen ändring är avsedd i detta avseende. Med hänsyn till att begreppet ”Polisen”, som används i författningen, föreslås omfatta Polismyndigheten och Säkerhetspolisen, dvs. samma myndighetskrets som i dag, behöver detta begrepp inte ersättas. Bemyndigandet i 2 § instruktionen för Rikspolisstyrelsen att organisera utlandsstyrkan, som är avsett att överföras till instruktionen för den nya Polismyndigheten⁵⁷, torde ge myndigheten de befogenheter som behövs också i förhållande till personal som har Säkerhetspolisen som anställningsmyndighet. I 2–5, 7–9, 11 och 16–19 §§ finns bestämmelser om organisation, anställningsvillkor och övriga frågor som får anses ingå i uppdraget att organisera utlandsstyrkan. Här behöver därför ordet ”Rikspolisstyrelsen” bytas ut mot ordet ”Polismyndigheten”. Ytterligare överväganden beträffande förordningen, närmast av arbetsrättslig natur, kan behöva göras beroende på vilken myndighet som ska vara anställningsmyndighet för de anställda vid Säkerhetspolisen som tjänstgör i utlandsstyrkan. Denna fråga kan inte bedömas annat än i samband med genomförandet. I 21 § finns bestämmelser om rätt för Rikspolisstyrelsen att meddela tillämpningsföreskrifter till förordningen. Med hänsyn till att förordningen avser personal även vid en annan myndighet, Säkerhetspolisen, behövs denna bestämmelse även i den nya orga-

⁵⁷ Se 24 § förslaget till instruktion för Polismyndigheten i SOU 2012:13.

nisationen. Ordet ”Rikspolisstyrelsen behöver dock bytas ut mot ordet ”Polismyndigheten”.

Förordningen med instruktion för Polismyndigheten

I 3 § i kommitténs tidigare förslag till förordning (201x:xx) med instruktion för Polismyndigheten hänvisas till polisförordningen (1998:1558). Här behöver i stället hänvisningar göras till den nya polisförordningen (201x:xx). I 37 § instruktionen anges de organisationsenheter och funktioner som är obligatoriska vid Polismyndigheten. I övrigt bestämmer myndigheten sin organisation. Med hänsyn till att funktionen som vakthavande befäl är avsedd att vara obligatorisk bör även denna funktion redovisas här och inte i polisförordningen. I 48 §, som anger vilka ärenden som personalansvarsnämnden prövar, har hänvisningen till polisförordningen anpassats till motsvarande nya bestämmelser i den polisförordning som föreslås. Bestämmelsen i 58 § 1, som innehåller ett bemyndigande för Polismyndigheten att meddela tillämpningsföreskrifter för vissa bestämmelser i polisförordningen, har överförs till den nya polisförordning som föreslås. Under den fortsatta lagstiftningsprocessen kan det finnas anledning att överväga om inte vissa ytterligare bemyndiganden bör flyttas från instruktionen till främst polislagen (1984:387). Vidare har i 43 § orden ”avdelningen för” lagts till före ordet ”särskilda”.

I enlighet med vad som anges i kommitténs betänkande SOU 2012:13 om behovet av ytterligare bestämmelser angående polismäns deltagande i verksamheten vid Ekobrottsmyndigheten, bör det i instruktionen också regleras att anställda vid Polismyndigheten får tillkallas för att arbeta vid Ekobrottsmyndigheten. Vidare bör det anges att den som har en sådan tidsbegränsad anställning, utan särskilt beslut, är ledig från sin anställning vid Polismyndigheten.⁵⁸

Slutligen kan punkt 3 i övergångsbestämmelserna i förslaget till instruktion för Polismyndigheten avvaras, eftersom den lag med anledning av ny myndighetsorganisation inom polisen som kommittén föreslår, kommer att reglera den fråga som avses i övergångsbestämmelsen.

---

⁵⁸ Jfr. nuvarande bestämmelser i 8 § förordningen (1989:773) med instruktion för Rikspolisstyrelsen och 6 kap. 11 polisförordningen (1998:1558).

De ytterligare ändringar som behöver göras i förslaget till Polismyndighetens instruktion behandlas i SOU 2012:77.⁵⁹

4.11.3 Polisens internationella verksamhet

Lagen och förordningen om internationellt polisiärt samarbete

Lagen (2000:343) om internationellt polisiärt samarbete och förordningen (2010:705) med samma namn innehåller i dag bestämmelser om dels Schengensamarbetet (4–8 §§ lagen och 2 kap. 1–2 §§ förordningen), dels polisiärt samarbete i Öresundsregionen (9–10 §§ lagen), dels samarbete enligt Prömrådsbeslutet (16–23 §§ lagen och 3 kap. 1–16 §§ förordningen). I 11–15 §§ lagen finns gemensamma bestämmelser för Schengensamarbetet och det polisiära samarbetet i Öresundsområdet.

När det gäller att avgöra vilka begrepp som ska ersätta begreppen Rikspolisstyrelsen och de specificerade polismyndighetsbegreppen som förekommer i denna lagstiftning bör hänsyn tas till de internationella åtaganden på vilka bestämmelserna grundas.

Enligt 8 § aktuell lag får en person som förföljts in på svenskt territorium tas i förvar av svensk polismyndighet. Här bör orden ”svensk polismyndighet” bytas ut mot ordet ”Polismyndigheten”.

Enligt 9 § lagen ska danska polismän som har ingripit på svenskt territorium omedelbart underrätta ”svensk polismyndighet på orten”. I det svensk-danska polissamarbetsavtalet⁶⁰ sägs i denna del att danska polismän som har vidtagit en åtgärd för att avvärja hot mot den allmänna ordningen eller säkerheten på Öresundsförbindelsen, omedelbart ska anmäla detta till en svensk myndighet. När det gäller vissa aktiviteter på svenskt territorium, nämligen sådant gränsöverskridande förföljande som behandlas i 15 § nedan, ska dock enligt samma avtal⁶¹ Polismyndigheten i Skåne kontaktas. För tydlighetens skull bör om möjligt ett enhetligt organisationsbegrepp användas i båda bestämmelserna. Det ligger då närmast till hands att som begrepp använda namnet på den polisregion i vilken det som i dag är Skåne polisdistrikt kommer att ingå. I 9 § bör därför orden ”svensk polismyndighet på orten” bytas ut mot benämningen på den polisregionen.

⁵⁹ Se SOU 2012:77, avsnitt 10.2.

⁶⁰ Se prop. 1999/2000:64 avsnitt 7.5.3 och bilaga 1 artikel 6.

⁶¹ Se prop. 1999/2000:64 avsnitt 7.8 och bilaga 1 artikel 8.

I 11 § lagen om internationellt polisiärt samarbete anges att utländska tjänstemän ska, när de utövar befogenheter enligt lagen följa instruktioner som meddelas av behöriga svenska polismyndigheter. Här kan orden ”behöriga svenska polismyndigheter” bytas ut mot ordet ”Polismyndigheten”.

I 15 § aktuell lag finns bestämmelser om gränsöverskridande övervakning och gränsöverskridande förföljande. I korthet innebär bestämmelserna

- att Rikspolisstyrelsen tar emot, beviljar eller vidarebefordrar framställningar om *föregående samtycke till gränsöverskridande övervakning* (15 § första stycket första meningen och andra stycket första meningen)
- att Rikspolisstyrelsen tar emot anmälningar och framställningar om bistånd vid *gränsöverskridande övervakning utan föregående samtycke* (15 § andra stycket första meningen)
- att närmast berörd polismyndighet beslutar om *gränsöverskridande förföljande* (15 § första stycket andra meningen) och
- att kontakter som avser instruktioner för verksamheten, begäran om att denna ska upphöra och liknande tas om hand på svensk sida av berörd polismyndighet (15 § andra stycket andra meningen).

Enligt huvudregeln i artikel 40.1 i Schengenkonventionen ska samtycke till *gränsöverskridande övervakning* in på en annan stats territorium inhämtas i förväg, dvs. innan gränsen överskrids. Begäran ska ställas till en av varje land särskilt utsedd centralmyndighet. Sverige har i samband med undertecknandet av avtalet om Sveriges anslutning till Schengenkonventionen anvisat Rikspolisstyrelsen som sådan central myndighet.⁶² När det gäller *gränsöverskridande förföljande* ställer Schengenkonventionen inget krav på att en myndighet i den mottagande staten ska utses att fungera som kontaktpunkt för de utländska tjänstemännen. Däremot innehåller det svensk-danska polissamarbetsavtalet en bestämmelse i artikel 8.3 som innebär att danska polismän vid förföljande över Öresundsförbindelsen ska kontakta Polismyndigheten i Skåne.⁶³

Med hänsyn till att Sverige anmält Rikspolisstyrelsen som behörig myndighet när gäller att ta ställning till eller vidarebefordra

---

⁶² Se prop. 1999/2000:64 s. 115.

⁶³ Se prop. 1999/2000:64 avsnitt 7.8 och bilaga 1 artikel 8.

framställningar om *gränsöverskridande övervakning med föregående samtycke*, finns det anledning att i den nya Polismyndigheten uttryckligen begränsa denna befogenhet i 15 § första stycket till Polismyndighetens huvudkontor och till den polisregion som huvudkontoret i det enskilda fallet bestämmer.

Även Rikspolisstyrelsens uppgift enligt 15 § andra stycket första meningen att ta emot anmälningar och framställningar om bistånd vid *gränsöverskridande övervakning utan föregående samtycke* bör, i syfte att uppnå enhetlighet vid handläggningen, tilläggas Polismyndighetens huvudkontor.

Kommittén har uppmärksammat att frågan om gränsöverskridande övervakning förekommer även inom den verksamhet som Säkerhetspolisen bedriver. Kommittén förordar därför att såväl 15 § första stycket som andra stycket första punkten kompletteras med en bestämmelse av innebörd att även Säkerhetspolisen, inom ramen för den polisverksamhet som Säkerhetspolisen leder och bedriver, ska kunna pröva de frågor som avses i dessa två bestämmelser. Det bör uppmärksammas att en sådan befogenhet för Säkerhetspolisen kan kräva nya överväganden från svensk sida om ansvarig centralmyndighet enligt artikel 40.1 i Schengenavtalet.

Vidare bör – med hänsyn till vad som uttalades i förarbetena⁶⁴ vid lagens tillkomst om vikten av snabba kontaktvägar vid ett *gränsöverskridande förföljande* – befogenheten att besluta om detta enligt 15 § tilläggas berörd polisregion. Detsamma bör gälla övriga kontakter som behöver tas med svensk myndighet med anledning av ett efterföljande eller en övervakning enligt 15 §.

Enligt 2 kap. 1 § första stycket förordningen ska bl.a. Rikspolisstyrelsen och en polismyndighet samråda med den berörda polismyndigheten eller åklagaren innan myndigheten fattar beslut om samtycke till gränsöverskridande övervakning i de fall det pågår en förundersökning avseende den person som är föremål för övervakningen. Enligt vad som nyss föreslagits kommer i den nya Polismyndigheten, myndighetens huvudkontor, eller den polisregion som huvudkontoret utser, att besluta om sådant samtycke. Bestämmelser om samråd kan i fortsättningen meddelas genom myndighetsinterna föreskrifter. Däremot bör samrådsskyldigheten i förhållande till åklagaren vara kvar. I övrigt behöver orden ”Rikspolisstyrelsen” och ”en polismyndighet” bytas ut mot ordet ”Polismyndigheten”. Eftersom såväl huvudkontoret som polisregionerna

---

⁶⁴ Se prop. 1999/2000:64 avsnitt 7.8.3.

är organisatoriska enheter inom Polismyndigheten är det tillräckligt att myndigheten anges. Enligt 2 kap. 1 § andra och tredje styckena ska vidare Rikspolisstyrelsen och en polismyndighet samråda med Försvarsmakten i vissa fall innan myndigheten beslutar om samtycke till eller tar emot en anmälan om gränsöverskridande övervakning. Även här bör i båda styckena orden "Rikspolisstyrelsen" och "en polismyndighet" bytas ut mot ordet "Polismyndigheten".

I 3 kap. 1–2 §§ och 3 § första stycket förordningen finns bestämmelser om befogenheter och skyldigheter för Rikspolisstyrelsen och polismyndigheter när det gäller informationsutbyte vid större evenemang. Här bör orden "Rikspolisstyrelsen" och "polismyndigheter" bytas ut mot ordet "Polismyndigheten".

Enligt 3 kap. 3 § andra stycket förordningen fattar Rikspolisstyrelsen beslut om det bistånd enligt första stycket som ska lämnas av polisväsendet. Tullverket och Kustbevakningen fattar beslut om det bistånd som ska lämnas av respektive myndighet. Bestämmelsen om Rikspolisstyrelsens mandat får ses mot bakgrund av en organisation med självständiga polismyndigheter. I en organisation med Polismyndigheten bör särregleringen för polisväsendet upphävas. I stället bör det, i likhet med vad som gäller för Tullverket och Kustbevakningen, anges att Polismyndigheten själv beslutar om det bistånd som ska lämnas.

I 3 kap. 3 § tredje stycket anges att Rikspolisstyrelsen ska vara samordnande myndighet för det bistånd som avses i 3 kap. 3 § om det inte är uppenbart att någon annan myndighet bör vara samordningsansvarig. Polisens nya organisation ger inte anledning att lägga detta ansvar på en myndighet utanför polisen. Här bör således ordet "Rikspolisstyrelsen" bytas ut mot ordet "Polismyndigheten".

Av 3 kap. 4 a § förordningen framgår att det svenska kontaktstället ska bistå den egna myndigheten och bl.a. polismyndigheter när det gäller att söka i utländska DNA-register, fingeravtrycksregister och fordonsregister i enlighet med vissa förutsättningar som anges i 2000 års lag. Av 2 § första stycket 1 g) förordningen (1989:773) med instruktion för Rikspolisstyrelsen framgår att Rikspolisstyrelsen är svenskt kontaktställe för förmedling av uppgifter. Av kommitténs förslag till 22 § instruktion för Polismyndigheten⁶⁵ framgår att denna uppgift är avsedd att gå över på den nya Polismyndigheten. Följaktligen behöver polismyndigheter inte

---

⁶⁵ Se SOU 2012:13 s. 72 ff.

längre anges i denna bestämmelse. Däremot bör Säkerhetspolisen läggas till.

I 3 kap. 4 b § har Rikspolisstyrelsen bemyndigats att ingå vissa överenskommelser som avser utbyte av DNA-profiler. Eftersom Rikspolisstyrelsen enligt nyss nämnda bestämmelse i myndighetens instruktion är utsedd att vara nationellt kontaktställe för förmedling av uppgifter även här, och det som framgått är avsett att denna uppgift ska gå över på den nya Polismyndigheten, bör bemyndigandet i 4 b § avse den nya Polismyndigheten.

I 3 kap. 16 § förordningen anges att Rikspolisstyrelsen får, efter samråd med vissa i paragrafen uppräknade myndigheter, meddela de föreskrifter som behövs för verkställighet av bestämmelserna om samarbete enligt Prövrådsbeslutet. Här bör ordet "Rikspolisstyrelsen" bytas mot ordet "Polismyndigheten". Vidare bör Säkerhetspolisen anges bland de myndigheter med vilka samråd ska ske.

Lagen om internationellt tullsamarbete

Lagen (2000:1219) om internationellt tullsamarbete är avsedd att ge den rättsliga grunden för tullmyndigheterna att fullgöra det samarbete med andra staters tullmyndigheter som Sverige åtagit sig genom internationella överenskommelser. Av 1 och 2 §§ lagen framgår att Tullverket eller annan behörig svensk myndighet ska bistå bl.a. utländsk myndighet om det följer av en sådan internationell överenskommelse som har till syfte att förhindra, upptäcka, utreda eller beivra överträdelser av tullbestämmelser. Enligt 1 kap. 5 § avses med behörig svensk myndighet i nuläget bl.a. Rikspolisstyrelsen eller en polismyndighet. Av förarbetena⁶⁶ framgår att med behörig myndighet enligt tullsamarbetskonventionen avses varje myndighet som enligt nationell lagstiftning har behörighet att vidta åtgärder för att bekämpa överträdelser av och brott mot tullbestämmelser. Polismyndigheterna har enligt utlänningslagen ansvaret för den del av gränskontrollen som avser personer och har även rätt att ingripa mot smugglingsbrott på samma sätt som mot annan brottslighet. Mot denna bakgrund bör med behörig myndighet enligt 1 kap. 5 § i den nya organisationen avses Polismyndigheten. I de, antagligen sällsynta undantagsfall, då Säkerhetspolisen leder polisverksamhet inom detta område har Säkerhetspolisen samma ställning som Polismyndigheten. Detta följer av det förslag

⁶⁶ Se prop. 1999/2000:122 s. 29 f.

till ändring av 7 § andra stycket polislagen (1984:387) som kommittén redovisar på annat ställe i detta betänkande.

Lagen och förordningen om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder

Lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder och förordningen (2003:1179) med samma namn innehåller bestämmelser om överlämnande mellan medlemsstaterna i EU av den som ska lagföras för brott eller avtjäna en frihetsberövande påföljd. Lagstiftningen gäller för dessa fall istället för utlämningslagstiftningen. Av 8 kap. 2 § lagen framgår att tillstånd att genom Sverige transportera den som ska utlämnas eller överlämnas till en annan stat kan beviljas i vissa fall. Enligt bestämmelsen är det Rikspolisstyrelsen som ska bevilja sådant tillstånd. Av förarbetena⁶⁷ framgår att Rikspolisstyrelsen valts därför att styrelsen har ansvar för och överblick över de gränskontroller där frågan om transitering kan bli aktuell. Mot denna bakgrund bör befogenheten tilläggas Polismyndigheten. Vidare bör ordet "polismyndighet" bytas mot ordet "Polismyndigheten" i 6 kap. 5 §, 7 kap. 1 och 2 §§ samt 8 kap. 1 §.

Förordningen (2003:1179) med samma namn innehåller tillämpningsbestämmelser till 2003 års lag. I 9 § anges att beslutande myndighet i vissa fall ska underrätta den polismyndighet som ska verkställa beslutet. Såsom kommittén redovisat i avsnitt 4.2.3 bör bestämmelser som i nuläget innehåller ett på detta sätt preciserat polismyndighetsbegrepp i handlingsregler myndigheter emellan inte få någon motsvarighet i den nya Polismyndigheten. Här bör således istället begreppet Polismyndigheten anges. För att underlätta Polismyndighetens handläggning bör bestämmelsen kompletteras med en bestämmelse om att det av underrättelsen ska framgå var den som beslutet avser förvaras eller annars vistas. I 17, 19 och 25 §§ aktuell förordning, som avser underrättelser och verkställighet, bör orden "Rikspolisstyrelsen" och "polismyndigheten" bytas ut mot "Polismyndigheten".

---

⁶⁷ Prop. 2003/04:7 s. 151.

Lagen och förordningen om vissa former av internationellt samarbete i brottsutredningar

I 3 och 15 §§ lagen (2003:1174) om vissa former av internationellt samarbete i brottsutredningar anges att svensk polis under vissa förutsättningar får ingå överenskommelser om att inrätta gemensamma utredningsgrupper eller om bistånd i en brottsutredning som genomförs av tjänstemän med skyddsidentitet. Om förundersökning inte pågår kan en sådan överenskommelse ingås av bl.a. "Rikspolisstyrelsen eller den polismyndighet som styrelsen bestämmer". Om en förundersökning pågår får en sådan överenskommelse ingås av "polismyndighet som leder förundersökningen". De internationella åtaganden på vilka lagen grundas synes inte hindra att befogenheten i förstnämnda fall istället tilläggs Polismyndigheten. Här kan nämnas att motsvarande lösning valdes 2005 då åklagarmyndigheterna lades samman till Åklagarmyndigheten. I sistnämnda fall bör befogenheten tilläggas Polismyndigheten då den leder förundersökningen. Slutligen bör i 11 § ordet "polismyndighet" bytas ut mot ordet "Polismyndigheten". Att Säkerhetspolisen har Polismyndighetens ställning i de fall Säkerhetspolisen leder den polisverksamhet som de tre bestämmelserna avser, följer i och för sig av kommitténs förslag till ändring av 7 § andra stycket polislagen. I tydlighetens intresse finns det dock anledning att uttryckligen ange Säkerhetspolisen i de tre paragraferna.

I förordningen (2003:1176) om vissa former av internationellt samarbete i brottsutredningar, som innehåller tillämpningsbestämmelser till lagen, är det tillräckligt att i 3 och 4 §§ byta ut orden "polismyndighet" och "Rikspolisstyrelsen" mot ordet "Polismyndigheten".

Lagen och förordningen om transitering av tredjelandsmedborgare

I 2 § lagen (2005:754) om transitering av tredjelandsmedborgare anges att Rikspolisstyrelsen är centralmyndighet enligt ett i lagen specificerat EG-direktiv om bistånd vid transitering. Vidare anges i 3 § att Rikspolisstyrelsen i denna egenskap ska utse de polismyndigheter som ska vara kontaktorgan vid de flygplatser i Sverige som kan bli aktuella för transitering. De internationella åtaganden på

vilka lagen grundas synes inte hindra att befogenheten enligt 2 § istället tilläggs Polismyndigheten. Även 3 § måste anpassas till den nya organisationen. Det är då lämpligt att falla tillbaka på det EG-direktiv som är grunden för bestämmelsen i 3 §. Enligt artikel 4.5 i direktivet⁶⁸ ska centralmyndigheten utse kontaktpunkter för alla relevanta transitflygplatser som kan kontaktas under hela den tid som transiteringen genomförs. Mot denna bakgrund bör 3 § utformas så att ordet "Rikspolisstyrelsen" byts mot "Polismyndigheten" och vidare att direktivets text i artikel 4.5 tas in i bestämmelsen. För tydlighetens skull bör Polismyndighetens ansvar för att utse kontaktpunkter uttryckligen begränsas till Sverige. Slutligen behöver orden "Rikspolisstyrelsen" i 4 § och "polismyndigheten" i 7 § bytas ut mot ordet "Polismyndigheten".

Förordningen (2005:755) om transitering av tredjelandsmedborgare innehåller tillämpningsföreskrifter till 2005 års lag. I 1, 2 och 5 §§ finns bestämmelser om föreskriftsrätt och underrättelseskyldighet för Rikspolisstyrelsen. I dessa bestämmelser bör ordet "Rikspolisstyrelsen" bytas ut mot "Polismyndigheten". I 3 och 4 §§ finns bestämmelser om att Rikspolisstyrelsen i vissa fall ska samråda med polismyndigheten på den flygplats där transiteringen ska genomföras. I den nya Polismyndigheten kommer samrådskyldighet och övriga handläggningsrutiner inom myndigheten att kunna regleras av interna föreskrifter. De båda bestämmelserna kan därför upphävas. Med hänsyn till att Sveriges åtaganden vilar på internationella åtaganden, är det angeläget att väl fungerande rutiner skapas även i den nya Polismyndigheten.

Lagen om tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1781/2006 om information om betalaren som skall åtfölja överföringar av medel

Lagen (2008:99) om tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1781/2006 om information om betalaren som skall åtfölja överföringar av medel innehåller bestämmelser som är avsedda att komplettera EG-förordningen med samma namn. Enligt 3 § lagen har Rikspolisstyrelsen tillagts vissa uppgifter som ankommer på behörig myndighet enligt två artiklar i EG-förordningen. Det gäller dels uppgiften att ta emot vissa meddelanden

---

⁶⁸ Se prop. 2004/05:168 bilaga 1.

från en betalningsmottagares betalningsleverantör (artikel 10), dels befogenheten att göra vissa förfrågningar (artikel 14).

Av förarbetena framgår att Finanspolisen, som i dag är en organisatorisk enhet inom Rikspolisstyrelsen, är avsedd att vara mottagare av de meddelanden som avses i artikel 10. Vidare framgår att förfrågningsrätten i artikel 14 var avsedd att samordnas med skyldigheten för fysiska och juridiska personer i 9 § andra stycket lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt att anmäla misstankar om penningtvätt. Också uppgiften att ta emot sådana anmälningar ankom på Finanspolisen. Den aktuella bestämmelsen är ersatt av 3 kap. 1 § lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Även enligt denna bestämmelse, se nedan i detta avsnitt, är avsikten att Finanspolisen ska ha uppgiften att emot anmälningar. Mot denna bakgrund bör uppgifterna enligt 3 § i 2008 års lag tilläggas Polismyndigheten.⁶⁹

Lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism har till syfte att förhindra att finansiell verksamhet och annan näringsverksamhet utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. I 3 kap. 1, 1 a och 6 §§ samt 4 kap. 6 § tilläggs Rikspolisstyrelsen uppgifter. Av förarbetena till lagen framgår att avsikten är att handläggningen hos Rikspolisstyrelsen ska ske hos Finanspolisen som är den enhet inom styrelsen som har till uppgift att arbeta mot just penningtvätt och finansiering av terrorism.⁷⁰ I den nya organisationen bör därför uppgifterna enligt lagen tilläggas Polismyndigheten.

Kungörelsen om utlämning till eller från Danmark, Finland, Island eller Norge för verkställighet av beslut om vård eller behandling

Enligt 4 § kungörelsen (1970:710) om utlämning till eller från Danmark, Finland, Island eller Norge för verkställighet av beslut om vård eller behandling ska en polismyndighet som ska verkställa

---

⁶⁹ Prop. 2007/08:37 avsnitt 6.4.

⁷⁰ Prop. 2008/09:70 s. 196 f. och 199.

ett utlämningsbeslut inhämta besked, från Rikspolisstyrelsen eller den utländska myndighet som begärt utlämningen, bl.a. i frågan om beslutet är verkställbart. Bestämmelsen bör ändras så att Polismyndigheten, om det behövs, ska inhämta de besked som avses i förordningen från den utländska myndigheten. Det interna förfarandet inom Polismyndigheten behöver inte regleras i kungörelsen. Vidare behöver ordet "Rikspolisstyrelsen" i 8 § bytas ut mot ordet "Polismyndigheten". Slutligen behöver ordet "polismyndighet" bytas ut mot ordet "Polismyndigheten" i 3, 5, 7 och 10 §§.

Förordningen om överlämnande till Sverige enligt en europeisk arresteringsorder

Förordningen (2003:1178) om överlämnande till Sverige enligt en europeisk arresteringsorder innehåller bestämmelser om genomförandet av EU-beslutet om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna. I förordningen regleras förfarandet vid utlämning till Sverige för lagföring och för verkställighet av frihetsberövande påföljd. Enligt 4 § utfärdas en arresteringsorder för verkställighet av frihetsberövande påföljd av Rikspolisstyrelsen. Vidare har Rikspolisstyrelsen i 7–9, 11 och 13–15 §§ tillagts uppgifter som ansvarig myndighet när det gäller det närmare förfarandet i Sverige. I samtliga dessa bestämmelser bör ordet "Rikspolisstyrelsen" bytas ut mot "Polismyndigheten".

Förordningen om överlämnande till Sverige enligt en nordisk arresteringsorder

Förordningen (2012:566) om överlämnande till Sverige enligt en nordisk arresteringsorder innehåller bestämmelser för genomförande av konventionen av den 15 december 2005 om överlämnande mellan de nordiska staterna på grund av brott (nordisk arresteringsorder). I 12 och 13 §§ anges att Rikspolisstyrelsen, eller den polismyndighet som Rikspolisstyrelsen bestämmer, i vissa fall enligt förordningen ska lämna hjälp till andra myndigheter. I dessa bestämmelser bör i stället anges att Polismyndigheten ska lämna hjälp. Frågan om vilken enhet inom Polismyndigheten som sedan ska biträda är en intern fråga inom myndigheten. I 4, 7–10 och

14 §§ har Rikspolisstyrelsen tillagts vissa uppgifter. Här bör ordet ”Rikspolisstyrelsen” bytas ut mot ordet ”Polismyndigheten”.

4.11.4 Registerförfattningar

Inledning

Anpassningen av registerförfattningarna till en ny polisorganisation bör ske med utgångspunkt i dels att Anpassningen inte får stå i strid med Sveriges internationella åtaganden, dels att det materiella innehållet i författningarna inte ska ändras.

I sistnämnda avseende måste särskilt uppmärksammas

- att frågan om författningarnas tillämplighet hos Säkerhetspolisen är komplex och de ändringar som görs måste utformas så att de speglar den avsedda tillämpningen och
- att den nya Polismyndigheten till skillnad från Rikspolisstyrelsen inte omfattar Säkerhetspolisen.

När det gäller tillämpligheten av författningsbestämmelser i allmänhet på Säkerhetspolisen, gäller att denna polis i dag kan uppträda under tre begrepp

- som en del av begreppet Rikspolisstyrelsen, dvs. om inte annat framgår omfattar detta begrepp även Säkerhetspolisen,
- under eget begrepp, dvs. Säkerhetspolisen, och
- under begreppet polismyndighet med stöd av 7 § andra stycket polislagen (1984:387) i de fall då Rikspolisstyrelsen genom Säkerhetspolisen leder polisverksamhet.

Flertalet registerförfattningar innehåller inga uttryckliga uttalanden om i vilken omfattning de nu redovisade begreppen Rikspolisstyrelsen och polismyndighet är avsedda att tillämpas på detta sätt. Med något undantag, är det först i förarbetena⁷¹ till 2010 års polisdatalag som tillämpligheten vid Säkerhetspolisen blir föremål för en mera omfattande analys med den slutsats om tre begrepp som nyss redovisats. Särskilt när det gäller registerförfattningar som tillkommit före denna tid, kan det därför inte alltid med säkerhet

---

⁷¹ Prop. 2009/10:85 bl.a. s. 72 f. och s. 309.

sägas hur lagstiftaren sett på tillämpligheten av ett visst stadgande på Säkerhetspolisens verksamhet.

Med hänsyn till den viktiga funktion som registerlagarna har, inte minst från integritetssynpunkt, har kommitténs ambition varit att uttryckligen i författningstexten söka klargöra när Säkerhetspolisen avses. Det finns ytterligare skäl för en sådan tydlighet. Med den konstruktion som 7 § andra stycket polislagen (1984:387) har i dag, och även fortsättningsvis kommer att ha, får det anses vara den myndighet som ska tillämpa den författningsbestämmelse som innehåller begreppet polismyndighet, som också ska avgöra om 7 § är tillämplig⁷². I de fall den författningsbestämmelse som innehåller begreppet polismyndighet inte har annan adressat, såsom fallet är exempelvis med flertalet bestämmelser i rättegångsbalken, vållar detta inget problem. Vid tillämpningen av registerförfattningarna däremot, liksom i andra fall, kommer det som regel att vara en annan myndighet som ska pröva om 7 § ska tillämpas. Mot denna bakgrund är ett uttryckligt stadgande om tillämpningen på Säkerhetspolisen direkt i den aktuella författningsbestämmelsen den mest rättssäkra lagstiftningstekniken.

Även registerförfattningarnas tillämpning på Statens kriminaltekniska laboratorium behöver uppmärksammas. I dag är laboratoriet en myndighet, med Rikspolisstyrelsen som chefsmyndighet, och registerförfattningarna följaktligen tillämpliga på laboratoriet endast i den mån detta framgår av författningen. I den nya organisationen kommer laboratoriet att vara en organisatorisk enhet inom den nya Polismyndigheten. Därmed kommer laboratoriet, åtminstone formellt, att omfattas av de bestämmelser i registerförfattningarna som avser Polismyndigheten. Begränsningar i tillämpningsområdet kan åstadkommas genom att en viss författningsbestämmelse begränsas till att avse exempelvis Polismyndighetens brottsbekämpande verksamhet. Som kommittén redovisat i avsnitt 3.3. kan begränsningar även göras genom de myndighetsinterna föreskrifter om behörigheter som myndigheten kommer att behöva utfärda.

När det gäller registerförfattningarna är det i huvudsak fyra sakområden som är av intresse. Det gäller frågan om (1) vilken myndighet som ska föra registret, (2) för vilka ändamål registret får föras, (3) till vilka myndigheter som uppgifter får lämnas ut och (4) rätten att ha direktåtkomst till det aktuella registret. I de två sistnämnda avseendena bör noteras att ett utlämnande som huvudregel

---

⁷² Jfr. a.a. s. 72 nederst och s. 73.

förutsätter två skilda myndigheter. Många av de hanteringar som i dag är betrakta som ett utlämnande kommer i en organisation med sammanlagda myndigheter istället att regleras av myndighets-interna behörighetsregler. På motsvarande sätt saknar frågan om direktåtkomst aktualitet inom en och samma myndighet.

Lagen och förordningen om det statliga personadressregistret (SPAR)

I lagen (1998:527) om det statliga personadressregistret (SPAR) och förordningen (1998:1234) med samma namn finns bestämmelser om det statliga personadressregistret. Registret, som får utnyttjas av både myndigheter och enskilda, får användas för att bl.a. aktualisera, komplettera och kontrollera personuppgifter samt för att ta ut uppgifter om namn och adress genom urvalsdragning för direktreklam, opinionsbildning eller samhällsinformation. Enligt 7 § får de uppgifter i SPAR, som hämtats från Skatteverkets beskattningsdatabas, i elektronisk form endast lämnas ut till polismyndigheter och Tullverket. Vidare gäller enligt 6 och 7 §§ förordningen (1998:1234) med samma namn att uppgift i elektronisk form om födelsehemort och svenskt medborgarskap får lämnas ut från registret endast till Rikspolisstyrelsen och polismyndigheter. I de tre bestämmelserna behöver orden "polismyndigheter" och "Rikspolisstyrelsen" bytas mot ordet "Polismyndigheten". Säkerhetspolisen har behov av dessa uppgifter bl.a. för de ärenden enligt utlänningslagen (2005:716) som denna polis handlägger. Detta behov tillgodoses i dag, när det gäller förordningen, genom att Säkerhetspolisen organisatoriskt är en del av Rikspolisstyrelsen. Säkerhetspolisen bör därutöver ges möjlighet att få uppgifter i elektronisk form även beträffande de uppgifter som avses i 7 § lagen. I den nya organisationen bör Säkerhetspolisen därför anges uttryckligen i de tre bestämmelserna.

Lagen om belastningsregister och lagen om misstankeregister samt de båda förordningarna med samma namn

Lagen (1998:620) om belastningsregister (BR-lagen) och lagen (1998:621) om misstankeregister (MR-lagen), liksom de båda förordningarna (1999:1134) och (1999:1135) med samma namn, inne-

håller bestämmelser om det belastningsregister och det misstankeregister som Rikspolisstyrelsen i dag för. Uppgiften att föra belastningsregistret och misstankeregistret, liksom att vara personuppgiftsansvarig för behandlingen av personuppgifter i de två lagarna (1 § i båda lagarna) bör i den nya organisationen övergå till den nya Polismyndigheten.

Av ändamålsbeskrivningen (2 § båda lagarna) framgår bl.a. att registren förs för att ge polismyndigheter information om belastningsuppgifter som behövs hos 1. polismyndigheter för att förebygga, upptäcka och beivra brott (2 § första stycket första punkten båda lagarna) och 2. polismyndigheter eller andra myndigheter för sådan lämplighetsprövning, tillståndsprövning eller annan prövning som anges i författning (2 § första stycket fjärde punkten BR-lagen och 2 § första stycket tredje punkten MR-lagen). Beträffande MR-lagen tillkommer ändamålet att samordna förundersökningar (2 § första stycket första punkten MR-lagen). I dessa bestämmelser behöver begreppet polismyndigheter ersättas med begreppet Polismyndigheten. Säkerhetspolisen har samma behov av uppgifter om tidigare belastningar i sin verksamhet för att förebygga, upptäcka och utreda brott som polismyndigheterna.⁷³ Det får därför antas att bestämmelsen i 2 § första stycket första punkten båda lagarna är avsedd att, med tillämpning av 7 § andra stycket polislagen (1984:387), tillgodose även Rikspolisstyrelsens (Säkerhetspolisens) behov av belastningsuppgifter då styrelsen leder sådan verksamhet som avses i denna punkt i båda lagarna. Mot denna bakgrund bör även Säkerhetspolisen anges i 2 § första stycket första punkten båda lagarna.

Även i de bestämmelser om författningsreglerad prövning som avses i 2 § första stycket fjärde punkten BR-lagen och 2 § första stycket tredje punkten MR-lagen behöver begreppet polismyndigheter ersättas med begreppet Polismyndigheten. Eftersom Säkerhetspolisen redan omfattas av dagens skrivning "annan myndighet" behöver denna polis inte anges särskilt här.

I båda lagarna (6 § BR-lagen och 5 § MR-lagen) anges att uppgifter ur registren ska lämnas till bl.a. polismyndigheter om uppgifterna behövs i myndigheternas verksamhet för att förebygga, upptäcka eller utreda brott. Även här får det antas att bestämmelsen med tillämpning av 7 § andra stycket polislagen (1984:387) är avsedd att tillämpas så att utlämnande ska ske även till Rikspolis-

---

⁷³ Jfr. prop. 1997/98:97 s. 73.

styrelsen (Säkerhetspolisen) då styrelsen leder polisverksamhet. Här bör därför Säkerhetspolisen uttryckligen anges. Däremot finns det inte anledning att ange Polismyndigheten med hänsyn till att hanteringen av uppgifter inom myndigheten inte är att anse som ett utlämnande. Denna hantering ska, såsom berörts i närmast föregående avsnitt, istället regleras genom myndighetsinterna behörighetsföreskrifter.

Slutligen anges i båda lagarna (15 § BR-lagen och 12 § MR-lagen) att Rikspolisstyrelsen prövar frågan om utlämnande, men att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer kan meddela föreskrifter om att polismyndighet i vissa fall får pröva frågan. Eftersom den nya Polismyndigheten omfattar såväl det som i dag är Rikspolisstyrelsen som de nuvarande polismyndigheterna, är frågan om beslutanderättens fördelning i den nya myndigheten att anse som en intern fråga som kan regleras genom föreskrifter som myndigheten utfärdar. De två bestämmelserna, bör därför ändras så att det endast anges att Polismyndigheten prövar fråga om utlämnande.

BR-förordningen och MR-förordningen innehåller kompletterande bestämmelser till de båda lagarna med samma namn. I 10 § första stycket 4 BR-förordningen och 3 § första stycket 3 MR-förordningen anges att uppgifter i vissa fall ska lämnas ut till en polismyndighet bl.a. i ärenden som avser lämplighetsprövning. I andra stycket i dessa paragrafer anges att det som sägs om polismyndighet även gäller Rikspolisstyrelsen. Eftersom det som i dag är att anse som ett utlämnande av uppgifter från Rikspolisstyrelsen till en polismyndighet, i den nya Polismyndigheten i stället kommer att regleras av interna regler om behörighet, behövs bestämmelserna i 10 § första stycket 4 BR-förordningen och i 3 § första stycket 3 MR-förordningen inte längre. Säkerhetspolisens behov av uppgifter i dessa ärenden tillgodoses i dag genom bestämmelsen i 10 § andra stycket BR-förordningen och i 3 § andra stycket MR-förordningen. Även i en organisation där Säkerhetspolisen är en självständig myndighet, har denna polis behov av en bestämmelse av denna innebörd. Lagtekniskt kan detta åstadkommas genom att andra stycket i båda bestämmelserna upphävs samt att i 10 § första stycket 4 BR-förordningen och i 3 § första stycket 4 MR-förordningen orden "en polismyndighet" ersätts med ordet "Säkerhetspolisen". Den del av 3 § första stycket 3 MR-förordningen som avser uppdrag enligt 4 kap. 14 a polisförordningen (1998:1558) kan utgå eftersom sådana uppdrag inte förekommer vid Säkerhetspoli-

sen. Eftersom Säkerhetspolisen inte handlägger passärenden bör vidare ordet ”passärenden” utgå i dessa två punkter.

I 10 § första stycket 15 BR-förordningen och 3 § första stycket 9 MR-förordningen finns bestämmelser om utlämnande av uppgifter till Statens kriminaltekniska laboratorium. Eftersom laboratoriet kommer att vara en del av den nya Polismyndigheten kan dessa två bestämmelser upphävas.

I 17 och 25 §§ BR-förordningen finns vissa bestämmelser som avser Rikspolisstyrelsen i sin egenskap av den myndighet som enligt 2 § BR-lagen för registret. Eftersom denna uppgift föreslås överförd till Polismyndigheten, behöver ordet ”Rikspolisstyrelsen” bytas ut mot ”Polismyndigheten”.

I 19 § BR-förordningen och 6 § MR-förordningen finns bestämmelser om direktåtkomst för bl.a. polismyndigheter. Av skäl som redovisats i inledningen av avsnitt 4.11.4 saknar dessa regler aktualitet i en framtida organisation där det som i dag är Rikspolisstyrelsen och polismyndigheterna organiseras i samma myndighet. Bestämmelserna bör därför ändras så att ordet ”Polismyndigheter” utgår. Säkerhetspolisen har i dag en motsvarande tillgång till uppgifter i registren i dess egenskap av organisatorisk del av Rikspolisstyrelsen. När Säkerhetspolisen blir en självständig myndighet måste denna tillgång istället säkras genom bestämmelser om direktåtkomst. Säkerhetspolisen behöver därför anges i 19 § BR-förordningen och 6 § MR-förordningen bland de myndigheter som får ha direktåtkomst till uppgifter.

I 25–26, 28–32 och 34–37 §§ BR-förordningen och 12–15 §§ MR-förordningen finns bestämmelser om det ansvar som andra myndigheter har främst då det gäller att lämna uppgifter till Rikspolisstyrelsen för att dessa ska tillföras registret. I samtliga dessa bestämmelser behöver ordet ”Rikspolisstyrelsen” bytas ut mot ”Polismyndigheten”. I 33 § BR-förordningen och 11 § MR-förordningen finns en motsvarande bestämmelse som reglerar en polismyndighets skyldighet att lämna uppgifter till Rikspolisstyrelsen. Eftersom detta förfarande i den nya Polismyndigheten istället bör regleras genom en intern myndighetsföreskrift kan 33 § BR-förordningen och 11 § MR-förordningen upphävas.

I 38 och 39 §§ BR-förordningen och 16–18 §§ MR-förordningen finns bestämmelser om rätt för berörda myndigheter att meddela föreskrifter om de båda förordningarnas tillämpning. I 38 § första stycket BR-förordningen och 17 § första stycket MR-förordningen anges att Rikspolisstyrelsen efter samråd med berörda centrala

myndigheter får meddela sådana föreskrifter. I 39 § BR-förordningen och 18 § MR-förordningen anges att Domstolsverket, i samråd med bl.a. Rikspolisstyrelsen får meddela föreskrifter i vissa avseenden. Vidare gäller enligt 16 § MR-förordningen att Rikspolisstyrelsen, efter samråd med berörda centrala myndigheter, får föreskriva att registreringen i MR-registret av vissa uppgifter får begränsas. I samtliga dessa fem bestämmelser behöver ordet "Rikspolisstyrelsen" bytas ut mot "Polismyndigheten". Enligt 38 § andra stycket BR-förordningen och 17 § andra stycket MR-förordningen får Rikspolisstyrelsen meddela föreskrifter om att polismyndighet i vissa fall får pröva frågan om att lämna ut uppgifter enligt BR-lagen. Befogenheten att pröva frågan om utlämnande av uppgifter i den nya Polismyndigheten bör regleras genom myndighetsinterna föreskrifter. Bestämmelserna i 38 § andra stycket BR-förordningen och 17 § andra stycket MR-förordningen kan därför upphävas.

Lagen och förordningen om behandling av personuppgifter vid Skatteverkets medverkan i brottsutredningar

I 10 § lagen (1999:90) om behandling av personuppgifter vid Skatteverkets medverkan i brottsutredningar anges att det under rättelseregister som förs i Skattemyndighetens verksamhet får innehålla bl.a. hänvisning till register som förs av polismyndighet i vilket uppgifter om den registrerade förekommer. Här behöver ordet "polismyndighet" bytas ut mot "Polismyndigheten". Vid bedömningen av om hänvisningen ska avse även register som förs av Säkerhetspolisen bör beaktas att Skatteverkets brottsutredande verksamhet omfattar sådana brott som är av ekonomisk art eller som har nära koppling till sådana brott⁷⁴. Behovet för Skatteverket av att i sitt under rättelseregister hänvisa till Säkerhetspolisens register får anses vara begränsat, med hänsyn till att Säkerhetspolisens register avser uppgifter om brott av annat slag. I förarbetena till 1999 års lag berörs inte frågan om bestämmelsen i 10 § är avsedd att omfatta även Säkerhetspolisens register. Det uttalas⁷⁵ dock att de uppgifter som får registreras ska framgå direkt av lagen med hänsyn till att de ur integritetssynpunkt är mycket känsliga. Mot denna bakgrund talar, enligt kommitténs bedömning, över-

---

⁷⁴ 1 § lagen (1997:1024) om Skatteverkets medverkan i brottsutredningar.

⁷⁵ Prop. 1998/99:34 s. 53.

vägande skäl för att det inte varit avsikten att Säkerhetspolisens register skulle omfattas av hänvisningen i 10 §.

I förordningen (1999:105) om behandling av personuppgifter vid Skatteverkets medverkan i brottsutredningar ges kompletterande föreskrifter till lagen (1999:90) med samma namn. Enligt 8 § förordningen får uppgifter som behandlas automatiskt i en särskild undersökning lämnas ut till en polismyndighet endast om uppgifterna kan antas ha särskild betydelse för en pågående undersökning eller andra brottsbekämpande åtgärder. Trots sin lydelse får det antas att bestämmelsen, i avsaknad av andra bestämmelser i ämnet, är avsedd att reglera också till vilka myndigheter som ett utlämnande får ske. I 8 § bör orden "en polismyndighet" bytas ut mot ordet "Polismyndigheten". Med hänsyn till att uppgifter från en särskild undersökning kan vara av betydelse även för Säkerhetspolisens verksamhet, bör även Säkerhetspolisen anges i 8 §. I 10 § anges att uppgifter ur ett underrättelsesregister får lämnas ut till bl.a. en polismyndighet. Av de skäl som redovisats beträffande 8 § bör även i denna bestämmelse ordet "en polismyndighet" bytas ut mot ordet "Polismyndigheten" och Säkerhetspolisen läggas till.

Lagen och förordningen om Schengens informationssystem

Lagen (2000:344) om Schengens informationssystem (SIS-lagen) innehåller bestämmelser om det register som ska vara den svenska nationella enheten i Schengens informationssystem (SIS). Enligt 1 § ska Rikspolisstyrelsen föra detta register och även vara personuppgiftsansvarig myndighet. Uppgiften att föra SIS-registret, liksom att vara personuppgiftsansvarig myndighet, bör i enmyndighetsmodellen övergå till den nya Polismyndigheten.⁷⁶ Enligt ändamålsbestämmelsen i 2 § ska registret vara ett hjälpmedel för stater när det gäller att göra framställningar om bl.a. omhändertagande av personer som är efterlysta. I 9 §⁷⁷ regleras vilka myndigheter som har rätt att få uppgifter ur registret. Enligt bestämmelsen har polismyndigheter rätt att få uppgifter när de utför undersökningar och andra kontroller än gränskontroller i sin verksamhet för att

⁷⁶ Bestämmelsen får en ny lydelse genom SFS 2010:380 som träder i kraft den dag regeringen beslutar. Detta påverkar dock inte bedömningen i denna del.

⁷⁷ Bestämmelsen får en ny lydelse genom SFS 2010:380 som träder i kraft den dag regeringen beslutar. Enligt förarbetena (prop. 2009/10:86 s. 63 f.) är dock inte någon förändring avsedd när det gäller vilka myndigheter som ska ha tillgång till registret. Övervägandena avser därför den nya lydelsen.

förebygga och utreda brott (första stycket 1) och i sin verksamhet för att upprätthålla allmän ordning och säkerhet (första stycket 2). I den nya Polismyndigheten kommer de fall som avses i de två punkterna att regleras av interna regler om behörighet. Någon skrivning om Polismyndigheten behövs därför inte.

Med hänsyn till registrets innehåll är det av betydelse även för den verksamhet som Säkerhetspolisen bedriver. Denna tillgång torde i dag tillgodoses genom att Säkerhetspolisen är en organisatorisk del av den myndighet som för registret, Rikspolisstyrelsen. Alternativt torde Säkerhetspolisen kunna få tillgång till uppgifterna med stöd av 7 § andra stycket polislagen. För att tillgodose Säkerhetspolisens tillgång till de uppgifter som avses i 9 § första stycket 1 även i den nya organisationen bör Säkerhetspolisen anges uttryckligen här. Detsamma gäller 9 § första stycket 2 med hänsyn till att Säkerhetspolisen, bl.a. inom området personskydd, får anses bedriva verksamhet för att upprätthålla allmän ordning och säkerhet. I 5–7 §§, 11 och 12 §§ om tillåten behandling, förbud mot registrering av känsliga uppgifter, gallring och rättelse finns regler som avser Rikspolisstyrelsen i dess egenskap av ansvarig myndighet.⁷⁸ I samtliga dessa bestämmelser behöver ordet ”Rikspolisstyrelsen” bytas ut mot ”Polismyndigheten”. Även i de nya bestämmelserna om tilläggsinformation och om överklagande i 14 och 17 §§, som båda avser Rikspolisstyrelsen i egenskap av ansvarig myndighet för registret, behöver ordet ”Rikspolisstyrelsen” bytas ut mot ”Polismyndigheten”.⁷⁹

I 2, 4 och 6–8 §§ förordningen (2000:836) om Schengens informationssystem (SIS-förordningen) finns bestämmelser om vilka polisiära myndigheter som får göra framställningar om registrering i SIS-registret. Enligt 2 § får en framställning om att en person, som har efterlysts för överlämnande eller utlämning, ska omhändertas registreras på begäran av Rikspolisstyrelsen. Av förarbetena⁸⁰ framgår att här avses utlämning enligt utlämningslagen (1957:668) och den då gällande nordiska utlämningslagen (1959:254) samt överlämnande enligt lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder. Här behöver ordet ”Rikspolisstyrelsen” bytas ut mot ordet ”Polismyndigheten”. Enligt 4 § SIS-förordningen får en framställning med begäran om

⁷⁸ Vissa av dessa bestämmelser får en ny numrering genom SFS 2010:380 som träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

⁷⁹ Bestämmelserna är införda genom SFS 2010:380 och träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

⁸⁰ Prop. 1999/2000:64 s. 122 och prop. 2003/04:7 s. 221.

uppgift om uppehållsort för en person som har anmälts försvunnen registreras på begäran av en polismyndighet. Eftersom det är en uppgift för polismyndighet att efterforska försvunna personer bör ordet "polismyndighet" här bytas ut mot ordet "Polismyndigheten".

Enligt 6 § SIS-förordningen får en framställning, med begäran om uppgift om uppehållsort för en person som ska inställa sig för verkställighet av frihetsberövande, registreras på begäran av en polismyndighet. Eftersom det är en uppgift för polismyndighet⁸¹ att ombesörja förpassningar i dessa fall, bör ordet "polismyndighet" bytas ut mot ordet "Polismyndigheten". I 7 och 8 §§ anges att en framställning med begäran om dold övervakning respektive om en åtgärd beträffande ett fordon eller föremål som har efterlysts för att tas i beslag eller för att användas som bevismaterial vid en rättegång i brottmål, får registreras på begäran av en polismyndighet. I bestämmelserna, som båda avser brottsbekämpande verksamhet utan begränsning till vissa brott, bör ordet "polismyndighet" bytas ut mot orden "Polismyndigheten och Säkerhetspolisen".

I 10 § SIS-förordningen anges i första stycket att polismyndigheterna får ha direktåtkomst till SIS-registret. Hanteringen av uppgifter inom den nya Polismyndigheten kommer att regleras av interna föreskrifter om behörighet. Däremot bör det anges att Säkerhetspolisen får ha direktåtkomst. I 10 § andra stycket anges att Migrationsverket får ha direktåtkomst när verket bistår en polismyndighet i gränskontrollverksamhet. Denna bestämmelse bör ändras så att det anges att Migrationsverket får ha direktåtkomst när verket biträder Polismyndigheten. I 11 § ges Rikspolisstyrelsen bemyndigande att i samråd med Datainspektionen meddela tillämpningsföreskrifter. Bestämmelsen bör ändras så att Polismyndigheten ges denna befogenhet.

Lagen och förordningen om behandling av uppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet

I 8 § lagen (2005:787) om behandling av uppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet anges att uppgifter som behandlas i sådan verksamhet enligt 7 § även får behandlas när det är nödvändigt för att tillhandahålla information som behövs i författningsreglerad brottsbekämpande verksamhet hos bl.a. Rikspolisstyrelsen

---

⁸¹ Se bl.a. 10 § lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m.

och polismyndigheterna. Med hänsyn till att Rikspolisstyrelsen bedriver författningsreglerad brottsbekämpande verksamhet genom Säkerhetspolisen, bör behandlingen hos Tullverket enligt 8 § kunna ske för verksamhet hos såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen. Enligt 26 § får regeringen meddela föreskrifter om att Rikspolisstyrelsen och polismyndigheterna får ha direktåtkomst till uppgifter i tullbrottsdatabasen. Som en följd av att information hos Tullverket enligt 8 §, såsom nyss förordats, ska få behandlas även i syfte att tillhandahålla Polismyndigheten och Säkerhetspolisen information, bör regeringen ha möjlighet att medge dessa två myndigheter direktåtkomst till tullbrottsdatabasen. Bestämmelsen i 26 § bör ändras i enlighet med detta.

Med stöd av bemyndigandet i 26 § i lagen har regeringen i 6 och 7 §§ förordningen (2005:791) om behandling av uppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet medgett bl.a. Rikspolisstyrelsen och polismyndigheterna möjlighet att ha direktåtkomst till vissa av de uppgifter som förekommer i databasen. Följaktligen bör denna möjlighet i 6 och 7 §§ nu istället ges Polismyndigheten och Säkerhetspolisen.

Lagen om passagerarregister

Enligt 1 § lagen (2006:444) om passagerarregister ska Rikspolisstyrelsen med hjälp av automatiserad behandling föra ett register över sådana passagerare som avses i 9 kap. 3 a § utlänningslagen (2005:716) [passagerarregistret]. Rikspolisstyrelsen är även personuppgiftsansvarig för behandlingen av personuppgifter i registret. I 9 kap 3 a § avses passagerare som luftvägen transporteras direkt till Sverige från ett land som står utanför Schengensamarbetet. Uppgiften enligt 1 § att föra registret, liksom att vara personuppgiftsansvarig, bör övergå till Polismyndigheten. Enligt 6 § ska uppgift ur registret lämnas ut på begäran av bl.a. polismyndighet. Denna fråga kommer i den nya Polismyndigheten att regleras genom interna föreskrifter om behörighet. Ordet ”polismyndighet” kan därför utgå. Frågan om Säkerhetspolisens tillgång till uppgifter ur passagerarregistret i sin verksamhet för att bekämpa terrorism behandlas i förarbetena till lagen.⁸² Det konstateras att Säkerhetspolisen, som en organisatorisk del av Rikspolisstyrelsen, har direkt tillgång till styrelsens register. När Säkerhetspolisen blir en fristående myndig-

⁸² Prop. 2005/06:129 s. 49 f.

het upphör detta organisatoriska samband. I 6 § bör därför Säkerhetspolisen uttryckligen anges bland de myndigheter till vilka uppgifter ur registret ska lämnas ut. Enligt 6 § andra stycket får regeringen meddela föreskrifter om att uppgifter ur registret ska lämnas ut även till annan myndighet än en polismyndighet och Tullverket för viss verksamhet. Här bör ordet "en polismyndighet" utgå och ordet "Säkerhetspolisen" läggas till.

Enligt 8 § får polismyndigheterna ha direktåtkomst till passagerarregistret. I den nya Polismyndigheten är, såsom framgått, frågan om direktåtkomst till Rikspolisstyrelsens register för polismyndigheterna inte längre aktuell. Däremot bör Säkerhetspolisen ges en sådan möjlighet. I 8 § bör därför ordet "polismyndigheterna" utgå och ersättas av "Säkerhetspolisen". I 9 §, som avser gallring, bör ordet "Rikspolisstyrelsen" i första stycket bytas ut mot ordet "Polismyndigheten". I andra stycket bör orden "en polismyndighet" och "polismyndighetens" bytas ut mot orden "Polismyndigheten och Säkerhetspolisen" respektive "myndighetens".

Polisdatalagen och polisdataförordningen

Förarbetena till polisdatalagen (2010:361) innehåller, som redovisats inledningsvis i detta avsnitt, en utförlig analys av tillämpligheten av lagens bestämmelser på Säkerhetspolisen.

Av 1 kap. 2 § framgår att lagen gäller vid behandling av personuppgifter i polisens brottsbekämpande verksamhet vid Rikspolisstyrelsen och polismyndigheterna. Här bör istället anges att lagen gäller vid Polismyndigheten och Säkerhetspolisen. I 2 kap. 4 § anges att Rikspolisstyrelsen är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som myndigheten utför och den behandling som utförs i polisens verksamhet vid Ekobrottsmyndigheten. Vidare anges att varje polismyndighet är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som myndigheten utför. Den motsvarande skyldigheten för Säkerhetspolisen framgår av 5 kap. 5 §. Bestämmelsen i 2 kap. 4 § bör ändras så att Polismyndigheten är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som utförs i verksamheten vid den egna myndigheten och vid den behandling som utförs i polisens verksamhet vid Ekobrottsmyndigheten. Bestämmelsen i 2 kap. 5 §, som avser personuppgiftsombud, bör ändras så att Polismyndigheten ska utse ett eller flera sådana ombud.

I 2 kap. 8 § anges de sekundära ändamål för vilka personuppgifter får behandlas. Av första stycket 1 framgår att personuppgifter får behandlas när det är nödvändigt för att tillhandahålla information som behövs i brottsbekämpande verksamhet hos bl.a. Rikspolisstyrelsen och polismyndigheter. Av förarbetena⁸³ framgår att med Rikspolisstyrelsen avses även Säkerhetspolisen som en del av Rikspolisstyrelsen. Vidare uttalas, med hänvisning till 7 § andra stycket polislagen (1984:387), att med polismyndighet avses även Säkerhetspolisen när denna polis för Rikspolisstyrelsens räkning leder polisverksamhet. Med stöd av denna punkt kan således den övriga polisen i dag tillhandahålla Säkerhetspolisens uppgifter. När Säkerhetspolisen inte längre är en del av Rikspolisstyrelsen, är det nödvändigt att uttryckligen ange Säkerhetspolisen i 2 kap. 8 § första stycket 1. På detta sätt uppnås också en ökad tydlighet genom att bestämmelsen i 7 § andra stycket polislagen (1984:387) inte behöver tillämpas. Vidare ska begreppet polismyndigheter ersättas med Polismyndigheten. Sammanfattningsvis bör således i 2 kap. 8 § första stycket 1 begreppen Rikspolisstyrelsen och polismyndigheter utgå och ersättas med Polismyndigheten och Säkerhetspolisen.

Enligt 2 kap. 16 § har Rikspolisstyrelsen och polismyndigheter rätt att trots sekretess, under vissa förutsättningar, ta del av personuppgifter som har gjorts gemensamt tillgängliga. Av förarbetena⁸⁴ framgår att även i detta fall avses att Säkerhetspolisen ska kunna uppträda både som en del av Rikspolisstyrelsen och som polismyndighet med stöd av 7 § andra stycket polislagen (1984:387). Alltså på det sätt som nyss beskrivits när det gäller tillämpningen av 2 kap. 8 §. Uppgifter som behandlas hos den övriga polisen kan således, utan hinder av den sekretess som anges i paragrafen, lämnas till Säkerhetspolisen. När Säkerhetspolisen inte längre är en organisatorisk del av Rikspolisstyrelsen är det nödvändigt att även i denna bestämmelse uttryckligen ange Säkerhetspolisen. Även här uppnås en ökad tydlighet genom att bestämmelsen i 7 § polislagen inte längre behöver tillämpas. Vidare ska begreppet polismyndigheter ersättas med Polismyndigheten. Sammanfattningsvis bör således i 2 kap. 16 § begreppen Rikspolisstyrelsen och polismyndigheter utgå och ersättas med Polismyndigheten och Säkerhetspolisen.

---

⁸³ Prop. 2009/10:85 s. 21.

⁸⁴ Prop. 2009/10:85 s. 309 och 330 f.

Enligt 2 kap. 17 och 18 §§ har polismyndigheter rätt att trots sekretess, under vissa förutsättningar, ta del av personuppgifter som finns i vissa register. Av förarbetena⁸⁵ framgår att det även i detta fall är avsett att Säkerhetspolisens behov av uppgifter ska kunna tillgodoses genom en tillämpning av 7 § polislagen. I tydlighetens intresse bör Säkerhetspolisen uttryckligen anges i 2 kap. 17 och 18 §§. Tillgången till uppgifter inom den nya Polismyndigheten kommer att regleras genom myndighetsinterna föreskrifter. Någon bestämmelse om Polismyndighetens tillgång till uppgifter behövs därför inte och begreppet polismyndigheter kan utgå utan att ersättas. Slutligen bör Statens kriminaltekniska laboratorium utgå i båda bestämmelserna, eftersom laboratoriet kommer att vara en del av den nya Polismyndigheten.

I 3 kap. 8 § finns bestämmelser om direktåtkomst. Enligt bestämmelsen får bl.a. Rikspolisstyrelsen och polismyndigheter medges direktåtkomst till personuppgifter i polisens brottsbekämpande verksamhet. Av förarbetena⁸⁶ framgår att avsikten är att Säkerhetspolisen ska kunna medges direktåtkomst grundad på det synsätt som redovisats beträffande 2 kap. 16 §. Tillämpningen av bestämmelsen vilar alltså på att Säkerhetspolisen ska kunna uppträda dels som en del av Rikspolisstyrelsen, dels som polismyndighet med stöd av 7 § andra stycket polislagen. Följaktligen bör även i denna bestämmelse begreppet Säkerhetspolisen läggas till. I den nya Polismyndigheten kommer reglerna om direktåtkomst inte att behövas eftersom rätten att ta del av uppgifter istället kommer att regleras av myndighetsinterna behörighetsregler. Begreppen Rikspolisstyrelsen och polismyndigheter bör därför utgå.

I 4 kap. 1 och 11 §§ finns bestämmelser om att Rikspolisstyrelsen får föra register över DNA-profiler och över fingeravtryck och signalement. Här behöver i stället Polismyndigheten anges. Enligt 4 kap. 10 och 17 §§ får bl.a. polismyndigheter medges direktåtkomst till dessa två register. Här bör begreppet polismyndigheter utgå eftersom, som framgått, regler om direktåtkomst inte aktualiseras inom den nya Polismyndigheten. Säkerhetspolisen har i dag direkt tillgång till dessa register med tillämpning av 7 § andra stycket polislagen (1984:387) i egenskap av en organisatorisk del av Rikspolisstyrelsen. För att säkerställa denna rätt för Säkerhetspolisen då denna blir en självständig myndighet bör Säkerhetspolisen uttryckligen anges i 4 kap. 10 och 17 §§ bland de myndigheter som

---

⁸⁵ A.a. s. 332 f.

⁸⁶ A.a. s. 345.

har rätt till direktåtkomst. I 4 kap. 10 och 17 §§ bör vidare Statens kriminaltekniska laboratorium inte längre anges bland de myndigheter som får medges direktåtkomst till registren. Eftersom laboratoriet föreslås vara en del av den nya Polismyndigheten kan tillgång till uppgifter från dessa två register tillgodoses genom interna föreskrifter.

I 4 kap. 18, 19 och 21 §§ finns bestämmelser om att Rikspolisstyrelsen får behandla personuppgifter i penningtvättregistret och i det internationella registret. Denna uppgift bör övergå på Polismyndigheten. Eftersom Säkerhetspolisen i dag inte har tillgång till dessa register, ska denna polis inte anges här.

I 5 kap. finns bestämmelser om behandling av personuppgifter i Säkerhetspolisens brottsbekämpande verksamhet. I 5 kap. 1 § anges de primära ändamål för vilka personuppgifter får behandlas. Enligt sjätte punkten får uppgifter behandlas om det behövs för att lämna tekniskt biträde till Rikspolisstyrelsen och polismyndigheter. I 5 kap. 2 § anges de sekundära ändamål för vilka personuppgifter får behandlas. Enligt första punkten får personuppgifter behandlas när det är nödvändigt för att tillhandahålla information som behövs i brottsbekämpande verksamhet hos Rikspolisstyrelsen och polismyndigheter. I båda dessa bestämmelser bör Polismyndigheten anges i stället för Rikspolisstyrelsen och polismyndigheter.

I polisdataförordningen (2010:1155) finns kompletterande föreskrifter till polisdatalagen (2010:361). Av 2 § första stycket framgår att polisen ska samråda med Datainspektionen innan beslut fattas om nya it-system eller ändringar i sådana system. Vidare framgår att Rikspolisstyrelsen får föreskriva att sådant samråd ska ske genom styrelsen. Slutligen framgår av andra stycket att, om sådant samråd krävs, Rikspolisstyrelsen ska samråda med Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden i sådana frågor som avser (1) Säkerhetspolisens behandling av personuppgifter i den brottsbekämpande verksamheten enligt 5 kap. polisdatalagen och (2) tillämpningen av vissa författningar som omfattas av nämndens tillsyn enligt lagen (2007:980) om tillsyn över viss brottsbekämpande verksamhet. Bestämmelsen i 2 § bör utformas med beaktande av att Polismyndigheten och Säkerhetspolisen kommer att vara självständiga myndigheter med ett från varandra oberoende ansvar för tillämpningen av polisdata­lagstiftningen. Begreppet polisen, som föreslås även fortsättningsvis omfatta såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen kan behållas. Föreskriftsrätten för Rikspolisstyrelsen när det gäller formerna för samråd bör upphävas med hänsyn till att

denna fråga får regleras internt inom Säkerhetspolisen och Polismyndigheten. Skyldigheten i andra stycket att samråda med Säkerhets- och integritetsskyddsmyndigheten bör istället avse såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen med hänsyn till att båda dessa myndigheter kommer att bedriva verksamhet som omfattas av bestämmelsen.

Enligt 3 § första meningen får Rikspolisstyrelsen meddela närmare föreskrifter om tillgången till personuppgifter för personer som är verksamma inom polisväsendet. Denna bestämmelse bör ändras så att den avser såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen. Andra meningen, som avser krav på utbildning och erfarenhet, ska vara oförändrad. I 4 §, som avser vissa skyldigheter för Rikspolisstyrelsen och polismyndigheterna när det gäller behörigheter, ska de båda myndighetsbegreppen ersättas med Polismyndigheten. Enligt bestämmelsens nuvarande lydelse har Säkerhetspolisen redan en sådan skyldighet.

I 5 § andra stycket och 8 § ges Rikspolisstyrelsen befogenhet att meddela föreskrifter om förutsättningar och begränsningar när det gäller tillgången till personuppgifter. Här bör istället Polismyndigheten anges. Enligt 6 och 7 §§ ska Rikspolisstyrelsen och polismyndigheterna löpande föra förteckningar över tjänstemän som har vissa arbetsuppgifter med anknytning till behandling av personuppgifter. I båda bestämmelserna bör istället Polismyndigheten och Säkerhetspolisen anges. Enligt 9 § får Rikspolisstyrelsen meddela föreskrifter om sökning i gemensamt tillgängliga uppgifter hos Säkerhetspolisen. Denna bestämmelse, som avser andra myndigheter, bör vara kvar men istället för Rikspolisstyrelsen bör Säkerhetspolisen anges.

Enligt 12 § får Rikspolisstyrelsen lämna ut uppgifter om bl.a. efterlysta personer och om avlägsnanden ur landet och uppgifter om beslut som har samband därmed till en rad myndigheter, bl.a. en polismyndighet. Bestämmelsen bör ändras så att Rikspolisstyrelsen ersätts av Polismyndigheten, att "en polismyndighet" utgår och att "Säkerhetspolisen" tillkommer. I 14 § första stycket anges att Rikspolisstyrelsen får meddela föreskrifter för polismyndigheterna i fråga om vad som krävs beträffande behörighet och säkerhet för att polismyndigheterna ska kunna medge andra myndigheter direktåtkomst till vissa personuppgifter. Eftersom polismyndigheterna kommer att upphöra saknas det behov av en bestämmelse med denna utformning. De personuppgifter som i dag är tillgängliga hos polismyndigheterna, kommer emellertid att vara tillgängliga hos

den nya Polismyndigheten. Det finns därför ett motsvarande behov för den nya Polismyndigheten att genom föreskrifter reglera behörighet och säkerhet hos de myndigheter som ska medges direktåtkomst. Bestämmelsen i 14 § första stycket bör därför ange att Polismyndigheten får meddela föreskrifter om vad som krävs i fråga om behörighet och säkerhet för att en myndighet ska kunna medges direktåtkomst till vissa uppgifter som Polismyndigheten behandlar. I 14 § andra stycket bör, som en konsekvens av ändringen i första stycket, orden ”den personuppgiftsansvariga myndigheten” bytas ut mot ordet ”Polismyndigheten”. I 15 §, som avser begränsningar i rätten till direktåtkomst till register över DNA-profiler, bör begreppet polismyndighet utgå, eftersom detta i den nya myndigheten ska regleras genom myndighetsinterna föreskrifter om behörighet. Däremot bör samma begränsning gälla för Säkerhetspolisen som för andra myndigheter som har direkttillgång. Säkerhetspolisen bör därför anges här.

I 16 § andra stycket finns bestämmelser om att Rikspolisstyrelsen får meddela föreskrifter om polismyndigheternas direktåtkomst enligt 4 kap. 17 § polisdatalagen till fingeravtryck i fingeravtrycksregister. Detta ska i den nya Polismyndigheten regleras genom myndighetsinterna föreskrifter om behörighet. Däremot bör Polismyndigheten kunna meddela föreskrifter för Säkerhetspolisens direktåtkomst. Säkerhetspolisen bör därför anges här.

I 19 § första stycket finns regler om digital arkivering hos Rikspolisstyrelsen och polismyndigheterna. Här behöver dessa två begrepp ersättas med Polismyndigheten. Eftersom digital arkivering kan förekomma också hos Säkerhetspolisen, behöver även Säkerhetspolisen anges här. Andra stycket innehåller ett bemyndigande för Rikspolisstyrelsen att meddela föreskrifter om digital arkivering. Här bör såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen anges.

Enligt 23 § får, om det finns risk för återfall i brott, vissa personuppgifter behandlas under en längre tid än den som annars skulle ha gällt enligt 3 kap. 10 och 11 §§ polisdatalagen. Enligt tredje stycket i 23 § får Rikspolisstyrelsen meddela föreskrifter om för vilka typer av brott det får anses finnas en sådan risk för återfall. Här behöver Rikspolisstyrelsen ersättas med Polismyndigheten. I 27 § anges att Riksarkivet, efter samråd med Rikspolisstyrelsen, får meddela föreskrifter om undantag från vissa i förordningen angivna gallringsföreskrifter. Dessa gallringsföreskrifter avser verksamhet även hos Säkerhetspolisen. Mot denna bakgrund bör Riksarkivets

samrådsskyldighet gälla mot såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen. Det förutsätts då att Riksarkivet utövar sin skyldighet att samråda mot den myndighet vars verksamhet är berörd av undantaget. Enligt 28 § får Rikspolisstyrelsen meddela de ytterligare föreskrifter som behövs för verkställighet av polisdatalagstiftningen. Av 29 § framgår att Rikspolisstyrelsen, i fråga om föreskrifter som berör särskilda risker för intrång i den personliga integriteten ska samråda med Datainspektionen och Säkerhets- och integritetsskyddsmyndigheten innan föreskrifterna meddelas. Rätten att meddela föreskrifter enligt 28 § bör tillkomma Polismyndigheten och Säkerhetspolisen, var och en inom sitt verksamhetsområde. I 29 § bör Rikspolisstyrelsen ersättas med Polismyndigheten och Säkerhetspolisen.

Lagen och förordningen om polisens allmänna spaningsregister

Även förarbetena till lagen (2010:362) om polisens allmänna spaningsregister innehåller en analys om tillämpligheten av lagens bestämmelser på Säkerhetspolisen. Av 1 § framgår att Rikspolisstyrelsen med hjälp av automatiserad behandling får föra ett allmänt spaningsregister och att styrelsen är personuppgiftsansvarig för registret. Denna uppgift bör övergå på Polismyndigheten.

Enligt 4 § får uppgifter behandlas i registret om det är nödvändigt för att tillhandahålla information som behövs i brottsbekämpande verksamhet hos Rikspolisstyrelsen och polismyndigheter. I förarbetena⁸⁷ uttalas, med hänvisning till motsvarande bestämmelse i 2 kap. 8 § polisdatalagen, att avsikten är att uppgifter även här ska kunna tillhandahållas Säkerhetspolisen, som utgör en organisatorisk del av Rikspolisstyrelsen. Vidare uttalas, med hänvisning till 7 § andra stycket polislagen (1984:387), att med polismyndighet avses även Säkerhetspolisen när denna polis för Rikspolisstyrelsens räkning leder polisverksamhet. När Säkerhetspolisen inte längre är en del av Rikspolisstyrelsen är det nödvändigt att uttryckligen ange Säkerhetspolisen i 4 §. På detta sätt uppnås också en ökad tydlighet genom att bestämmelsen i 7 § andra stycket polislagen (1984:387) inte behöver tillämpas. Vidare bör begreppet polismyndigheter ersättas med Polismyndigheten. Sammanfattningsvis bör således i 4 § begreppen Rikspolisstyrelsen och polismyndigheter utgå och ersättas med Polismyndigheten och Säkerhetspolisen.

---

⁸⁷ Prop. 2009/10:85 s. 375.

Av 18 § framgår att Rikspolisstyrelsen och polismyndigheter har rätt att trots sekretess, under vissa förutsättningar, ta del av personuppgifter som har gjorts gemensamt tillgängliga. Av förarbetena⁸⁸ framgår att även i detta fall avses att Säkerhetspolisen ska kunna uppträda såväl som en del av Rikspolisstyrelsen som polismyndighet med stöd av 7 § andra stycket polislagen. Alltså på det sätt som nyss beskrivits när det gäller tillämpningen av 4 §. Uppgifter som behandlas hos den övriga polisen kan således utan hinder av den sekretess som anges i paragrafen lämnas till Säkerhetspolisen. När Säkerhetspolisen inte längre är en organisatorisk del av Rikspolisstyrelsen är det nödvändigt att även i denna bestämmelse uttryckligen ange Säkerhetspolisen. Även här uppnås en ökad tydlighet genom att bestämmelsen i 7 § andra stycket polislagen inte längre behöver tillämpas. Tillgången till uppgifter inom den nya Polismyndigheten kommer att kunna regleras genom interna föreskrifter. Någon bestämmelse om Polismyndighetens tillgång till uppgifter behövs därför inte och begreppet polismyndigheterna kan därför utgå utan att ersättas. Sammanfattningsvis bör således i 18 § begreppen Rikspolisstyrelsen och polismyndigheter utgå och ersättas med Säkerhetspolisen.

Enligt 20 § får polismyndigheter medges direktåtkomst till det allmänna spaningsregistret. I den nya Polismyndigheten kommer reglerna om direktåtkomst för polismyndigheter att ersättas med myndighetsinterna föreskrifter om behörighet. Begreppet polismyndigheterna kan därför utgå. När det gäller Säkerhetspolisen framgår av förarbetena⁸⁹ att det även i detta fall är avsett att Säkerhetspolisen ska kunna få del av uppgifterna i egenskap av en organisatorisk enhet inom Rikspolisstyrelsen. När Säkerhetspolisen inte längre är en del av Rikspolisstyrelsen är det nödvändigt att tillgodose Säkerhetspolisens behov av uppgifter genom regeln om direktåtkomst i 20 §. Även här uppnås en ökad tydlighet genom att bestämmelsen i 7 § polislagen inte längre behöver tillämpas. Sammanfattningsvis bör således i 20 § begreppet polismyndigheter utgå och ersättas med Säkerhetspolisen.

Förordningen (2010:1157) om polisens allmänna spaningsregister innehåller kompletterande föreskrifter till lagen (2010:362) om polisens allmänna spaningsregister. I 2 och 6–9 §§ finns föreskrifter som ger Rikspolisstyrelsen befogenhet att meddela föreskrifter i anslutning till lagen eller som avser föreskrifter i andra

⁸⁸ A.a. s. 384.

⁸⁹ Prop. 2009/10:85 s. 384.

avseenden. Istället för Rikspolisstyrelsen bör Polismyndigheten anges i dessa bestämmelser. Även i 3 §, som avser ett åliggande för Rikspolisstyrelsen när det gäller direktåtkomst, bör begreppet Polismyndigheten ersätta Rikspolisstyrelsen.

Kustbevakningsdatalagen och kustbevakningsdataförordningen

I 3 kap. 3 § kustbevakningsdatalagen (2012:145) anges de sekundära ändamål för vilka personuppgifter får behandlas. Enligt bestämmelsen får uppgifter behandlas när det är nödvändigt för att tillhandahålla information som behövs i brottsbekämpande verksamhet hos bl.a. Rikspolisstyrelsen och polismyndigheter. Med hänsyn till att Rikspolisstyrelsen bedriver brottsbekämpande verksamhet genom Säkerhetspolisen, bör behandlingen hos Kustbevakningen enligt 3 § kunna ske för verksamhet hos såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen. I 3 kap. 7 § och 4 kap. 7 § finns bestämmelser om rätt för Rikspolisstyrelsen och polismyndigheter att dels, trots sekretess, ta del av personuppgifter som gjorts gemensamt tillgängliga, dels i sin brottsbekämpande verksamhet ha direktåtkomst till personuppgifter som gjorts gemensamt tillgängliga. Säkerhetspolisen, som utgör en organisatorisk del av Rikspolisstyrelsen, omfattas i dag av dessa bestämmelser. För att bevara denna rätt vid Säkerhetspolisen när den blir en självständig myndighet, måste Säkerhetspolisen uttryckligen anges i dessa bestämmelser. Därutöver bör Polismyndigheten anges. Begreppen Rikspolisstyrelsen och polismyndigheterna utgår.

Kustbevakningsdataförordningen (2012:146) innehåller kompletterande föreskrifter till kustbevakningsdatalagen. I 9 § anges bl.a. till vilka personuppgifter som de i bestämmelsen uppräknade myndigheterna får medges direktåtkomst. Till de myndigheter som räknas upp hör Rikspolisstyrelsen och polismyndigheter. Nyss har föreslagits att 4 kap. 7 § kustbevakningsdatalagen ska ändras så att Polismyndigheten och Säkerhetspolisen ska kunna medges direktåtkomst till personuppgifter hos Kustbevakningen. Följaktligen bör 9 § förordningen ändras så att Polismyndigheten och Säkerhetspolisen anges samt begreppen Rikspolisstyrelsen och polismyndigheter utgår.

Förordningen om utdrag ur folkbokföringsdatabasen i och för utredning angående brott, m.m.

Enligt förordningen (1967:502) om utdrag ur folkbokföringsdatabasen i och för utredning angående brott, m.m. har polismyndighet rätt till utdrag ur databasen i och för utredning av brott. Vidare anges i andra stycket att Rikspolisstyrelsen har en sådan rätt när utdraget behövs för styrelsens verksamhet. Bestämmelsen bör ändras så att ordet "Polismyndigheten" ersätter ordet "polismyndighet" och att andra stycket upphävs. Säkerhetspolisen, som är en del av Rikspolisstyrelsen, har i dag tillgång till de uppgifter som behövs i verksamheten genom detta begrepp. För att tillgodose Säkerhetspolisens tillgång till uppgifter även sedan denna polis blivit en självständig myndighet, bör Säkerhetspolisen anges vid sidan av Polismyndigheten.

Efterlysningskungörelsen

Efterlysningskungörelsen (1969:293) innehåller bestämmelser om efterlysning av den som eftersöks av myndighet. Enligt 2 § sker efterlysning genom att uppgifter förs in i ett särskilt register över efterlysta personer som Rikspolisstyrelsen för.

I dag är förfarandet vid personefterlysning reglerat på följande sätt i kungörelsen. Rikspolisstyrelsen, polismyndighet, åklagarmyndighet eller Kriminalvården får besluta om efterlysning. Andra myndigheter kan göra framställning om efterlysning hos polismyndigheten (6 § första stycket). En sådan framställning ska göras hos den polismyndighet inom vars distrikt den begärande myndigheten är belägen om inte något annat är särskilt föreskrivet (7 §). Rikspolisstyrelsen beslutar om efterlysning på begäran av utländsk myndighet (6 § andra stycket). En efterlysning förs in i registret av den polismyndighet som beslutat om efterlysning eller för verkställighet fått ett efterlysningsbeslut av en åklagarmyndighet eller Kriminalvården. Rikspolisstyrelsen för in de efterlysningar som styrelsen beslutat om (2 § andra stycket). När efterlysningen inte längre behövs ska den återkallas. Den polismyndighet som anträffat den efterlyste ska återkalla efterlysningen. Om efterlysningen ska återkallas av något annat skäl ska den polismyndighet som verkställt efterlysningen också återkalla den (9 § andra stycket). Kriminalvården eller åklagarmyndighet som beslutat om efterlysningen

är skyldig att underrätta den polismyndighet som verkställt beslutet då en efterlysning inte längre behövs. På samma sätt är den myndighet som hos en polismyndighet gjort framställan om efterlysning skyldig att underrätta denna polismyndighet då efterlysningen inte längre behövs (9 § andra och tredje stycket).

I den nya organisationen bör förfarandet regleras enligt följande i kungörelsen. I stället för Rikspolisstyrelsen och polismyndighet bör det anges att Polismyndigheten och Säkerhetspolisen, utöver åklagarmyndighet och Kriminalvården, får besluta om efterlysning. Andra myndigheter kan göra framställning om efterlysning hos Polismyndigheten (6 § första stycket). Bestämmelsen i 7 § första stycket som reglerar hos vilken polismyndighet en framställning ska göras bör upphävas. Polismyndigheten beslutar om efterlysning på begäran av utländsk myndighet (6 § andra stycket). Efterlysningar förs in i registret av Polismyndigheten (2 § andra stycket). En efterlysning återkallas av Polismyndigheten (9 § andra stycket). En myndighet som hos Polismyndigheten begärt eller gjort framställan om en efterlysning är skyldig att underrätta Polismyndigheten då en efterlysning inte längre behövs (9 § andra stycket).

Vidare behöver i 3 och 13 §§, som avser möjligheten att ge ut publikationer över efterlysta respektive efterlysning i utlandet, ordet "Rikspolisstyrelsen" bytas mot ordet "Polismyndigheten". Enligt 14 § får Rikspolisstyrelsen meddela närmare föreskrifter för tillämpningen av kungörelsen. Denna befogenhet bör tillkomma Polismyndigheten. Med hänsyn till den viktiga funktion som en efterlysning har i polisens verksamhet är det angeläget att Polismyndigheten i föreskrifter närmare reglerar förfarandet inom myndigheten. Här bör dagens regler kunna vara en utgångspunkt.

Förordningen om rättsväsendets informationssystem

Förordningen (1970:517) om rättsväsendets informationssystem innehåller bestämmelser om automatiserad behandling av personuppgifter i två delsystem; ett för domar och slutliga beslut i brottmål och ett för brottsanmälningar. Enligt 3 § är Rikspolisstyrelsen personuppgiftsansvarig för behandlingen av personuppgifter i delsystemen. Denna uppgift bör övergå på Polismyndigheten. Som en följd av detta ska begreppet Rikspolisstyrelsen bytas mot Polismyndigheten i bestämmelser som avser Rikspolisstyrelsen i egenkap av huvudman för systemet. De bestämmelser som avses är 5,

5 a, 6, 7, 13–15, 20 och 32 §§ samt rubriken närmast före 12 §. I 9 § anges att en polismyndighet ska, med vissa begränsningar, lämna uppgifter om anmälda brott till Rikspolisstyrelsen. Denna skyldighet kommer i den nya Polismyndigheten att kunna regleras genom interna föreskrifter. Däremot bör Säkerhetspolisen, vars skyldighet i detta avseende i dag regleras internt inom Rikspolisstyrelsen, anges uttryckligen i den nya organisationen. I 9 § bör således orden ”en polismyndighet” utgå. I stället bör ordet ”Säkerhetspolisen” anges.

Förordningen om register över förelägganden av ordningsbot

Enligt 1 § förordningen (1997:903) om register över förelägganden av ordningsbot får Rikspolisstyrelsen föra ett nationellt register över förelägganden av ordningsbot. Enligt 3 § första meningen är styrelsen personuppgiftsansvarig för registret. Vidare anges i 3 § andra meningen att polismyndigheterna, Tullverket och Kustbevakningen är personuppgiftsansvariga för uppgifter i de ärenden som handläggs hos respektive myndighet. I 2 § och 3 § första meningen behöver ordet ”Rikspolisstyrelsen” bytas ut mot ”Polismyndigheten”. I 3 § andra meningen bör ordet ”Polismyndigheterna” utgå. I 4 § anges att Rikspolisstyrelsen och polismyndigheterna får ha direktåtkomst till registret. Eftersom registret kommer att föras av Polismyndigheten saknas det behov av dessa regler om direktåtkomst. Däremot bör Säkerhetspolisen ges möjlighet till direktåtkomst, eftersom denna möjlighet annars skulle upphöra när Rikspolisstyrelsen upphör som myndighet. I 4 § bör alltså orden ”Rikspolisstyrelsen och polismyndigheterna” utgå och ordet ”Säkerhetspolisen” läggas till. Enligt 6 § får Rikspolisstyrelsen meddela närmare föreskrifter om innehållet i registret. Eftersom även anställda vid andra myndigheter än Polismyndigheten får utfärda ordningsbot⁹⁰, bör en föreskriftsrätt finnas även för den nya Polismyndigheten. Här behöver således ordet ”Rikspolisstyrelsen” bytas ut mot ordet ”Polismyndigheten”. Ett motsvarande ordbyte bör göras i 8 § som avser möjligheten att lämna ut uppgifter på medium för automatisk databehandling.

---

⁹⁰ 2 § ordningsbotskungörelsen (1968:199).

Förordningen om behandling av personuppgifter om totalförsvarspliktiga

Förordningen (1998:1229) om behandling av personuppgifter om totalförsvarspliktiga innehåller bestämmelser om verkställighet av lagen (1998:93) med samma namn. Enligt bilaga 1 till förordningen får bl.a. polismyndigheter och Rikspolisstyrelsen ha direktåtkomst till ett automatiserat register över totalförsvarspliktiga när det gäller vissa angivna personuppgifter. Enligt bilaga 2 får samma myndigheter föra in vissa angivna personuppgifter i registren och även rätta dessa personuppgifter. Registren förs i Totalförsvarets rekryteringsmyndighets verksamhet för att bl.a. ta fram underlag för beslut om inskrivning, krigsplacering eller annat ianspråktagande av personal till totalförsvaret. I båda bilagorna behöver ordet "polismyndigheter" bytas mot "Polismyndigheten". Vidare ska ordet "Rikspolisstyrelsen" utgå. Som redovisas nedan vid övervägandena beträffande förordningen (1995:238) om totalförsvarsplikt torde en sådan försvarsplikt kunna fullgöras även i polisverksamhet som bedrivs av Säkerhetspolisen. Mot denna bakgrund behöver ordet "Säkerhetspolisen" anges i båda bilagorna istället för ordet "Rikspolisstyrelsen".

Förordningen om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet

Enligt 12 § förordningen (2001:589) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet får vissa personuppgifter lämnas ut till myndigheter. Utlämnandet är dock begränsat till de senast registrerade uppgifterna om en person. I 12 a § anges emellertid att Rikspolisstyrelsen och polismyndigheterna har rätt att ta del av vissa tidigare registrerade uppgifter om personer, om utlämnandet sker inom viss tid efter utgången av det år då respektive uppgift ändrades. Uppgifterna får användas endast för vissa i förordningen angivna ändamål. Här bör orden "Rikspolisstyrelsen och polismyndigheterna" bytas ut mot ordet "Polismyndigheten". I dag har Säkerhetspolisen tillgång till uppgifter som en organisatorisk del av Rikspolisstyrelsen. För att möjliggöra denna tillgång när Säkerhetspolisen blir en självständig myndighet behöver även Säkerhetspolisen anges i 12 a §.

Förordningen om behandling av uppgifter i Tullverkets verksamhet

Enligt 6 a § förordningen (2001:646) om behandling av uppgifter i Tullverkets verksamhet ska uppgifter som behandlas med stöd av bestämmelserna i artikel 5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1889/2005 av den 26 oktober 2005 om kontroller av kontanta medel som förs in i eller ut ur gemenskapen, lämnas ut till Rikspolisstyrelsen eller den polismyndighet som regeringen bestämmer. Här bör ordet "Rikspolisstyrelsen" bytas ut mot "Polismyndigheten". Bemyndigandet för regeringen kan upphävas eftersom de nuvarande polismyndigheterna upphör. I dag har Säkerhetspolisen tillgång till uppgifter genom att denna polis är en organisatorisk del av Rikspolisstyrelsen. För att möjliggöra denna tillgång när Säkerhetspolisen blir en självständig myndighet behöver även Säkerhetspolisen anges i 6 a §.

Förordningen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården

Enligt 37 § förordningen (2001:682) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården ska uppgifter i det centrala kriminalvårdsregistret på begäran lämnas ut till bl.a. Rikspolisstyrelsen och en polismyndighet. Dessa myndigheter får enligt samma bestämmelse även ha direktåtkomst till registret. Här behöver ordet "Rikspolisstyrelsen" bytas ut mot "Polismyndigheten". I dag har Säkerhetspolisen tillgång till uppgifter som en organisatorisk del av Rikspolisstyrelsen. För att möjliggöra denna tillgång när Säkerhetspolisen blir en självständig myndighet behöver även Säkerhetspolisen anges i 37 §.

Enligt 44 § första stycket första meningen får chefen för Rikspolisstyrelsen och de personer inom myndigheten som denne utser ha direktåtkomst till uppgift om en person finns registrerad i säkerhetsregistret. Vidare anges i första stycket andra meningen att Rikspolisstyrelsen får lämna ut en sådan uppgift till bl.a. polismyndighet under vissa förutsättningar. Slutligen anges i andra stycket första meningen att uppgifter ur säkerhetsregistret får, efter prövning av chefen för Kriminalvården eller av de personer som denne utser, lämnas ut till Rikspolisstyrelsen eller en polismyndighet. Utlämnandet får endast avse uppgifter som kan antas ha särskild

betydelse bl.a. för en pågående undersökning i en polismyndighets brottsutredande verksamhet. Denna bestämmelse bör ändras så att i första stycket första meningen istället chefen för Polismyndigheten och chefen för Säkerhetspolisen anges. Vidare behöver i första stycket andra meningen ordet "Rikspolisstyrelsen" bytas ut mot ordet "Polismyndigheten" och ordet "polismyndighet" utgå. Slutligen bör andra stycket ändras så att uppgifter ur säkerhetsregistret, efter prövning av chefen för Kriminalvården eller av de personer som denne utser, ska kunna lämnas ut till Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen under de förutsättningar som gäller i dag. I andra stycket andra meningen slutligen behöver orden "en polismyndighets" bytas ut mot orden "Polismyndighetens eller Säkerhetspolisens".

I 46 § finns bestämmelser om Kriminalvårdens skyldighet att underrätta andra myndigheter. Enligt bestämmelsen ska polismyndighet underrättas om permission eller avgång från kriminalvårdsanstalt, om underrättelsen kan antas vara av betydelse för polismyndighetens verksamhet. Rikspolisstyrelsen ska, utöver detta, underrättas bl.a. om intagning i eller avgång från kriminalvårdsanstalt eller förflyttning till annan anstalt och om verkställighetens början i kriminalvårdsanstalt när den sammanlagda tiden att avtjäna är fängelse i minst ett år. Denna bestämmelse bör ändras så att underrättelseskyldigheten mot Rikspolisstyrelsen, med oförändrat innehåll, istället gäller mot Polismyndigheten. Den nuvarande underrättelseskyldigheten mot polismyndighet upphör. Vidare bör en underrättelseskyldighet mot Säkerhetspolisen införas av samma omfattning som den som i dag gäller mot polismyndighet.

Förordningen om behandling av personuppgifter i verksamhet enligt utlännings- och medborgarskapslagstiftningen

Förordningen (2001:720) om behandling av personuppgifter i verksamhet enligt utlännings- och medborgarskapslagstiftningen gäller vid automatiserad behandling av personuppgifter i Migrationsverkets, Rikspolisstyrelsens och polismyndigheternas samt utlandsmyndigheternas verksamhet enligt utlännings- och medborgarskapslagstiftningen (1 §). Här behöver orden "Rikspolisstyrelsens och polismyndigheternas" bytas ut mot ordet "Polismyndighetens". Säkerhetspolisen, som i dag är en organisatorisk del av Rikspolisstyrelsen, handlägger ärenden enligt såväl utlännings- som

medborgarskapslagstiftningen. Säkerhetspolisen bör därför anges i 1 §. I enlighet med detta bör 2 §, som avser personuppgiftsansvar, ändras så att Polismyndigheten och Säkerhetspolisen har sådant ansvar när det gäller polisen. I 6 och 16 §§, som avser direktåtkomst respektive överklagande av beslut om rättelse, bör orden "Rikspolisstyrelsen" och "polismyndighet" bytas ut mot orden "Polismyndigheten" och "Säkerhetspolisen".

Förordningen om behandling av personuppgifter i Försvarets radioanstalts försvarsunderrättelse- och utvecklingsverksamhet

Enligt 9 § förordningen (2007:261) om behandling av personuppgifter i Försvarets radioanstalts försvarsunderrättelse- och utvecklingsverksamhet får bl.a. Rikspolisstyrelsen ha direktåtkomst till uppgifter i en uppgiftssamling för underrättelser i den omfattning som Försvarets radioanstalt beslutar. Här bör i stället anges att Polismyndigheten och Säkerhetspolisen får ha sådan åtkomst.

4.11.5 Övriga författningar

Tryckfrihetsförordningen

I 10 kap. 7 § tryckfrihetsförordningen anges i dag att polismyndighet ska verkställa beslag enligt förordningen. Här bör ordet "polismyndighet" bytas ut mot ordet "Polismyndigheten". Med hänsyn till att även Säkerhetspolisen verkställer beslag i ärenden som handläggs av dem, bör även Säkerhetspolisen anges här.

Rättegångsbalken

Enligt 23 kap. 17 § rättegångsbalken får en förundersökningsledare, om det behöver vidtas en undersökningsåtgärd utanför hans eller hennes tjänstgöringsområde, begära biträde av polismyndigheten på den ort där åtgärden ska vidtas. Lydelsen av denna bestämmelse är oförändrad sedan lagens tillkomst år 1942. I den nya Polismyndigheten kommer bestämmelsen inte att ha någon egentlig innebörd när det gäller en polisiär förundersökningsledare. För den undersökningsledare som är åklagare innebär bestämmelsen inte annat än att han eller hon har rätt till biträde av Polismyndigheten.

En bestämmelse av denna innebörd finns redan i 23 kap. 3 § andra stycket. För det fall åklagaren leder en förundersökning, där utredningsarbetet bedrivs av Säkerhetspolisen, är 7 § andra stycket polislagen (1984:387) tillämplig. Det innebär att det som sägs om Polismyndigheten i 3 § ska tillämpas på Säkerhetspolisen. Mot denna bakgrund kan bestämmelsen i 23 kap. 17 § upphävas.

I avsnitt 2.3.2 har kommittén redovisat de ändringar som bör göras i bestämmelserna om anmälningsskyldighet i 25 kap. 1 §.

Enligt bestämmelsen i 48 kap. 14 § får riksåklagaren under vissa förutsättningar uppdra åt överåklagare som är myndighetschef inom åklagarväsendet att i fråga om vissa brott bestämma ordningsbotens belopp. Sedan enmyndighetsorganisationen infördes för åklagarväsendet 2005 finns det inte längre några överåklagare som är myndighetschefer. Paragrafen bör ändras i enlighet med detta.

Vidare behöver ordet "polismyndighet" i olika böjningsformer bytas ut mot "Polismyndigheten" i motsvarande böjningsform i 9 kap. 10 §, 20 kap. 5 §, 23 kap. 4 och 4 a §§, 24 kap. 8 §, 28 kap. 4 §, 35 kap. 14 § och 36 kap. 16 §. Slutligen behöver ordet "Rikspolisstyrelsen" bytas ut mot ordet "Polismyndigheten" i 48 kap. 14 §.

Lagen om utlämning till Danmark, Finland, Island eller Norge för verkställighet av beslut om vård eller behandling

Enligt 4 § lagen (1970:375) om utlämning till Danmark, Finland, Island eller Norge för verkställighet av beslut om vård eller behandling ska framställning om utlämning göras hos polismyndigheten i den ort där den som ska utlämnas uppehåller sig. Är uppehållsorten okänd ska framställningen göras hos Rikspolisstyrelsen. I 9 § anges att den som är efterlyst i vissa fall kan få reseförbud eller omhändertas i avvaktan på att en framställning om utlämning görs. Befogenheten att besluta om detta har polismyndigheten på den ort där personen uppehåller sig. Av skäl som redovisats i avsnitt 4.2.3. bör i såväl 4 § som 9 § uppgiften tilläggas Polismyndigheten. Det är sedan en intern myndighetsfråga att fördela ansvaret för verkställigheten. Vidare bör bestämmelsen om överklagande i 11 § anpassas till dagens terminologi. Slutligen bör ordet "polismyndigheten" i 5, 6, 8 och 12 §§ bytas ut mot ordet "Polismyndigheten".

Lagen och förordningen om yrkesmässig försäljning av dyrkverktyg

Enligt 3 § lagen (1979:357) om yrkesmässig försäljning av dyrkverktyg och förordningen (1979:358) med samma namn ska frågan om tillstånd till sådan försäljning prövas av polismyndigheten i den ort där rörelsen huvudsakligen ska bedrivas. Som kommittén redovisat i avsnitt 2.3.2 bör detta slags forumregler behållas i den nya organisationen, men avse ansökan och knyts till begreppet län. I möjligaste mån bör forumregeln anges i förordning för att möjliggöra en smidigare anpassning efter nya förhållanden. I 3 § lagen bör därför anges att Polismyndigheten ska pröva frågan om försäljning. I en ny 1 § i förordningen bör anges att ansökan ska göras i det län där rörelsen huvudsakligen ska bedrivas. Vidare bör ordet "Rikspolisstyrelsen" i 2 § lagen och i den i dag inte paragrafindelade förordningen bytas ut mot "Polismyndigheten". Slutligen behöver ordet "polismyndigheten" bytas ut mot "Polismyndigheten" i 5 och 6 §§ lagen.

Lagen och förordningen med vissa bestämmelser om larmanläggningar m.m.

Lagen (1983:1097) med vissa bestämmelser om larmanläggningar m.m. och förordningen (1983:1099) om anslutning av larmanläggningar till polisen innehåller bestämmelser om tillståndsplikt för larminstallationsverksamhet och om direktanslutning av larmanläggningar till polisen. Enligt 3 § lagen prövas frågan om tillstånd av polismyndigheten på den ort där verksamhetens ledning ska utövas. I enlighet med vad som redovisats i avsnitt 2.3.2 bör här anges att Polismyndigheten prövar frågan om tillstånd samt vidare att ansökan ska ges in i det län där verksamhetens ledning utövas. I 5 § lagen anges att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskriver under vilka förutsättningar en larmanläggning får anslutas till polisen. Kommittén har inhämtat att larmanläggningar i dag ansluts även till Säkerhetspolisen. Begreppet polisen, som enligt kommitténs förslag i SOU 2012:13 är avsett att omfatta såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen, bör därför behållas i 5 § och även i rubriken närmast före 5 §. Detsamma gäller 6 § som avser larminnehavarens åligganden. Bestämmelserna i 7 och 8 §§ avser uttryckningar vid larm. Dessa bestämmelser har i dag sin

tillämpning begränsad till polismyndighet. Denna ordning bör gälla även fortsättningsvis. Här bör därför ordet "polismyndighet" bytas ut mot ordet "Polismyndigheten" och i 8 § dessutom ordet "polisen" bytas ut mot ordet "Polismyndigheten". I 9 och 10 §§ finns bestämmelser om tillsyn och vite. Här bör ordet "polismyndigheten" bytas ut mot ordet "Polismyndigheten". Med hänsyn till de syften för vilka Säkerhetspolisen kan antas meddela tillstånd till direktanslutning, finns det inte anledning att ange även Säkerhetspolisen i dessa två bestämmelser.

Enligt 2 § andra stycket förordningen får Rikspolisstyrelsen som villkor för direktanslutning av larm föreskriva att larmanläggningen ska uppfylla vissa krav. Eftersom även Säkerhetspolisen kan meddela tillstånd enligt lagen bör här ordet "Rikspolisstyrelsen" bytas ut mot ordet "Tillståndsmyndigheten".

Enligt 2 § första stycket förordningen får tillstånd att direktansluta en larmanläggning till polisen ges om 1. den avser vissa överfallslarm, 2. den avser vissa inbrottslarm eller 3. det finns särskilda skäl. Enligt 4 § prövar polismyndighet frågor om tillstånd och återkallelse i de fall som avses i punkterna 1 och 2, medan Rikspolisstyrelsen prövar motsvarande frågor i de fall som avses i punkt 3. Denna bestämmelse bör ändras så att Polismyndigheten kan pröva fråga om tillstånd enligt samtliga punkter, medan även Säkerhetspolisen, inom ramen för sin verksamhet, bör kunna pröva de tillståndsärenden som anges i punkten 3. I 5 § anges i dag att ett beslut som polismyndigheten meddelat kan överklagas hos länsstyrelsen, medan ett beslut som meddelats av Rikspolisstyrelsen inte får överklagas. Denna bestämmelse bör ändras så att endast Polismyndighetens beslut kan överklagas hos länsstyrelsen, men att ett beslut som meddelats med stöd av 2 § första stycket 3 inte får överklagas.

Polislagen

I 11, 13 b, 13 c, 15, 16, 20, 23, 23, 24, 24 d, 25 och 29 §§ har ordet "polismyndighet" bytts mot ordet "Polismyndigheten". Vidare har, i enlighet med vad som redovisas i avsnitt 4.7.1, begreppet polisen bytts ut mot begreppet Polismyndigheten i 16 §. Slutligen har ordet "förvar" lagts till i 20 § fjärde stycket. När möjligheten att företa husrannsakan också i syfte att söka föremål som är under-

kastat förvar infördes i rättegångsbalken år 2008⁹¹, borde rätteligen uppräknningen av tvångsmedel i 20 § fjärde stycket polislagen ha kompletterats med detta tvångsmedel. Detta förbiseende har nu rättats till.

Förvaltningslagen

I 32 § förvaltningslagen (1986:223) anges i dag att vissa bestämmelser i lagen inte ska tillämpas på bl.a. polismyndigheternas brottsbekämpande verksamhet. Här bör i stället Polismyndigheten anges. Det måste antas att avsikten är att de aktuella bestämmelserna inte heller ska tillämpas på brottsbekämpande verksamhet hos Säkerhetspolisen. En sådan ordning kan upprätthållas, såväl i dagens organisation som då Säkerhetspolisen blir en fristående myndighet, genom tillämpning av 7 § andra stycket polislagen (1984:387). Som kommittén redovisat⁹² bör användningen av denna bestämmelse begränsas så långt som möjligt. I 32 § bör därför Säkerhetspolisen anges uttryckligen.

Lagen och förordningen om särskild utlänningskontroll

I 11 § lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll anges att en myndighet under vissa förutsättningar får besluta om att utlänningen ska anmäla sig hos en polismyndighet (anmälningsskyldighet). I enlighet med vad som föreslås beträffande motsvarande bestämmelser i rättegångsbalken och utlänningslagen bör bestämmelsen utformas så att den anger att anmälan ska göras hos Polismyndigheten och därutöver att anmälan ska göras på den ort som anges i beslutet.⁹³

Enligt 2 § förordningen (1997:409) om särskild utlänningskontroll ska Rikspolisstyrelsen underrättas om bl.a. beslut om utvisning som meddelas med stöd av lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll. En anledning torde vara att Rikspolisstyrelsen svarar för att uppgifterna registerförs. Vidare handlägger Rikspolisstyrelsen, genom Säkerhetspolisen, ärenden enligt lagen. Här bör därför ordet "Rikspolisstyrelsen" bytas ut mot orden "Polismyndigheten" och "Säkerhetspolisen".

---

⁹¹ Prop. 2007/08:68 s. 81 ff.

⁹² Se avsnitt 4.2.2.

⁹³ Se avsnitt 2.3.2.

Vapenlagen och vapenförordningen

I 2 kap. 17 och 18 §§ vapenlagen (1996:67) finns bestämmelser om vapenregister. Enligt 17 § ska varje polismyndighet föra ett lokalt vapenregister över tillståndspliktiga vapeninnehav och beslut enligt vapenlagen. Enligt 18 § ska Rikspolisstyrelsen föra tre centrala separata register – vapeninnehavarregistret, vapenregistret och vapenhandlarregistret. Bildandet av den nya Polismyndigheten aktualiserar naturligen frågan om att samordna de olika registren. Detta är dock en fråga som förutsätter en omfattande beredning där frågor om integritet, effektivitet och registersäkerhet behöver vägas mot varandra. Vidare är i dag det centrala registret beroende av de lokala för sin uppdatering. Enligt kommitténs bedömning behöver därför frågan om en samordning av de lokala och de centrala registren övervägas närmare under genomförandefasen av arbetet med den nya Polismyndigheten. I nuvarande läge bör därför registerbestämmelserna, med oförändrat materiellt innehåll, anpassas till den nya organisationen. Detta kan ske genom att det anges att Polismyndigheten ska föra de register som avses i såväl 17 § som 18 §.

Enligt 6 kap. 6 § ska en läkare som bedömer att en patient av medicinska skäl är olämplig att inneha skjutvapen omedelbart anmäla detta till polismyndigheten på den ort där patienten är folkbokförd. Bestämmelsen bör ändras så att det istället anges att anmälan ska göras till Polismyndigheten kompletterat med att anmälan ska göras i det län där patienten är folkbokförd. De överväganden som ligger till grund för detta redovisas i avsnitt 2.3.2.

Slutligen behöver ordet "polismyndigheten" bytas ut mot ordet "Polismyndigheten" i 2 kap. 7, 10, 10 a, 10 b, 12 och 14 §§, 3 kap. 1 a, 6 och 8 §§, 4 kap. 2 och 4 §§, 5 kap. 3, 5 och 7 §§, 6 kap. 1, 2, 3, 3 a, 3 b, 4 och 4 a, 6 och 7 §§, 7 kap. 3 §, 8 kap. 2 §, 9 kap. 7 §, 10 kap. 1–2 §§ och 11 kap. 1 §.

Vapenförordningen (1996:70) innehåller kompletterande bestämmelser till vapenlagen. I förordningen finns flera handlingsregler för enskilda med forumregler som innehåller ett specificerat polismyndighetsbegrepp. Som exempel på en sådan regel kan nämnas 1 kap. 3 § enligt vilken tillstånd att inneha vapen ska prövas av polismyndigheten på den ort där personen är folkbokförd. Kommittén har förordat att forumregeln lagtekniskt utformas så att en bestämmelse anger att tillstånd/motsvarande söks hos Polismyndigheten och att den önskvärda preciseringen av forumregeln sker

genom en kompletterande bestämmelse med lydelsen ”Ansökan/motsvarande görs i det län ...”.

I 1 kap. 3 § anges i elva punkter vilken polismyndighet som prövar frågor om tillstånd och andra åtgärder. I 2 kap. 6 och 9 §§, 3 kap. 8 §, 5 kap. 1 och 12 §§, 6 kap. 1 §, 7 kap. 4 §, 8 kap. 1 § och 9 kap. 3 § anges sedan bl.a. att ansökan ska göras skriftligt hos polismyndigheten. För att åstadkomma den önskade ordningen bör följande författningsändringar göras. I 1 kap. 2 a § införs en ny bestämmelse om att Polismyndigheten prövar frågor om tillstånd, förordnande, godkännande och övriga åtgärder om inte annat framgår av förordningen. I 1 kap. 3 § utgår bestämmelserna om vilken polismyndighet som prövar frågan om tillstånd och andra åtgärder. Istället anges här en forumregel för var ansökan ska göras. Denna forumregel kommer att vara densamma som den som i dag gäller för vilken polismyndighet som ska pröva en ansökan, med den skillnaden att den avser ett län och inte en ort. Vidare kan bestämmelsen i 3 § 3 om vapen i dödsbo och konkursbo avvaras eftersom det kommer att framgå av 11 kap. 1 § var anmälan ska göras i dessa fall. Bestämmelsen i 3 § 9 bör ändras så att det endast anges en forumregel för var ansökan om europeiskt vapenpass ska göras. I 2 kap. 6 och 9 §§, 3 kap. 8 §, 5 kap. 1 och 12 §§, 6 kap. 1 §, 7 kap. 4 §, 8 kap. 1 § och 9 kap. 3 § behöver inte anges att ansökan ska göras hos Polismyndigheten, eftersom detta kommer att framgå av 1 kap. 2 a §.

I 1 kap. 4 och 5 §§, 5 kap. 5 §, 11 kap. 1 § och 13 kap. 6 § första stycket anges att vissa anmälningar ska göras till polismyndigheten på en viss ort. Dessa fem bestämmelser bör ändras så att det anges att anmälan görs till Polismyndigheten kompletterat med att anmälan görs i visst län. Även i dessa fem bestämmelser kommer forumregeln att vara densamma som den som i dag gäller för vilken polismyndighet som ska pröva en ansökan, med den skillnaden att den avser ett län och inte en ort.

I 2 kap. 5 a § anges att tillstånd till innehav av skjutvapen för vissa ändamål får beviljas först efter det att yttrande från Rikspolisstyrelsen har inhämtats. I den nya Polismyndigheten kommer handlägningsrutinerna att regleras av interna föreskrifter och bestämmelsen bör därför upphävas i denna del. En motsvarande regel finns i 7 kap. 3 § för de fall som avser tillstånd att låna skjutvapen för vissa ändamål. Även denna bestämmelse bör upphävas.

Enligt 3 kap 1 § ska en polismyndighet som meddelat tillstånd för en person som är bosatt i ett annat land inom EU att inneha

vapen sända en kopia av tillståndsbeviset till Rikspolisstyrelsen under vissa förutsättningar. Styrelsen ska i sin tur till det andra landet vidarebefordra vissa uppgifter. Bestämmelsen bör ändras så att underrättelseskyldigheten inom den nya Polismyndigheten inte regleras. Skyldigheten för Rikspolisstyrelsen att underrätta utländsk myndighet bör övergå till Polismyndigheten. Detsamma gäller de motsvarande bestämmelser som finns då polismyndighet enligt 6 kap. 2 § beviljat tillstånd för överföring av skjutvapen eller enligt 13 kap. 6 § andra stycket mottagit anmälan om utlåning av skjutvapen till någon som är fast bosatt i ett land som antagit den europeiska vapenkonventionen.

I 5 kap. 11 § anges att en anmälan i vissa fall ska göras till polismyndigheten när den som har tillstånd att handla med vapen avlidit eller försatts i konkurs. I denna bestämmelse bör ordet ”polismyndigheten” bytas ut mot ordet ”Polismyndigheten”. Vidare bör den kompletteras med att anmälan ska göras i det län där verksamheten bedrivs. På så sätt uppnås överensstämmelse med regeln om var ansökan om tillstånd för handel med skjutvapen ska göras.⁹⁴

Enligt 9 kap. 3 § får polismyndigheten under vissa förutsättningar meddela tillstånd att förvara skjutvapen och ammunition hos någon annan. Enligt andra stycket samma paragraf får sådant tillstånd beviljas endast om polismyndigheten på den ort där förvaringen ska ske har medgett detta. I den nya Polismyndigheten är detta en fråga som får regleras genom myndighetsinterna föreskrifter. Bestämmelsen i andra stycket kan därför upphävas.

I 17 kap. 3 § anges bl.a. att en domstol, som funnit någon skyldig till brott mot vapenlagen eller vapenförordningen eller till annat brott vid vilket skjutvapen använts, samma dag ska sända en kopia av domen eller beslutet till polismyndigheten i den dömdes folkbokföringsort. I fråga om den som driver handel med skjutvapen eller ammunition, ingår i styrelse för sammanslutning som avses i 2 kap. 3 § b vapenlagen (1996:67) eller företrädare huvudman för museum, ska underrättelse även sändas till polismyndigheten på den ort där rörelsen bedrivs, styrelsen har sitt säte eller museet är beläget. Som kommittén redovisat i avsnitt 4.2.3 bör specificerade polismyndighetsbegrepp i handlingsregler för myndigheter avskaffas. Här bör således endast Polismyndigheten anges. För att underlätta den nya Polismyndighetens ärendefördelning bör bestämmelsen i 17 kap. 3 § kompletteras med en skyldighet för domstolen

---

⁹⁴ Se 1 kap. 3 § 3 i kommitténs förslag till ändring i vapenförordningen.

att lämna uppgift om den dömdes folkbokföringsort eller, i förekommande fall, uppgift om den ort där rörelsen bedrivs, styrelsen har sitt säte eller museet är beläget.

Genom bestämmelserna i 2 kap. 1 och 3 §§, 3 kap. 9 §, 4 kap. 5 §, 5 kap. 2 §, 8 kap. 2 § och 9 kap. 1 och 2 §§ har Rikspolisstyrelsen getts befogenhet att meddela föreskrifter i olika frågor. Samtliga dessa föreskrifter kräver även fortsättningsvis författningsstöd.⁹⁵ Genomgående behöver dock ordet ”Rikspolisstyrelsen” bytas ut mot ”Polismyndigheten”. Enligt 17 kap 4 § får Rikspolisstyrelsen meddela ytterligare föreskrifter för verkställigheten av vapenlagen och vapenförordningen samt om registerföringen hos polismyndigheterna. Här behöver ordet ”Rikspolisstyrelsen” dock bytas ut mot ”Polismyndigheten”. Registerföringen inom den nya Polismyndigheten kan regleras av myndighetsinterna föreskrifter. Denna del av bestämmelsen kan därför upphävas

I 2kap 5 §, 4 kap. 1 § och 6 kap. 1 och 4 §§ behöver ordet ”Rikspolisstyrelsen” bytas ut mot ”Polismyndigheten”. Slutligen bör ordet ”polismyndighet” i olika böjningsformer bytas ut mot ”Polismyndigheten” i motsvarande form i följande bestämmelser: 2 kap. 4 och 7 §§, 3 kap. 5 §, 8 § tredje stycket och 9 §, 5 kap. 3, 4, 5, 7, 9 och 10 §§, 6 kap. 2 § första stycket, 10 kap. 1 §, 13 kap. 4 §, 14 kap. 2 §, 15 kap. 2 § och bilaga Kategori D.

Lagen och förordningen om handel med begagnade varor

Enligt 3 § lagen (1999:271) om handel med begagnade varor ska den som avser att yrkesmässigt driva handel med vissa angivna begagnade varor anmäla handeln för registrering hos den lokala polismyndigheten i varje ort där handeln ska bedrivas. Vidare gäller enligt 8 § förordningen (1999:272) om handel med begagnade varor att handlare som inte längre bedriver sådan handel som medför registreringsskyldighet ska anmäla detta hos den lokala polismyndighet där registrering har skett. Som kommittén redovisat i avsnitt 2.3.2 finns det ett värde med denna slags forumregler och de bör därför vara kvar. I en organisation med endast en polismyndighet kan de dock inte kopplas till begreppet polismyndighet. Kommittén har därför föreslagit att de istället ska kopplas till begreppet län och avse var en anmälan/motsvarande ska göras. I 3 § lagen bör därför anges att anmälan ska göras hos Polismyndigheten kom-

⁹⁵ Se avsnitt 4.3.2.

pletterat med att anmälan ska göras i det eller de län där handeln ska bedrivas. Sett enbart till lydelsen innebär detta en lättnad i registreringsplikten eftersom denna knyts till län och inte till viss ort. I den praktiska tillämpningen upprätthåller dock inte Rikspolisstyrelsen kravet på ortsvis registrering. Istället gäller att en registrering omfattar hela polisdistriktet, dvs. länet, utan att orter behöver anges.⁹⁶

På motsvarande sätt bör i 8 § förordningen anges att anmälan om avregistrering ska göras hos Polismyndigheten kompletterat med att anmälan ska göras i det eller de län där anmälan om registrering gjorts. Enligt 5 § förordningen ska en anmälan för registrering innehålla uppgift om bl.a. platsen för försäljningsställe inom den lokala polismyndighet som anmälan avser. I konsekvens med vad som nyss redovisats bör denna bestämmelse ändras så att uppgiften ska avse platsen för försäljningsställe inom det län som anmälan avser.

I 1 § lagen anges att lagens syfte är att bl.a. underlätta polisens efterspaning av sådana varor. Av skäl som redovisats i avsnitt 4.7.1 bör här ordet "Polismyndighetens" anges i stället. I 4, 5 och 8 §§ lagen samt 7, 11 och 13 §§ förordningen behöver orden "den lokala polismyndigheten" bytas ut mot ordet "Polismyndigheten". I 10 § lagen behöver orden "den lokala polismyndighet hos vilken handlaren är registrerad" bytas ut mot ordet "Polismyndigheten". I 8 § förordningen behöver orden "den lokala polismyndighet där registrering har skett" bytas ut mot ordet "Polismyndigheten". I 4, 6 och 11–13 §§ lagen behöver ordet "polismyndighet" bytas ut mot "Polismyndigheten". Detsamma gäller i 13 § förordningen. Slutligen bör i 15 § förordningen ordet "Rikspolisstyrelsen" bytas ut mot "Polismyndigheten".

Lagen och förordningen om elektronisk kommunikation

Enligt 3 kap. 3 § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation gäller kravet på tillstånd för att använda radiosändare inte för polisen. Vidare anges att ett beslut om tilldelning av radiofrekvenser när det gäller polisen ska föregås av samråd med Rikspolisstyrelsen. I betänkandet SOU 2012:13 har kommittén föreslagit att Polismyndigheten och Säkerhetspolisen tillsammans ska utgöra poli-

---

⁹⁶ Se Rikspolisstyrelsens blankett Begagnade varor – Anmälan Bevis om anmälan (RPS 572.1).

sen.⁹⁷ Eftersom bestämmelsen i 3 kap. 3 § är avsedd att både i den nuvarande och i den föreslagna organisationen omfatta även Säkerhetspolisen, kan ordet "Polisen" behållas. Vidare bör samrådsskyldigheten i samma bestämmelse gälla mot såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen. Slutligen behöver i 6 kap. 22 § ordet "polismyndighet" bytas ut mot "Polismyndigheten".

Förordningen (2003:396) om elektronisk kommunikation innehåller bl.a. verkställighetsföreskrifter till lagen med samma namn. Enligt 34, 36, 37 och 46 §§ förordningen får Post- och telestyrelsen, efter att ha hört bl.a. Rikspolisstyrelsen, meddela föreskrifter i olika frågor. Vidare får samma myndighet enligt 45 § besluta om undantag från vissa skyldigheter enligt lagen om elektronisk kommunikation efter att ha hört bl.a. Rikspolisstyrelsen. De föreskrifter och undantag som avses berör i flertalet fall området hemliga tvångsmedel. Med hänsyn till att sådana tvångsmedel kommer till användning i den brottsbekämpande verksamheten hos såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen bör båda dessa myndigheter i stället anges i samtliga dessa bestämmelser i förordningen. Av 45 § framgår att Post- och telestyrelsen, inför vissa beslut om undantag från lagringsskyldighet enligt lagen, ska höra Rikspolisstyrelsen. Även i denna bestämmelse bör såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen anges.

Utlänningslagen och utlänningsförordningen

I 5 kap. 15 b och 16 a §§ samt 7 kap. 7 c § utlänningslagen (2005:716) finns regler om uppehållstillstånd för den utlänning som är föremål för särskilt personsäkerhetsarbete enligt 2 a § polislagen (1984:387). Enligt bestämmelserna ska uppehållstillstånd beviljas och återkallas för en sådan utlänning på ansökan av Rikspolisstyrelsen. Enligt 6 § förordningen (2006:519) om särskilt personsäkerhetsarbete ska det inom polisen finnas särskilda enheter för det särskilda personsäkerhetsarbetet. I samma bestämmelse anges att Rikspolisstyrelsen svarar för samordningen av detta arbete inom polisen. Med polisen avses i detta sammanhang även Säkerhetspolisen. Av Rikspolisstyrelsens föreskrifter framgår att det även inom Säkerhetspolisen ska finnas särskilda enheter för det

---

⁹⁷ Se betänkandet avsnitt 9.2 och förslaget till ändring i 4 § polislagen (1984:387).

särskilda personsäkerhetsarbetet.⁹⁸ Mot denna bakgrund kan det övervägas om även Säkerhetspolisen, utöver Polismyndigheten, ska ges den befogenhet att ansöka om uppehållstillstånd respektive ansöka om återkallelse som avses i 5 kap. 15 b § och 16 a §§ samt 7 kap. 7 c §. Enligt kommitténs bedömning får det dock anses ligga i den samordnande uppgift som Polismyndigheten fortsättningsvis kommer att ha enligt 6 § 2006 års förordning⁹⁹ att göra en sådan ansökan även för den utlänning som omfattas av Säkerhetspolisens särskilda personsäkerhetsarbete. I de tre aktuella bestämmelserna i utlänningslagen bör således ordet "Rikspolisstyrelsen" bytas ut mot ordet "Polismyndigheten". Vidare anges i 14 kap. 4 a § att Rikspolisstyrelsen får överklaga Migrationsverkets beslut om avslag på en ansökan om uppehållstillstånd enligt 5 kap. 15 b § eller 16 a § eller beslut i fråga om återkallelse av ett tillstånd som meddelats med stöd av 5 kap. 15 b §. Här bör följaktligen ordet "Rikspolisstyrelsen" bytas ut mot ordet "Polismyndigheten".

Av 9 kap. 3 a § utlänningslagen framgår att en transportör är skyldig att på begäran av en polismyndighet överföra uppgifter om ankommande passagerare så snart incheckningen avslutats. I 9 kap. 3 b § anges att överföringen ska göras elektroniskt till Rikspolisstyrelsen. I den nya organisationen bör skyldigheten enligt båda bestämmelserna istället gälla mot Polismyndigheten. För transportören är detta inte tänkt att innebära någon ändring i sak av skyldigheten. Som en konsekvens av denna ändring bör ordet "Rikspolisstyrelsen" i 9 kap. 3 c § bytas ut mot ordet "Polismyndigheten". Vidare framgår av 19 kap. 5 a § att den transportör som inte fullgjort sin skyldighet enligt 9 kap. 3 a § ska betala en avgift. Enligt 19 kap. 7 § ska frågan om transportören ska betala en avgift prövas av den polismyndighet som begärt uppgifterna och avgiften betalas till Rikspolisstyrelsen. Denna bestämmelse bör ändras så att polismyndighetens befogenhet tilläggs Polismyndigheten, dit också betalning ska göras.

I 10 kap. 8 § finns bestämmelser om uppsikt i utlänningsärenden. Enligt bestämmelsen kan en utlänning åläggas en skyldighet att på vissa tider anmäla sig hos polismyndigheten på orten. I den nya organisationen bör denna bestämmelse utformas på samma sätt som föreslås för motsvarande bestämmelse i rättegångsbalken.¹⁰⁰

⁹⁸ 3 § Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (RPS FS 2011:8; FAP 480-1) om särskilt personsäkerhetsarbete m.m.

⁹⁹ Se nedan i detta avsnitt.

¹⁰⁰ Se avsnitt 2.3.2.

Bestämmelsen bör således utformas så att anmälningsplikten ska fullgöras hos Polismyndigheten kompletterat med att anmälan ska göras på den ort som anges i beslutet. I 15 kap. 2 § första stycket 1 anges att nöjdförklaring under vissa förutsättningar får avges inför en polismyndighet även om myndigheten inte meddelat det avgörande som förklaringen gäller. Denna bestämmelse bör ändras så att nöjdförklaring får avges inför Polismyndigheten. Ändringen innebär att nöjdförklaring alltid kan avges inför Polismyndigheten under förutsättning att övriga villkor enligt paragrafen är uppfyllda.

Såsom redovisats i avsnitt 4.7.1 bör ordet "polisen" bytas ut mot ordet "Polismyndigheten" i 9 kap. 9 § och 11 kap. 11 §

Slutligen behöver ordet "polismyndighet" i olika böjningsformer bytas ut mot "Polismyndigheten" i motsvarande form när det gäller 8 kap. 4 och 19 §§, 9 kap. 1, 3 a, 3 f, 4, 6, 7, 8, 9 och 10 §§, 10 kap. 14, 17 och 19 §§, 12 kap. 4, 5, 6, 13 a, 14, 14 b och 17 §§, 13 kap. 5 §, 14 kap. 2, 7, 7 a, 8, 9 och 14 §§, 16 kap. 9 §, 17 kap. 1 §, 18 kap. 1 § och 19 kap. 8 §.

I 2 kap. 3 §, 6 kap. 1–4, 6–8 och 14 §§, 7 kap. 2 och 13 §§ och 8 kap. 12 § utlänningsförordningen (2006:97) finns bestämmelser om uppgifter som i dag ankommer på polismyndighet. Eftersom det är fråga om uppgifter som i den nya organisationen bör ankomma på Polismyndigheten behöver ordet "polismyndighet" bytas ut mot "Polismyndigheten". Ett motsvarande ordbyte bör göras i rubriken närmast före 6 kap. 7 §.

Enligt 2 kap. 19 § ska ett kollektivpass i vissa fall ha godkänts av polismyndigheten på en ort där det finns passkontroll för inresa i Sverige. Som redovisats i avsnitt 2.3.2 bör ett specificerat polismyndighetsbegrepp i forumregler som avser handlingsregler för enskilda behållas. De bör dock i normalfallet knytas till begreppet län. I de fall som avses i denna bestämmelse saknas det dock anledning att knyta godkännandet till annat än till passkontrollort. I bestämmelsen bör därför anges att passet ska ha godkänts av Polismyndigheten kompletterat med att godkännandet ska ha lämnats på en ort där det finns passkontroll.

I 2 kap. 22 § finns bestämmelser om att Rikspolisstyrelsen ska höras innan en myndighet meddelar föreskrifter. I 6 kap. 4 a § finns bestämmelser om att Rikspolisstyrelsen, efter medgivande av regeringen, får begära bistånd inom ramen för EU-samarbetet. I båda dessa bestämmelser bör ordet "Rikspolisstyrelsen" bytas mot "Polismyndigheten".

Enligt 6 kap. 5 § får Rikspolisstyrelsen hos regeringen begära att en i tid begränsad gränskontroll får genomföras även vid en inre gräns. En sådan begäran ska föregås av samråd med berörd polismyndighet. Om ett omedelbart ingripande krävs, får Rikspolisstyrelsen efter samråd med berörd polismyndighet besluta att sådana åtgärder ska vidtas. Rikspolisstyrelsen ska då omedelbart underätta bl.a. regeringen. Denna bestämmelse bör ändras så att ordet ”Rikspolisstyrelsen” byts mot ”Polismyndigheten”. Vidare bör bestämmelsen om samråd med berörd polismyndighet utgå.

Enligt 6 kap. 12 § ska polismyndighet i vissa fall underrätta Rikspolisstyrelsen om att en utlänning tillåtits resa in i Sverige. Styrelsen ska i sin tur underrätta övriga Schengenstater. Underrättelseförfarandet inom den nya Polismyndigheten kan regleras av myndighetsinterna föreskrifter. I denna del kan bestämmelsen därför upphävas. Därutöver bör det anges att Polismyndigheten ska underrätta övriga Schengenstater.

Enligt 6 kap. 13 § får Rikspolisstyrelsen meddela föreskrifter i vissa i paragrafen närmare angivna frågor. I 8 kap. 13 § 4 anges att Rikspolisstyrelsen får meddela föreskrifter i vissa avseenden för polismyndigheternas uppgifter. I båda bestämmelserna bör ordet ”Rikspolisstyrelsen” bytas ut mot ”Polismyndigheten”. Vidare bör i 8 kap. 13 § 5 ordet ”polismyndigheters” bytas ut mot ”Polismyndighetens”. Enligt 8 kap. 13 § 6, 7 och 8 får Rikspolisstyrelsen meddela verkställighetsföreskrifter för andra myndigheter. I dessa tre bestämmelser bör ordet ”Rikspolisstyrelsen” bytas ut mot ”Polismyndigheten”.

Enligt 7 kap. 1 § ska vissa angivna myndigheter lämna en underrättelse om en utlännings fullständiga namn, födelsedatum, medborgarskap och bostadsadress här i landet till polismyndigheten i det polisdistrikt där utlänningen är bosatt eller huvudsakligen vistas. Som kommittén redovisat i avsnitt 4.2.3 bör forumregler i handlingsregler som avser förhållandet mellan den nya Polismyndigheten och andra myndigheter avskaffas. I bestämmelsen bör därför anges att underrättelse ska lämnas till Polismyndigheten. För att underlätta Polismyndighetens val av handläggande enhet bör underrättelsen, i förekommande fall, innehålla uppgift om var utlänningen huvudsakligen vistas. Enligt 7 kap. 11 § första stycket 4 ska domstolen i vissa fall sända en kopia av ett meddelat beslut eller en meddelad dom till polismyndigheten på den ort där utlänningen är bosatt eller huvudsakligen vistas. Denna bestämmelse bör ändras så att domen/beslutet ska sändas till Polismyndigheten. I

7 kap. 13 § anges att Kriminalvården, i de fall en kopia av en dom eller ett beslut har sänts till ett häkte, en anstalt eller Kriminalvården, ska se till att bl.a. polismyndigheten på den ort inom vilken anstaltsbehandlingen pågår, underrättas om den tidpunkt då behandlingen beräknas upphöra. Även denna bestämmelse bör ändras så att Polismyndigheten istället anges.

Enligt 7 kap. 3 § ska en polismyndighet som verkställt vissa avlägsnandebeslut med återreseförbud underrätta bl.a. Rikspolisstyrelsen. I den nya Polismyndigheten kan eventuella behov av underrättelser inom myndigheten tillgodoses genom myndighets-interna föreskrifter. Bestämmelsen kan därför upphävas i denna del.

Enligt 7 kap. 4–8 a §§ ska myndigheter, främst migrationsdomstol, Migrationsverket och domstol, underrätta Rikspolisstyrelsen om vissa beslut. Här bör ordet ”Rikspolisstyrelsen” bytas ut mot ”Polismyndigheten”. Enligt 7 kap. 14 § ska Kriminalvården underrätta Rikspolisstyrelsen och polismyndigheten då vissa utvisningsbeslut verkställts. Här bör orden ”Rikspolisstyrelsen och polismyndigheten” bytas ut mot ordet ”Polismyndigheten”.

I vissa fall ska en transportör som inte fullgjort sin uppgiftsskyldighet enligt vissa bestämmelser i utlänningslagen betala en avgift. Det är den myndighet som ska verkställa avvisningen som också beslutar i avgiftsfrågan. Ett avvisningsbeslut verkställs av Migrationsverket, polismyndighet eller Säkerhetspolisen beroende på vilken bestämmelse som utgör grund för beslutet.¹⁰¹ Om det kan antas att en transportör ska betala en sådan avgift ska, enligt 8 kap. 7 och 8 §§ förordningen, polismyndigheten i det polisdistrikt där inresan skedde göra den utredning som krävs och yttra sig över frågan. Bestämmelserna i 8 kap. 7 och 8 §§ bör ändras så att Polismyndigheten ska göra utredningen. Vidare bör, av uppenbara skäl, Polismyndigheten yttra sig endast i de fall en annan myndighet än Polismyndigheten ska verkställa avvisningen. Slutligen bör andra stycket i 8 kap. 8 § upphävas eftersom frågan om beslutande myndighet redan regleras i 19 kap. 4 § utlänningslagen (2005:716).

Enligt 8 kap. 13 § 2 och 4 får Migrationsverket meddela verkställighetsföreskrifter efter att ha hört Rikspolisstyrelsen. Dessa bestämmelser bör ändras så att Polismyndigheten anges istället för Rikspolisstyrelsen.

---

¹⁰¹ 12 kap. 14 § utlänningslagen (2005:716).

Lagen och förordningen om Försvarsmaktens stöd till polisen vid terrorismbekämpning

Lagen (2006:343) om Försvarsmaktens stöd till polisen vid terrorismbekämpning och förordningen (2006:344) med samma namn innehåller bestämmelser om Försvarsmaktens stöd till polisen vid terrorismbekämpning i form av insatser som kan innebära användning av våld eller tvång mot enskilda. Bestämmelser om Försvarsmaktens stöd till polisen i fall som inte omfattar våld finns i 4 och 12 §§ förordningen (2002:375) om Försvarsmaktens stöd till civil verksamhet. Enligt kommitténs förslag¹⁰² till ändring i denna senare förordning kan såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen göra framställning om stöd.

Enligt 1 § i lagen får Rikspolisstyrelsen begära sådant stöd om 1. stödet behövs för att förhindra eller på annat sätt ingripa mot en handling som kan utgöra brott enligt lagen (2003:148) om straff för terroristbrott, 2. ingripandet kräver resurser av särskilt slag som polisen inte har tillgång till, och 3. regeringen har lämnat sitt medgivande. Regeringens medgivande behövs inte i sådana brådskande fall som kan innebära fara för människors liv eller hälsa eller för omfattande förstörelse av egendom. Rikspolisstyrelsen ska omedelbart underrätta regeringen om stöd har begärts utan regeringens medgivande. Därefter ska regeringen pröva om beslutet att begära stöd ska undanröjas eller bestå.

Säkerhetspolisen, som i dag är en organisatorisk del av Rikspolisstyrelsen, har enligt sin instruktion¹⁰³ ansvaret för att leda och bedriva polisverksamhet när det gäller terrorismbekämpning. Säkerhetspolisens operativa uppgifter i fråga om att exempelvis möta terrorism avser inte direkta operativa polisinsatser ute på fältet.¹⁰⁴ Detta är i stället en uppgift för den öppna polisen, dvs. polismyndigheterna och andra delar av Rikspolisstyrelsen. I en ny organisation kommer polismyndigheterna och de delar av Rikspolisstyrelsen som inte utgörs av Säkerhetspolisen att ingå i den nya Polismyndigheten. Säkerhetspolisen kommer att utgöra en självständig myndighet. I en framtida organisation med två myndigheter, Polismyndigheten och Säkerhetspolisen, uppstår frågan om vilken myndighet som ska ges befogenhet att begära Försvarsmaktens stöd enligt 1 § 2006 års lag. Av förarbetena¹⁰⁵ framgår att

¹⁰² Se nedan i detta avsnitt.

¹⁰³ 2 § SFS 2002:1050.

¹⁰⁴ Prop. 2005/06:111 s. 9.

¹⁰⁵ Se prop. 2005/06:111 s. 40.

Rikspolisstyrelsen valts därför att en begäran om stöd som avser vålds- och tvångsbefogenheter bör göras på en så hög nivå som möjligt inom polisorganisationen. Vidare framgår att det inte bör komma i fråga att Rikspolisstyrelsen delegerar sin beslutanderätt till enskilda polismyndigheter. Av detta kan slutsatsen dras att åtminstone Polismyndigheten bör ha befogenhet enligt 1 §.

Vid bedömningen av om även Säkerhetspolisen ska ha denna befogenhet bör följande beaktas. Av 2 § första stycket 2 följer att stöd endast får begäras om ingripandet kräver resurser som polisen inte har tillgång till. Av förarbetena¹⁰⁶ framgår att här avses i första hand luft- och sjöstridskrafter samt vapensystem som i övrigt är av ett slag som är unika för Försvarmakten. Vidare framgår att det är framförallt vid händelser som utspelar sig i luftrummet eller till sjöss och vid vissa transportinsatser som polisens resurser inte räcker till. Polisen kan dock även behöva stöd vid åtgärder för bevakning, sanering och evakuering. Stöd kan även behövas vid sökande av personer som gömmer sig eller är på flykt i terrängen och med särskilda vapeninsatser i samband med gripanden. Av dessa motivuttalanden kan slutsatsen dras att frågan om Försvarmaktens medverkan är avsedd att aktualiseras i direkta operativa polisinsatser på fältet. Enligt vad som nyss redovisats svarar den öppna polisen, dvs. Polismyndigheten, för dessa. Det kan möjligen undantagsvis förekomma att frågan om Försvarmaktens medverkan aktualiseras på ett så tidigt stadium i Säkerhetspolisens handläggning att den öppna polisen ännu inte blivit engagerad i ärendet. Med hänsyn till att det inte bör förekomma två polisiära parallella beställare, bör även i dessa fall en framställning göras av Polismyndigheten. I detta sammanhang bör vidare beaktas att en insats av Försvarmakten som kan innebära våld eller tvång mot enskilda i ett polisiärt ärende alltid torde vara en sådan händelse som kräver medverkan av, eller i vart fall beredskap hos, också den öppna polisen.

Mot denna bakgrund bör endast Polismyndigheten ha befogenhet att begära stöd enligt 1 § i lagen. Med hänsyn till att insatserna är avsedda att göras i en verksamhet för vilken Säkerhetspolisen ansvarar, bör Polismyndighetens framställning föregås av att myndigheten hör Säkerhetspolisen. Med hänsyn till vad som uttalats i förarbetena bör det inte förekomma att Polismyndigheten delegera

---

¹⁰⁶ Se prop. 2005/06:111 s. 19 f. och s. 44.

rar sin befogenhet enligt 1 § utanför ledningen för den nationella operativa avdelningen som föreslås¹⁰⁷ vid den nya myndigheten.

Vidare bör uppmärksammas att det stöd som Försvarmakten lämnar avser den verksamhet som polisen bedriver. Detta framgår av såväl lagens rubrik som 1 §. Mot bakgrund av att såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen, dvs. polisen, har uppgifter inom området terrorismbekämpning bör begreppet "polisen" behållas i lagen. En följd av detta är även att Polismyndigheten vid tillämpningen av 1 § första stycket 2 ska beakta också de resurser som Säkerhetspolisen har tillgång till. I 3 § anges att den personal som Försvarmakten ställer till förfogande står under direkt ledning av polisen. Bestämmelsen ger således möjlighet att vid behov ställa denna personal under ledning av Säkerhetspolisen.

Enligt 3 § förordningen får Försvarmakten, för att förbereda stöd till polisen, på framställning av Rikspolisstyrelsen delta i övningar med polisen. Med polisen avses Polismyndigheten och Säkerhetspolisen.¹⁰⁸ Därför bör här ordet "Rikspolisstyrelsen" bytas ut mot orden "Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen". I 5 och 6 §§ anges att Rikspolisstyrelsen får meddela föreskrifter i olika avseenden med anknytning till lagstiftningen. Även i dessa två bestämmelser bör ordet "Rikspolisstyrelsen" bytas ut mot ordet "Polismyndigheten". Dessutom bör det i båda bestämmelserna anges att Polismyndigheten ska höra Säkerhetspolisen innan föreskrifter meddelas.

Delgivningslagen och delgivningsförordningen

Enligt 40 § delgivningslagen (2010:1932) får stämningmannadelgivning utföras av den som är anställd bl.a. vid polismyndighet. Vidare har en sådan anställd enligt 46 § rätt till tillträde till enskilt område för att verkställa en stämningmannadelgivning. I dessa två bestämmelser behöver ordet "polismyndighet" bytas ut mot ordet "Polismyndigheten". Anställda vid Säkerhetspolisen torde i dag kunna verkställa stämningmannadelgivningar och även bereda sig tillträde till enskilt område med stöd av 7 § andra stycket polislagen (1984:387). För att uppnå en ökad tydlighet bör även anställda vid Säkerhetspolisen anges i dessa båda bestämmelser. I 42 § anges att en polismyndighet får öppna en försändelse som har lämnats till

¹⁰⁷ SOU 2012:13 s. 272 f.

¹⁰⁸ A.a. s. 267.

myndigheten för stämmningsmannadelgivning om det behövs för att innehållet ska kunna vidarebefordras inom myndigheten eller till en annan polismyndighet för delgivning. Den sistnämnda delen av bestämmelsen bör upphävas, eftersom det inte finns något behov av den i den framtida polisorganisationen. Vidare bör orden "en polismyndighets" i rubriken närmast före 42 § bytas mot ordet "Polismyndighetens". De ändringar som behöver göras i 41 § har redovisats i avsnitt 4.6.

De ändringar som behöver göras i 11 § och 13 § tredje och fjärde styckena delgivningsförordningen har redovisats i avsnitt 4.2.3. Därutöver behöver ordet "polismyndighet" i olika böjningsformer bytas ut mot ordet "Polismyndigheten" i motsvarande böjningsform i 13 § första och andra styckena, 18 § och 21 § samt ordet "Rikspolisstyrelsen" bytas ut mot ordet "Polismyndigheten" i 24 och 25 §§.

Lagen om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet

Enligt 1 § lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet får bl.a. en polismyndighet i underrättelseverksamhet i hemlighet hämta in vissa uppgifter om elektronisk kommunikation. Av förarbetena¹⁰⁹ framgår att såväl den öppna polisen som Säkerhetspolisen avses ha denna befogenhet. Orden "en polismyndighet" bör därför bytas ut mot orden "Polismyndigheten, Säkerhetspolisen".

Kungörelsen med vissa föreskrifter rörande polismyndighets befattning med hittegods

Kungörelsen (1938:677) med vissa föreskrifter rörande polismyndighets befattning med hittegods innehåller bestämmelser i anslutning till lagen (1938:121) om hittegods. I 3, 4 och 7 §§ används begreppet polisen. Eftersom det är uppenbart att polismyndighet avses bör, som kommittén redovisat i avsnitt 4.7.1., ordet "polisen" bytas ut mot ordet "Polismyndigheten" i de tre bestämmelserna. I

---

¹⁰⁹ Prop. 2011/12:55 s. 120.

6 § anges att om en anmälan om hittegods gjorts hos polisen på annan ort än fyndorten, och ägaren inte är känd, ska polismyndigheten på fyndorten omedelbart underrättas. Trots att det inte framgår uttryckligen, torde bestämmelsen förutsätta att anmälningsorten och fyndorten tillhör två skilda polismyndigheter. I en organisation med endast en myndighet saknas behov av bestämmelsen och den bör upphävas. Enligt 9 § får Rikspolisstyrelsen dels meddela anvisningar om beräkning av skälig lösen för hittegods som omhändertagits av polismyndighet, dels meddela föreskrifter om bl.a. bokföring av hittegodsmedel. Eftersom en myndighet kan meddela anvisningar även utan uttryckligt författningsstöd kan denna del av bestämmelsen upphävas. Den del som avser föreskrifter bör vara kvar men omformuleras till ett normgivningsbemyndigande och ordet "Rikspolisstyrelsen" bytas ut mot ordet "Polismyndigheten". Slutligen behöver begreppet polismyndighet i författningsrubriken bytas mot Polismyndigheten.

Kungörelsen om ersättning vid förundersökning i brottmål

Enligt 5 § kungörelsen (1969:590) om ersättning vid förundersökning i brottmål har en polismyndighet rätt att få medelsförskott av Rikspolisstyrelsen för att betala sådana ersättningar som avses i kungörelsen. I den nya Polismyndigheten regleras sådana frågor internt inom den nya myndigheten och bestämmelsen kan därför upphävas. Vidare behöver ordet "polismyndigheten" bytas ut mot "Polismyndigheten" i 3 §. När fråga om ersättning aktualiseras hos Säkerhetspolisen bör, om inte åklagaren kan besluta, Säkerhetspolisen kunna besluta med tillämpning av 7 § andra stycket polislagen (1984:387). I dag saknas det möjlighet att få kostnadsersättning för den som hörs i en förundersökning som leds av Kutsbevakningen eller Tullverket. Det finns därför anledning att göra en översyn av förordningen från materiell synpunkt. Då bör även frågan om att uttryckligen ange Säkerhetspolisen i 3 § tas upp. Detta ligger emellertid utanför kommitténs uppdrag.

Förordningen om felparkeringsavgift

I förordningen (1976:1128) om felparkeringsavgift finns kompletterande föreskrifter till lagen (1976:206) med samma namn. Som kommittén redovisat i avsnitt 2.3.2 bör det specificerade polismyndighetsbegrepp som finns i 8 och 9 §§ lagen och som avser rättelse respektive bestridande behållas, men istället kopplas till län. Såsom kommittén också redovisat bör i lagen endast anges "Polismyndigheten", medan specificeringen till länet tas in i en förordning där sådan finns och detta bedöms vara lämpligt. Författningstekniskt bör följande gälla i detta fall. I avsnitt 4.2.3 har kommittén förslagit att 5 § förordningen, som avser polisdistrikt, ska upphävas. Den nuvarande 4 § bör lämpligen numreras som 5 §. I den nya 4 § bör i stället anges att ansökan om rättelse ska göras i det län där parkeringsanmärkningen utfärdats och att detsamma gäller ansökan om bestridande. I 12 § förordningen anges i dag att Rikspolisstyrelsen får meddela ytterligare föreskrifter om bl.a. 4 och 5 §§ förordningen. Denna bestämmelse bör ändras så att 4 § utgår och att befogenheten att meddela föreskrifter tilläggs Polismyndigheten. Slutligen bör begreppet polismyndighet i 10 §, som avser under rättelse till Transportstyrelsen, ordet "Rikspolisstyrelsen" bytas mot ordet "Polismyndigheten".

Passförordningen

Passförordningen (1979:664) innehåller kompletterande bestämmelser till passlagen (1978:302). I 3 och 17 §§ finns bestämmelser om att Rikspolisstyrelsen är skyldig att utföra passhinderslagningar åt andra myndigheter som får utfärda pass. Här bör ordet "Rikspolisstyrelsen" bytas ut mot "Polismyndigheten". Enligt 12 § får Rikspolisstyrelsen meddela föreskrifter för passmyndighet inom riket om att den sökande bl.a. ska skriva sitt namn då provisoriskt pass lämnas ut. Vidare får enligt 29 § Rikspolisstyrelsen, efter att ha hört Regeringskansliet, meddela ytterligare föreskrifter för passmyndigheter inom riket om verkställigheten av passlagen och passförordningen. Regeringskansliet får meddela motsvarande föreskrifter för passmyndigheter utom riket efter att ha hört Rikspolisstyrelsen. Såväl 12 § som 29 § bör behållas till sitt materiella innehåll, men anpassas till att fråga nu blir om en föreskriftsrätt för Polismyndigheten som avser den egna myndigheten.

I 19, 23 a och 23 b §§ finns bestämmelser om skyldighet för läkare och domstolar att anmäla vissa omständigheter som kan utgöra passhinder eller grund för återkallelse av pass. Här bör ordet "Rikspolisstyrelsen" bytas ut mot "Polismyndigheten". Enligt 22 § ska utfärdande myndighet som tagit emot en passansökan sända ett exemplar av denna tillsammans med ett fotografi till Rikspolisstyrelsen. Enligt 23 § ska Rikspolisstyrelsen föra centrala passregister. Uppgifter förs in i passregistret av Rikspolisstyrelsen och passmyndighet inom riket. Vidare ska Rikspolisstyrelsen på begäran lämna ut uppgift i form av fotografisk bild av enskild till bl.a. en polismyndighet. I 27 § anges att en passmyndighet eller Rikspolisstyrelsen får dra in ett pass under vissa omständigheter. Enligt 28 § ska Rikspolisstyrelsen makulera ett pass som dragits in av styrelsen. I samtliga fyra bestämmelser bör ordet "Rikspolisstyrelsen" bytas ut mot "Polismyndigheten". I 23 § bör vidare ordet "polismyndighet" utgå. I samma paragraf kan också bestämmelsen om vem som ska föra in uppgifter utgå. I 23 § andra stycket behöver Säkerhetspolisen anges bland de myndigheter till vilka uppgift ur registret ska lämnas ut.

Förordningen om gränsövervakningen i krig

I 2 § förordningen (1979:1091) om gränsövervakningen i krig m.m. föreskrivs en samrådsskyldighet för länsstyrelsen i vissa fall. Samråd ska ske med Rikspolisstyrelsen och polismyndigheten i länet. Bestämmelsen bör ändras så att samrådsskyldigheten gäller mot Polismyndigheten. Det får sedan vara en intern fråga inom den nya Polismyndigheten att fördela denna uppgift att företräda myndigheten. Dessutom bör Säkerhetspolisen anges här. I 17 § anges att bestämmelserna om användande av skjutvapen i skjutkungörelsen ska tillämpas för viss personal och att vad som föreskrivs om polischef i skjutkungörelsen då i stället ska gälla gränsövervakningschefen. Kommittén föreslår att skjutkungörelsen, med vissa ändringar, ska arbetas in i den nya polisförordningen. I 17 § bör därför i stället anges att bestämmelserna om användande av skjutvapen i polisförordningen (201x:xx) ska tillämpas och att vad som föreskrivs i 6 kap. 4 och 5 §§ polisförordningen om myndigheten i stället då ska avse gränsövervakningschefen.

I 19 §, som avser föreskriftsrätt för Rikspolisstyrelsen, bör detta ord bytas ut mot "Polismyndigheten". Vidare bör det anges att

Polismyndigheten ska samråda även med Säkerhetspolisen innan föreskrifter meddelas. Slutligen bör i 7 och 18 §§ ordet ”polismyndighet” bytas ut mot ”Polismyndigheten”.

Ordningsvaktsförordningen

I ordningsvaktsförordningen (1980:589) finns kompletterande föreskrifter till lagen (1980:578) med samma namn. Som kommittén redovisat i avsnitt 2.3.2 bör den forumregel som följer av 5 § lagen vara kvar. Regeln innebär att ansökan om ordningsvaktsförordnande görs hos den polismyndighet inom vars polisdistrikt, dvs. län, som tjänstgöringsområdet är beläget. I en organisation med den nya Polismyndigheten behöver dock regeln kopplas direkt till begreppet län. Såsom kommittén också redovisat bör i lagen endast anges ”Polismyndigheten”, medan specificeringen till länet tas in i en förordning där en sådan finns och detta bedöms vara lämpligt. Den särskilda regel som finns i 5 § lagen för de fall då tjänstgöringsområdet omfattar flera län, och som innebär att ansökan då görs hos Rikspolisstyrelsen, bör ersättas av en regel som innebär att ansökan i ett sådant fall kan göras i något av de län som ingår i tjänstgöringsområdet. Författningstekniskt bör följande gälla i detta fall. I 1 § förordningen anges i dag att ansökan ska ges in till den myndighet som enligt 5 § lagen om ordningsvakter ska meddela förordnandet. I 1 § bör istället anges att ansökan ska göras i det län där tjänstgöringsområdet är beläget samt, för det fall tjänstgöringsområdet omfattar flera län, i något av dessa län.

Enligt 6 § förordningen gäller att Rikspolisstyrelsen får meddela föreskrifter om utbildning av ordningsvakter samt vidare att en polismyndighet eller, om det finns särskilda skäl, den som har fått tillstånd av Rikspolisstyrelsen, får bedriva sådan utbildning. I 7 § anges att Rikspolisstyrelsen under vissa förutsättningar får återkalla ett ordningsvaktsförordnande. Enligt 9 § får Rikspolisstyrelsen meddela föreskrifter om ordningsvaktens utrustning. I 6, 7 och 9 §§ behöver orden ”Rikspolisstyrelsen” och ”en polismyndighet” bytas ut mot ordet ”Polismyndigheten”.

Enligt 8 § gäller att en polismyndighet får ta ut en avgift för den utbildning som myndigheten genomför och att Rikspolisstyrelsen bestämmer avgiftens storlek. I denna bestämmelse bör orden ”polismyndighet” och ”Rikspolisstyrelsen” bytas ut mot ordet ”Polismyndigheten”.

I 10 § anges att Rikspolisstyrelsen får meddela verkställighetsföreskrifter och att polismyndigheterna därutöver får meddela de verkställighetsföreskrifter som är motiverade med hänsyn till lokala förhållanden. Denna bestämmelse bör ändras så att Polismyndigheten ges befogenheten att meddela verkställighetsföreskrifter och att bestämmelsen i övrigt upphävs.

Förordningen om skyldighet för Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten att lämna uppgifter till andra myndigheter

Enligt 3 § förordningen (1980:995) om skyldighet för Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten att lämna uppgifter till andra myndigheter ska dessa myndigheter på begäran lämna vissa uppgifter om enskilda till bl.a. en polismyndighet om uppgifterna behövs i ärenden där. Här behöver ordet "polismyndighet" bytas ut mot "Polismyndigheten". Med hänsyn till att Säkerhetspolisen har behov av sådana uppgifter i samma omfattning som Polismyndigheten bör även Säkerhetspolisen anges här.

Förordningen om flyttning av fordon i vissa fall

Enligt 15 § förordningen (1982:198) om flyttning av fordon i vissa fall ska varje polismyndighet föra ett register över fordon som flyttats inom polisdistriktet. Denna bestämmelse bör ändras så att Polismyndighetens ska föra register över fordon som flyttats. Det är en fråga för Polismyndigheten att avgöra om registret ska vara centralt eller lokalt. Oavsett registrets omfattning är det angeläget att registret gör det möjligt att med säkerhet geografiskt lokalisera var åtgärden vidtagits. För att säkerställa detta bör bestämmelserna i 15 § om vad registret ska innehålla kompletteras med att det även ska framgå var fordonet var uppställt när det flyttades med uppgift om kommun och län. Som redovisats i avsnitt 4.7.1 bör begreppet polisen i 2 § ersättas med begreppet Polismyndigheten. Slutligen bör ordet "polismyndigheten" i 8, 9, 12, 15 och 16 §§ samt ordet "Rikspolisstyrelsen" i 19 § bytas mot "Polismyndigheten".

Förordningen om Kustbevakningens medverkan vid polisiär övervakning

I 3 § förordningen (1983:124) om Kustbevakningens medverkan vid polisiär övervakning hänvisas till vissa bestämmelser i polisförordningen (1999:1558) som ska gälla även för personal vid Kustbevakningen under vissa förutsättningar. Eftersom polisförordningen föreslås ersatt av en ny förordning, behöver hänvisningen istället avse de motsvarande nya bestämmelserna 5 kap. 1 och 2 §§ samt 5 § andra stycket polisförordningen (201x:xx). I 4 § anges att Kustbevakningen efter samråd med Rikspolisstyrelsen meddelar de ytterligare föreskrifter som behövs för verkställighet av lagen (1982:395) om Kustbevakningens medverkan vid polisiär övervakning och förordningen. Här bör begreppet Rikspolisstyrelsen ersättas av Polismyndigheten. Med hänsyn till att lagen avser övervakningsuppgifter som berör även Säkerhetspolisens verksamhet bör också Säkerhetspolisen anges i 4 § förordningen.¹¹⁰

Förordningen om expertgruppen för identifiering vid katastroffall

Av 2 § förordningen (1988:530) om expertgruppen för identifiering vid katastroffall framgår att Rikspolisstyrelsen beslutar om att sända ut expertgruppen efter framställning från en polismyndighet. I den nya Polismyndigheten görs en sådan framställning internt. Bestämmelsen bör därför ändras så att kravet på en framställning upphör. I övrigt behöver ordet "Rikspolisstyrelsen" i 1, 2 och 4 §§ bytas ut mot ordet "Polismyndigheten".

Totalförsvarets folkrättsförordning

Enligt 18 § totalförsvarets folkrättsförordning (1990:12) ska bl.a. Rikspolisstyrelsen under fredstid meddela de föreskrifter och vidta de förberedelser som behövs för att viss personal ska kunna förses med identitetskort och annat. Av 17 § och där gjorda hänvisningar följer att den personal som avses bl.a. är de poliser som enligt lagen (1943:881) deltar i rikets försvar. Enligt 1 § 1943 års lag har varje polisman en sådan skyldighet i den omfattning som regeringen

---

¹¹⁰ Se brottskatalogen i 1 § lagen.

föreskriver. I 18 § bör ordet "Rikspolisstyrelsen" bytas ut mot ordet "Polismyndigheten". Med hänsyn till att poliser kommer att vara anställda även vid den nya myndigheten Säkerhetspolisen, bör också Säkerhetspolisen anges i 18 §.

Avgiftsförordningen

Enligt 21 § avgiftsförordningen (1992:191) är misstänkta eller deras försvarare och målsägande eller målsägandebiträden fria från avgift för ett exemplar av kopia eller avskrift av protokoll eller anteckning vid förundersökning eller annan utredning av polis- eller åklagarmyndighet i anledning av brott. För att undranröja tveksamheter om bestämmelsens tillämplighet hos Säkerhetspolisen, bör också Säkerhetspolisen uttryckligen anges i denna bestämmelse.

Förordningen med instruktion för utrikesrepresentationen

I 7 a § förordningen (1992:247) med instruktion för utrikesrepresentationen anges bl.a. att beskickningar och konsulat ska biträda polismyndigheter med utredning i ärenden enligt utlännings- och medborgarskapslagstiftningen. Här bör ordet "polismyndigheter" bytas ut mot "Polismyndigheten". Eftersom Säkerhetspolisen handlägger vissa ärenden enligt utlännings- och medborgarskapslagstiftningarna¹¹¹ bör även Säkerhetspolisen anges i 7 a §.

Förordningen om fingeravtryck m.m.

Förordningen (1992:824) om fingeravtryck m.m. innehåller bestämmelser om fingeravtryck och fotografi m.m. som tas med stöd av bl.a. rättegångsbalken. Enligt 6 § beslutar förundersökningsledaren om sådana åtgärder i de fall de behövs för utredningen av brottet. Om en sådan åtgärd behöver vidtas i annat fall, exempelvis vid utlämning, beslutar polismyndigheten. I 7 § anges att fingeravtryck, fotografi samt avtryck av hand eller fot ska tillsammans med beskrivning av personen skyndsamt sändas till Rikspolisstyrelsen. I 6 och 7 §§ bör orden "polismyndigheten" respektive "Rikspolis-

---

¹¹¹ Se bl.a. 12 kap. 14 § utlänningslagen (2005:716) och 27 § lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap.

styrelsen” bytas ut mot ordet ”Polismyndigheten”. I 7 § bör vidare anges att skyldigheten gäller för annan myndighet än Polismyndigheten. Enligt 8 § får Rikspolisstyrelsen meddela de ytterligare föreskrifter för polisen som behövs när det gäller att enligt förordningen bl.a. ta fingeravtryck och fotografi. Eftersom även personal vid Säkerhetspolisen, såväl i dag som i framtiden, kommer att utföra dessa åtgärder¹¹², bör föreskriftsrätten finnas kvar men övergå på Polismyndigheten. Begreppet polisen avser, enligt kommitténs förslag i SOU 2012:13, såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen.¹¹³

Förordningen om krigsmateriel

Enligt 11 § förordningen (1992:1303) om krigsmateriel prövar en polismyndighet frågor om utförelse av bl.a. handeldvapen. I 12 § finns forumregler som anger vilken polismyndighet som ska pröva frågan om tillstånd. För fysiska personer ska prövningen som huvudregel göras av polismyndigheten på den ort där personen är folkbokförd. Motsvarande regler finns för juridiska personer, dödsbon och konkursbon. I avsnitt 2.3.2 har kommittén föreslagit att forumregler av detta slag ska behållas, men att forumregeln istället ska ange var ansökan ska göras och kopplas till län. Följaktligen bör 12 § ändras så att bestämmelsen istället anger var en ansökan ska göras och vidare ska begreppet ort bytas ut mot begreppet län. Enligt 13 § ska en polismyndighet som meddelat tillstånd att föra ut vapen underrätta Rikspolisstyrelsen under vissa förutsättningar. Styrelsen ska i sin tur underrätta behörig myndighet i den främmande staten. Bestämmelsen bör ändras så att underrättelseskyldigheten inom den nya Polismyndigheten inte regleras. Skyldigheten för Rikspolisstyrelsen att underrätta utländsk myndighet bör övergå till Polismyndigheten. Slutligen ska ordet ”polismyndighet” i rubriken närmast före 11 § bytas ut mot ”Polismyndigheten”.

---

¹¹² Av kommitténs förslag till ändring 7 § andra stycket polislagen (1984:387) följer att bestämmelserna i förordningen om Polismyndigheten kommer att vara tillämpliga även på Säkerhetspolisen när denna myndighet leder polisverksamhet.

¹¹³ SOU 2012:13 s. 267 f.

Förordningen om totalförsvarsplikt

Förordningen (1995:238) om totalförsvarsplikt innehåller bestämmelser om verkställighet av lagen (1994:1809) med samma namn. Enligt 3 kap. 16 § förordningen ska Totalförsvarets rekryteringsmyndighet på begäran lämna ut uppgift i form av fotografisk bild till bl.a. Rikspolisstyrelsen och polismyndighet. Det framgår inte närmare för vilket syfte utlämnande får ske. Med beaktande av vilka myndigheter som uppräknas i övrigt, får det antas att utlämnandet sker för att användas i myndigheternas verksamhet och inte för sådan verksamhet som regleras av förordningen. Här bör orden "Rikspolisstyrelsen" och "polismyndighet" bytas ut mot ordet "Polismyndigheten". Med hänsyn till att Säkerhetspolisens behov av uppgifter i dag tillgodoses genom Rikspolisstyrelsen, bör Säkerhetspolisen läggas till i bestämmelsen. I 4 kap. finns bestämmelser om mönstring och inskrivning m.m. Enligt 4 kap. 5 § är en totalförsvarspliktig skyldig att lämna uppgifter om sig själv till bl.a. Rikspolisstyrelsen. Enligt förarbetena¹¹⁴ till lagen är syftet med bestämmelsen att möjliggöra för andra myndigheter än Totalförsvarets rekryteringsmyndighet att själva genomföra mindre ingripande utredningar än mönstringar. Den omständigheten att Rikspolisstyrelsen anges i bestämmelsen torde få ses mot bakgrund av att civilplikt får fullgöras bl.a. i polisverksamhet.¹¹⁵ Eftersom polisverksamhet kan omfatta även verksamhet hos Säkerhetspolisen, bör även denna myndighet anges i 4 kap. 5 §. I 9 kap. 1 §, som avser befogenhet för Totalförsvarets rekryteringsmyndighet att efter hörande av Rikspolisstyrelsen meddela föreskrifter om hämtning, bör ordet "Rikspolisstyrelsen" bytas ut mot "Polismyndigheten".

Förordningen med instruktion för Regeringskansliet

I punkten 2.3 bilagan till förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet anges de myndigheter som hör till Justitiedepartementet. Här bör orden "Rikspolisstyrelsen, Statens kriminaltekniska laboratorium och den lokala polisorganisationen" utgå. Istället bör orden "Polismyndigheten" och "Säkerhetspolisen" anges.

---

¹¹⁴ Prop. 1994/95:6 s. 162.

¹¹⁵ Se bilagan till förordningen.

Tullförordningen

I 57 § tullförordningen (2000:1306) anges att upplysning om innehållet i inhämtade bokningsuppgifter får lämnas till bl.a. polismyndighet om uppgiften behövs i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet. Här behöver ordet "polismyndighet" bytas ut mot "Polismyndigheten". Med hänsyn till att även Säkerhetspolisen bedriver brottsbekämpande verksamhet av betydelse för Tullverket bör även Säkerhetspolisen anges här. Vidare behöver ordet "polismyndighet" bytas ut mot "Polismyndigheten" i 61 och 70 b §§.

Förordningen om vägtrafikregister

I 1 kap. 2 § förordningen (2001:650) om vägtrafikregister anges att Transportstyrelsen ska biträda polisen vid samarbete enligt Prüm-rådsbeslutet. Som kommittén redovisat i avsnitt 4.7.1 bör begreppet polisen här ersättas med begreppet Polismyndigheten. Enligt 4 kap. 7 § ska utdrag som avser körkortsregistrering begäras hos Transportstyrelsen och innehålla vissa uppgifter om utdraget har begärts av bl.a. Rikspolisstyrelsen eller polismyndighet. Här bör istället Polismyndigheten anges. I dag har Säkerhetspolisen tillgång till uppgifter som en organisatorisk del av Rikspolisstyrelsen. För att möjliggöra denna tillgång när Säkerhetspolisen blir en fristående myndighet behöver även Säkerhetspolisen anges i 4 kap. 7 §. Motsvarande ändringar bör göras i 4 kap. 13 § som anger att uppgift i vägtrafikregistret i form av fotografisk bild av enskild ska på begäran lämnas ut till bl.a. Rikspolisstyrelsen och polismyndighet. Vidare bör ordet "Rikspolisstyrelsen" bytas ut mot "Polismyndigheten" i 5 kap. 1 a, 2–4, 6 och 7 §§ samt 20 kap. 1, 7 och 8 §§. Slutligen bör ordet "Polismyndighet" bytas ut mot "Polismyndigheten" i 2 kap. 2 §.

Förordningen om Försvarsmaktens stöd till civil verksamhet

Enligt 4 § förordningen (2002:375) om Försvarsmaktens stöd till civil verksamhet får Försvarsmakten på begäran lämna stöd till polisen. Kommittén har i SOU 2012:13 föreslagit att begreppet polisen ska vara den sammanfattande benämningen på de båda myndigheterna Polismyndigheten och Säkerhetspolisen. Denna bestämning av begreppet polisen torde överensstämma med de

verksamhetsgrenar som avses med begreppet i denna förordning. I 12 § anges att det som huvudregel är Rikspolisstyrelsen som ska göra framställning om stöd till polisen. Här bör ordet "Rikspolisstyrelsen" bytas ut mot "Polismyndigheten". Vidare bör bestämmelsen utformas så att Säkerhetspolisen kan göra framställningar, i de sannolikt sällsynt förekommande fall, då det gäller stöd i polisverksamhet som Säkerhetspolisen ansvarar för. Slutligen kan andra punkten i 12 §, som avser möjligheten att göra framställning i annan ordning, upphävas.

Förordningen om förfarande med förverkad egendom och hittegods m.m.

Enligt 1 § förordningen (2004:1319) om förfarande med förverkad egendom och hittegods m.m. får Rikspolisstyrelsen meddela föreskrifter om bl.a. polismyndigheters förfarande med egendom som avses i lagen (1974:1066) med samma namn. Eftersom dessa föreskrifter kan avse även enskilda behöver bemyndigandet finnas kvar. Den lagstiftning som föreskrifterna avser kan aktualiseras även hos Säkerhetspolisen med stöd av 7 § andra stycket polislagen (1984:387). Bestämmelsen bör därför ändras så att Polismyndigheten får meddela föreskrifter för polisens förfarande i de aktuella avseendena. Föreskrifterna bör meddelas efter hörande av Säkerhetspolisen och 1 § förordningen bör ändras i enlighet med detta. Därutöver behöver ordet "polismyndighet" i 2 och 2 a §§ bytas ut mot "Polismyndigheten".

Förordningen om restriktioner för luftfart inom vissa områden

I förordningen (2005:801) om restriktioner för luftfart inom vissa områden finns bestämmelser i detta ämne. Enligt förordningen finns det vissa restriktionsområden där luftfart är förbjuden. I 3 och 5 §§ finns bestämmelser om att luftfart med luftfartyg som används av vissa myndigheter, bl.a. Rikspolisstyrelsen och polismyndigheterna, får äga rum trots restriktionerna. Här bör istället Polismyndigheten och Säkerhetspolisen anges.

Förordningen om verkställighet av vårdnadsavgöranden

I 10 § förordningen (2006:467) om verkställighet av vårdnadsavgöranden finns bestämmelser om att rätten ska sända det beslut som ska verkställas till polismyndigheten på den ort där barnet finns. Enligt 11 § ska rätten underrätta samma polismyndighet såväl om eventuella överklaganden och beslut som om inhibition. Som kommittén redovisat i avsnitt 4.2.3 bör forumregler med ett specificerat polismyndighetsbegrepp i handlingsregler som avser förhållandet mellan den nya Polismyndigheten och andra myndigheter avskaffas. I 10 och 11 §§ bör därför anges att dom respektive underrättelse ska lämnas till Polismyndigheten. Om barnet flyttats till en ort i ett annat polisdistrikt ger bestämmelsen i 14 § polismyndigheten möjlighet att, efter det att polischefen där underrättats, verkställa beslutet i det andra distriktet. Alternativt kan ärendet överlämnas dit för verkställighet. Bestämmelsen kommer att ha spelat ut sin roll i den nya Polismyndigheten och bör upphävas. Slutligen bör ordet ”polismyndigheten” i olika böjningsformer i 10–13 och 15 §§ ersättas med ”Polismyndigheten”.

Förordningen om särskilt personsäkerhetsarbete m.m.

I förordningen (2006:519) om särskilt personsäkerhetsarbete m.m. finns bestämmelser om det särskilda personsäkerhetsarbete enligt 2 a § polislagen (1984:387) som polisen ska bedriva. Enligt 6 § ska Rikspolisstyrelsen samordna det särskilda personsäkerhetsarbetet inom polisen. En sådan samordning är av minst lika stor vikt i en organisation med de nya myndigheterna Polismyndigheten och Säkerhetspolisen. Samordningen bör därför finnas kvar. Här bör därför anges att Polismyndigheten ansvarar för denna samordning. I 16 § ges Rikspolisstyrelsen befogenhet att meddela föreskrifter om personsäkerhetsarbetet inom polisen. Som en följd av det samordningsansvar för Polismyndigheten som förordats, bör här Polismyndigheten anges. Föreskrifterna bör utfärdas efter hörande av Säkerhetspolisen. Enligt 18 § får Rikspolisstyrelsen ingå överenskommelser med utländsk brottsbekämpande myndighet om samarbete angående särskilt personsäkerhetsarbete. Eftersom det får anses ingå i Polismyndighetens samordningsuppgift att ingå sådana överenskommelser, bör denna myndighet anges här. Även här bör anges att Säkerhetspolisen ska höras.

Förordningen om krisberedskap och höjd beredskap

Av bilagan till förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap framgår vilka myndigheter som har ett ansvar att vidta de förberedelser som krävs inom respektive ansvarsområde vid höjd beredskap. Här behöver ordet "Rikspolisstyrelsen" bytas ut mot ordet "Polismyndigheten". Eftersom även Säkerhetspolisen har ett ansvar i de avseenden som avses i förordningen behöver även Säkerhetspolisen anges bilagan.

Förordningen med instruktion för Ekobrottsmyndigheten

Av 7 § förordningen (2007:972) med instruktion för Ekobrottsmyndigheten framgår att Rikspolisstyrelsen tillkallar polismän från polismyndigheterna för verksamhet som bedrivs vid Ekobrottsmyndigheten (EBM). Bestämmelsen ger uttryck för principen att EBM för sin verksamhet disponerar polismän som polisväsendet är skyldigt att ställa till förfogande.¹¹⁶ I den nya organisationen bör det vara Polismyndigheten som är skyldig att ställa polispersonal vid myndigheten till förfogande för arbete hos EBM. Bestämmelsen bör ändras i enlighet med detta. Vidare bör i 7 § tredje stycket och 18 § ordet "Rikspolisstyrelsen" bytas ut mot ordet "Polismyndigheten". Såsom framgår av avsnitt 4.7.1 bör ordet "Polisen" i 7 § bytas mot "Polismyndigheten".

En med 7 § i huvudsak likalydande bestämmelse, som torde innehålla det egentliga bemyndigandet för Rikspolisstyrelsen att ianspråkta personal från polismyndigheterna, finns i 8 § förordningen (1989:773) med instruktion för Rikspolisstyrelsen. I avsnitt 4.11.2 föreslår kommittén att en bestämmelse motsvarande den i 8 § instruktionen för Rikspolisstyrelsen införs i instruktionen för Polismyndigheten. Denna bestämmelse bör även reglera att en arbetstagare vid Polismyndigheten utan särskilt beslut är ledig från sin anställning under den tid då han eller hon har en tidsbegränsad anställning vid Ekobrottsmyndigheten.

---

¹¹⁶ Jfr. kommittédirektiv (1997:107) om bildandet av Ekobrottsmyndigheten, bilagan avsnitt 2.2.

Förordningen med instruktion för Rättsmedicinalverket

I 2 § förordningen (2007:976) med instruktion för Rättsmedicinalverket anges att verket ska särskilt ansvara för bl.a. rättsmedicinsk medverkan på begäran av domstol, länsstyrelse, allmän åklagare eller polismyndighet. Här bör ordet ”polismyndighet” bytas ut mot ”Polismyndigheten”. Vidare bör även Säkerhetspolisen anges här.

Skyddsförordningen

I skyddsförordningen (2010:523) finns bestämmelser som ansluter till skyddslagen (2010:305). Skyddslagstiftningen innehåller bestämmelser om vissa åtgärder till förstärkt skydd för byggnader, andra anläggningar, områden och andra objekt mot sabotage, terroristbrott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott, spioneri samt röjande i andra fall av hemliga uppgifter som rör totalförsvaret och grovt rån. Enligt 14 § förordningen får Försvarsmakten, efter hörande av Rikspolisstyrelsen, meddela verkställighetsföreskrifter till lagen om bl.a. utformningen av skyltar. Vidare får Rikspolisstyrelsen enligt 15 § meddela verkställighetsföreskrifter till skyddslagen i vissa avseenden. Inom Rikspolisstyrelsen handläggs ärenden enligt dessa två bestämmelser i dag av Polisavdelningen. I båda dessa bestämmelser bör ordet ”Rikspolisstyrelsen” bytas ut mot ”Polismyndigheten”. Med hänsyn till att skyddslagstiftningen i hög grad berör frågor inom Säkerhetspolisens verksamhetsområde, bör det i båda bestämmelserna anges att Säkerhetspolisen ska höras innan föreskrifter meddelas.

Förordningen om brandfarliga och explosiva varor

Enligt 10 § förordningen (2010:1075) om brandfarliga och explosiva varor ska vissa förhållanden när det gäller explosiva varor omedelbart anmälas till polismyndigheten. Här bör ordet ”polismyndigheten” bytas ut mot ”Polismyndigheten”. Enligt 13 § behöver polismyndigheten inte ha tillstånd till att hantera explosiva varor. Här bör istället Polismyndigheten anges. Vidare bör undantaget från tillståndsplikten omfatta även Säkerhetspolisen. Slutligen anges i 14 § att tillståndsmyndigheten i vissa fall ska samråda med eller underrätta polismyndigheten i det distrikt där verksamheten ska bedrivas och i 20 § att tillståndsmyndigheten i vissa fall ska underrätta polismyndigheten. I båda dessa bestämmelser bör istället Polismyndigheten anges.

5 Övergångsbestämmelser

5.1 En ny lag med anledning av den nya myndighetsorganisationen inom polisen

Förslag: De övergångsbestämmelser som är gemensamma för den nya polisorganisationen ska samlas i en övergångslag.

Kommittén har i SOU 2012:13 föreslagit att den nya myndighetsorganisationen för polisväsendet ska träda i kraft den 1 januari 2015.¹

Författningsmässigt kommer den förändrade organisationen att märkas framför allt genom nya eller förändrade organisationsbegrepp, men också genom nya forumregler. Vid övergången från de gamla till de nya reglerna aktualiseras en rad frågor om vad som ska gälla. Några exempel kan nämnas.

- Vem beslutar om en vapenansökan som lämnas in till Polismyndigheten i Östergötlands län den 30 december 2014? Polismyndigheten upphör som myndighet dagen efter och lär inte hinna besluta innan dess.
- Till vilken myndighet ska ett avslagbeslut överklagas som fattats den 29 december 2014 i ett ärende som rör ersättning till den som hjälpt polisen? Enligt kommitténs förslag ska ett sådant beslut i fortsättningen överklagas till Brottsoffermyndigheten.²
- Gäller ett förordnande av Rikspolisstyrelsen som bilinspektör även när Rikspolisstyrelsen inte finns längre? De bestämmelser som ger stöd för den befogenhet som Rikspolisstyrelsen har att besluta om förordnanden upphör att gälla vid utgången av 2014.

---

¹ SOU 2012:13 s. 305.

² Se avsnitt 2.3.3.

Som framgår av exemplen behövs det särskilda bestämmelser för att reglera övergången från den gamla till den nya organisationen för polisen.

Naturligtvis finns det behov av att särskilt reglera övergången till en ny organisation inte bara vad det gäller författningar utan också beträffande anställningsavtal och andra civilrättsliga avtal. I SOU 2012:13 har kommittén angett vissa utgångspunkter när det gäller dessa avtal och framhållit att det bör vara en uppgift för genomförandeorganisationen att ta slutlig ställning i dessa frågor.³

Vid större organisationsförändringar som rör myndigheter med förvaltningsuppgifter tillskapas ibland särskilda övergångsregleringar. Genom att samla flera övergångsbestämmelser i en gemensam författning, en övergångslag, kan antalet sådana bestämmelser i respektive specialförfattning hållas nere. Genom övergångslagen kan också eventuella förbiseenden vid de nya bestämmelsernas utformning korrigeras.

En övergångslag bör reglera⁴

- att en föreskrift som innehåller de gamla myndighetsbeteckningarna istället ska avse de nya myndigheter som bildas den 1 januari 2015, alltså Polismyndigheten och Säkerhetspolisen
- att de nya myndigheterna, om inte annat föreskrivs, tar över handläggningen av de ärenden som ditills handlagts av de myndigheter som upphör
- att handlingar och uppgifter som lämnats till de myndigheter som upphör, anses inkomna till respektive ny myndighet vid den tidpunkt de inkom till den myndighet som upphör och
- att beslut som meddelats före utgången av 2014 av en myndighet som upphör, gäller till den tidpunkt som anges i beslutet eller till dess respektive ny myndighet med stöd av en författning beslutar annat.

När det gäller beslut om föreskrifter⁵ har frågan om dessa besluts giltighet hanterats på olika sätt vid myndighetssammanslagningar inom staten. Det finns exempel på myndigheter som utfärdat uttryckliga föreskrifter av innebörd att den nya myndigheten

---

³ SOU 2012:13 s. 358 f.

⁴ Jfr. prop. 2002/03:99 s. 285 f. (Skatteverket) och prop. 2003/04:152 s. 263 f. (Försäkringskassan).

⁵ Angående gränsdragningen mellan föreskrifter och förvaltningsbeslut, se bl.a. SOU 2012:5 s. 58 ff.

”adopterat” de upphörda myndigheternas föreskrifter.⁶ Här föreslår kommittén, genom avgränsningar av beslutsbegreppet i övergångslagen, att föreskrifter som utfärdats av Rikspolisstyrelsen ska ha fortsatt giltighet.

Enligt 6 § förordningen (1958:272) om tjänstekort är innehavaren av ett sådant kort skyldig att genast återlämna kortet till den myndighet som utfärdat det om någon uppgift som förekommer på kortet ändras. När de nya myndigheterna Polismyndigheten och Säkerhetspolisen inrättas, kommer uppgift om utfärdande myndighet på samtliga tjänstekort att behöva ändras. Eftersom det inte torde vara praktiskt möjligt att utfärda nya tjänstekort i den takt som skulle krävas, bör det vara möjligt att under en övergångstid använda tjänstekorten trots att uppgiften om utfärdande myndighet inte är korrekt. En övergångsbestämmelse kan utformas så att 6 § under en viss tid, förslagsvis två år räknat fr.o.m. den tidpunkt då den nya Polismyndigheten inrättas, inte ska tillämpas om den ändrade uppgiften enbart beror på att den utfärdande myndigheten upphört. Övergångsbestämmelsen bör tas in i övergångslagen.

Den närmare utformningen av övergångslagen redovisas i författningskommentaren.

5.2 Ytterligare övergångsbestämmelser

Förslag: Särskilda övergångsbestämmelser ska införas i några författningar.

I kapitel 2 föreslår kommittén vissa ändringar i forumreglerna. Beträffande sex författningar aktualiseras behovet av särskilda övergångsbestämmelser. Samtliga avser överklagande eller överprövning av beslut.

Enligt förslaget till ändring i 13 § *förordningen (1988:842) om ersättning och belöning till den som hjälper polisen* ska Polismyndighetens beslut i ersättningsfrågor överklagas hos Brottsoffermyndigheten. När det gäller de överklaganden som eventuellt inte är avgjorda av Rikspolisstyrelsen då de nya bestämmelserna träder i kraft, liksom de överklaganden enligt den gamla ordningen som

⁶ Se exempelvis Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1991:2) om giltigheten av föreskrifter och allmänna råd beslutade av statens jordbruksnämnd, lantbruksstyrelsen eller föregångare till denna, statens utsädeskontroll och centrala försöksdjursnämnden.

kan komma in sedan den nya ordningen trätt i kraft, är två handläggningsordningar möjliga.

Enligt den ena kan ärendena avgöras enligt den äldre ordningen, dvs. av Polismyndigheten, eftersom denna myndighet trätt i stället för Rikspolisstyrelsen. Det andra alternativet innebär att ärendena ska lämnas över till den nya överklagandemyndigheten, Brottsoffermyndigheten, för avgörande. Det kan antas att antalet ej avgjorda överklaganden kommer att vara få, om ens några. Kommittén ser inga formella hinder mot att ärendena avgörs enligt den gamla ordningen, dvs. av Polismyndigheten. Med hänsyn till att den myndighet, en polismyndighet, som fattat beslutet är en del av den myndighet som prövar överklagandet, Polismyndigheten, förutsätter denna ordning att bestämmelserna om tvåinstansjäv i 11 § första stycket 3 förvaltningslagen (1986:223) beaktas. Följaktligen bör en övergångsbestämmelse införas av innebörd att äldre bestämmelser om överklagande fortfarande ska gälla för överklagande av beslut som fattats före ikraftträdandet. Att vad som då sägs om Rikspolisstyrelsen i stället ska gälla Polismyndigheten följer av övergångslagen.

Enligt förslaget till ändring i *förordningen (1998:1379) om ersättning för sakskada till polismän och anställda inom kriminalvården m.fl.* ska Polismyndighetens beslut i ersättningsfrågor överklagas till allmän förvaltningsdomstol. En förutsättning för att kunna överklaga är dock att Polismyndigheten respektive Säkerhetspolisen först, på begäran av den som beslutet angår, omprövat beslutet. I dag gäller att en polismyndighets beslut överklagas till Rikspolisstyrelsen och att styrelsens beslut kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Något krav på omprövning finns inte. Antalet ärenden som överklagas enligt förordningen är få. Även här bedömer kommittén att äldre bestämmelser kan tillämpas beträffande överklagande av beslut som fattats före ikraftträdandet. En övergångsbestämmelse motsvarande den i 1988 års förordning bör därför införas. Av övergångslagen följer, även i detta fall, att vad som sägs om Rikspolisstyrelsen i de äldre bestämmelserna i stället ska gälla Polismyndigheten.

Enligt förslaget till ändring i de i huvudsak likalydande bestämmelserna i 3 § *lagen (2004:487) om sjöfartsskydd*, 9 § *lagen (2004:1100) om luftfartsskydd och 2 kap. 2 § lagen (2006:1209) om hamnskydd* får Polismyndigheten meddela vissa beslut om fara är i dröjsmål. Ett sådant beslut ska dock omprövas av myndigheten sedan vissa andra myndigheter hörts. I dag gäller att även polis-

myndighet får fatta ett sådant beslut då fara är i dröjsmål och beslutet avser det egna polisdistriktet. Ett sådant beslut ska genast underställas Rikspolisstyrelsen. Styrelsen ska, efter att ha hört vissa andra myndigheter, utan dröjsmål pröva om beslutet ska bestå. Med hänsyn till det skyndsamhetskrav som gäller för polismyndighets beslut förefaller det osannolikt att det vid lagens ikraftträdande finns beslut som ännu inte är underställda Rikspolisstyrelsen. Beträffande underställda beslut som vid lagens ikraftträdande ännu inte är omprövade av Rikspolisstyrelsen, följer även av den nya lydelsen att ett sådant beslut ska omprövas av Polismyndigheten sedan vissa andra myndigheter hörts. Mot denna bakgrund finns det inte behov av några särskilda övergångsbestämmelser i dessa tre författningar.

Enligt förslaget till ändring i 8 § *lagen (1974:1066) om förfarande med förverkad egendom och hittegods m.m.* ska den nya Polismyndigheten⁷ besluta om såväl försäljning som ersättning enligt lagen. I dag gäller att Rikspolisstyrelsen ska pröva fråga om ersättning till enskild i vissa fall då en polismyndighet sålt egendom som varit föremål för bl.a. beslag. Denna särlösning för polisen avskaffas i och med att Rikspolisstyrelsen upphör. I dessa fall följer redan av införandelagen att en begäran om ersättning som kommit in till polismyndighet eller Rikspolisstyrelsen före ikraftträdandet, ska anses ha kommit in till den nya Polismyndigheten vid samma tidpunkt. Utan någon särskild övergångsbestämmelse torde därför gälla att en begäran om ersättning, oavsett om den kommit in till polismyndighet, Rikspolisstyrelsen eller Polismyndigheten, ska handläggas av Polismyndigheten.

I kapitel 3 har de ändringar redovisats som behöver göras i OSL till följd av den nya myndighetsorganisationen inom polisen. De handlingar som kommit in till en myndighet inom polisen, men som inte arkiverats före ikraftträdandet av de nya bestämmelserna den 1 januari 2015, kommer att lämnas över till respektive ny myndighet med tillämpning av den övergångslag som nyss föreslagits. Handlingarna kommer därmed att ingå i de nya myndigheternas verksamhet och omfattas av de bestämmelser i OSL som gäller för respektive myndighet. Handlingar som arkiverats före ikraftträdandet kommer däremot inte att ingå i de nya myndigheternas verksamhet. För att sekretessen för uppgifter i dessa handlingar ska

---

⁷ Detsamma kommer att gälla för Säkerhetspolisen när denna myndighet leder polisverksamhet där denna bestämmelse aktualiseras; se kommitténs förslag till 7 § andra stycket polislagen (1984:387).

bestå behövs det en övergångsbestämmelse av innebörd att äldre bestämmelser om sekretess fortfarande ska gälla för uppgifter i sådana handlingar som arkiverats före ikraftträdandet. En sådan bestämmelse bör därför införas i OSL.

Särskilda övergångsbestämmelser till följd av de förslag som kommittén redovisar i kapitel 4 aktualiseras beträffande en författning. Enligt *punkt 3 övergångsbestämmelserna till lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor* har bl.a. Rikspolisstyrelsen och polismyndighet rätt att övergångsvis till och med den 31 december 2021 hantera vissa ämnen trots att ämnena inte uppfyller vissa krav enligt lagen. Övergångsbestämmelsen bör ändras så att den avser Polismyndigheten. Säkerhetspolisen är i dag en organisatorisk del av Rikspolisstyrelsen och omfattas därmed av undantaget. För att Säkerhetspolisen även fortsättningsvis ska vara undantagen behöver också Säkerhetspolisen uttryckligen anges här.

6 Konsekvensbeskrivning

Det uppdrag som kommittén redovisar i detta betänkande avser de följdändringar som krävs i författningar med anledning av förslagen om en ny organisation för polisen som kommittén lämnat i betänkandena SOU 2012:13 och 2012:77. Förslagen till författningsändringar i detta betänkande är således i sig en konsekvens av organisationsförslagen. För en utförlig kostnads- och konsekvensanalys hänvisas därför till de två övriga betänkandena.¹

När det gäller de verksamhetsmässiga och ekonomiska konsekvenserna av författningsförslagen kan därutöver följande redovisas. Kommittén har gjort en omfattande översyn av samtliga de författningar som styr polisen. Kommitténs förslag syftar till att renodla den polisiära begreppsapparaten, inte minst myndighetsbenämningarna, i författningstext. Vissa ålderdomliga författningar föreslås upphäva och andra har moderniserats språkligt. De polisiära grundförfattningarna har setts över och bestämmelserna har samlats i färre författningar. Författningarnas tillämpning hos Säkerhetspolisen har tydliggjorts. De författningar som innehåller handlingsregler för den enskilde medborgaren har så långt det varit möjligt fått en enhetlig utformning.

Det är kommitténs bedömning att förslagen, sett såväl från ett medborgar- som ett verksamhetsperspektiv, kommer att medföra förenklingar och en ökad tydlighet. Detta mervärde är dock inte möjligt att uppskatta i ekonomiska termer.

---

¹ Se SOU 2012:13 s. 337 ff. och SOU 2012:77 s. 153 ff.

7 Författningskommentar

Inledning

I detta avsnitt kommenteras de lagförslag som kommittén redovisar. Ändringar av följande slag kommenteras dock inte.

- Ändringar som enbart är en direkt konsekvens av de ändringar av polisens organisation som kommittén föreslår. Dessa ändringar består huvudsakligen i att ordet "polismyndighet" i olika böjningsformer byts ut mot ordet "Polismyndigheten" och att ordet "Rikspolisstyrelsen" byts ut mot ordet "Polismyndigheten". En sammanställning av de aktuella bestämmelserna finns bl.a. i avsnitt 4.2.4 och 4.3.3.
- Ändringar som innebär att det preciserade polismyndighetsbegreppet i bestämmelser, som inte avser handlingsregler för enskilda, byts ut mot ordet "Polismyndigheten". De överväganden som ligger till grund för dessa ändringar, liksom en sammanställning av de aktuella bestämmelserna, redovisas i avsnitt 4.2.3.
- Ändringar som innebär att ordet "polisstyrelsen" byts ut mot ordet "Polismyndigheten". De överväganden som ligger till grund för ändringarna, liksom en redovisning av de aktuella bestämmelserna, redovisas i avsnitt 4.4.
- Ändringar som innebär att orden "polisen" och "polis" byts ut mot orden "polisman" eller "polismyndighet". De överväganden som ligger till grund för dessa ändringar, liksom en sammanställning över de aktuella bestämmelserna, redovisas i avsnitten 4.7.1 och 4.7.3.
- Ändringar som innebär att termerna "polishandräckning", "handräckning av polis" och "handräckning av polisen" byts ut mot orden "handräckning av Polismyndigheten" i de författ-

ningar där begreppen förekommer. De överväganden som ligger till grund för dessa ändringar, liksom en sammanställning över de aktuella bestämmelserna, redovisas i avsnitt 2.3.1.

- Ändringar som innebär att ordet ”Rikspolisstyrelsen” byts ut mot enbart ordet ”Säkerhetspolisen”. De överväganden som ligger till grund för dessa ändringar, liksom en sammanställning över de aktuella bestämmelserna, redovisas i avsnitt 4.10.

I samband med ordbytena är det i vissa fall nödvändigt att göra språkliga ändringar som inte påverkar det materiella innehållet. Vidare har flera författningsbestämmelser moderniserats språkligt. Inte heller dessa ändringar kommenteras särskilt.

Utöver lagförslagen kommenteras även förslaget till ny polisförordning. Förordningen har en sådan viktig roll i polisverksamheten att det finns skäl att i en kommentar närmare utveckla kommitténs syn på denna.

7.1 Förslaget till lag (201x:00) med anledning av ny myndighetsorganisation inom polisen

1 §

I denna lag finns bestämmelser med anledning av inrättandet av Polismyndigheten och Säkerhetspolisen samt utvecklingen av Rikspolisstyrelsen, polismyndigheterna och Statens kriminaltekniska laboratorium.

Paragrafen anger den nya lagens innehåll. Syftet med lagen är att skapa en heltäckande reglering inför övergången till en ny sammanhållen polisverksamhet och bildandet av en självständig myndighet som övertar Säkerhetspolisens nuvarande uppgifter.

Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

Rikspolisstyrelsen

2 §

Det som är föreskrivet i eller annars följer av en lag eller annan författning beträffande Rikspolisstyrelsen ska efter utgången av år 2014 i stället tillämpas på

- 1. Säkerhetspolisen, om det gäller en arbetsuppgift som Säkerhetspolisen ska handlägga enligt 1–3 §§ förordningen (201x:xx) med instruktion för Säkerhetspolisen eller någon annan bestämmelse, och*
- 2. Polismyndigheten i övriga fall.*

Rikspolisstyrelsen upphör som myndighet när den nya polisorganisationen bildas. Paragrafen reglerar vad som ska gälla om begreppet Rikspolisstyrelsen skulle återfinnas i en författning när den nya organisationen trätt i kraft. Den uppgift som ankommit på Rikspolisstyrelsen ska då fullgöras av någon av de två nya myndigheterna, Säkerhetspolisen eller Polismyndigheten. Vilken myndighet som är behörig beror på uppgifternas art. Flertalet uppgifter övertas av Polismyndigheten, men är det fråga om en uppgift som enligt Säkerhetspolisens instruktion eller annan författning ankommer på den myndigheten ska uppgiften fullgöras av Säkerhetspolisen. Föreligger det tvekan om vilken myndighet som är behörig förutsätts de samråda med varandra.

Med ”någon annan bestämmelse” i punkt 1 avses särskilt 7 § första stycket andra meningen i kommitténs förslag i SOU 2012:13 till ändring i polislagen (1984:387). Enligt den föreslagna bestämmelsen får regeringen uppdra åt Säkerhetspolisen att i särskilda hänseenden ansvara också för annan polisverksamhet än den som syftar till att förebygga och avslöja brott rikets säkerhet.

Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

3 §

Ärende som enligt lag eller annan författning eller enligt beslut av regeringen handläggs av Rikspolisstyrelsen ska fr.o.m. den 1 januari 2015 handläggas av

1. *Säkerhetspolisen, om det gäller en arbetsuppgift som Säkerhetspolisen ska handlägga enligt 1–3 §§ förordningen med instruktion för Säkerhetspolisen eller någon annan bestämmelse, och*
2. *Polismyndigheten i övriga fall.*

Paragrafen reglerar, tillsammans med 4 §, vad som ska gälla för handläggningen av oavslutade ärenden som före omorganisationen av polisen handlagts av Rikspolisstyrelsen. Dessa ärenden ska överlämnas till någon av de nybildade myndigheterna, Säkerhetspolisen eller Polismyndigheten, som övertar handläggningen. Vilken myndighet som är behörig beror på uppgiftens art. Flertalet uppgifter övertas av Polismyndigheten, men är det fråga om en uppgift som enligt Säkerhetspolisens instruktion eller annan författning ankommer på den myndigheten ska uppgiften fullgöras av Säkerhetspolisen. Det kan naturligtvis finnas frågor som bör handläggas vid båda myndigheterna, liksom frågor där det inte är uppenbart vilken av myndigheterna som ska ansvara. Det är därför angeläget att de båda nya myndigheterna samråder med varandra i tveksamma fall.

Med ärenden avses inte bara sådana som rör den operativa polisverksamheten, utan även exempelvis förvaltningsärenden och administrativa ärenden rörande arbetsmiljö eller annat.

Med ”någon annan bestämmelse” i punkt 1 avses särskilt 7 § första stycket andra meningen i kommitténs förslag i SOU 2012:13 till ändring i polislagen (1984:387). Enligt den föreslagna bestämmelsen får regeringen uppdra åt Säkerhetspolisen att i särskilda hänseenden ansvara också för annan polisverksamhet än den som syftar till att förebygga och avslöja brott rikets säkerhet.

Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

4 §

En ansökan, anmälan eller annan handling eller uppgift som har lämnats till Rikspolisstyrelsen, ska anses ha kommit in till

1. *Säkerhetspolisen den dag som den kom in till Rikspolisstyrelsen, om det gäller en arbetsuppgift som Säkerhetspolisen ska handlägga enligt 1–3 §§ förordningen med instruktion för Säkerhetspolisen, och*
2. *Polismyndigheten den dag som den kom in till Rikspolisstyrelsen i övriga fall.*

Paragrafen reglerar, tillsammans med 3 §, vad som ska gälla för handläggningen av oavslutade ärenden när Rikspolisstyrelsen upphör till följd av polisens omorganisation.

Ansökningar, handlingar och andra uppgifter i sådana ärenden ska anses ha kommit in till den myndighet som övertar handläggningen vid samma tidpunkt som dessa inkom till Rikspolisstyrelsen. Det innebär att de bestämmelser om ansökningstider, frister m.m. som finns i lagstiftningen ska tillämpas som om ingen organisationsförändring genomförts. Det kan naturligtvis finnas frågor som bör handläggas vid båda myndigheterna, liksom frågor där det inte är uppenbart vilken av myndigheterna som ska ansvara. Det är därför angeläget att de båda nya myndigheterna även i dessa frågor samråder med varandra i tveksamma fall.

Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

5 §

Beslut som fattats av Rikspolisstyrelsen före utgången av år 2014 gäller till den tidpunkt som anges i beslutet eller till dess Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen med stöd av lag eller annan författning beslutar annat.

Paragrafen reglerar i vilken utsträckning beslut som har fattats av Rikspolisstyrelsen fortsätter att gälla sedan myndigheten upphört. Genom bestämmelsen klargörs att exempelvis förordnanden av ordningsvakter och vägtransportledare som meddelats av Rikspolisstyrelsen gäller trots att den beslutande myndigheten upphört. Detsamma gäller medgivanden om att använda fingerade personuppgifter som Rikspolisstyrelsen beslutat med stöd av lagen (1991:483) om fingerade personuppgifter.

Med beslut avses även s.k. normbeslut. Det innebär bl.a. att även föreskrifter som Rikspolisstyrelsen meddelat i sin författningssamling omfattas av paragrafen.

Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

Polismyndigheterna och Statens kriminaltekniska laboratorium

6 §

Det som är föreskrivet i eller annars följer av en lag eller annan författning beträffande polismyndigheter eller en viss polismyndighet ska efter utgången av år 2014 i stället tillämpas på Polismyndigheten.

Polismyndigheterna upphör när den nya polisorganisationen bildas. Paragrafen reglerar vad som ska gälla om begreppet polismyndighet skulle återfinnas i en författning när den nya organisationen trätt i kraft. Uppgifter som ankommit på polismyndigheterna ska då fullgöras av den nybildade Polismyndigheten.

Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

7 §

Ärende som enligt lag eller annan författning eller enligt beslut av regeringen handläggs av en polismyndighet eller Statens kriminaltekniska laboratorium ska fr.o.m. den 1 januari 2015 handläggas av Polismyndigheten.

Paragrafen reglerar, tillsammans med 8 §, vad som ska gälla för handläggningen av oavslutade ärenden som före omorganisationen av polisen handlagts av en polismyndighet eller Statens kriminaltekniska laboratorium. Dessa ärenden ska överlämnas till Polismyndigheten, som övertar handläggningen.

Med ärenden avses inte bara sådana som rör den operativa polisverksamheten, utan även exempelvis förvaltningsärenden och administrativa ärenden rörande arbetsmiljö eller annat.

Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

8 §

En ansökan, anmälan eller annan handling eller uppgift som har lämnats till en polismyndighet eller Statens kriminaltekniska laboratorium ska anses ha kommit in till Polismyndigheten den dag som den kom in till polismyndigheten eller Statens kriminaltekniska laboratorium.

Paragrafen reglerar, tillsammans med 7 §, vad som ska gälla för handläggningen av oavslutade ärenden när polismyndigheterna och Statens kriminaltekniska laboratorium upphör till följd av polisens omorganisation.

Ansökningar, handlingar och andra uppgifter i sådana ärenden ska anses ha kommit in till Polismyndigheten vid samma tidpunkt som dessa inkom till polismyndigheterna eller Statens kriminaltekniska laboratorium. Det innebär att de bestämmelser om ansökningstider, frister m.m. som finns i lagstiftningen ska tillämpas som om ingen organisationsförändring genomförts.

Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

9 §

Förvaltningsbeslut som fattats av en polismyndighet eller Statens kriminaltekniska laboratorium före utgången av år 2014 gäller till den tidpunkt som anges i beslutet eller till dess Polismyndigheten med stöd av lag eller annan författning beslutar annat.

Paragrafen reglerar i vilken utsträckning beslut som har fattats av en polismyndighet eller Statens kriminaltekniska laboratorium fortsätter att gälla sedan myndigheten upphört. Till de beslut av polismyndighet som till följd av bestämmelsen fortsätter att gälla hör de stora ärendegrupperna pass och andra tillståndsärenden.

Med beslut avses här, till skillnad mot i 5 §, endast förvaltningsbeslut.

Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

Tjänstekort

10 §

Under tiden den 1 januari 2015 till och med den 31 december 2016 ska föreskriften i 6 § förordningen (1958:272) om tjänstekort inte tillämpas beträffande tjänstekort som utfärdats av Rikspolisstyrelsen, en polismyndighet eller Statens kriminaltekniska laboratorium om den ändrade uppgiften endast beror på att den utfärdande myndigheten har upphört.

Bestämmelsen möjliggör att tjänstekort kan brukas under en övergångstid trots att uppgift om utfärdande myndighet ändrats till följd av den nya organisationen. Om en uppgift i ett tjänstekort ändras av en annan anledning än att myndigheten upphör, exempelvis därför att tjänstemannen byter namn, gäller naturligtvis regeln i 6 § förordningen (1958:272) om tjänstekort.

Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

7.2 Förslaget till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen

10 kap.

7 §

I paragrafen anges vilken myndighet som ska verkställa beslag. Ändringen innebär att ordet "polismyndighet" bytts ut mot ordet "Polismyndigheten". Med hänsyn till att även Säkerhetspolisen verkställer beslag i ärenden som handläggs av dem, anges nu, utöver Polismyndigheten, även Säkerhetspolisen här. Paragrafen har även moderniserats språkligt. Övervägandena finns i avsnitt 4.11.5.

7.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1918:163) med vissa bestämmelser om sjöfynd

2 §

Paragrafen reglerar en befälhavares skyldighet då ett fartyg har bärgat sjöfynd. Ändringen i *första stycket*, som är en konsekvens av att polismyndigheterna upphör, innebär att befälhavaren ska fullgöra

sina skyldigheter hos Polismyndigheten och detta i det län dit fartyget först anländer. I övrigt har bestämmelsen moderniserats språkligt.

Det *andra stycket* har endast moderniserats språkligt.

Övervägandena finns i avsnitt 2.3.2.

7.4 Förslaget till lag om ändring i växellagen (1932:130)

12 kap.

89 §

Paragrafen reglerar förfarandet vid växelprotest. Ändringen i *första stycket* innebär att förrättningsmannen kan vända sig till Polismyndigheten på valfri ort. Ändringen är en konsekvens av att polismyndigheterna upphör. I övrigt har bestämmelsen moderniserats språkligt.

Det *andra stycket* har endast moderniserats språkligt.

Övervägandena finns i avsnitt 2.3.2.

7.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (1933:269) om ägofred

5 kap.

57 §

Paragrafen reglerar var anmälan om ett intaget hemdjur ska göras. Ändringen i *första stycket* innebär att anmälan ska göras hos Polismyndigheten och att en sådan anmälan ska göras i det län där hemdjuret tagits om hand. Ändringen är en konsekvens av att polismyndigheterna upphör. I övrigt har bestämmelsen moderniserats språkligt.

Det *andra och tredje stycket* har endast moderniserats språkligt.

Övervägandena finns i avsnitt 2.3.2.

7.6 Förslaget till lag om ändring i rättegångsbalken

25 kap.

1 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om anmälningsskyldighet i brottmål. Redan i dag anges i ett beslut om anmälningsskyldighet var skyldigheten ska fullgöras, för att beslutet ska vara verkställbart. Denna ordning lagfästs nu. Ändringen i *första stycket* innebär att anmälningsskyldigheten ska fullgöras hos Polismyndigheten och att anmälan ska göras på den ort som anges i beslutet. Ändringen är inte avsedd att innebära någon saklig förändring. Stycket har också moderniserats språkligt.

Det *andra stycket* har endast moderniserats språkligt.

Tredje stycket är oförändrat.

Övervägandena finns i avsnitt 2.3.2.

48 kap.

14 §

Paragrafen innehåller regler om för vilka brott ordningsbot får meddelas och om ordningsbotens storlek.

Första stycket är oförändrat.

Ändringen i *andra stycket*, som är en konsekvens av den nya polisorganisationen, innebär att Riksåklagaren i samråd med Polismyndigheten väljer ut de brott för vilka ordningsbot ska bestämmas.

Ändringen i *tredje stycket* innebär att riksåklagaren, om det finns särskilda skäl, får uppdra åt överåklagare inom åklagarväsendet att i fråga om vissa brott bestämma ordningsbotens belopp. Det tidigare villkoret att överåklagaren ska vara myndighetschef har utmönstrats.

Övervägandena finns i avsnitt 4.11.5.

7.7 Förslaget till lag om ändring i lagen (1957:668) om utlämning för brott

26 a §

Paragrafen innehåller regler om återförande av den som utlämnats till Sverige för rättegång här. Ändringen i *första stycket* innebär att det är Polismyndigheten som ska återföra den som utlämnats. Den tidigare formuleringen om viss ansvarig polismyndighet har utgått till följd av organisationen med den nya Polismyndigheten. Polismyndigheten kan i interna föreskrifter reglera vilken enhet som ska hantera dessa ärenden.

Det *andra stycket*, som anger vilken myndighet som beslutar om förvar av den som ska återföras, har ändrats så att det anges att Polismyndigheten får meddela sådana beslut.

Övervägandena finns i avsnitt 2.3.1.

7.8 Förslaget till lag om ändring i lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m.

8 §

Paragrafen innehåller regler om verkställighet i annat nordiskt land av en i Sverige meddelad dom som avser fängelse.

Bestämmelsen i det *första stycket* har moderniserats språkligt.

Ändringen i *andra stycket* innebär att det är Polismyndigheten som ska biträda Kriminalvården vid verkställighet av dom. Den tidigare formuleringen om viss ansvarig polismyndighet har utgått till följd av organisationen med den nya Polismyndigheten. Polismyndigheten kan i interna föreskrifter reglera vilken enhet som ska hantera dessa ärenden.

I bestämmelsen i *tredje stycket*, som innehåller regler om förfarandet då den dömda påträffas i Sverige före frigivningen, har endast ordet "polismyndighet" bytts ut mot "Polismyndigheten".

I *fjärde stycket* har endast en språklig justering gjorts.

Övervägandena finns i avsnitt 2.3.1.

7.9 Förslaget till lag om ändring i lagen (1966:742) om hotell- och pensionatrörelse

2 §

Paragrafen innehåller regler om tillstånd för hotell- och pensionatrörelse.

Ändringen i *första stycket* innebär att en sådan rörelse kräver tillstånd av Polismyndigheten och att ansökan om tillstånd ska göras i det län där verksamheten ska bedrivas. Övervägandena finns i avsnitt 2.3.2.

Det *andra stycket* har moderniserats språkligt.

7.10 Förslaget till lag om ändring i lagen (1970:375) om utlämning till Danmark, Finland, Island eller Norge för verkställighet av beslut om vård eller behandling

4 §

Paragrafen reglerar hos vilken myndighet en ansökan om utlämning ska göras. Ändringen innebär att framställningen ska göras hos Polismyndigheten. Den tidigare formuleringen om viss ansvarig polismyndighet har utgått till följd av organisationen med den nya Polismyndigheten. Myndigheten kan i interna föreskrifter reglera vilken enhet som ska hantera dessa ärenden.

Övervägandena finns i avsnitt 4.11.5.

9 §

Paragrafen innehåller regler om vissa tvångsmedel i samband med utlämning. Ändringen i *första stycket* innebär att det är Polismyndigheten som ska besluta om dessa. Den tidigare formuleringen om viss ansvarig polismyndighet har utgått till följd av organisationen med den nya Polismyndigheten. Polismyndigheten kan i interna föreskrifter reglera vilken enhet som ska hantera dessa ärenden.

Andra stycket har endast moderniserats språkligt.

Övervägandena finns i avsnitt 4.11.5.

11 §

Paragrafen innehåller regler om överklagande. I *första stycket* har terminologin anpassats till vad som numera gäller för utformning av överklagandebestämmelser. Vidare har språket moderniserats. Någon saklig ändring är inte avsedd.

Motsvarande ändringar har gjorts i det *andra stycket*.

Övervägandena finns i avsnitt 4.11.5.

7.11 Förslaget till lag om ändring i lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m.

10 §

I 10 § finns bestämmelser om verkställighet av fängelsestraff.

Första stycket har endast moderniserats språkligt.

Bestämmelsen i det *andra stycket*, som avser förpassning, har ändrats så att det är Polismyndigheten som ska verkställa förpassningen. Den tidigare formuleringen om viss ansvarig polismyndighet har utgått till följd av organisationen med den nya Polismyndigheten. Myndigheten kan i interna föreskrifter reglera vilken enhet som ska hantera dessa ärenden. Kriminalvårdens begäran om förpassning ska, för att underlätta verkställigheten, innehålla uppgift om i vilken ort den ska förpassas vistas. Stycket har också moderniserats språkligt.

I *tredje-femte styckena*, som reglerar nöjdförklaring, återförande och föreläggande, har ordet "polismyndighet" i olika böjningsformer bytts ut mot ordet "Polismyndigheten". Vidare har vissa redaktionella ändringar gjorts.

Övervägandena finns i avsnitt 2.3.1.

7.12 Förslaget till lag om ändring i lagen (1974:1065) om visst stöldgods m.m.

3 §

Paragrafen innehåller regler om missnöjesanmälan och om särskild talan om att egendom ska tas i förvar enligt lagen.

Första och andra stycket har endast moderniserats språkligt.

Enligt ändringen i *tredje stycket*, som är en konsekvens av omorganisationen av polisen, ska åklagaren underrätta Polismyndigheten om att missnöjesanmälan gjorts. Känner åklagaren till att egendomen förvaras av en viss polisenhet kan anmälan lämpligen göras dit, men annars kan anmälan ställas till Polismyndigheten. Polismyndigheten kan i interna föreskrifter reglera vilken enhet inom myndigheten som ska hantera de anmälningar som görs.

När Säkerhetspolisen leder den polisverksamhet i vilken bestämmelsen aktualiseras ska vad som sägs om Polismyndigheten i stället tillämpas på Säkerhetspolisen. Detta följer av kommitténs förslag till ändring i 7 § andra stycket polislagen (1984:387).

Övervägandena finns i avsnitt 4.4.

7.13 Förslaget till lag om ändring i lagen (1974:1066) om förfarande med förverkad egendom och hittegods m.m.

8 §

Paragrafen innehåller regler om försäljning av egendom och om ägarens rätt till ersättning då egendom sålts.

Första och andra stycket är oförändrade.

Ändringen i *tredje stycket* innebär att särregleringen för polismyndigheterna upphör. Fortsättningsvis prövar Polismyndigheten själv frågan om ersättning i de fall myndigheten också beslutat om försäljningen. Det sagda gäller enligt 7 § andra stycket kommitténs förslag till ändring i polislagen (1984:387) även för Säkerhetspolisen när den leder den polisverksamhet i vilken bestämmelsen aktualiseras.

Övervägandena finns i avsnitt 2.3.5.

7.14 Förslaget till lag om ändring i lagen (1976:206) om felparkeringsavgift

8 §

Paragrafen reglerar rättelse i ärenden om felparkeringsavgift.

Av ändringen i *första stycket* framgår att ansökan om rättelse ska göras hos Polismyndigheten. Var en sådan ansökan ska göras regleras i fortsättningen av 4 § förordningen (1976:1128) om felparkeringsavgift.

I *andra och tredje stycket* har endast några språkliga justeringar gjorts.

Övervägandena finns i avsnitt 2.3.2.

9 §

Paragrafen reglerar förfarandet när en parkeringsanmärkning bestrids.

Av ändringen i *första stycket* framgår att anmälan om detta ska göras hos Polismyndigheten. Var en sådan anmälan ska göras regleras fortsättningsvis i 4 § förordningen (1976:1128) om felparkeringsavgift.

I *andra stycket* har ordet "polismyndigheten" ersatts med "Polismyndigheten". Dessutom har, liksom i *tredje stycket*, några språkliga justeringar gjorts.

Övervägandena finns i avsnitt 2.3.2.

7.15 Förslaget till lag om ändring i lagen (1979:357) om yrkesmässig försäljning av dyrkverktyg

3 §

Paragrafen reglerar vem som ger tillstånd till yrkesmässig försäljning av dyrkverktyg.

Av ändringen i 3 § framgår att fråga om tillstånd prövas av Polismyndigheten. Var en ansökan om tillstånd ska göras regleras fortsättningsvis i 1 § förordningen (1979:358) om yrkesmässig försäljning av dyrkverktyg.

Övervägandena finns i avsnitt 2.3.2.

7.16 Förslaget till lag om ändring i lagen (1980:578) om ordningsvakter

5 §

Paragrafen innehåller regler om förordnande av ordningsvakt.

Ändringen i *första stycket* innebär att förordnanden av ordningsvakter i samtliga fall meddelas av Polismyndigheten. I ett förordnande ska, precis som tidigare, anges bl.a. inom vilket område det gäller. Av 1 § ordningsvaktsförordningen (1980:589) framgår att en ansökan ska ges in i det län där tjänstgöringsområdet är beläget. Omfattar tjänstgöringsområdet flera län ska ansökan ges in i något av dessa län.

Andra stycket har endast justerats språkligt.

Övervägandena finns i avsnitt 2.3.2.

6 §

I paragrafen regleras lydnadsförhållandena för en ordningsvakt. Ändringen, som är en följd av den nya polisorganisationen, innebär att ordningsvakten lyder under Polismyndigheten. Med stöd av 10 § ordningsvaktsförordningen (1980:589) får Polismyndigheten meddela föreskrifter om ordningsvaktens lydnadsplikt i förhållande till lokala polisenheter.

Övervägandena finns i avsnitt 4.2.3.

7.17 Förslaget till lag om ändring i lagen (1981:324) om medborgarvittnen

1 §

Paragrafen anger bl.a. det geografiska verksamhetsområdet för medborgarvittnen. Ändringen innebär att medborgarvittnen nu får följa polisverksamheten i det län till vilket kommunen hör. Eftersom indelningen i polisdistrikt har överensstämmt med indelningen i län innebär den nya lydelsen ingen ändring i sak sett från kommunernas sida. Övervägandena finns i avsnitt 4.6.

4 §

I paragrafen regleras vem som meddelar bestämmelser om medborgarvittnens tjänstgöring. Ändringen innebär att ordet "polisstyrelsen" ersätts med "Polismyndigheten" och att ordet "polisdistriktet" ersätts med "länet". Eftersom indelningen i polisdistrikt har överensstämt med indelningen i län innebär den nya lydelsen ingen ändring i sak sett från kommunernas sida. Övervägandena finns i avsnitt 4.4 och 4.6.

7.18 Förslaget till lag om ändring i lagen (1983:1097) med vissa bestämmelser om larmanläggningar m.m.

3 §

Paragrafen anger vem som prövar frågor om tillstånd.

Ändringen innebär att fråga om tillstånd prövas av Polismyndigheten och att ansökan om tillstånd ska ges in i det län där verksamhetens ledning utövas. Övervägandena finns i avsnitt 2.3.2.

7.19 Förslaget till lag om ändring i polislagen (1984:387)

20 §

Paragrafen innehåller regler om husrannsakan i annan polisverksamhet än den brottsbekämpande.

I första och tredje stycket har endast språkliga justeringar gjorts.

Andra stycket är oförändrat.

I fjärde stycket har ordet "förvar" lagts till. Det innebär att hänvisningen till reglerna i rättegångsbalken nu avser även reglerna om förvar. Övervägandena finns i avsnitt 4.11.5.

7.20 Förslaget till lag om ändring i förvaltningslagen (1986:223)

32 §

I paragrafen regleras undantag från tillämpningen av förvaltningslagen. De myndigheter i vars brottsbekämpande verksamhet vissa bestämmelser i förvaltningslagen inte ska tillämpas anges genom en uppräkningslista. Ändringen innebär att bestämmelsen uttryckligen görs tillämplig även på Säkerhetspolisens brottsbekämpande verksamhet.

Övervägandena finns i avsnitt 4.11.5.

7.21 Förslaget till lag om ändring i jaktlagen (1987:259)

28 §

I paragrafen finns regler om de åtgärder en jägare ska vidta då vilt skadats vid jakt.

I första och andra stycket har endast språkliga justeringar gjorts.

Ändringen i *tredje stycket* innebär att Polismyndigheten ska underrättas i de fall då vilt har skadats vid jakt och att en sådan anmälan ska göras i det län där jaktområdet är beläget.

Övervägandena finns i avsnitt 2.3.2.

7.22 Förslaget till lag om ändring i lagen (1988:688) om kontaktförbud

12 a §

I paragrafen anges vilka uppgifter ett beslut om särskilt utvidgat kontaktförbud med villkor om elektronisk övervakning ska innehålla. I den nya polisorganisationen finns det inte behov av att ange ansvarig polisenhet. Kravet på att en sådan ska anges har därför utmönstrats och punkterna numrerats om. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.3.

13 a §

Paragrafen innehåller regler om verkställighet av beslut om särskilt utvidgat kontaktförbud med villkor om elektronisk övervakning.

I *första stycket* har inga ändringar gjorts.

Enligt *andra stycket* är Polismyndigheten ansvarig för verkställigheten av den elektroniska övervakningen. I den nya polisorganisationen finns det inte behov av att ange ansvarig polisenhet. Den tidigare knytningen till en viss polismyndighet har därför utmönstrats. Polismyndigheten kan i interna föreskrifter reglera vilken enhet som ska hantera dessa ärenden.

Tredje stycket, som innehöll regler om överlämnande av ärenden mellan polismyndigheter för verkställighet, har upphävts.

Övervägandena finns i avsnitt 4.2.3.

7.23 Förslaget till lag om ändring i begravningslagen (1990:1144)

4 kap.

4 §

Paragrafen innehåller regler om förfarandet då förhållandena vid ett dödsfall är sådana att det kan finnas skäl att göra en rättsmedicinsk undersökning.

Enligt ändringen i *första stycket* ska en läkare i ett sådant fall anmäla dödsfallet till Polismyndigheten. Anmälan ska som huvudregel göras i det län där dödsfallet inträffat eller, om detta inte är känt, det län där den döda kroppen anträffades. Polismyndigheten kan i interna föreskrifter reglera vilken enhet som ska hantera dessa ärenden.

I *andra och tredje stycket* har ordet ”polismyndigheten” ersatts med ”Polismyndigheten”.

Övervägandena finns i avsnitt 2.3.2.

6 §

I paragrafen finns regler om gravsättning och kremering av den som avlidit utomlands.

I *första stycket* har endast en mindre språklig justering gjorts.

Ändringen i *andra stycket* innebär att frågor om tillstånd till gravsättning och kremering ska prövas av Polismyndigheten. Ansökan ska göras i det län där stoftet ska gravsättas eller kremaras. Polismyndigheten kan i interna föreskrifter reglera vilken enhet som ska hantera dessa ärenden. Övervägandena finns i avsnitt 2.3.2.

7.24 Förslaget till lag om ändring i lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll

11 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om anmälningsplikt. Ändringen innebär att anmälningsplikten ska fullgöras hos Polismyndigheten och att anmälan ska göras på den ort som anges i beslutet. Bestämmelsen har utformats efter mönster av 25 kap. 1 § rättegångsbalken och 10 kap. 8 § utlänningslagen (2005:716). Ändringen är inte avsedd att innebära någon saklig förändring av anmälningspliktens innehåll, eftersom bestämmelsen tidigare tillämpats så att viss ort där polis är stationerad anges i beslutet.

Övervägandena finns i avsnitt 4.11.5.

7.25 Förslaget till lag om ändring i ordningslagen (1993:1617)

2 kap.

6 §

Paragrafen innehåller regler om ansökan om tillstånd att anordna och anmälan om en allmän sammankomst eller offentlig tillställning.

Ändringen i *första stycket* innebär att ansökan och anmälan ska göras hos Polismyndigheten. Ansökan respektive anmälan ska göras i det län där sammankomsten eller tillställningen ska anordnas. Någon ändring i sak är inte avsedd, eftersom bestämmelsen kodifierar den praxis som redan tillämpas och som innebär att ansökan ska göras hos den polismyndighet där sammankomsten eller tillställningen ska anordnas. I de fall där fler än ett län berörs

av en och samma sammankomst eller tillställning får det anses vara tillräckligt att ansökan/anmälan görs i ett av de berörda länen. Det är sedan en fråga för Polismyndigheten att samordna handläggningen.

I *andra och tredje stycket* har endast vissa språkliga justeringar gjorts.

Övervägandena finns i avsnitt 2.3.2.

21 §

I paragrafen finns bestämmelser om att polisen får utse företrädare som ska ges fritt tillträde till en offentlig tillställning eller en allmän sammankomst. Ändringen innebär att de personer som Polismyndigheten utsett att närvara har rätt till fritt tillträde. Bestämmelsen kan tillämpas på såväl anställda vid Polismyndigheten som andra, exempelvis personal från socialtjänsten eller s.k. vuxenvandrare. Övervägandena finns i avsnitt 4.5.1.

3 kap.

1 §

I paragrafen finns regler om tillståndsplikt för att använda en offentlig plats inom detaljplanelagt område.

Ändringen i *första stycket* innebär att ansökan ska göras hos Polismyndigheten. Ansökan ska göras i det län där den plats som ska användas är belägen. Någon ändring i sak är inte avsedd, eftersom bestämmelsen kodifierar den praxis som redan tillämpas, nämligen att ansökan ska göras hos den polismyndighet där den plats som ska användas är belägen.

I *andra stycket* har ordet ”polismyndighetens” bytts mot ”Polismyndighetens”.

Övervägandena finns i avsnitt 2.3.2.

6 §

Paragrafen reglerar frågor om tillstånd till sprängning och skjutning.

Första stycket innehåller regler om tillståndsplikt för sprängning och skjutning med eldvapen inom detaljplanelagt område. Änd-

ringen innebär att ansökan om tillstånd ska göras hos Polismyndigheten. Ansökan ska göras i det län där sprängningen eller skjutningen ska äga rum.

Andra stycket innehåller regler om krav på tillstånd för den som är under arton att använda vissa vapen, bl.a. utomhus inom detaljplanelagt område. Ändringen innebär att ansökan om tillstånd ska göras hos Polismyndigheten. Ansökan ska göras i det län där vapnet ska användas.

Tredje stycket innehåller regler om tillståndsplikt för att använda vissa skjutbanor. Ändringen innebär att ansökan ska göras hos Polismyndigheten. Ansökan ska göras i det län där skjutbanan är belägen.

Bestämmelserna i denna paragraf har utformats med 2 kap. 6 § som förebild. Vad som sägs i kommentaren till den bestämmelsen är därför tillämpligt även här. Övervägandena finns i avsnitt 2.3.2.

7 §

Paragrafen innehåller regler om krav på tillstånd i vissa fall för att använda pyrotekniska varor.

Ändringen i *första stycket* innebär att ansökan om tillstånd ska göras hos Polismyndigheten. Ansökan ska göras i det län där de pyrotekniska varorna ska användas. Denna bestämmelse har utformats med 2 kap. 6 § som förebild. Vad som sägs i kommentaren till den bestämmelsen är därför tillämpligt även här.

Det *andra stycket* är oförändrat.

Övervägandena finns i avsnitt 2.3.2.

5 kap.

3 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om krav på tillstånd för att använda pyrotekniska varor på en idrottsanläggning.

Ändringen i *första stycket* innebär att ansökan om tillstånd ska göras hos Polismyndigheten. Ansökan ska göras i det län där idrottsanläggningen är belägen. Bestämmelsen har utformats med 2 kap. 6 § som förebild. Vad som sägs i kommentaren till den bestämmelsen är därför tillämpligt även här.

I *andra stycket* har ordet ”polismyndighetens” bytts ut mot ”Polismyndighetens”.

Övervägandena finns i avsnitt 2.3.2.

7.26 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:451) om intensivövervakning med elektronisk kontroll

17 §

Paragrafen innehåller regler om förfarandet då en övervakningsnämnds beslut om verkställighet av fängelsestraff utanför anstalt ändras.

Enligt ändringen i *första stycket* ska Polismyndigheten förpassa den dömde till en kriminalvårdsanstalt. Den tidigare knytningen till en viss polismyndighet har utmönstrats till följd av organisationen av polisen. Polismyndigheten kan i interna föreskrifter reglera vilken enhet som ska hantera dessa ärenden.

I *andra stycket* har ordet ”polismyndigheten” bytts ut mot ”Polismyndigheten” och en viss språklig modernisering gjorts.

Övervägandena finns i avsnitt 2.3.1.

7.27 Förslaget till lag om ändring i vapenlagen (1996:67)

2 kap.

17 §

I paragrafen finns regler om lokala vapenregister. Ändringen i *första stycket* innebär att Polismyndigheten fortsättningsvis ska föra de lokala vapenregistren. Någon ändring är inte avsedd när det gäller registrens geografiska omfattning. Ett lokalt vapenregister ska således även i fortsättningen avse ett län.

I *andra stycket* har endast några språkliga justeringar gjorts.

Det *tredje stycket* är oförändrat.

Övervägandena finns i avsnitt 4.11.5.

18 §

Paragrafen reglerar det centrala vapenregistret. Ändringen, som är en konsekvens av omorganisationen av polisen, innebär att Polismyndigheten fortsättningsvis ska föra även det centrala vapenregistret. Övervägandena finns i avsnitt 4.11.5.

6 kap.

6 §

Paragrafen reglerar läkares anmälningsskyldighet i vissa fall. Ändringen innebär att anmälan ska göras till Polismyndigheten. Anmälan ska göras i det län där patienten är folkbokförd. Polismyndigheten kan i interna föreskrifter reglera vilken enhet som ska hantera dessa ärenden. Övervägandena finns i avsnitt 4.11.5.

7.28 Förslaget till lag om ändring i säkerhetsskyddslagen (1996:627)

28 §

Paragrafen innehåller regler om återsändande av handlingar i ärenden om säkerhetsprövning. Ändringen innebär att det organisatoriska begreppet Rikspolisstyrelsen byts ut mot Säkerhetspolisen. Säkerhetspolisen, som före omorganisationen av polisen, var en del av Rikspolisstyrelsen, utför de arbetsuppgifter inom säkerhetsskyddsområdet som tidigare ålåg Rikspolisstyrelsen. Rikspolisstyrelsen kommer inte längre att finnas kvar när Polismyndigheten och Säkerhetspolisen bildas. Det är därför naturligt att begreppet Rikspolisstyrelsen byts ut. Övervägandena finns i avsnitt 4.10.

7.29 Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:527) om det statliga personadressregistret

7 §

Paragrafen innehåller en uppräknning av de myndigheter som har rätt att få tillgång till uppgifter i Skatteverkets beskattningsdatabas i elektronisk form. Ändringen i *första stycket* innebär att även Säkerhetspolisen har möjlighet att få del av sådana uppgifter i elektronisk form. Det *andra stycket* är oförändrat.

Övervägandena finns i avsnitt 4.11.4.

7.30 Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård

9 §

Paragrafen innehåller regler om verkställighet av sluten ungdomsvård.

I *första och tredje stycket* har endast några mindre språkliga justeringar gjorts.

Ändringen i *andra stycket* som är en konsekvens av omorganisationen av polisen, innebär att det är Polismyndigheten som ska förpassa den unge till det särskilda ungdomshem där påföljden ska verkställas. Den tidigare formuleringen om viss polismyndighet har utgått till följd av organisationen med den nya Polismyndigheten. Polismyndigheten kan i interna föreskrifter reglera vilken enhet som ska hantera dessa ärenden. En viss språklig modernisering har också gjorts.

Övervägandena finns i avsnitt 2.3.1.

7.31 Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:620) om belastningsregister

2 §

Paragrafen innehåller ändamålsbestämmelser för belastningsregistret.

Ändringen av ändamålsbestämmelsen i *första stycket punkten 1* innebär att uppräknningen av myndigheter för vilkas verksamhet registret förs ändras så att Polismyndigheten och Säkerhetspolisen anges i stället för polismyndigheterna. Därutöver har ordet ”polismyndigheter” bytts mot ”Polismyndigheten” i punkten 4.

Det *andra stycket* är oförändrat.

Övervägandena finns i avsnitt 4.11.4.

6 §

I paragrafen finns bestämmelser om utlämnande av uppgifter ur belastningsregistret.

Ändringen i *första stycket punkten 2* innebär att uppgifter ska lämnas ut om det begärs av Säkerhetspolisen. Ändringen är en följd av organisationen med den nya Polismyndigheten och den fristående myndigheten Säkerhetspolisen. Eftersom Polismyndigheten för registret nämns inte den myndigheten. Någon ändring i sak i fråga om tillgången till uppgifter är inte avsedd.

Det *andra stycket* är oförändrat.

Övervägandena finns i avsnitt 4.11.4.

15 §

Paragrafen innehåller regler om vilken myndighet som ska pröva frågor om utlämnande av uppgifter ur registret.

Ändringen innebär att prövningen ska göras av Polismyndigheten. Inom myndigheten kan uppgiften att pröva utlämnande regleras av myndighetsinterna föreskrifter. Tidigare innehöll paragrafen ett bemyndigande att delegera prövningsrätten till polismyndighet. Detta har upphävts. Övervägandena finns i avsnitt 4.11.4.

7.32 Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:621) om misstankeregister

2 §

Paragrafen innehåller ändamålsbestämmelser för misstankeregistret.

Ändringen av ändamålsbestämmelsen i *första stycket punkten 1*, som är en konsekvens av omorganisationen av polisen, innebär att det uttryckligen anges att registret ska föras för att ge information om sådana belastningsuppgifter som behövs i verksamhet hos Polismyndigheten och Säkerhetspolisen. Därutöver har ordet ”polismyndigheter” bytts mot ”Polismyndigheten” i punkten 3.

Det *andra stycket* är oförändrat.

Övervägandena finns i avsnitt 4.11.4.

5 §

I paragrafen finns bestämmelser om utlämnande av uppgifter ur misstankeregistret.

Ändringen i *första stycket punkten 1* innebär att uppgifter ska lämnas ut om det begärs av Säkerhetspolisen. Ändringen är en följd av organisationen med den nya Polismyndigheten och den fristående myndigheten Säkerhetspolisen. Eftersom Polismyndigheten för registret nämns inte den myndigheten. Någon ändring i sak i fråga om tillgången till uppgifter är inte avsedd.

Det *andra och tredje stycket* är oförändrat.

Övervägandena finns i avsnitt 4.11.4.

12 §

Paragrafen innehåller regler om vilken myndighet som ska pröva frågan om utlämnande av uppgifter ur registret.

Ändringen innebär att prövningen ska göras av Polismyndigheten. Inom myndigheten kan uppgiften att pröva utlämnande regleras av myndighetsinterna föreskrifter. Tidigare innehöll paragrafen ett bemyndigande att delegera prövningsrätten till polismyndighet. Detta har upphävts. Övervägandena finns i avsnitt 4.11.4.

7.33 Förslaget till lag om ändring i lagen (1999:271) om handel med begagnade varor

3 §

Paragrafen innehåller regler om anmälningsplikt för den som avser att bedriva handel enligt lagen.

Ändringen i *första stycket* innebär att anmälan om att någon ska bedriva yrkesmässig handel med begagnade varor ska göras hos Polismyndigheten. Anmälan ska göras i det eller de län där handel ska bedrivas. Den nya lydelsen innebär en viss lättnad för handlaren genom att anmälan kan göras länsvis. I praktiken har dock bestämmelsen tillämpats på detta sätt sedan länge.

Det *andra stycket* är oförändrat.

Övervägandena finns i avsnitt 4.11.5.

4 §

Paragrafen reglerar förfarandet då någon bedriver handel utan att vara registrerad.

Ändringen i *första stycket* innebär att den oregistrerade handlaren upplysningsplikt ska fullgöras mot Polismyndigheten. Den tidigare knytningen till en viss polismyndighet har utmönstrats till följd av omorganisationen inom polisen. Polismyndigheten kan i interna föreskrifter reglera vilken enhet som ska hantera dessa ärenden.

I *andra och tredje stycket* har ordet ”polismyndigheter” bytts mot ”Polismyndigheten” och en viss språklig justering gjorts.

Övervägandena finns i avsnitt 4.11.5.

5 §

Paragrafen innehåller regler om handlares skyldighet att föra anteckningar och tillhandahålla dem till polisen.

Ändringen innebär att de i paragrafen nämnda anteckningarna och handlingarna ska tillhandahållas Polismyndigheten. Den tidigare knytningen till en viss polismyndighet har utmönstrats till följd av omorganisationen inom polisen. Polismyndigheten kan i

interna föreskrifter reglera vilken enhet som ska hantera frågan. Övervägandena finns i avsnitt 4.11.5.

8 §

Paragrafen reglerar skyldigheten att inte lämna ut eller bearbeta en vara förrän en viss tid förflutit och undantag från dessa regler.

Första stycket är oförändrat.

Ändringen i *andra stycket* innebär att Polismyndigheten får meddela undantag från kravet på att varan ska hållas tillgänglig viss tid. Den tidigare knytningen till en viss polismyndighet har utmönstrats till följd av omorganisationen inom polisen. Polismyndigheten kan i interna föreskrifter reglera vilken enhet som ska hantera dessa ärenden. Övervägandena finns i avsnitt 4.11.5.

10 §

Paragrafen reglerar vem som har tillsyn över att lagen efterlevs.

Ändringen innebär att Polismyndigheten är tillsynsmyndighet. Den tidigare knytningen till en viss polismyndighet har utmönstrats till följd av omorganisationen inom polisen. Polismyndigheten kan i interna föreskrifter reglera vilken enhet som ska hantera dessa ärenden. Övervägandena finns i avsnitt 4.11.5.

7.34 Förslaget till lag om ändring i lagen (2000:343) om internationellt polisiärt samarbete

9 §

Paragrafen reglerar danska polismäns möjligheter att ingripa mot hot mot den allmänna ordningen och säkerheten på svenskt territorium.

Det *första stycket* är oförändrat.

Ändringen i *andra stycket* innebär att underrättelse ska ske till den polisregion som bildas i den nya polisorganisationen och i vilken det som i dag är Skåne polisdistrikt ingår. Denna polisregion kan inte preciseras till namnet i dag. Ändringen, som innebär en viss precisering av vilken polisiär enhet som ska underrättas, är en

följd av organisationen med den nya Polismyndigheten. Övervägandena finns i avsnitt 4.11.3.

11 §

Paragrafen reglerar utländska tjänstemäns skyldigheter när de utövar myndighet på svenskt territorium enligt lagen.

Ändringen i *första stycket* innebär att orden ”behöriga svenska polismyndigheter” bytts ut mot ”Polismyndigheten”. En viss språklig modernisering har också gjorts.

Andra stycket är oförändrat.

Övervägandena finns i avsnitt 4.11.3.

15 §

Paragrafen innehåller regler om gränsöverskridande övervakning och förföljande in på svenskt territorium.

Ändringen i *första stycket* innebär att Polismyndighetens huvudkontor eller den polisregion som huvudkontoret i det enskilda fallet bestämmer beslutar om gränsöverskridande övervakning in på svenskt territorium, att huvudkontoret i ett enskilt fall kan överlämna ett sådant ärende för beslut till Kustbevakningen och att gränsöverskridande förföljande alltid beslutas av den närmast berörda polisregionen. Inom ramen för den polisverksamhet som Säkerhetspolisen leder och bedriver, kan även Säkerhetspolisen besluta om gränsöverskridande övervakning in på svenskt territorium.

Ändringen i *andra stycket* innebär att en framställning om gränsöverskridande övervakning ska göras hos Polismyndighetens huvudkontor, att detsamma gäller för en anmälan om sådan övervakning som sker utan föregående samtycke, att det är den berörda polisregionen som ska svara för övriga kontakter med anledning av gränsöverskridande övervakning eller förföljande och att, när huvudkontoret överlämnat ett ärende om gränsöverskridande övervakning till Kustbevakningen, denna myndighet även svarar för andra kontakter med anledning av ärendet. Om det gäller en framställning eller anmälan om gränsöverskridande övervakning inom ramen för den polisverksamhet som Säkerhetspolisen leder och

bedriver får framställningen eller anmälan i stället göras hos Säkerhetspolisen.

Övervägandena finns i avsnitt 4.11.3.

7.35 Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:380) om ändring i lagen (2000:344) om Schengens informationssystem

9 §

Paragrafen reglerar till vilka myndigheter uppgifter i registret får lämnas ut.

Ändringen i *första stycket punkterna 1 och 2* innebär att uppgifter ska lämnas ut till Säkerhetspolisen. Vidare anges inte längre att uppgifter ska lämnas ut till polismyndigheter. Ändringen är en följd av organisationen med den nya Polismyndigheten och den fristående myndigheten Säkerhetspolisen. Säkerhetspolisens tillgång till uppgifter regleras nu uttryckligen i denna paragraf. Någon ändring i sak är inte avsedd. Myndighetsinterna föreskrifter kan reglera tillgången till uppgifter inom Polismyndigheten.

Andra-fjärde stycket är oförändrat.

Övervägandena finns i avsnitt 4.11.4.

7.36 Förslaget till lag om ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation

3 kap.

3 §

I paragrafen finns regler om krav på tillstånd för radiosändare och om tilldelning av radiofrekvenser.

Första stycket är oförändrat. Begreppet polisen omfattar såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen.

Ändringen i *andra stycket* innebär att såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen ska höras innan tilldelning av radiofrekvenser beslutas. Ändringen är en följd av organisationen med den nya

Polismyndigheten och den fristående myndigheten Säkerhetspolisen. Övervägandena finns i avsnitt 4.11.5.

7.37 Förslaget till lag om ändring i lagen (2003:1174) om vissa former av internationellt samarbete i brottsutredningar

3 §

Paragrafen reglerar vilka myndigheter som får ingå en överenskommelse om att inrätta en gemensam utredningsgrupp.

I *första och tredje stycket* har endast vissa språkliga justeringar gjorts.

Ändringen i *andra stycket* innebär att såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen kan ingå en överenskommelse om att inrätta en gemensam utredningsgrupp. Ändringen är en följd av organisationen med den nya Polismyndigheten och den fristående myndigheten Säkerhetspolisen. Den senare myndigheten anges nu uttryckligen i paragrafen, men detta innebär ingen ändring i sak. Övervägandena finns i avsnitt 4.11.3.

11 §

Paragrafen reglerar vilka myndigheter som får göra ansökan om att en kontrollerad leverans ska företas utomlands. Ändringen innebär att såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen kan göra ansökan. Ändringen är en följd av organisationen med den nya Polismyndigheten och den fristående myndigheten Säkerhetspolisen. Den senare myndigheten anges nu uttryckligen i paragrafen, men detta innebär ingen ändring i sak. Övervägandena finns i avsnitt 4.11.3.

15 §

I paragrafen finns en uppräkningslista av vilka myndigheter som får ingå en överenskommelse om bistånd i en brottsutredning som genomförs av tjänstemän med skyddsidentitet.

Ändringen i *första stycket* innebär att Polismyndigheten och Säkerhetspolisen får ingå överenskommelse om bistånd i en brottsutredning som genomförs av tjänstemän med skyddsidentitet när respektive myndighet leder den aktuella förundersökningen.

Ändringen i *andra stycket* innebär att samma myndigheter får ingå en sådan överenskommelse även när förundersökning inte pågår.

Ändringarna är en följd av organisationen med den nya Polismyndigheten och den fristående myndigheten Säkerhetspolisen. Den senare myndigheten anges nu uttryckligen i båda styckena, men detta innebär ingen ändring i sak.

I *tredje stycket* har endast en viss språklig justering gjorts.

Övervägandena finns i avsnitt 4.11.3.

7.38 Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:487) om sjöfartsskydd

3 §

Paragrafen reglerar vilken myndighet som fattar beslut om skyddsnivå i vissa fall enligt lagen.

I *första och andra stycket* har ordet "Rikspolisstyrelsen" bytts mot "Polismyndigheten".

Tredje stycket har upphävts. Ändringen är en följd av den ändrade polisorganisationen. Någon ändring i sak är inte avsedd. Inom myndigheten kan uppgiften att besluta i brådskande fall regleras av interna föreskrifter. Övervägandena finns i avsnitt 2.3.5.

7.39 Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:1100) om luftfartsskydd

9 §

Paragrafen reglerar vilken myndighet som fattar beslut om vissa skyddsåtgärder enligt lagen.

I *första och andra stycket* har ordet "Rikspolisstyrelsen" bytts mot "Polismyndigheten".

Tredje stycket har upphävts. Ändringen är en följd av den ändrade polisorganisationen. Någon ändring i sak är inte avsedd. Inom myndigheten kan uppgiften att besluta i brådskande fall regleras av interna föreskrifter. Övervägandena finns i avsnitt 2.3.5.

7.40 Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:1167) om vägtransportledare

7 §

I paragrafen regleras lydnadsförhållandena för vägtransportledare.

Ändringen, som är en följd av den nya polisorganisationen, innebär att vägtransportledaren lyder under Polismyndigheten. Med stöd av 14 § förordningen (2004:1169) om vägtransportledare har Transportstyrelsen möjlighet att meddela föreskrifter om vägtransportledares lydnadsplikt och informationsskyldighet i förhållande till lokala polisenheter. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.3.

8 §

Bestämmelsen innehåller regler om vägtransportledares informationsskyldighet.

I *första och andra stycket* har orden "berörda polismyndigheter" i olika böjningsformer bytts mot "Polismyndigheten". Ändringen är en följd av omorganisationen inom polisen.

I *tredje stycket* har endast en viss språklig justering gjorts. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.3.

7.41 Förslaget till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

10 kap.

8 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om uppsikt. Uppsikt enligt lagen medför anmälningsskyldighet för utlänningsmyndigheten. Ändringen innebär att anmälningsskyldigheten ska fullgöras hos Polismyndigheten och att

anmälan ska göras på den ort som anges i beslutet. Bestämmelsen har utformats efter mönster av 25 kap. 1 § rättegångsbalken och 11 § lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll. Redan i dag anges i ett beslut om uppsikt var anmälningsskyldigheten ska fullgöras. Denna ordning lagfästas nu. Ändringen är inte avsedd att innebära någon saklig förändring.

Övervägandena finns i avsnitt 4.11.5.

15 kap.

2 §

Paragrafen reglerar vem som med bindande verkan får ta emot en nöjdförklaring.

Enligt huvudregeln i *första stycket*, som är oförändrat, får nöjdförklaring avges inför den myndighet eller domstol som har meddelat beslutet eller domen. Trots att det inte framgår uttryckligen anses det att myndigheten eller domstolen ska ha tillgång till beslutet eller domen, antingen som utskrift eller i annan form.

Ändringen i *andra stycket* innebär att nöjdförklaring kan avges inför Polismyndigheten även i de fall myndigheten inte har meddelat det avgörande som förklaringen gäller. Således kan nöjdförklaring över ett beslut som meddelats av exempelvis Migrationsverket avges inför Polismyndigheten. Ändringen är en följd av omorganisationen av polisen och innebär i sak inga egentliga förändringar.

Enligt *tredje stycket*, som är oförändrat, måste dock vissa förutsättningar vara uppfyllda för att en nöjdförklaring ska vara giltig.

Övervägandena finns i avsnitt 4.11.5.

19 kap.

7 §

Paragrafen innehåller regler om förfarandet då en transportör ska betala vissa avgifter enligt lagen.

I *första stycket* har endast språkliga justeringar gjorts.

Ändringen i *andra stycket*, som innebär att Polismyndigheten ska pröva om transportören ska betala en avgift enligt 5 a §, är en

följd av den nya organisationen. Inom myndigheten kan uppgiften att besluta om avgift regleras av interna föreskrifter.

I *tredje stycket* har ordet "Rikspolisstyrelsen" bytts mot "Polismyndigheten" och vidare har en språklig justering gjorts.

Fjärde stycket är oförändrat.

Övervägandena finns i avsnitt 4.11.5.

7.42 Förslaget till lag om ändring i lagen (2005:754) om transitering av tredjelandsmedborgare

3 §

I paragrafen anges vilka uppgifter som polismyndigheten har i egenskap av centralmyndighet enligt rådets direktiv 2003/110/EG av den 25 november 2003 om bistånd vid transitering i samband med återsändande med flyg.

Ändringen i *punkten* 1 innebär att Polismyndigheten ska utse kontaktpunkter för alla relevanta transitflygplatser i Sverige. Dessa kontaktpunkter ska kunna kontaktas under hela den tid som transiteringen genomförs. Med kontaktpunkt avses de utpekade organisationsenheter inom Polismyndigheten som har ansvar för de flygplatser som kan komma i fråga för transitering av tredjelandsmedborgare. Ändringen är en följd av organisationen med den nya Polismyndigheten. Övervägandena finns i avsnitt 4.11.3.

7.43 Förslaget till lag om ändring i lagen (2005:787) om behandling av uppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet

8 §

Paragrafen innehåller regler om de sekundära ändamål för vilka uppgifter får behandlas. Ändringen innebär att uppgifter som behandlas i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet även får behandlas när det är nödvändigt för att tillhandahålla information som behövs i polisens brottsbekämpande verksamhet hos såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen. Ändringen är en följd av

organisationen med den nya Polismyndigheten och den fristående myndigheten Säkerhetspolisen, men innebär ingen ändring i sak. Övervägandena finns i avsnitt 4.11.4.

26 §

Paragrafen innehåller ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om direktåtkomst. Ändringen innebär att såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen kan medges direktåtkomst till uppgifter i tullbrottsdatabasen. Ändringen är en följd av organisationen med den nya Polismyndigheten och den fristående myndigheten Säkerhetspolisen, men innebär ingen ändring i sak. Övervägandena finns i avsnitt 4.11.4.

7.44 Förslaget till lag om ändring i lagen (2006:343) om Försvarmaktens stöd till polisen vid terrorismbekämpning

1 §

I paragrafen regleras förfarandet då polisen begär stöd av Försvarmakten vid terrorismbekämpning.

Första stycket är oförändrat.

Ändringen i *andra stycket* innebär att Polismyndigheten är ansvarig myndighet för att begära sådant stöd som anges i paragrafen. Mot bakgrund av de särskilda uppgifter som Säkerhetspolisen har, åläggs Polismyndigheten att höra Säkerhetspolisen innan regeringens medgivande begärs.

I *tredje stycket* har ordet "Rikspolisstyrelsen" bytts mot "Polismyndigheten".

Övervägandena finns i avsnitt 4.11.5.

7.45 Förslaget till lag om ändring i lagen (2006:444) om passagerarregister

6 §

Paragrafen innehåller regler om utlämnande av uppgifter ur passagerarregistret.

Ändringen i *första stycket* innebär att uppgifter ska lämnas ut till Säkerhetspolisen. Ändringen är en följd av organisationen med den nya Polismyndigheten och den fristående myndigheten Säkerhetspolisen, men innebär ingen ändring i sak.

I *andra stycket* har den följdändringen gjorts att orden "en polismyndighet" bytts mot "Säkerhetspolisen".

Övervägandena finns i avsnitt 4.11.4.

8 §

I 8 § finns bestämmelser om direktåtkomst. Ändringen i *första stycket* innebär att Säkerhetspolisen får ha direktåtkomst till registret. Ändringen är en följd av organisationen med den nya Polismyndigheten och den fristående myndigheten Säkerhetspolisen, men innebär ingen ändring i sak.

Andra stycket är oförändrat.

Övervägandena finns i avsnitt 4.11.4.

9 §

Paragrafen innehåller gallringsregler för passagerarregistret.

I *första stycket* har ordet "Rikspolisstyrelsen" bytts mot "Polismyndigheten".

Ändringen i *andra stycket* innebär att gallringsfristen förlängs om uppgiften behövs för att Polismyndigheten och Säkerhetspolisen ska kunna utföra sina lagstadgade uppgifter enligt 4 § lagen.

Tredje stycket är oförändrat.

Övervägandena finns i avsnitt 4.11.4.

7.46 Förslaget till lag om ändring i lagen (2006:1209) om hamnskydd

2 kap.

2 §

Paragrafen reglerar vilken myndighet som fattar beslut om skyddsnivå i vissa fall enligt lagen.

I *första och andra stycket* har ordet "Rikspolisstyrelsen" bytts mot "Polismyndigheten".

Tredje stycket har upphävts. Ändringen är en följd av organisationen med den nya Polismyndigheten. Någon ändring i sak är inte avsedd. Inom myndigheten kan uppgiften att besluta i brådskande fall regleras av interna föreskrifter. Övervägandena finns i avsnitt 2.3.5.

7.47 Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott

6 §

Paragrafen innehåller forumbestämmelser för prövning av ärenden om tvångsmedel enligt lagen.

Ändringen i *första stycket* innebär att tvångsmedelsfrågan ska prövas, såvitt gäller Polismyndigheten, av rätten i den ort där ledningen för den polisregion som handlägger ärendet finns. Detta motsvarar den tidigare regleringen, som pekade ut rätten i den ort där ledningen för den handläggande polismyndigheten fanns som forum. Som ett konkurrerande forum har Stockholms tingsrätt tillkommit.

Andra stycket är oförändrat.

Övervägandena finns i 2.2.

7.48 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

18 kap.

17 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om sekretess i vissa fall för uppgift i verksamhet som avser rättsligt samarbete på begäran av en annan stat eller en mellanfolklig domstol i och för uppgift i en angelägenhet som avses i lagen (2000:344) om Schengens informationssystem.

Första stycket, som reglerar sekretess i internationellt polisiärt samarbete och internationell rättslig hjälp i brottmål, är oförändrat.

Ändringen i *andra stycket* innebär att sekretess gäller för vissa uppgifter som registreras i Schengens informationssystem. Sekretessen gäller hos både Polismyndigheten och Säkerhetspolisen vilket inte innebär någon ändring i sak.

Övervägandena finns i 3.5.

35 kap.

1 §

Paragrafen reglerar sekretess för enskilda personliga och ekonomiska förhållanden i verksamhet som avser förundersökning, brottsförebyggande verksamhet, register, m.m.

Ändringen i *första stycket punkten 4* innebär att orden "en polismyndighet" bytts mot "Polismyndigheten" och att Statens kriminaltekniska laboratorium utgått eftersom denna myndighet är en del av den nya Polismyndigheten. I *punkten 5* har orden "en polismyndighet" bytts mot "Polismyndigheten". I *punkten 6*, som avser sekretess för uppgift i register som förs enligt polisdatalagen (2010:361) eller som annars behandlas med stöd av den lagen, anges nu både Polismyndigheten och Säkerhetspolisen. Ändringarna medför ingen ändring i sak av sekretessen.

Andra-fjärde stycket är oförändrade.

Övervägandena finns i 3.5.

37 kap.

6 §

I paragrafen regleras den sekretess för enskilda personliga förhållanden som gäller för framställningar m.m. i Schengens informationssystem.

Ändringen i *första stycket* innebär att sådan sekretess, under vissa förutsättningar, nu gäller hos både Polismyndigheten och Säkerhetspolisen. Detta medför ingen ändring i sak av sekretessen.

Andra-tredje stycket är oförändrade.

Övervägandena finns i 3.5.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Enligt övergångsbestämmelsen gäller äldre bestämmelser fortfarande för uppgifter i sådana ärenden där handlingar omhändertagits för arkivering före ikraftträdandet av de nya bestämmelserna. Övervägandena bakom bestämmelsen finns i avsnitt 5.2.

**7.49 Förslaget till
lag om ändring i lagen (2010:383) om ändring
i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)****18 kap.**

17 §

Kommitténs förslag till ändringar i denna paragraf påverkas inte av de ändringar som görs i paragrafen genom lagen (2010:383). Här hänvisas därför till författningskommentaren till 18 kap. 17 § i närmast föregående punkt.

37 kap.

6 §

Kommitténs förslag till ändringar i denna paragraf påverkas inte av de ändringar som görs i paragrafen genom lagen (2010:383). Här hänvisas därför till författningskommentaren till 37 kap. 6 § i närmast föregående punkt.

7.50 Förslaget till lag om ändring i polisdatalagen (2010:361)

1 kap.

2 §

I paragrafen anges lagens tillämpningsområde.

Ändringen i *första stycket* innebär att Polismyndigheten och Säkerhetspolisen anges i stället för polismyndigheterna och Rikspolisstyrelsen. Ändringen är en följd av organisationen med den nya Polismyndigheten och den fristående myndigheten Säkerhetspolisen. Säkerhetspolisen, som hittills varit en organisatorisk del av Rikspolisstyrelsen, anges nu uttryckligen.

Andra och tredje stycket är oförändrade.

Övervägandena finns i 4.11.4.

2 kap.

4 §

Paragrafen reglerar vilken myndighet som är personuppgiftsansvarig vid behandling enligt lagen. Ändringen innebär att Polismyndigheten är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som myndigheten utför och den behandling som utförs i polisens verksamhet vid Ekobrottsmyndigheten. Motsvarande skyldighet för Säkerhetspolisen regleras i 5 kap. 5 §. Övervägandena finns i 4.11.4.

5 §

Paragrafen innehåller regler om personuppgiftsombud. Ändringen i *första stycket* innebär att Polismyndigheten ska utse sådana ombud. Motsvarande skyldighet för Säkerhetspolisen framgår av 5 kap. 5 §.

Andra stycket är oförändrat.

Övervägandena finns i 4.11.4.

8 §

I paragrafen anges de sekundära ändamål för vilka personuppgifter får behandlas.

I *första stycket punkten* 1 anges nu både Polismyndigheten och Säkerhetspolisen i stället för polismyndigheterna och Rikspolisstyrelsen. Någon ändring i sak är inte avsedd. Verksamheten vid Säkerhetspolisen har även tidigare omfattats av bestämmelsen antingen i Säkerhetspolisens egenskap av organisatorisk enhet inom Rikspolisstyrelsen eller med tillämpning av begreppet polismyndighet i 7 § andra stycket polislagen (1984:387).

Andra-fjärde stycket är oförändrade.

Övervägandena finns i avsnitt 4.11.4.

16 §

Paragrafen innehåller regler om rätten för brottsbekämpande myndigheter att, utan hinder av viss sekretess, ta del av uppgifter som gjorts gemensamt tillgängliga.

I *första stycket* anges nu både Polismyndigheten och Säkerhetspolisen. Säkerhetspolisen har även tidigare omfattats av bestämmelsen antingen i egenskap av organisatorisk enhet inom Rikspolisstyrelsen eller med tillämpning av begreppet polismyndighet i 7 § andra stycket polislagen (1984:387).

Andra stycket är oförändrat.

Övervägandena finns i 4.11.4.

17 §

Paragrafen reglerar vissa myndigheters rätt att ta del av uppgifter om huruvida en person förekommer i register över DNA-profiler. Här anges nu både Polismyndigheten och Säkerhetspolisen. Säkerhetspolisen har även tidigare omfattats av bestämmelsen med tillämpning av begreppet polismyndighet i 7 § andra stycket polislagen (1984:387). Det tidigare andra stycket har upphävts eftersom Statens kriminaltekniska laboratorium ingår i den nya Polismyndigheten. Övervägandena finns i 4.11.4.

18 §

Paragrafen innehåller regler om vissa myndigheters rätt att ta del av del av personuppgifter som behandlas i fingeravtrycks- eller signalementsregister. Här anges nu både Polismyndigheten och Säkerhetspolisen. Säkerhetspolisen har även tidigare omfattats av bestämmelsen med tillämpning av begreppet polismyndighet i 7 § andra stycket polislagen (1984:387). Vidare nämns inte längre Statens kriminaltekniska laboratorium, eftersom laboratoriet ingår i den nya Polismyndigheten. Övervägandena finns i 4.11.4.

3 kap.

8 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om vissa myndigheters möjlighet att beviljas direktåtkomst till gemensamt tillgängliga personuppgifter i polisens brottsbekämpande verksamhet.

I *första stycket* anges nu Säkerhetspolisen. Säkerhetspolisen har även tidigare haft direkt tillgång till dessa uppgifter antingen i egenskap av organisatorisk enhet inom Rikspolisstyrelsen eller med tillämpning av begreppet polismyndighet i 7 § andra stycket polislagen (1984:387). Däremot anges inte Polismyndigheten, eftersom frågan om direktåtkomst som regel inte aktualiseras inom en myndighet.

Andra–fjärde styckena är oförändrade.

Övervägandena finns i 4.11.4.

4 kap.

10 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om vissa myndigheters möjlighet att få direktåtkomst till register över DNA-profiler.

I *första stycket* anges nu Säkerhetspolisen. Säkerhetspolisen har även tidigare haft direkt tillgång till dessa uppgifter antingen i egenskap av organisatorisk enhet inom Rikspolisstyrelsen eller med tillämpning av begreppet polismyndighet i 7 § andra stycket polislagen (1984:387). Däremot anges inte Polismyndigheten, eftersom frågan om direktåtkomst som regel inte aktualiseras inom en myn-

dighet. Slutligen nämns inte längre Statens kriminaltekniska laboratorium, eftersom laboratoriet ingår i den nya Polismyndigheten.

Andra och tredje styckena är oförändrade.

Övervägandena finns i 4.11.4.

17 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om vissa myndigheters möjlighet att få direktåtkomst till personuppgifter i fingeravtrycks- och signalementsregister.

I *första stycket* anges nu Säkerhetspolisen, vilket inte innebär någon ändring i sak. Säkerhetspolisen har även tidigare haft direkt tillgång till dessa uppgifter antingen i egenskap av organisatorisk enhet inom Rikspolisstyrelsen eller med tillämpning av begreppet polismyndighet i 7 § andra stycket polislagen (1984:387). Däremot anges inte Polismyndigheten, eftersom frågan om direktåtkomst som regel inte aktualiseras inom en myndighet. Slutligen nämns inte längre Statens kriminaltekniska laboratorium, eftersom laboratoriet ingår i den nya Polismyndigheten.

Andra och tredje styckena är oförändrade.

Övervägandena finns i 4.11.4.

5 kap.

1 §

I paragrafen anges de primära ändamål för vilka personuppgifter får behandlas i Säkerhetspolisens verksamhet.

I *punkten 6* anges att personuppgifter får behandlas för att lämna tekniskt biträde till bl.a. Polismyndigheten. Ingen ändring i sak är avsedd.

7.51 Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:362) om polisens allmänna spaningsregister

4 §

I paragrafen anges de ändamål för vilka personuppgifter får behandlas i polisens allmänna spaningsregister.

I *första stycket punkten 1* anges nu både Polismyndigheten och Säkerhetspolisen. Ändringen är en följd av organisationen med den nya Polismyndigheten och den fristående myndigheten Säkerhetspolisen, men innebär ingen ändring i sak. Säkerhetspolisen har även tidigare omfattats av bestämmelsen antingen i egenskap organisatorisk enhet inom Rikspolisstyrelsen eller med tillämpning av begreppet polismyndighet i 7 § andra stycket polislagen (1984:387).

Andra stycket är oförändrat.

Övervägandena finns i 4.11.4.

18 §

Paragrafen innehåller regler om vissa myndigheters rätt att ta del av uppgifter i registret.

I *första stycket* anges nu Säkerhetspolisen, vilket inte innebär någon ändring i sak. Säkerhetspolisen har även tidigare haft tillgång till registret i egenskap av organisatorisk enhet inom Rikspolisstyrelsen eller med tillämpning av begreppet polismyndighet i 7 § andra stycket polislagen (1984:387).

Andra och tredje styckena är oförändrade.

Övervägandena finns i 4.11.4.

20 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om vissa myndigheters möjlighet att få direktåtkomst till registret.

I *första stycket* anges nu Säkerhetspolisen, vilket inte innebär någon ändring i sak. Säkerhetspolisen har även haft direkt tillgång till dessa uppgifter i egenskap av organisatorisk enhet inom Rikspolisstyrelsen. Däremot anges inte Polismyndigheten, eftersom frågan om direktåtkomst som regel inte aktualiseras inom en myndighet.

Andra och tredje styckena är oförändrade.

Övervägandena finns i 4.11.4.

7.52 Förslaget till lag om ändring i delgivningslagen (2010:1932)

40 §

Paragrafen reglerar vem som får utföra stämningmannadelgivning. Ändringen i *första stycket* innebär att även en anställd vid Säkerhetspolisen har denna behörighet.

Andra stycket är oförändrat.

Övervägandena finns i avsnitt 4.11.5.

41 §

Paragrafen reglerar vilken myndighet som förordnar stämningssman och förordnandets geografiska omfattning.

Ändringen innebär att Polismyndigheten förordnar stämningssmän och att ett sådant förordnande kan avse ett eller flera län. Polismyndigheten kan i interna föreskrifter reglera vilken enhet som ska meddela förordnanden. Till skillnad mot vad som gäller i dag kan ett förordnande avse mer än ett län. Övervägandena finns i avsnitt 4.11.5.

42 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om rätten att öppna en försändelse som lämnats för stämningmannadelgivning för att kunna vidarebefordra den för delgivning. Ändringen innebär att Polismyndigheten, under samma förutsättningar som i dag, har rätt att öppna försändelsen för att kunna vidarebefordra den inom myndigheten för delgivning. Övervägandena finns i avsnitt 4.11.5.

46 §

Paragrafen reglerar rätten till tillträde till enskilt område som inte är bostad för att verkställa en stämningmannadelgivning.

Ändringen i *första stycket* innebär att den som är anställd vid bl.a. Polismyndigheten och Säkerhetspolisen har denna befogenhet.

I *andra stycket* har endast ordet "polismyndigheten" bytts ut mot "Polismyndigheten".

Övervägandena finns i avsnitt 4.11.5.

7.53 Förslaget till lag om ändring i kustbevakningsdatalagen (2012:145)

3 kap.

3 §

I paragrafen anges de sekundära ändamål för vilka personuppgifter får behandlas.

I *första stycket punkten 1* anges nu både Polismyndigheten och Säkerhetspolisen. Ändringen innebär att uppgifter som behandlas i Kustbevakningens brottsbekämpande verksamhet även får behandlas när det är nödvändigt för att tillhandahålla information som behövs i polisens brottsbekämpande verksamhet hos såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen. Detta innebär ingen ändring i sak. Säkerhetspolisen har även tidigare omfattats av bestämmelsen i egenskap av organisatorisk enhet inom Rikspolisstyrelsen.

Andra och tredje styckena är oförändrade.

Övervägandena finns i avsnitt 4.11.4.

7 §

Paragrafen innehåller regler om vissa myndigheters rätt att, utan hinder av viss sekretess, ta del av uppgifter som gjorts gemensamt tillgängliga i Kustbevakningens brottsbekämpande verksamhet.

I *första stycket* anges nu både Polismyndigheten och Säkerhetspolisen, vilket inte innebär någon ändring i sak. Säkerhetspolisen har även tidigare omfattats av bestämmelsen i egenskap av organisatorisk enhet inom Rikspolisstyrelsen. Övervägandena finns i 4.11.4.

4 kap.

7 §

Paragrafen innehåller regler om vissa myndigheters möjligheter att få direktåtkomst till uppgifter som gjorts gemensamt tillgängliga i Kustbevakningens övriga verksamhet.

I *första stycket* anges nu både Polismyndigheten och Säkerhetspolisen. Säkerhetspolisen har även tidigare omfattats av bestämmelsen i egenskap av organisatorisk enhet inom Rikspolisstyrelsen.

Andra och tredje styckena är oförändrade.

Övervägandena finns i 4.11.4.

7.54 Förslaget till lag om ändring i lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet

1 §

I paragrafen finns regler om vilka myndigheter som är behöriga att inhämta uppgifter med stöd av lagen, förutsättningarna för detta och de uppgifter som får hämtas in. Ändringen innebär att både Polismyndigheten och Säkerhetspolisen anges, men detta innebär ingen ändring i sak. Säkerhetspolisen har även tidigare omfattats av bestämmelsen med tillämpning av begreppet polismyndighet i 7 § andra stycket polislagen (1984:387). Övervägandena finns i 4.11.5.

7.55 Förslaget till polisförordning (201x:00)

1 kap. Inledande bestämmelser

Bestämmelsernas tillämpning

1 § Bestämmelserna i denna förordning är tillämpliga hos såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen om inte annat anges. Med myndigheten avses Polismyndigheten och Säkerhetspolisen.

Paragrafen, som är ny, anger tillämpningsområdet för förordningens bestämmelser.

Bestämmelser om polisen

2 §

I denna förordning finns bestämmelser i anslutning till polislagen (1984:387) samt andra bestämmelser om ledning, organisation och personal för polisen.

Grundläggande bestämmelser om polisen finns i polislagen (1984:387).

Närmare bestämmelser om Polismyndigheten finns i förordningen (201x:00) med instruktion för Polismyndigheten och närmare bestämmelser om Säkerhetspolisen finns i förordningen (201x:00) med instruktion för Säkerhetspolisen.

Bestämmelser om handläggning av vissa ärenden som gäller anställda inom polisen, vissa uppdragstagare hos polisen och studenter vid polisprogrammet finns i förordningen (2010:1031) om handläggning av ärenden om brott av anställda inom polisen m.m.

Paragrafen anger i första stycket förordningens innehåll. I de övriga tre styckena anges vissa andra författningar av betydelse för polisens verksamhet.

Paragrafen motsvarar 1 kap. 3 § polisförordningen (1998:1558) [fortsättningsvis i denna kommentar benämnd 1998 års polisförordning] och 1 kap. 3 § författningsförslaget i SOU 2012:13 [författningsförslagen i SOU 2012:13 anges fortsättningsvis i denna kommentar med paragrafnummer och SOU 2012:13]. Hänvisningen till polisutbildningsförordningen (1999:740) har utgått eftersom den föreslås inarbetad i den nya polisförordningen.

Polisman

3 §

Med polisman avses vid tillämpning av lag eller annan författning

1. rikspolischefen, säkerhetspolischefen, chefen för den nationella operativa avdelningen, chefen för avdelningen för särskilda utredningar och biträdande säkerhetspolischefen,

2. regionpolismästare, biträdande regionpolismästare, polismästare, polisöverintendent, polisintendent och polissekreterare,

3. kommissarie, inspektör och polisassistent samt polisaspirant som under tjänstgöringstid fullgör aspirantutbildning vid Polismyndigheten,

4. chef för arbetsenhet och avdelningschef vid Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen liksom rektorn vid Polishögskolan, om dessa tidigare haft anställning som avses i 1, 2 eller 3.

Om polismän som anges i första stycket inte uppehåller sin befattning som polisman, tillämpas dock inte bestämmelser om polisman på dem.

Att vad som föreskrivs om polismän också gäller militärpolismän följer av förordningen (1980:123) med reglemente för militärpolisen.

Bestämmelsen, som grundas på ett bemyndigande för regeringen i 4 § polislagen, motsvarar 1 kap. 4 § 1998 års polisförordning och överensstämmer med 1 kap. 4 § i SOU 2012:13

2 kap. Ledning

Förman och befäl

1 §

Förman i en viss verksamhet är den som i förhållande till någon annan leder och ansvarar för den verksamheten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om förman. Den överensstämmer med 4 kap. 3 § i 1998 års polisförordning och i SOU 2012:13. Bestämmelsen är, såsom framgår av 1 kap. 1 § tillämplig hos såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen, men avser endast befälsförhållandet inom respektive myndighet för sig.

2 §

Det ska av arbetsordningen eller av order framgå vem som är befäl vid ett uppdrag som polismän utför gemensamt. I annat fall är den som har den högsta befattningen befäl. Om flera polismän har lika höga befattningar är den befäl som har haft befattningen längst tid eller, om de har haft befattningen lika länge, den till levnadsåldern äldste.

Paragrafen innehåller bestämmelser om befäl. Den överensstämmer med 4 kap. 4 § i 1998 års polisförordning och i SOU 2012:13. Bestämmelserna är tillämpliga hos såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen, men avser endast befälsförhållandet inom respektive myndighet för sig. Några särskilda bestämmelser som reglerar

befälsförhållandena då personal från Polismyndigheten och Säkerhetspolisen arbetar tillsammans finns inte.

Vakthavande befäl

3 §

I den utsträckning som det behövs för vaktuppdraget utövar det vakthavande polisbefälet befälet över varje annan polisman som tjänstgör inom ramen för vaktuppdraget utom över sin förman i uppdraget.

I denna paragraf finns bestämmelser om vakthavande befäls ställning. Att det ska finnas vakthavande befäl hos Polismyndigheten framgår av 37 § förslaget till instruktion för Polismyndigheten.

Paragrafen motsvarar 2 kap. 16 § i 1998 års polisförordning och överensstämmer med samma paragraf i SOU 2012:13. Dock har första meningen, som anger att det vid Polismyndigheten ska finnas vakthavande befäl, flyttats till 37 § förslaget till instruktion för Polismyndigheten. Vakthavande befäl är en funktion som finnas endast Polismyndigheten. Bestämmelsen i 3 § är också tillämplig endast vid Polismyndigheten. Övervägandena finns i avsnitt 4.11.2.

3 kap. Organisation

Medverkan av andra

1 §

Bestämmelser om medverkan av Försvarmakten finns i förordningen (1986:1111) om militär medverkan i civil verksamhet, lagen (2006:343) om Försvarmaktens stöd till polisen vid terrorismbekämpning och förordningen (2006:344) med samma namn. Bestämmelser finns också om hemvärnsmäns medverkan vid efterspanings- och bevakningstjänst m.m.

Paragrafen innehåller en upplysning om de författningar som ger polisen möjlighet till biträde av Försvarmakten. Paragrafen överensstämmer med 4 kap. 13 § i 1998 års polisförordning och i SOU 2012:13 med den ändringen att lagen (2006:343) om Försvarmak-

tens stöd till polisen vid terrorismbekämpning och förordningen med samma namn lagts till.

2 §

Polismyndigheten får använda frivilliga för eftersökning genom skallgång eller på annat sätt.

Bestämmelsen ger Polismyndigheten befogenhet att använda frivilliga för eftersökning. Den överensstämmer med bestämmelsen i 4 kap. 14 § i 1998 års polisförordning och i SOU 2012:13.

3 §

Polismyndigheten får, utöver vad som anges i 2 §, anlita lämpliga personer som ideellt stöder myndigheten i dess verksamhet. Sådant stöd får inte innefatta myndighetsutövning.

Polismyndigheten får meddela föreskrifter för tillämpningen av första stycket.

Första stycket ger Polismyndigheten möjlighet att använda personer som ideellt stöder myndigheten i verksamheten. Det överensstämmer med bestämmelsen i 4 kap. 14 a § i 1998 års polisförordning och i SOU 2012:13.

Andra stycket innehåller ett bemyndigande för Polismyndigheten att meddela tillämpningsföreskrifter för denna stödverksamhet. Det överensstämmer med bestämmelsen i 13 d § 1 förordningen (1989:773) med instruktion för Rikspolisstyrelsen och 58 § 1 kommitténs förslag¹ till instruktion för Polismyndigheten.

4 kap. Delegering

1 §

Vid delegering av arbetsuppgifter inom Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen ska myndighetens ledning beakta 2 och 3 §§.

---

¹ SOU 2012:13 s. 72 ff.

Bestämmelsen, som avser delegering, är ny. Syftet med den är att tydligare än i dag markera att det för beslutanderätt i ett ärende krävs såväl att ärendet faller inom myndighetens kompetensområde som formell behörighet hos beslutsfattaren.

2 §

Myndigheten får inte överlämna åt någon annan än en polisman att avgöra eller leda handläggningen av ärenden som enligt rättegångsbalken ska skötas av Polismyndigheten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om delegering. Den motsvarar 2 kap. 8 § 1998 års polisförordning och överensstämmer med samma paragraf i SOU 2012:13. Säkerhetspolisen kan handlägga ärenden enligt rättegångsbalken med stöd av kommitténs förslag² till 7 § andra stycket polislagen (1984:387).

3 §

Regionpolismästare, biträdande regionpolismästare, polismästare, polisöverintendent, polisintendenter eller polissekreterare får fatta beslut i följande ärendegrupper

1. frihetsberövanden,
2. vitesförelägganden,
3. tillstånd i fråga om handel,
4. förordnande av offentligt biträde,
5. ärenden enligt föräldrabalken
  - a. om hämtning enligt 21 kap., och
  - b. om åtgärder enligt 21 kap. 10 § andra stycket,
6. ärenden enligt lagen (1989:14) om erkännande och verkställighet av utländska vårdnadsavgöranden m.m.
  - a. om överflyttning av barn enligt 18 §, och
  - b. om åtgärder enligt 20 §,
7. ärenden enligt polislagen (1984:387)
  - a. om att avvisa eller avlägsna deltagare i folksamlingar enligt 13 c §,
  - b. om att skaffa sig tillträde till en bostad eller något annat ställe eller för att undersöka transportmedel enligt 20 § första och andra styckena,

---

² SOU 2012:13 s. 366.

c. om att skaffa sig tillträde till eller förhindra tillträde till ett hus, rum eller annat ställe m.m. eller om kroppsvisitation enligt 23 § första och andra styckena, och

d. om att förbjuda tillträde till ett visst område eller utrymme eller att anvisa deltagare i en folksamling att följa en viss väg enligt 24 §,

8. ärenden enligt ordningslagen (1993:1617)

a. om allmänna sammankomster och cirkusföreställningar enligt 2 kap.,

b. om förbud att fortsätta att använda vissa platser eller lokaler enligt 3 kap. 17 § första stycket andra meningen,

c. om att återkalla tillstånd enligt 3 kap. 18 §,

d. om att någon ska vidta vissa åtgärder enligt 3 kap. 19 §, och

e. om att Polismyndigheten ska vidta vissa åtgärder enligt 3 kap. 21 §,

9. ärenden om att göra en anmälan om tillträdesförbud enligt 6 § tredje stycket lagen (2005:321) om tillträdesförbud vid idrottsarrangemang,

10. ärenden enligt utlänningslagen (2005:716)

a. om avvisning,

b. om överlämnande av ärende enligt 8 kap. 4 § andra och tredje styckena,

c. om att ta en utlänning i förvar eller att ställa utlänningen under uppsikt enligt 10 kap. 1–3, 6–8, 12, 13 och 17 §§,

d. om att ta emot en nöjdförklaring enligt 15 kap. 2 §, och

e. om verkställighet enligt 12 kap. 14 och 17 §§,

11. ärenden om tillstånd att resa in från eller ut till något annat land enligt 6 kap. 1 § utlänningsförordningen (2006:97),

12. ärenden enligt lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll

a. om att göra en anmälan som rör utvisning enligt 2 §,

b. om förvar enligt 8 § första stycket,

c. om husrannsakan, kroppsvisitation m.m. enligt 19 §, och

d. om att framställa yrkande om tillstånd till hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation m.m. enligt 21 § andra stycket,

13. ärenden enligt lagen (1972:435) om överlastavgift

a. om förskott för överlastavgift enligt 8 a §, och

b. om att ett fordon eller fordonståg inte får fortsätta färden enligt 8 b §,

14. ärenden enligt förordningen (2004:865) om kör- och vilotider samt färdskrivare, m.m.

a. om förskott för sanktionsavgift enligt 10 kap. 5 §, och

b. om att ett fordon eller fordonståg inte får fortsätta färden enligt 10 kap. 6 §.

Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen får uppdra åt en annan anställd än som anges i första stycket att fatta beslut i ärenden som anges

där, om den anställde har den kompetens, utbildning och erfarenhet som behövs.

Paragrafen innehåller bestämmelser om delegering av beslutanderätt i vissa fall. I första stycket har innehållet disponerats om för att öka överskådligheten. I sak överensstämmer den med 2 kap. 8 § 1998 års polisförordning och i SOU 2012:13.

5 kap. Skyldigheter i anställningen

Upptredande

1 §

Anställda ska i arbetet uppträda på ett sätt som inger förtroende och aktning. De ska uppträda hövligt, hänsynsfullt och med fasthet samt iakttta självbehärskning och undvika vad som kan uppfattas som utslag av ovänlighet eller småaktighet.

Paragrafen, som innehåller bestämmelser om hur anställda ska uppträda, överensstämmer med 4 kap. 1 § i 1998 års polisförordning och i SOU 2012:13. Att bestämmelsen är tillämplig i verksamheten hos såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen framgår av 1 kap. 1 §.

2 §

Skadas någon till följd av ingripande av en polisman och är skadan inte obetydlig, ska polismannen genast se till att den skadade får den vård som behövs och anmäla det inträffade till sin förman.

I paragrafen finns bestämmelser om hur en polisman ska handla då någon skadas till följd av ett ingripande. Paragrafen överensstämmer med 4 kap. 2 § i 1998 års polisförordning och i SOU 2012:13. Bestämmelsen är, såsom framgår av 1 kap. 1 §, tillämplig i verksamheten hos såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen.

Rapporteringskyldighet

3 §

Bestämmelser om rapporteringskyldighet i fråga om brott finns i 9 § polislagen (1984:387).

Paragrafen, som avser polismans rapporteringskyldighet, överensstämmer med 4 kap. 5 § i 1998 års polisförordning och i SOU 2012:13. Bestämmelsen är, såsom framgår av 1 kap. § 1, tillämplig i verksamheten hos såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen.

4 §

En polisman får i fråga om överträdelser som omfattas av ett förordnande enligt lagen (1976:206) om felparkeringsavgift låta bli att lämna parkeringsanmärkning och nöja sig med ett påpekande eller en påminnelse till den felande, om han eller hon bedömer att överträdelserna med hänsyn till omständigheterna i det särskilda fallet är obetydliga.

Polismyndigheten får, efter att ha hört Säkerhetspolisen, meddela föreskrifter för tillämpningen av första stycket inom polisen.

Första stycket innehåller bestämmelser om polismans befogenhet att underlåta att lämna parkeringsanmärkning. Det överensstämmer med 4 kap. 6 § i 1998 års polisförordning och i SOU 2012:13.

Andra stycket innehåller ett bemyndigande för Polismyndigheten att meddela tillämpningsföreskrifter efter att ha hört Säkerhetspolisen. Det motsvarar i huvudsak bestämmelsen i 13 d § 1 förordningen (1989:773) med instruktion för Rikspolisstyrelsen och 58 § 1 kommitténs förslag³ till instruktion för Polismyndigheten.

5 §

En polisman som använt skjutvapen ska lämna en rapport om händelsen till myndighetens chef. Vidare ska det vakthavande befälet vid Polismyndigheten skyndsamt underrättas.

En polisman ska också i övrigt underrätta sin närmaste förman om sådana förhållanden som rör arbetet och som förmannen bör känna till.

Andra stycket gäller även andra anställda inom polisen än polismän.

---

³ SOU 2012:13 s. 72 ff.

Paragrafen reglerar i första stycket polismans rapporteringsskyldighet m.m. när han eller hon använt skjutvapen. Den överensstämmer med 8 § kungörelsen (1969:84) om användande av skjutvapen i polistjänsten [skjutkungörelsen] med den ändringen att även vakthavande befäl vid Polismyndigheten ska underrättas.

Bestämmelserna i andra och tredje styckena, som avser rapporteringsskyldighet i andra fall för anställda, överensstämmer med bestämmelserna i 4 kap. 7 § 1998 års polisförordning och i SOU 2012:13.

Av 1 kap. 1 § framgår att bestämmelserna är tillämpliga hos såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen.

Tjänstgöring

6 §

Anställda inom polisen är skyldiga att efter order tjänstgöra i hela landet.

Bestämmelsen, som anger att anställda är skyldiga att efter order tjänstgöra i hela landet, motsvarar den i 4 kap. 8 § i 1998 års polisförordning och överensstämmer med samma bestämmelse i SOU 2012:13. Av 1 kap. 1 § framgår att bestämmelsen är tillämplig hos såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen.

7 §

Om det behövs från allmän synpunkt, får en polisman ingripa för att trygga allmän ordning och säkerhet eller för att tillförsäkra allmänheten skydd och hjälp även om han eller hon är ledig.

Polismannen ska snarast underrätta det vakthavande befälet vid Polismyndigheten om ingripandet, om det inte är obehövligt.

Paragrafen reglerar i första stycket polismans rätt att ingripa under ledig tid och i andra stycket rapporteringsskyldigheten då ett sådant ingripande gjorts. Den motsvarar 4 kap. 9 § i 1998 års polisförordning och överensstämmer med samma bestämmelse i SOU 2012:13. Bestämmelserna är, såsom framgår av 1 kap. 1 §, tillämpliga hos såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen.

Skyldigheter under ledig tid

8 §

Även när en polisman är ledig är han eller hon skyldig att

1. efter en förmans order tjänstgöra,
2. självmant ingripa för att trygga den allmänna ordningen och säkerheten, och
3. självmant anmäla sig hos sin närmaste förman vid särskilt allvarliga händelser, såsom vid upplopp eller andra liknande oroligheter, naturkatastrofer, omfattande bränder eller omfattande trafikolyckor eller andra större olyckor.

Paragrafen reglerar polismanns skyldighet att gå i tjänst under ledig tid. Den motsvarar 4 kap. 10 § i 1998 års polisförordning och överensstämmer med samma bestämmelse i SOU 2012:13.

9 §

När en polisman börjar semester eller annan ledighet, ska uppgift om hur han eller hon kan nå lämnas till anställningsmyndigheten, om inte myndigheten bestämmer något annat.

Enligt bestämmelsen ska en polisman som avser att vara ledig, lämna uppgift till myndigheten om var han eller hon kan nå under ledigheten. Bestämmelsen motsvarar 4 kap. 11 § i 1998 års polisförordning och överensstämmer med samma bestämmelse i SOU 2012:13. Dock har den ändringen gjorts att skyldigheten inte längre avser uppgift om var polismannen tänker vistas under ledigheten, utan i stället hur han eller hon kan nå. Bestämmelsen är tillämplig hos såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen.

Beredskap

10 §

Beredskap ska fullgöras av sådan personal inom myndigheten som är behörig att på myndighetens vägnar fatta beslut i förekommande ärenden och som vid behov kan ge råd och anvisningar till perso-

nalen i övrigt. Myndigheten bestämmer vilka som ska delta i beredskapen. Beredskapen ska fullgöras vid den egna myndigheten.

Polismyndigheten och Säkerhetspolisen får, var och en inom sitt verksamhetsområde, meddela föreskrifter för tillämpningen av första stycket.

Första stycket, som innehåller bestämmelser om beredskap, motsvarar 4 kap. 12 § i 1998 års polisförordning och överensstämmer med samma paragraf i SOU 2012:13. Av 1 kap. 1 § framgår att bestämmelsen är tillämplig hos såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen.

Andra stycket innehåller ett bemyndigande för Polismyndigheten och Säkerhetspolisen att, var och en inom sitt verksamhetsområde, meddela tillämpningsföreskrifter. Det överensstämmer med 13 d § 1 förordningen (1989:773) med instruktion för Rikspolisstyrelsen och 58 § 1 kommitténs förslag⁴ till instruktion för Polismyndigheten. Med hänsyn till att Säkerhetspolisen föreslås bli en fristående myndighet har Säkerhetspolisen getts en självständig rätt att besluta sådana föreskrifter.

Polislegitimation

11 §

En polisman ska under tjänstgöring ha med sig tjänstekort för polisman (polislegitimation), om inte särskilda skäl ger anledning till något annat.

Polismyndigheten får, efter att ha hört Säkerhetspolisen, meddela de föreskrifter om polislegitimation som behövs för polisen utöver förordningen (1958:272) om tjänstekort.

Paragrafen innehåller i första stycket bestämmelser om polismanns skyldighet att medföra polislegitimation. Den motsvarar 4 kap. 15 § första stycket i 1998 års polisförordning och överensstämmer, bortsett från en språklig justering, med samma paragraf i SOU 2012:13. Bestämmelserna är tillämpliga hos såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen.

Andra stycket innehåller ett bemyndigande för Polismyndigheten att meddela föreskrifter om tjänstekort för polisen efter att ha hört Säkerhetspolisen. Det motsvarar 4 kap. 15 § andra stycket i

---

⁴ SOU 2012:13 s. 72 ff.

1998 års polisförordning och överensstämmer i huvudsak med samma bestämmelse i SOU 2012:13.

Av 1 kap. 1 § framgår att paragrafens bestämmelser är tillämpliga hos såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen.

6 kap. Användande av skjutvapen

1 §

Med skjutvapen avses i detta kapitel inte vapen för spridande av tårgas eller liknande.

Av bestämmelsen framgår att bestämmelserna i kapitlet inte ska tillämpas på vissa typer av vapen. Bestämmelsen motsvarar 9 § i skjutkungörelsen.

2 §

Om det föreligger rätt till nödvärn enligt 24 kap. 1 § brottsbalken, får en polisman använda skjutvapen för att avvärja svårare våld mot polismannen själv eller annan eller hot som innebär trängande fara för sådant våld.

Paragrafen anger förutsättningarna för att en polisman ska få använda vapen i en nödvärnssituation. Den överensstämmer, bortsett från en språklig justering, med 1 § i skjutkungörelsen.

3 §

Om det föreligger ett fall som avses i 24 kap. 2 § brottsbalken eller i 10 § första stycket 2 polislagen (1984:387) och ett omedelbart ingripande är nödvändigt, får en polisman använda skjutvapen för att

1. gripa den som på sannolika skäl är misstänkt för mord, dråp, grov misshandel eller människorov, våldtäkt, grov våldtäkt, våldtäkt mot barn, grov våldtäkt mot barn, rån eller grovt rån, mordbrand, grov mordbrand, allmänfarlig ödeläggelse, sabotage, grovt sabotage, kapning, sjö- eller luftfartssabotage, flygplatsabotage eller spridande av gift eller smitta, uppror eller väpnat hot mot laglig ordning,

högförräderi, krigsanstiftan, spioneri, grovt spioneri eller landsförräderi, grovt narkotikabrott eller försök eller straffbar förberedelse till brott som nu har nämnts;

2. hindra någon från att rymma eller för att gripa någon som har rymt, om han eller hon är häktad, anhållen eller gripen för brott som anges under 1 eller är dömd för ett sådant brott till fängelse och intagen i anstalt;

3. omhänderta en person, som på grund av allvarlig psykisk störning eller innehav av vapen som kan befaras bli missbrukat eller av annan anledning uppenbarligen är farlig för annans liv eller hälsa.

Paragrafen reglerar de fall då en polisman får använda vapen utan att rätt till nödvärn föreligger och myndigheten inte heller har beslutat om vapenanvändningen. Den överensstämmer, bortsett från en språklig justering, med 2 § i skjutkungörelsen.

4 §

I andra fall som avses i 24 kap. 2 § brottsbalken eller 10 § polislagen (1984:387) än sådana som nämns i 3 § får myndigheten medge en polisman att använda skjutvapen för att genomföra en viss tjänsteåtgärd, om det är oundgängligen nödvändigt med hänsyn till åtgärdens vikt.

Paragrafen reglerar de fall då en polisman får använda vapen utan att rätt till nödvärn föreligger, men då myndigheten har beslutat om vapenanvändningen. Den motsvarar 3 § skjutkungörelsen med den ändringen att myndigheten getts befogenheten att lämna medgivande.

5 §

Ett annat skjutvapen än pistol får användas endast efter medgivande av myndigheten.

Utan hinder av första stycket får jaktvapen användas för att avliva djur.

Paragrafen reglerar i två stycken de fall då annat skjutvapen än pistol får användas. Den motsvarar 4 § skjutkungörelsen med den ändringen att myndigheten getts befogenheten att lämna medgivande.

6 §

En polisman som uppträder i grupp eller avdelning under direkt ledning av polisbefäl får använda skjutvapen endast på order av den som har befälet, om inte gruppen, avdelningen eller annan utsätts för sådant angrepp eller hot om angrepp att vapen oundgängligen måste användas omedelbart.

Paragrafen reglerar rätten för polisman som uppträder i grupp eller avdelning att använda skjutvapen. Den överensstämmer, bortsett från en språklig justering, med 6 § skjutkungörelsen.

7 §

Innan en polisman använder skjutvapen, ska han eller hon särskilt beakta risken för att utomstående skadas. Skottlossning inom område, där många människor bor eller vistas, ska i det längsta undvikas.

Innan skott avlossas, ska polismannen ge tydlig varning genom tillrop, om inte en sådan varning är meningslös. Om skjutvapen måste användas, ska polismannen, när omständigheterna inte tvingar till annat, först avlossa varningsskott.

Vid skottlossning mot person ska eftersträvas att endast för tillfället oskadliggöra honom eller henne.

Paragrafen anger i tre stycken vad en polisman ska beakta innan och när skjutvapen används. Den överensstämmer, bortsett från några språkliga justeringar, med 7 § i skjutkungörelsen.

8 §

Att en polisman som använt skjutvapen, ska lämna en rapport om detta till myndighetens chef och skyndsamt underrätta det vakthavande befälet vid Polismyndigheten framgår av 5 kap. 5 §.

Paragrafen innehåller en erinran om bestämmelsen i 5 kap. 5 § om rapporteringsskyldighet för polisman då skjutvapen använts. Bestämmelser om rapporteringsskyldighet i dessa fall finns i dag i 8 § skjutkungörelsen.

9 §

Det finns särskilda bestämmelser om polismans bruk av skjutvapen vid deltagande i försvaret under krig.

Paragrafen, som anger att det finns särskilda bestämmelser om polismans bruk av skjutvapen under krig, överensstämmer, bortsett från några språkliga justeringar, med 10 § skjutkungörelsen.

10 §

Polismyndigheten får, efter att ha hört Säkerhetspolisen, meddela de föreskrifter som behövs för verkställigheten av bestämmelserna i detta kapitel.

Genom bestämmelsen bemyndigas Polismyndigheten att besluta föreskrifter. Den motsvarar 11 § i skjutkungörelsen, med det tillägget att Säkerhetspolisen ska höras innan föreskrifter meddelas. Bestämmelsen har utformats som ett bemyndigande att meddela verkställighetsföreskrifter.

7 kap. Kompetensutveckling och utbildning

Det finns behov av materiella ändringar i bestämmelserna i detta kapitel beroende på de bedömningar som görs under genomförandet och statsmakternas ställningstagande till den framtida utbildningsorganisationen för polisen. Det kan då bl.a. finnas anledning att överväga i vilken omfattning Polismyndigheten ska ansvara för funktionsinriktad utbildning av de polismän som arbetar vid Säkerhetspolisen. I avvaktan på detta bör bestämmelserna ändras på det sättet att de med i huvudsak oförändrat sakinhåll anpassas till den nya organisationen.

Kompetensutveckling

1 §

Anställningsmyndigheten svarar för att anställda som bedöms vara lämpade för chefsbefattningar ges möjligheter till kompetensutveckling. Har den som ska anställas som chef inom polisen inte tidigare genomgått polis-

programmet vid Polishögskolan eller motsvarande utbildning, ska Polismyndigheten och Säkerhetspolisen se till att han eller hon får den polisutbildning som behövs för chefsuppdraget.

Paragrafen anger myndigheternas ansvar för att kompetensutveckla de anställda. Den motsvarar 3 kap. 9 § i 1998 års polisförordning och överensstämmer i huvudsak med motsvarande bestämmelse i SOU 2012:13.

Utbildning

2 § Polismyndigheten bedriver central utbildning och beslutar om antagning till den samt om utbildningsplaner, betyg och examination, om inte annat är särskilt föreskrivet.

Till den centrala utbildningen hör polisprogrammet och funktionsinriktad utbildning.

Med funktionsinriktad utbildning avses sådan fortbildning av polisens personal som syftar till att öka personalens förmåga att utföra arbetsuppgifter som normalt fordrar särskilda kunskaper eller särskild kompetens utöver den grundläggande utbildningen. Den funktionsinriktade utbildningen genomförs i form av specialkurser och konferenser.

Paragrafen innehåller grundläggande bestämmelser om utbildning inom polisen. Den motsvarar 2 och 5 §§ polisutbildningsförordningen.

3 §

Polismyndigheten och Säkerhetspolisen bedriver funktionsinriktad utbildning. Polismyndigheten bedriver aspirantutbildning om sex månader.

Polismyndigheten får, efter att ha hört Säkerhetspolisen, meddela föreskrifter om sådan utbildning.

Paragrafen innehåller i två stycken regler om funktionsinriktad utbildning och aspirantutbildning. Den motsvarar 3 § polisutbildningsförordningen med den ändringen att det nu anges att även Säkerhetspolisen bedriver funktionsinriktad utbildning.

4 §

Grundutbildning till polisman omfattar polisprogrammet (motsvarande 80 poäng) och aspirantutbildning om sex månader.

Till polisprogrammet får den som är lämplig antas. Polismyndigheten beslutar närmare vilka antagningskrav som ställs.

Paragrafen, som motsvarar 4 § polisutbildningsförordningen, innehåller bestämmelser om grundutbildning till polisman.

5 §

Polismyndigheten får, om det finns särskilda skäl, medge undantag från vad som föreskrivs om utbildning i 1–4 §§.

Paragrafen innehåller ett bemyndigande för Polismyndigheten att medge undantag från bestämmelserna i 1–4 §§. Den motsvarar 9 § polisutbildningsförordningen.

Disciplinpåföljd och avskiljande av en student vid polisprogrammet

6 §

Polismyndigheten får vidta disciplinär åtgärd i form av varning mot en student vid polisprogrammet som

1. med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas,
2. stör eller hindrar undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen, eller
3. utsätter någon annan student eller en arbets- eller uppdragstagare vid Polismyndigheten för allvarliga trakasserier.

Paragrafen motsvarar 6 § polisutbildningsförordningen med den ändringen att ordet "Rikspolisstyrelsen" bytts ut mot ordet "Polismyndigheten".

7 §

Polismyndigheten får avskilja en student vid polisprogrammet från utbildningen, om studenten

1. inte rättar sig efter en varning enligt 6 §,
2. lider av psykisk störning,
3. missbrukar alkohol eller narkotika,
4. har gjort sig skyldig till brottslighet som inte är att anse som ringa,
5. är frånvarande från utbildningen i sådan omfattning att hon eller han inte kan tillgodogöra sig den, eller
6. på annat sätt visat sig olämplig för fortsatt utbildning.

Ett beslut om avskiljande innebär att studenten tills vidare inte får fortsätta den pågående utbildningen.

Om det finns anledning att anta att en student bör avskiljas från polisprogrammet enligt första stycket 2 eller 3, får Polismyndigheten vid behov uppmana den studenten att låta undersöka sig av den läkare som anvisas.

Paragrafen innehåller i två stycken bestämmelser om avskiljande och läkarundersökning beträffande en student vid polisprogrammet. Den motsvarar 7 § polisutbildningsförordningen med den skillnaden att i andra stycket tagits in en bestämmelse om vad begreppet avskiljande innebär. Definitionen har hämtats från 3 § första stycket förordningen (2007:989) om avskiljande av studenter från högskoleutbildning.

8 §

Om ett förfarande inleds som syftar till att en student vid polisprogrammet ska avskiljas från utbildningen, får Polismyndigheten, om det behövs, med omedelbar verkan avstänga den studenten från utbildningen i avvaktan på att ärendet slutligt kan avgöras.

Paragrafen innehåller bestämmelser om avstängning av en student vid polisprogrammet. Den motsvarar 8 § polisutbildningsförordningen.

9 §

Polismyndighetens beslut i ärenden enligt 6, 7 eller 8 § får överklagas hos Personalansvarsnämnden vid Polismyndigheten. Nämndens beslut i sådana ärenden får inte överklagas. Andra beslut enligt detta kapitel får inte överklagas.

Paragrafen innehåller bestämmelser om överklagande av Polismyndighetens beslut. Den motsvarar 10 § polisutbildningsförordningen. Bestämmelsen i 9 § innehåller, till skillnad mot upplysningsbestämmelsen i 48 § andra stycket förslaget till instruktion för Polismyndigheten i SOU 2012:13, den materiella regeln om överklagande.

8 kap. Anställningar

Behörighet till anställning

1 § Behörig att anställas som polisaspirant är den som genomgått polisprogrammet vid Polishögskolan.

Behörig att anställas som kommissarie, inspektör eller polisassistent är den som har genomgått

1. polisprogrammet vid Polishögskolan och aspirantutbildning,
2. aspirantutbildning vid en polismyndighet eller polisutbildning för specialister vid Polishögskolan,
3. grundutbildningen vid Polishögskolan enligt äldre bestämmelser, eller
4. grundkursen vid Polishögskolan och fullgjort alterneringstjänstgöringen enligt äldre bestämmelser.

Om det finns särskilda skäl får Polismyndigheten i ett enskilt fall medge undantag från vad som har föreskrivits i andra stycket.

Paragrafen innehåller i två stycken bestämmelser om behörighet för vissa anställningar som polisman. Den motsvarar 6 kap. 9 § i 1998 års polisförordning och överensstämmer med samma paragraf i SOU 2012:13.

Övergångsbestämmelser

1. Denna förordning träder i kraft den xxx.
2. Genom förordningen upphävs polisförordningen (1998:1558), kungörelsen (1969:84) om användande av skjutvapen i polistjänsten och polisutbildningsförordningen (1999:740).
3. Vid tillämpningen av 1 kap. 2 §, ska med polisman avses även den som enligt äldre föreskrifter har anställts som överdirektör vid Rikspolisstyrelsen, rikskriminalchef, länspolismästare och biträdande länspolismästare.
4. Föreskriften i 3 kap. 8 § polisförordningen (1998:1558) ska fortfarande gälla för den som enligt äldre föreskrifter anställts som länspolismästare och biträdande länspolismästare.
5. Vid tillämpningen av 7 kap. 1 § andra stycket jämställs aspirantutbildning vid en polismyndighet enligt äldre föreskrifter med aspirantutbildning vid Polismyndigheten.

Övergångsbestämmelserna överensstämmer i sak med de som redovisats i SOU 2012:13. De har dock anpassats till att 1998 års polisförordning föreslås upphävd och ersatt samt till paragrafindelningen i den nya polisförordningen.

Kommittédirektiv

En ny organisation för polisen?

Dir.
2010:75

Beslut vid regeringssammanträde den 8 juli 2010

Sammanfattning

En parlamentarisk kommitté ska analysera i vilken utsträckning polisens nuvarande organisation utgör ett hinder för de krav regeringen ställer på högre kvalitet, ökad kostnadseffektivitet, ökad flexibilitet och väsentligt förbättrade resultat i polisens verksamhet. Om kommittén finner att nuvarande organisationsform utgör ett hinder i dessa avseenden ska ett fullständigt förslag till helt eller delvis ny organisation för polisen som undanröjer hindren lämnas.

Kommittén ska också föreslå hur ansvar och befogenheter i styrningen av polisens verksamhet kan tydliggöras. Vidare ska kommittén ta ställning till och lämna förslag i frågor om polisens tillgänglighet, synlighet och polisens samarbete med andra.

Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2012.

Framväxten av polisens nuvarande organisation

Polisens organisation har vuxit fram genom ett flertal reformer de senaste decennierna. År 1965 övergick polisen från kommunal verksamhet till statlig. Innan dess var det riksdagen och regeringen som lade fast riktlinjer för polisen men kommunerna som bedrev verksamheten. Polisen förstatligades för att bli mer effektiv och enhetlig. Samtidigt bildades den centrala förvaltningsmyndigheten Rikspolisstyrelsen, men länsstyrelserna hade kvar sin roll som polismyndigheternas högsta polisorgan.

Modernisering har skett i flera steg

Polisens organisation moderniserades i flera steg under 1970-, 1980- och 1990-talen. Syftet var att effektivisera polisen genom att minska detaljstyrningen och öka det lokala självbestämmandet. Bland annat fick polisstyrelserna 1984 ökade befogenheter att fatta beslut om den övergripande inriktningen av verksamheten. Vidare fattade riksdagen 1990 beslut om den s.k. förnyelsepropositionen (prop. 1989/90:155) som innebar en fortsatt decentralisering av polisen. Tyngdpunkten i den operativa polisverksamheten placeras därmed på regional och lokal nivå. I samband med förändringen renodlades Rikspolisstyrelsens roll som central förvaltningsmyndighet. Den så kallade länspolismästarmodellen med 21 myndighetschefer länsvist fördelade infördes successivt med utgångspunkt i förslagen i 1975 års polisutredning (SOU 1979:6). Modellen innebar att den regionala polischefen inte längre var en del av länsstyrelsen utan blev chef för länets polismyndighet. Denna ordning infördes som en generell organisationsmodell i hela landet 1992 och var helt införd 1998. Då fick också polisstyrelserna den roll de har i dag.

Under 2000-talet har omfattande verksamhetsutveckling pågått inom organisationen. Samtidigt har riksdagen och regeringen fortsatt att modernisera polisen, men polisens organisation har i allt väsentligt varit oförändrad. De senaste åren har polisen även tillförts mycket omfattande ekonomiska resurser i syfte att möjliggöra en kraftig ökning av antalet poliser. Sedan halvårsskiftet 2010 finns det fler än 20 000 poliser. Dimensioneringen av polisen är därmed den största i modern tid.

Polisens grundläggande uppdrag att förebygga och utreda brott samt upprätthålla allmän ordning och säkerhet har dock sedan förstatligandet 1965 varit detsamma.

Förändringar i omvärlden har påverkat polisen

De senaste decennierna har det skett stora förändringar i omvärlden som ändrat förutsättningarna för att bedriva polisverksamhet. Sveriges befolkning har ökat, och tendensen har samtidigt varit att små kommuner och landsbygdsområden blivit glesare befolkade medan befolkningen i de större städerna har ökat. Ökad befolkning leder vanligtvis till fler anmälda brott. Ungdomsåren är den generellt mest brottsaktiva perioden. Befolkningsstorleken och ungdoms-

kullarnas storlek påverkar alltså den rapporterade brottsligheten och därmed också polisens uppgift. Antalet anmälda brott har ökat sedan 1950-talet fram till i dag. Brottslighetens sammansättning har förändrats, med en ökning av bl.a. anmäld våldsbrottslighet och bedrägeribrott under senare tid.

Samhället har också utvecklats när det gäller användning av teknik och nya kommunikationsformer. Det har lett till att nya brott tillkommit men också att väl kända brottstyper som t.ex. bedrägerier genomförs med ny teknik. Polisen har samtidigt fått nya, viktiga verktyg för att bekämpa brott, bl.a. genom utökade rättsliga befogenheter, IT-utveckling och stora framsteg i forensisk verksamhet. Polisen har även rekryterat specialister med civil kompetens för att möta denna utveckling.

Sveriges medlemskap i EU och därefter inträde i Schengensamarbetet har medfört nya förutsättningar för polisen när det gäller bl.a. gränskontroll och internationellt samarbete. Svensk polis är i dag mer beroende av ett gott samarbete med brottsbekämpande myndigheter i andra länder än vad den har varit tidigare.

Kvaliteten i polisens verksamhet behöver höjas

Hur förändringar i samhället påverkar polisen har de senaste decennierna varit föremål för flera statliga utredningar. Det grundläggande uppdraget att förebygga och utreda brott samt upprätthålla allmän ordning och säkerhet är dock i allt väsentligt desamma. Däremot har förändringarna skapat nya förutsättningar för att bedriva polisverksamhet.

Polisen har under senare år tillförts omfattande resursökningar. All statlig verksamhet förväntas använda medel effektivt oavsett anslagens storlek och kraven är desamma även när anslagen ökar. Regeringen gör emellertid bedömningen att polisen inte fullt ut lever upp till de krav som ställs på ett effektivt resursutnyttjande. Ett tecken på det är att verksamhetsresultatet varierar kraftigt mellan de olika polismyndigheterna. Kvaliteten behöver höjas i polisens verksamhet och det samlade resultatet förbättras. Polisens organisation behöver bli mer flexibel så att resurserna snabbt kan flyttas dit där de behövs mest, på både kort och lång sikt.

Polisens organisation har sedan slutet av 1990-talet i allt väsentligt varit densamma. Därför är det angeläget att utreda om polisen

har en organisation som är ändamålsenlig och som ger förutsättningar för ett effektivt resursutnyttjande.

Uppdraget att klargöra om polisen behöver en ny organisation

Polisen ska vara organiserad så att den kan bedriva en rättssäker, flexibel och kostnadseffektiv verksamhet av hög kvalitet. Polisen ska kunna prestera ett väsentligt bättre verksamhetsresultat än i dag och dess organisation ska snabbt kunna anpassa sig till de behov som uppstår till följd av förändringar i samhället. Polisens uppdrag enligt 1 och 2 §§ polislagen (1984:387) ska dock vara oförändrat liksom Säkerhetspolisens organisation och uppdrag enligt förordningen (2002:1050) med instruktion för Säkerhetspolisen.

En parlamentarisk kommitté får därför i uppdrag att förutsättningslöst analysera i vilken utsträckning polisens nuvarande organisation utgör ett hinder när det gäller kraven på högre kvalitet, ökad kostnadseffektivitet, ökad flexibilitet och väsentligt förbättrade verksamhetsresultat.

Med utgångspunkt i vilka väsentliga hinder som identifierats ska ett fullständigt förslag till en helt eller delvis ny organisation som undanröjer hindren lämnas.

Oavsett resultatet av hinderanalysen ska förslag som rör dels styrningen av polisens verksamhet, dels polisens tillgänglighet, synlighet och samarbete med andra lämnas.

Tydligare ansvar och befogenheter i styrningen av polisens verksamhet

Regeringen styr polisorganisationen genom bl.a. förordningar, beslut om regleringsbrev och anställning av rikspolischef, överdirektör, rikskriminalchef och länspolismästare. Därtill finns förtroendemannaavgift i polisen. På central nivå sker inflytandet genom att regeringen förordnar ledamöter i Rikspolisstyrelsens styrelse och två ledamöter i Rikspolisstyrelsens personalansvarsnämnd. På lokal nivå sker inflytandet genom att regeringen förordnar ledamöter i polismyndigheternas polisstyrelser och genom polismöten i vissa av storstädernas polisområden.

En av Rikspolisstyrelsens uppgifter är enligt 1 § förordningen (1989:773) med instruktion för Rikspolisstyrelsen att utveckla och precisera de mål och riktlinjer som riksdagen och regeringen lägger

fast för polisverksamheten och att förmedla detta till polisorganisationen. Rikspolischefen i sin tur ansvarar inför regeringen för verksamheten vid Rikspolisstyrelsen och ska se till att den bedrivs effektivt och enligt gällande rätt. Rikspolisstyrelsens styrelse ska i detta avseende pröva om myndighetens verksamhet bedrivs effektivt och i överensstämmelse med syftet med verksamheten.

Länspolismästarna är ansvariga för respektive polismyndighets verksamhet. De ska se till att verksamheten bedrivs effektivt och enligt gällande rätt. Till polismyndigheternas styrelser uppgifter hör att se till att polisarbetet bedrivs i överensstämmelse med de prioriteringar och riktlinjer som riksdagen och regeringen har lagt fast för polisverksamheten.

Styrkedjan i polisen är i förhållande till andra statliga myndigheter komplex genom att regeringen förordnar chefer och förtroendemän, och därigenom fördelar ansvar, i flera olika instanser. Bland annat Ekonomistyrningsverket (ESV) har i rapporten Polisen – styrning och uppföljning (ESV 2009:6) konstaterat att fördelningen av ansvar och befogenheter inom polisorganisationen inte är helt tydlig och uppfattas olika inom organisationen. En orsak till det är att myndighetsförordningen (2007:515) i relevanta delar inte tillämpas för polisorganisationen. Enligt ESV behöver regeringen förtydliga uppdrag, ansvar och befogenheter för Rikspolisstyrelsen, rikspolischefen, Rikspolisstyrelsens styrelse, länspolismästarna och polisstyrelserna.

Företaget Enhancer har i rapporten Organisationskartläggning Polisen (dnr Ju2009/954/PO) framfört att den befintliga organisationsstrukturen med en blandning av stora och små polismyndigheter gör det svårt att styra och samordna verksamheten på ett effektivt sätt. Enhancer har även föreslagit att de högsta chefernas ansvar och befogenheter ska förtydligas.

Utgångspunkter för kommittén ska vara dels de förvaltningspolitiska bedömningar regeringen gör om styrning, ledning och organisation av statlig verksamhet i propositionen Offentlig förvaltning för demokrati, delaktighet, och tillväxt (prop. 2009/10:175) dels att myndighetsförordningen ska vara tillämplig för polisen. Ledningens ansvar för polisverksamheten i hela landet ska vara tydligt reglerad. Fördelningen av ansvar och befogenheter mellan de högsta cheferna inom polisen ska vara tydlig och främja ett effektivt och enhetligt arbetssätt. Även delegeringen inom polisorganisationen av polisens övergripande uppdrag enligt lag, förordning och regleringsbrev ska vara tydlig.

Förtroendemannainflytandet i polisorganisationen är en central del av den demokratiska insynen och den lokala förankringen av polisens verksamhet och ska därför finnas kvar i någon form. Det är samtidigt angeläget att den roll som förtroendemännen har är väl avvägd i förhållande till det uppdrag och de befogenheter som polisledningen har på central och lokal nivå.

Kommittén ska därför

- föreslå ledningsform för den eller de polismyndigheter som föreslås,
- lämna förslag på fördelning av ansvar och befogenheter för de högsta cheferna inom polisen när det gäller styrningen av polisens verksamhet,
- ta ställning till i vilken utsträckning och på vilka nivåer förtroendemannainflytande ska förekomma för att säkerställa demokratisk insyn och lokal förankring i polisorganisationen, och
- lämna förslag på vilken roll förtroendemännen ska ha.

Förslaget om förtroendemännens roll ska vara väl avvägt i förhållande till polisledningens uppdrag och befogenheter på central respektive lokal nivå i polisorganisationen.

En tillgänglig och synlig polis med befogenhet och kompetens att bekämpa brott i hela landet

Polisen ska vara närvarande i hela landet. Enligt 6 § polisförordningen (1998:1558) bör polisen utveckla och välja sådana arbetsformer som bidrar till ett nära och gott förhållande till allmänheten. Polisen bör se till att vara tillgänglig och synlig.

Brottsligheten ser olika ut i och utanför större städer. Polismyndigheter i glesare befolkade delar av landet rapporterar ett lägre antal brott per invånare. Det rapporteras t.ex. i det närmaste dubbelt så många brott per invånare i Stockholms län och Skåne län som i Västerbottens län och Norrbottens län (Brottsförebyggande rådet, officiell kriminalstatistik 2008). Den nationella trygghetsundersökningen (NTU, Brottsförebyggande rådet 2010) visar att rädslan och oron för att utsättas för brott är lägre i små kommuner och i landsbygdsområden. De ibland stora avstånden i landsbygdsområden gör förutsättningarna för att bedriva polisverksamhet annor-

lunda där jämfört med i större städer. Samtidigt ställer människorna utanför de större städerna krav på en tillgänglig och trygghets-skapande polis.

I dagens polisorganisation är ansvaret för brottsbekämpning uppdelat mellan den nationella och den lokala nivån. Enligt gällande reglering i polislagen leder polismyndigheterna polisverksamheten i sitt geografiska ansvarsområde, men regeringen kan i vissa fall uppdraga åt Rikspolisstyrelsen att leda polisverksamhet på nationell nivå. Styrelsen leder, med stöd av bestämmelser i förordningen med instruktion för Rikspolisstyrelsen, polisverksamhet bl.a. för att förebygga och avslöja brott mot rikets säkerhet och för att bekämpa terrorism. Polisverksamheten leds i sådana fall av Säkerhetspolisen. Rikspolisstyrelsen får också leda polisverksamhet i vissa andra fall, t.ex. om brottsligheten är av särskilt grov beskaffenhet och har riksomfattande karaktär eller har internationell anknytning. Polisverksamheten leds i sådana fall av Rikskriminalpolisen.

Rikskriminalpolisens roll är i övrigt bl.a. att ansvara för de internationella kontakterna, samordna kriminalunderrättelseverksamheten och insatserna mot grov organiserad brottslighet och att förstärka polismyndigheterna vid särskilda händelser. Förstärkningen sker främst genom att polismyndigheterna begär biträde av specialistkompetens inom olika områden. Rikskriminalpolisens roll som en kvalificerad förstärkning av polismyndigheterna har förändrats i takt med att länskriminalpolisavdelningar med egen specialistkompetens har byggts upp, framför allt i storstäderna.

Dagens polisorganisation har 21 polismyndigheter som i stor utsträckning själva ansvarar för brottsbekämpningen inom det egna geografiska ansvarsområdet. Rikskriminalpolisen har en i huvudsak stödjande roll i förhållande till polismyndigheterna. Det kan ibland bidra till att polisen inte är tillräckligt flexibel och effektiv när det gäller bekämpningen av t.ex. rörlig seriebrottslighet, där varje enskilt brott kan betraktas som ett mindre allvarligt brott i mängden, men där en samlad analys visar att det är fråga om grov och organiserad brottslighet.

Polisens brottsbekämpning ska vara lokalt förankrad. En utgångspunkt ska samtidigt vara att polisen har en organisation där det finns förutsättningar för att brott ska kunna bekämpas med hög effektivitet, med tillräcklig uthållighet och med den kompetens som krävs, oavsett var i landet det sker. Allmänheten ska kunna ställa krav på en tillgänglig polis oavsett var i landet man bor.

Kommittén ska därför

- föreslå en organisation för polisen som är väl avvägd när det gäller kraven på dels specialisering och kraftsamling mot brottslighet som kräver spetskompetens och uthållighet, dels lokalt förankrad brottsbekämpning,
- föreslå en organisation som är väl avvägd när det gäller dels kravet på att polisen ska ha organisatoriska förutsättningar att kunna arbeta effektivt, dels kravet på att polisen ska vara tillgänglig och synlig i hela landet, och
- föreslå en organisation som ger polisen en flexibilitet när det gäller att snabbt omfördela polisens resurser dit de behövs mest.

En organisation för ett effektivare samarbete med andra, både nationellt och internationellt

Polisorganisationen är beroende av ett nära samarbete och en nära samverkan med andra myndigheter och organisationer för att kunna fullgöra sitt uppdrag. I vissa fall är polisens samarbete med andra reglerat i författning. Enligt t.ex. 3 § polislagen ska polisen samarbeta med åklagarmyndigheterna. Vidare ska polisen samarbeta med andra myndigheter och organisationer vilkas verksamhet berör polisverksamheten. Särskilt är polisen skyldig att fortlöpande samarbeta med myndigheterna inom socialtjänsten och underrätta dessa om förhållanden som bör föranleda någon åtgärd av dem.

Polisen samarbetar i dag med ett stort antal myndigheter och organisationer, utöver åklagarmyndigheterna och socialtjänsten. Samverkan med flera myndigheter sker inom ramen för samarbetet mot grov organiserad brottslighet t.ex. strategiskt i det nationella underrättelsecentret (NUC) och på operativ nivå inom ramen för åtta regionala underrättelsecentra (RUC). Ett organ för samarbete på lokal nivå är de lokala brottsförebyggande råden. Rådens ledamöter är lokalt förankrade och består ofta av företrädare för kommunstyrelsen, polisen, frivilligorganisationer och det lokala näringslivet.

Flera viktiga samarbetsparter har de senaste åren genomgått omfattande organisatoriska förändringar. Till exempel har Åklagarmyndigheten, Tullverket och Kriminalvården gjorts om till s.k. enmyndigheter. Vidare har regeringen nyligen gett en särskild utredare i uppdrag att utreda om bekämpningen av ekonomisk

brottslighet kan bli mer effektiv och rättssäker genom att Ekobrottsmyndigheten tilldelas ett nationellt ansvar för samtliga brotts typer som myndigheten handlägger (dir. 2010:33). Förutsättningarna för samverkan och samarbete mellan polisen och flera viktiga samarbetsparter har därmed förändrats.

För att utveckla polisen och nå framgång i kampen mot gränsöverskridande och organiserad brottslighet är det också viktigt med ett effektivt samarbete med brottsbekämpande myndigheter i andra länder och internationella polisorganisationer. Samarbetsformerna har blivit allt fler och det polisiära samarbetet har under de år som gått sedan dagens polisorganisation fick sin form ökat väsentligt i omfattning och betydelse.

Den operativa delen i det internationella samarbetet är i stor utsträckning koncentrerad till Rikspolisstyrelsen (Rikskriminalpolisen). Där hanteras i enlighet med 2 § förordningen med instruktion för Rikspolisstyrelsen bl.a. samarbete inom ramen för Interpol, Europol, Schengens datasystem SIS/Sirene, EU:s gränskontrollbyrå Frontex, det nordiska polis- och tullsamarbetet samt Östersjösamarbetet mot organiserad brottslighet. Det ligger också på Rikskriminalpolisen att organisera en styrka inom polisen för tjänstgöring utomlands i fredsfrämjande verksamhet (Polisens utlandsstyrka) i samarbete med Försvarsmakten och andra berörda.

En viktig orsak till att det internationella polisiära samarbetet vuxit i omfattning och betydelse under senare tid är att gemensam lagstiftning inom vissa områden och verktyg för att underlätta operativt samarbete vuxit fram inom EU. Polisen har därigenom fått förutsättningar för att effektivare bekämpa brott. Polisen har t.ex. fått utökade möjligheter att utbyta information med brottsbekämpande myndigheter i andra EU-länder. Dessutom har sättet som information utbyts på effektiviserats.

Utvecklingen inte minst inom EU pekar på att både omfattningen och betydelsen av det internationella polisiära samarbetet kommer att fortsätta att öka.

Kommittén ska därför

- lämna förslag som ger polisen organisatoriska förutsättningar för ett effektivt samarbete med övriga rättsväsendet, statliga myndigheter, kommuner och organisationer i Sverige vars verksamhet berör polisverksamheten, och

- lämna förslag som ger polisen organisatoriska förutsättningar på såväl central som lokal nivå för att effektivt och flexibelt delta i och tillgodogöra sig det internationella samarbetet.

Samråd och konsekvensbeskrivning

Kommitténs uppdrag ska bedrivas utåtriktat och i kontakt med berörda myndigheter, kommuner, landsting, näringslivet och övriga intressenter.

Vidare ska kommittén samråda med utredningen En samlad ekobrottshantering? (dir. 2010:33) och med utredningen Översyn av statlig regional förvaltning m.m. (dir. 2009:62).

Kommittén ska inhämta synpunkter från Statskontoret och Riksrevisionen och därigenom ta tillvara de erfarenheter som finns från när andra statliga myndigheter organiserats om till s.k. enmyndigheter.

Kommittén ska hålla berörda centrala arbetstagarorganisationer informerade om arbetet och ge dem tillfälle att framföra synpunkter.

Kommittén ska bedöma vilken påverkan på andra myndigheter och organisationer som de lämnade förslagen får om de genomförs. Om målkonflikter uppstår med anledning av förslagen, ska en redovisning lämnas över vilka intressen som behöver vägas samman.

Kommittén ska även beakta relevant arbete som pågår inom Regeringskansliet och inom EU.

I den utsträckning kommittén lämnar förslag som påverkar gällande rätt ska också fullständiga författningsförslag lämnas.

Kommittén ska analysera och redovisa de verksamhetsmässiga, ekonomiska och personella konsekvenserna av förslagen. Om förslagen påverkar kostnaderna eller intäkterna för staten ska en beräkning redovisas. Om förslagen innebär samhällsekonomiska konsekvenser i övrigt, ska dessa redovisas. När det gäller ökade kostnader och minskade intäkter för staten ska kommittén föreslå en finansiering av dessa.

Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2012.

(Justitiedepartementet)

Kommittédirektiv

**Tilläggsdirektiv till
Polisorganisationskommittén (Ju 2010:09)**

**Dir.
2012:13**

Beslut vid regeringssammanträde den 23 februari 2012

Utvidgning av och förlängd tid för uppdraget

Regeringen beslutade den 8 juli 2010 kommittédirektiv om ett antal frågor om polisens organisation (dir. 2010:75).

Kommittén får nu i uppdrag att även utreda behovet av ett fristående organ som ska granska såväl polisens verksamhet, inklusive den verksamhet som Säkerhetspolisen bedriver, som Kriminalvårdens verksamhet. Om kommittén kommer fram till att övervägande skäl talar för att inrätta ett sådant organ, ska ett fullständigt förslag om organisation och verksamhet lämnas.

Kommittén ska också analysera konsekvenserna av en eventuell ombildning av Säkerhetspolisen till en fristående polismyndighet inom polisväsendet och lämna de förslag som en sådan ombildning i så fall kräver.

Enligt utredningens direktiv ska uppdraget redovisas senast den 31 mars 2012. Utredningstiden förlängs nu. En delredovisning ska fortfarande göras den 31 mars 2012. De delar som avser följdändringar i författningar med anledning av organisationsförändringen inom polisen och överväganden med anledning av en eventuell ombildning av Säkerhetspolisen till en fristående myndighet, redovisas senast den 30 november 2012. När det gäller den fristående granskningen ska delen om polisens verksamhet redovisas senast den 1 juli 2013 och delen om Kriminalvårdens verksamhet redovisas senast den 16 december 2013.

Ett fristående organ som granskar polisens och Kriminalvårdens verksamhet?

Som ett led i samhällets verksamhet för att främja rättvisa och trygghet ska polisens arbete, enligt 1 § polislagen (1984:387), syfta till att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt i övrigt tillförsäkra allmänheten skydd och annan hjälp. Detta uppdrag innebär att polisen har långtgående befogenheter att ingripa i enskildas liv, bl.a. genom att begränsa de grundläggande fri- och rättigheter som finns fastslagna i regeringsformen. Polisen har också anförtrots samhällets våldsbefogenheter och har bl.a. till uppgift att bistå domstolar och myndigheter när en uppgift förutsätter våldsutövning. Samtidigt är mycket av den verksamhet som bedrivs inom polisen föremål för sekretess, vilket försvårar allmänhetens insyn. Inom delar av verksamheten är dessutom möjligheterna att få till stånd en rättslig prövning av polisens beslut och åtgärder begränsade.

Medborgarnas förtroende för polisens verksamhet är grundläggande för att upprätthålla respekten för demokratin och demokratiskt fattade beslut. En nödvändig förutsättning för medborgarnas förtroende är att polisens verksamhet bedrivs i enlighet med lagar och andra föreskrifter och i övrigt utförs på ett korrekt och konsekvent sätt. Det är därför viktigt att polisens verksamhet kan bli föremål för kvalificerad granskning. Någon heltäckande granskning av det slaget finns inte i dag.

Rikspolisstyrelsen är central förvaltningsmyndighet för polisväsendet och har enligt 7 § polislagen tillsyn över detta. Rikspolisstyrelsens tillsyn preciseras i 2 a § förordningen (1989:773) med instruktion för Rikspolisstyrelsen. Där anges att Rikspolisstyrelsen i sin tillsynsverksamhet särskilt ska beakta att polisverksamheten bedrivs i överensstämmelse med de prioriteringar och riktlinjer som riksdagen och regeringen har lagt fast för den, att polisverksamheten bedrivs effektivt och uppfyller rättssäkerhetens krav och att förvaltningen inom polisen fungerar väl.

Tillsyn över polisväsendet utövas även av Riksdagens ombudsmän (JO) och Justitiekanslern (JK). Dessutom utövas tillsyn över behandling av personuppgifter av Datainspektionen. Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden har också ett tillsynsuppdrag och granskar bl.a. Säkerhetspolisens behandling av personuppgifter samt utövar tillsyn över brottsbekämpande myndigheters användning av hemliga tvångsmedel och kvalificerade skyddsidentiteter. Förutom

dessa tillsynsorgan har Riksrevisionen i uppgift att granska resursanvändningen och effektiviteten i den statliga verksamheten.

Frågan om fristående granskning av polisens verksamhet har tidigare varit föremål för översyn. I betänkandet Förstärkt granskning av polis och åklagare (SOU 2003:41) fann Kommittén om tillsynen över polis och åklagare att det behövs en ambitiös tillsyn över polis- och åklagarmyndigheterna, bl.a. med hänvisning till att det i dessa verksamheter avgörs frågor som är ingripande för den enskilde och som avser grundlagsskyddade fri- och rättigheter. Kommittén fann emellertid att det inte fanns tillräckliga skäl att inrätta ett särskilt tillsynsorgan med uppgift att utöva tillsyn över polisen och åklagarna.

Inte heller Kriminalvårdens verksamhet är föremål för ordinär fristående granskning. Kriminalvården är sedan år 2006 en myndighet. I propositionen som låg till grund för enmyndighetsreformen (prop. 2004/05:176) gjorde den dåvarande regeringen bedömningen att den centrala ledningen och styrningen av myndigheten skulle komma att effektiviseras genom den föreslagna organisationsförändringen. Det framhölls att det är mycket viktigt att tillsynen inom Kriminalvården fungerar väl samt att den tillsynsverksamhet som skulle inrättas vid huvudkontoret skulle innebära en förstärkt tillsyn.

Även Kriminalvården granskas av JO, JK, Datainspektionen och Riksrevisionen. När det gäller medicinsk behandling inom Kriminalvården utövas tillsyn av Socialstyrelsen. Den vuxenutbildning som Kriminalvården anordnar står under tillsyn av Skolinspektionen.

Behovet av en fristående granskningsverksamhet för Kriminalvården har påtalats av flera utredningar, senast i betänkandet Kriminalvården – ledning och styrning (SOU 2009:80). Där föreslås en extern och oberoende granskningsfunktion inom Kriminalvården, och utredningen framhåller att en förstärkt tillsyn genom en fristående tillsynsmyndighet skulle leda till en större öppenhet och ett högre förtroende för Kriminalvården. I betänkandet framhålls också att det tyngst vägande skälet för en extern tillsynsfunktion är värnandet om de intagnas rättssäkerhet.

JO har i bl.a. ämbetsberättelser från senare år uppmärksammat riksdagen på att det inom vissa samhällsområden saknas reguljär tillsyn. Det gäller bl.a. verksamheter där människor hålls frihetsberövade. JO har pekat på situationen inom Kriminalvården, som saknar ett oberoende tillsynsorgan. Enligt JO är många av de frågor som ombudsmännen utreder inte rättsliga frågor i egentlig mening

utan handlar om bemötande och levnadsvillkor, frågor som skulle behandlas bättre i ett annat sammanhang. JO har framhållit att dess tillsyn är extraordinär och inte avsedd att ersätta en reguljär tillsyn, men att avsaknaden av ordinära tillsynsorgan har inneburit att JO får ersätta reguljär tillsyn på dessa områden. JO har också pekat på att dess uppdrag i dag även omfattar tillsyn över tillsynsorganen.

Det finns alltså anledning att undersöka om det bör inrättas ett fristående organ med uppdrag att bedriva kvalificerad granskning av polisens och Kriminalvårdens verksamhet och hur organet och dess verksamhet i så fall bör utformas.

I det arbetet kan vägledning hämtas från regeringens skrivelse En tydlig, rättssäker och effektiv tillsyn (skr. 2009/10:79) där generella bedömningar av hur en tillsynsreglering bör vara utformad redovisas. Riksdagen har välkomnat skrivelsen och därtill angett att tillsynen bör bli tydligare och mer enhetlig samt bygga på ett enhetligt tillsynsbegrepp (bet. 2009/10:FiU12). Skrivelsen ska enligt 2010 års förvaltningspolitiska proposition vara vägledande för det fortsatta arbetet med att se över tillsynsregleringen och utgöra en utgångspunkt när regler för tillsyn på nya områden utformas (prop. 2009/10:175 s. 96).

Regeringen förespråkar i skrivelsen att begreppet tillsyn främst bör användas när det är fråga om självständig granskning för att kontrollera om en viss verksamhet uppfyller krav som följer av lagar och andra bindande föreskrifter. Tillsynen ska även vid behov kunna leda till beslut om åtgärder som syftar till att åstadkomma rättelse av den verksamhet som är föremål för tillsynen. Tillsynen bör utföras av ett organ som är självständigt från den verksamhet som tillsynen riktas mot, vilket garanterar trovärdigheten i tillsynen.

Polisens verksamhet omfattar bl.a. brottsförebyggande arbete, övervakning av allmän ordning och säkerhet samt spaning och utredning av brott, inklusive handläggning av ärenden om brott av anställda inom polisen. Polisen har även stödjande och hjälpande verksamhet och andra, särskilt författningsreglerade uppgifter. En utgångspunkt för övervägandena om en fristående granskning av polisen bör vara de verksamheter som anges i 2 § polislagen, men det ingår i kommitténs uppdrag att överväga hur det nya granskningsorganets uppdrag i så fall närmare ska avgränsas.

I fråga om tillsyn över polisens brottsutredande verksamhet måste också vägas in att den verksamheten bedrivs i nära samarbete mellan polis och åklagare. Därför bör det analyseras vad inrättandet

av ett fristående granskningsorgan för polisens verksamhet får för konsekvenser för åklagarväsendet.

Kriminalvårdens uppgifter framgår av förordningen (2007:1172) med instruktion för Kriminalvården och omfattar bl.a. att verkställa utdömda påföljder, bedriva häktesverksamhet samt utföra transporter och personutredningar i brottmål. Kriminalvården får även bistå andra myndigheter med inrikes- och utrikestransporter av personer som är berövade friheten. Utgångspunkten för övervägandena om fristående granskning bör vara dessa uppgifter, men det ingår i kommitténs uppdrag att inom den ramen överväga hur det nya organets uppdrag i så fall närmare ska avgränsas.

Den del av polisens och Kriminalvårdens verksamhet som består av tillsyn av effektiviteten i verksamheten och som utgör ett inslag i mål- och resultatstyrningen bör även fortsättningsvis utföras inom respektive myndighet.

Om det finns behov av att inrätta ett fristående organ för granskning av polisens och Kriminalvårdens verksamhet ska utgångspunkten vara att granskningen ska utföras av ett och samma organ, om inte starka skäl talar emot det. Frågan om organets befogenheter bör också övervägas.

Kommittén ska

- ta ställning till om ett fristående organ ska granska polisens, inklusive Säkerhetspolisens, och Kriminalvårdens verksamhet,
- om övervägande skäl talar för ett inrättande av ett sådant organ, lämna ett fullständigt förslag om hur organet och dess verksamhet bör utformas,
- föreslå vilken verksamhet inom polisen som granskningen i så fall ska avse, med utgångspunkt i de verksamheter som anges i 2 § polislagen,
- föreslå vilken verksamhet inom Kriminalvården som granskningen ska avse, med utgångspunkt i förordningen med instruktion för Kriminalvården,
- analysera vad inrättandet av ett fristående granskningsorgan för polisens verksamhet får för konsekvenser för åklagarväsendet,
- analysera och föreslå vilka ingripandemöjligheter eller andra befogenheter ett eventuellt granskningsorgan bör ha,

- analysera hur ett fristående granskningsorgans verksamhet ska utformas i förhållande till de uppdrag som andra myndigheter har i fråga om tillsyn över polisens och Kriminalvårdens verksamhet.

De uppdrag som JK, Socialstyrelsen och Skolinspektionen har ska vara oförändrade. Även JO:s uppdrag faller utanför det som kommittén har att överväga.

Behovet av analys för det fall Säkerhetspolisen ombildas till en fristående myndighet inom polisväsendet

Kommittén har i sitt pågående arbete funnit skäl för att Säkerhetspolisen bör ombildas till en fristående myndighet inom polisväsendet och har därför begärt tilläggsdirektiv för att kunna analysera vissa frågor som väcks med anledning av det.

Att skilja Säkerhetspolisen från övriga polisen får ett antal konsekvenser. Det handlar främst om vilken ledningsform den fristående Säkerhetspolisen ska ha och frågor i anslutning till detta. Det väcker även frågor som rör samarbetet mellan Säkerhetspolisen och i första hand Rikskriminalpolisen, där man i dag i viss utsträckning bidrar med resurser till varandras verksamheter. Den nuvarande organisationsformen, där de utgör två verksamheter inom samma myndighet, ger utrymme för ett nära samarbete. Om Säkerhetspolisen däremot ombildas till en fristående myndighet inom polisväsendet, finns det behov av att identifiera och eventuellt formalisera detta samarbete. Utöver det nära samarbetet med Rikskriminalpolisen har Säkerhetspolisen också ett utvecklat samarbete med länspolismyndigheterna. Även här medför en separation av Säkerhetspolisen från den övriga polisen konsekvenser som behöver analyseras. Ytterligare en fråga av organisatorisk art är förhållandet mellan Säkerhetspolisen och polisens personalansvarsnämnd.

Om kommittén finner att Säkerhetspolisen bör ombildas till en fristående myndighet inom polisväsendet ska kommittén

- analysera konsekvenserna av att Säkerhetspolisen ombildas till en fristående myndighet,
- lämna de förslag som en sådan ombildning kräver.

Vilka följdändringar krävs i andra författningar med anledning av en förändrad organisation för polisen?

De huvudsakliga bestämmelser som rör polisen och dess organisation finns i polislagen, polisförordningen (1998:1558) och förordningen med instruktion för Rikspolisstyrelsen. Därutöver omnämns polisen i ett mycket stort antal andra författningar, där polisen ges olika befogenheter eller berörs på andra sätt.

Polisorganisationskommitténs förslag om en ny organisation för polisen ska innehålla de förslag till författningsändringar som krävs i de för polisen centrala författningarna, dvs. polislagen, polisförordningen och förordningen med instruktion för Rikspolisstyrelsen.

I vilken utsträckning en förändrad organisation även kräver följdändringar av andra författningar där polisen omnämns är dock en fråga som kräver omfattande analys och kommer därför inte att kunna slutföras inom utredningens ursprungliga tidsramar. Kommitténs redovisning av uppdraget i den delen bör därför senareläggas. De följdändringar som har samband med tillsynen över polisens verksamhet bör redovisas tillsammans med övriga överväganden i den delen.

Samråd och redovisning av uppdraget

Enligt utredningens direktiv ska uppdraget redovisas senast den 31 mars 2012. Utredningstiden förlängs nu. En delredovisning ska fortfarande göras den 31 mars 2012. De delar som avser följdändringar i författningar med anledning av organisationsförändringen inom polisen och överväganden med anledning av en eventuell ombildning av Säkerhetspolisen till en fristående myndighet, redovisas senast den 30 november 2012. När det gäller den fristående granskningen ska delen om polisens verksamhet redovisas senast den 1 juli 2013 och delen om Kriminalvårdens verksamhet redovisas senast den 16 december 2013.

Kommittén ska samråda med Arbetsgivarverket.

(Justitiedepartementet)

Sammanställning över de förordningar i vilka det i dag preciserade polismyndighetsbegreppet kan ersättas enbart med ordet "Polismyndigheten"

- 1 och 2 §§ kungörelsen (1965:561) om statistiska uppgifter angående vägtrafikolyckor
- 10, 12, 27–28, 46, 53, 60–61 och 68 §§ förordningen (1982:756) om Försvarsmaktens ingripanden vid kränkningar av Sveriges territorium under fred och neutralitet, m.m. (IKFN-förordning)
- 4 § förordningen (1988:691) om kontaktförbud
- 5 kap. 1 d § förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen
- 8 § förordningen (1994:1830) om införsel av levande djur m.m.
- 17 § förordningen (1996:31) om statliga myndigheters skjutvapen m.m.
- 3 § förordningen (1998:64) om tillämpning av Europeiska unionens tullinformationssystem
- 9 § förordningen (1998:780) om biluthyrning
- 5 § förordningen (2002:713) om försöksverksamhet med varierande högsta tillåtna hastighet
- 4 kap. 1 § förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor
- 2 § förordningen (2005:323) om tillträdesförbud vid idrottsarrangemang
- 5 § förordningen (2005:951) om försöksverksamhet med hastighetsbegränsning vid fordon som stannat för passagerares på- eller avstigning och
- 2 § förordningen (2007:748) om utredningar avseende vissa dödsfall
- 6 § förordningen (2009:1474) om viltförvaltningsdelegationer och
- 8 § förordningen (2012:565) om överlämnande från Sverige enligt en nordisk arresteringsorder.

Sammanställning över de förordningar i vilka det i dag icke preciserade polismyndighetsbegreppet, kan ersättas med ordet "Polismyndigheten"

- 14, 27 och 29 §§ förundersökningskungörelsen (1947:948)
- 2 § förordningen (1970:340) om skolskjutsning
- 10 och 11 §§ förordningen (1974:286) om beräkning av strafftid m.m.
- 19 § förordningen (1977:178) med vissa bestämmelser om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom
- 2 och 19 §§ bötesverkställighetsförordningen (1979:197)
- förordningen (1979:291) om tolktaxa
- 5 och 7 §§ förordningen (1980:123) med reglemente för militärpolisen
- 3 § förordningen (1980:995) om skyldighet för Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten att lämna uppgifter till andra myndigheter
- 3 kap. 3 § och 19 kap. 1 § utsökningsförordningen (1981:981)
- 1, 5 och 7 §§ förordningen (1982:789) om ersättning för polisbevakning och för anslutning av larmanläggningar till polisen m.m.
- 1, 3 och 4 §§ förordningen (1984:985) om handläggningen av ärenden rörande sjöfynd
- 28 d, 38, 40, 40 a och 58 §§ jaktförordningen (1987:905)
- 15 § konkursförordningen (1987:916)
- 71 § djurskyddsförordningen (1988:539)
- 3 § förordningen (1988:691) om kontaktförbud
- 8 § förordningen (1988:1188) om kulturminnen m.m.
- 9, 21 och 24 §§ förordningen (1990:717) om undersökning av olyckor
- 7 § förordningen (1990:1080) om tillfälliga bilförbud
- 21 § begravningsförordningen (1990:1147)
- 11 b § förordningen (1991:1472) om psykiatrisk tvångsvård rättspsykiatrisk vård

- 21 § avgiftsförordningen (1992:191)
- 10 § förordningen (1993:185) om arbetsförhållanden vid vissa internationella vägtransporter
- 4 och 4 a §§ förordningen (1993:1053) om användning av vattenskotter
- 7 § förordningen (1993:1633) om besiktning av samlingstält
- 9 § förordningen (1993:1634) om besiktning av tivolianordningar
- 10 § förordningen (1994:1297) om vilotider vid vissa vägtransporter inom landet
- 3, 5 och 6 §§ förordningen (1994:1543) om personregister över främmande staters beskickningspersonal m.m.
- 5 kap. 1 e § förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen
- 7 § förordningen (1996:702) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen
- 10 kap. 7 § förordningen (1996:927) med bestämmelser för Försvarsmaktens personal
- 7 § förordningen (1997:1140) om vägavgift för vissa tunga fordon
- 3 § förordningen (1998:64) om tillämpning av Europeiska unionens tullinformationssystem
- 5 kap. 9 och 19 §§ förordningen (1998:642) om verkställighet av frivårdspåföljder
- 8 § förordningen (1998:780) om biluthyrning
- 9 § förordningen (1998:978) om trafikskolor
- 3 kap. 8 §, 5 kap. 2 och 10 §§, 6 kap. 5 § och 8 kap. 2 § körkortsförordningen (1998:980)
- 10 kap. 5 och 14 §§, 13 kap. 1 och 3 §§ samt 15 kap. 1 § trafikförordningen (1998:1276)
- 11 § förordningen (2000:3) om gränstullsamarbete med Finland
- 8 § förordningen (2000:604) om gränstullsamarbete med Danmark
- 13 § förordningen (2002:1054) om gränstullsamarbete med Norge
- 3 kap. 8 § och 4 kap. 11 § förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor

- 9 § smittskyddsförordningen (2004:255)
- 6 och 7 §§ förordningen (2004:283) om sjöfartsskydd
- 1 kap. 21 § förordningen (2004:760) om EU:s direktstöd för jordbrukare m.m.
- 5 kap. 1 §, 7 kap. 1 § samt 10 kap. 5 och 14 §§ förordningen (2004:865) om kör- och vilotider samt färdskrivare, m.m.
- 3 § förordningen (2005:323) om tillträdesförbud vid idrottsarrangemang
- 12 § vägtrafikskatteförordningen (2006:242)
- 7, 10, 17 och 18 §§ förordningen (2006:311) om transport av farligt gods
- 25 § förordningen (2006:421) om säkerhet i vägtunnlar
- 4 och 5 §§ förordningen (2006:1213) om hamnskydd
- 1 kap. 6 § och 9 kap. 3 § vägmärkesförordningen (2007:90)
- 6 § bilskrotningsförordningen (2007:186)
- 6 kap. 28 § fordonsförordningen (2009:211)
- 16 § förordningen (2009:1243) med instruktion för Socialstyrelsen
- 5 kap. 4 §, 8 kap. 7 § och 13 kap. 5 och 6 §§ luftfartsförordningen (2010:770)
- 7 § alkoholförordningen (2010:1636)
- 30 och 34 § fängelseförordningen (2010:2010).
- 20 § häktesförordningen (2010:2011)
- 1 kap. 17 § miljötillsynsförordningen (2011:13)
- 10 § tillkännagivandet (2011:789) av avtal mellan Systembolaget Aktiebolag och staten
- 5 kap. 7 § taxitrafikförordningen (2012:238) och
- 19 § förordningen (2012:565) om överlämnande från Sverige enligt en nordisk arresteringsorder.

Sammanställning över flertalet av de författningar där begreppet polismyndighet inte behöver ändras i författningen

- 1 § lagen (1932:242) om skyldighet i vissa fall att tillhandahålla förnödenheter m.m. för ordningsmaktens behov
- 26 b § lagen (1957:668) om utlämning för brott
- 13 § lagen (1970:299) om skydd mot flyghavre
- 72 § väglagen (1971:948)
- 9 § växtskyddslagen (1972:318)
- 4 § utsädeslagen (1976:298)
- 8 § lagen (1979:357) om yrkesmässig försäljning av dyrkverktyg
- 6 kap. 7 a och 7 kap. 10 § lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg
- 15, 23 a, 25 och 26 §§ polislagen (1984:387)
- 34 § lagen (1984:1049) om beredskapslagring av olja och kol
- 31 § strålskyddslagen (1988:220)
- 27 a § djurskyddslagen (1988:534)
- 45 § lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall
- 43 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare
- 11 § lagen (1992:860) om kontroll av narkotika
- 27 a §§ lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade
- 23 b § tobakslagen (1993:581)
- 34 § fiskelagen (1993:787)
- 2 kap. 9 § första stycket ordningslagen (1993:1617)
- 5 § lagen (1994:118) om inspektioner enligt Förenta nationernas konvention om förbud mot kemiska vapen
- 3 § lagen (1994:1708) om EG:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden
- 6 § lagen (1994:1709) om EG:s förordningar om den gemensamma fiskeripolitiken

- 6 § lagen (1994:1710) om EG:s förordningar om jordbruksprodukter
- 3 kap. 1 och 2 §§ lagen (1995:1649) om byggande av järnväg
- 12 kap. 5 § ellagen (1997:857)
- 20 §§ lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård
- 7 kap. 26 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet
- 9 § lagen (1998:1707) om åtgärder mot buller och avgaser från mobila maskiner
- 3 c § lagen (1999:42) om förbud mot vissa hälsofarliga varor
- 17 § lagen (1999:271) om handel med begagnade varor
- 19 § lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor
- 14 och 16 §§ lagen (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd
- 16 kap. 4 a § socialtjänstlagen (2001:453)
- 6 kap. 9 § fartygssäkerhetslagen (2003:364)
- 17 § lagen (2003:367) om lastning och lossning av bulkfartyg
- 3 kap. 5, 9 och 10 §§, 4 kap. 7 §, 5 kap. 3 § och 6 kap. 3 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor
- 26 § produktsäkerhetslagen (2004:451)
- 7 kap. 4 § lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter
- 23 § lagen (2005:395) om arbetstid vid visst vägtransportarbete
- 3 kap. 12 § lagen (2005:500) om erkännande och verkställighet inom Europeiska unionen av frysningsbeslut
- 13 § lagen (2006:263) om transport av farligt gods
- 7 kap. 3 § lagen (2006:545) om skyddsrum
- 28 § lagen (2006:1570) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa
- 9, 15 och 26 §§ lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter
- 16 § lagen (2008:112) om ekodesign
- 9 kap. 5 § patientdatalagen (2008:355)

- 24 § lagen (2008:475) om kör- och vilotid vid internationell järnvägstrafik
- 8 § lagen (2008:1049) om förbud mot utsläppande på marknaden av päls av katt och hund m.m.
- 5 kap. 6 § lagen (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård
- 17 § lagen (2009:1424) om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel
- 24 § lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor
- 7 § lagen (2011:1070) om handel med sälprodukter och
- 5 kap. 4 § lagen (2011:1200) om elcertifikat
- 6 § förordningen (1982:789) om ersättning för polisbevakning och för anslutning av larmanläggningar till polisen m.m.
- 30 och 59 §§ jaktförordningen (1987:905)
- 12 § förordningen (1991:1472) om psykiatrisk tvångsvård rättspsykiatrisk vård
- 3 kap. 6 och 9 §§, 5 kap. 8 och 12 §§, 7 kap. 7 §, 9 kap. 3 § och 10 kap. 1 § vapenförordningen (1996:70)
- 7 kap. 9 § körkortsförordningen (1998:980)
- 10 kap. 3 och 14 §§ samt 13 kap. 3 § trafikförordningen (1998:1276)
- 6 kap. 1, 3 och 12 §§ och 7 kap. 1 § samt rubriken närmast före 7 kap. 2 § utlänningsförordningen (2006:97)
- 12 § förordningen (2006:467) om verkställighet av vårdnadsavgöranden
- 9 § förordningen (2007:1240) om tillsyn över hundar och
- 14 § förordningen (2012:565) om överlämnande från Sverige enligt en nordisk arresteringsorder.

Sammanställning över de förordningar i vilka det är tillräckligt att byta ordet "Rikspolisstyrelsen" i olika böjningsformer mot ordet "Polismyndigheten" i motsvarande böjningsform

- 25 § förundersökningskungörelsen (1947:948)
- 8 och 11 §§ kungörelsen (1958:215) med vissa föreskrifter om häkten och polisarrester
- 3 § kungörelsen (1965:561) om statistiska uppgifter angående vägtrafikolyckor
- 1, 8–12 och 18–20 §§ ordningsbotskungörelsen (1968:199)
- 7 §, 10 och 11 §§ och 15 § strafföreläggandekungörelsen (1970:60)
- 5 § kungörelsen (1972:115) med anledning av konventionen den 9 februari 1972 mellan Sverige och Norge om renbetning
- förordningen (1976:518) om föreskrifter för verkställighet av lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m.
- förordningen (1976:1091) om föreskrifter rörande alkohol-utandningsprov
- förordningen (1977:774) om rätt att bruka finländsk terrängskoter i Sverige
- 17 § terrängkörningsförordningen (1978:594)
- 2–6 och 26 § bötesverkställighetsförordningen (1979:197)
- förordningen (1979:291) om tolktaxa
- 9 kap. 3 § förordningen (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg
- 13 § mönstringsförordningen (1984:831)
- 2 och 3 §§ förordningen (1987:26) om parkeringsvakter i kommuner
- 40, 40 a och 53 §§ jaktförordningen (1987:905)
- 5 § förordningen (1988:691) om kontaktförbud
- 7, 16 och 28 §§ förordningen (1989:149) om bevakningsföretag m.m.

- 6 § förordningen (1990:415) om tillstånd till införsel av vissa farliga föremål
- 25 § förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.
- 19 § begravningsförordningen (1990:1147)
- 11 a § förordningen (1991:1472) om psykiatrisk tvångsvård rättspsykiatrisk vård
- 28 § tillträdesförordningen (1992:118)
- 17 och 34 §§ förordningen (1993:185) om arbetsförhållanden vid vissa internationella vägtransporter
- 8 § förordningen (1993:1633) om besiktning av samlingstält
- 11 § förordningen (1993:1634) om besiktning av tivolianordningar
- förordningen (1993:1635) med bemyndigande för Rikspolisstyrelsen att meddela föreskrifter om motorsport och om utförande och besiktning av skjutbana
- 7 § förordningen (1994:426) om brottsofferfond
- 4 kap. 5 § och 9 kap. 1 § 6 förordningen (1995:238) om totalförsvarsplikt
- 18 § förordningen (1996:31) om statliga myndigheters skjutvapen m.m.
- 4 och 7 §§ förordningen (1997:902) om register över strafförelägganden
- 16 § förordningen (1998:780) om biluthyrning
- 9 § förordningen (1998:786) om internationella vägtransporter inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES)
- 7 kap. 4 §, 8 kap. 2–3 och 6 §§ körkortsförordningen (1998:980)
- 13 kap. 7 § trafikförordningen (1998:1276)
- 3 § förordningen (1999:58) om förbud mot vissa hälsofarliga varor
- förordningen (1999:221) om föreskrifter rörande ögonundersökning
- 10 a § förordningen (2001:637) om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten
- 5 kap. 1 § förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor

- 6 § förordningen (2004:283) om sjöfartsskydd
- 7 kap. 6 §, 8 kap. 2 § och 10 kap. 16 § förordningen (2004:865) om kör- och vilotider samt färdskrivare, m.m.
- 1 a § förordningen (2004:1101) om luftfartsskydd
- 2 och 3 samt 13 och 14 §§ förordningen (2004:1169) om vägtransportledare
- 7 och 12 §§ förordningen (2005:661) om nationellt identitetskort
- 4 § förordningen (2005:1063) om rättsintyg i anledning av brott
- förordningen (2006:260) om antidiskrimineringsvillkor i upphandlingskontrakt, bilagan
- 17 § förordningen (2006:311) om transport av farligt gods
- 1 § förordningen (2006:527) om uppgiftsskyldighet för Tullverket om införsel eller utförsel av skjutvapen
- 2 § förordningen (2006:639) om utrymning och inkvartering m.m. under höjd beredskap
- 6 § förordningen (2006:1213) om hamnskydd
- 8 kap. 3 § vägmärkesförordningen (2007:90)
- 60 § artskyddsförordningen (2007:845)
- 2 § förordningen (2007:996) med instruktion för Migrationsverket
- 11 § förordningen (2007:1240) om tillsyn över hundar
- 8 kap. 17 § fordonsförordning (2009:211)
- 5 kap. 4 § luftfartsförordningen (2010:770)
- 31 och 32 §§ häktesförordningen (2010:2011)
- 1 kap. 24 § miljötillsynsförordningen (2011:13)
- 6, 7, 10 och 19 §§ förordningen (2011:155) om auktorisation av delgivningsföretag
- förordningen (2011:1206) om föreskrifter rörande en polismans rätt att besluta om förverkande
- 7 kap. 2–4 §§ yrkestrafikförordningen (2012:237)
- 8 kap. 4–6 §§ taxitrafikförordningen (2012:238) och
- 13 § förordningen (2012:565) om överlämnande från Sverige enligt en nordisk arresteringsorder.

Statens offentliga utredningar 2012

Kronologisk förteckning

---

1. Tre blir två! Två nya myndigheter inom utbildningsområdet. U.
2. Framtidens högkostnadsskydd i vården. S.
3. Skatteincitament för riskkapital. Fi.
4. Kompletterande regler om personuppgiftsbehandling på det arbetsmarknadspolitiska området. A.
5. Högskolornas föreskrifter. U.
6. Åtgärder mot fusk och felaktigheter med assistansersättning. S.
7. Kunskapsläget på kärnavfallsområdet 2012 – långsiktig säkerhet, haverier och global utblick. M.
8. Skadeståndsansvar och försäkringsplikt vid sjötransporter – Atenförordningen och försäkringsdirektivet i svensk rätt. Ju.
9. Förmån och fälla – nyanländas uttag av föräldrapenning. A.
10. Läsarnas marknad, marknadens läsare – en forskningsantologi. Ku.
11. Snabbare betalningar. Ju.
12. Penningtvätt – kriminalisering, förverkande och dispositionsförbud. Ju.
13. En sammanhållen svensk polis. Ju.
14. Ekonomiskt värde och samhällsnytta – förslag till en ny statlig ägarförvaltning. Fi.
15. Plan för framtagandet av en strategi för långsiktigt hållbar markanvändning. M.
16. Att angöra en kulturbrygga – för stöd till nyskapande kultur. Ku.
17. Psykiatrin och lagen – tvångsvård, straffansvar och samhällsskydd. S.
18. Så enkelt som möjligt för så många som möjligt. – den mjuka infrastrukturen på väg. N.
19. Nationella patent på engelska? N.
20. Kvalitetssäkring av forskning och utveckling vid statliga myndigheter. U.
21. Här finns mer att hämta – it-användningen i småföretag. N.
22. Mål för rovdjuren. M.
23. Mindre våld för pengarna. Ku.
24. Likvärdig utbildning – riksrekryterande gymnasial utbildning för vissa ungdomar med funktionsnedsättning. U.
25. Enklare för privatpersoner att hyra ut sin bostad med bostadsrätt eller äganderätt. S.
26. En ny brottsskadelag. Ju.
27. Färdplan för framtiden – en utvecklad flygtrafiktjänst. N.
28. Längre liv, längre arbetsliv. Förutsättningar och hinder för äldre att arbeta längre. S.
29. Sveriges möjligheter att ta emot internationellt stöd vid kriser och allvarliga händelser i fredstid. Fö.
30. Vital kommunal demokrati. Fi.
31. Sänkta trösklar – högt i tak Arbete, utveckling, trygghet. A.
32. Upphandlingsstödet framtid. S.
33. Gör det enklare! S.
34. Nya påföljder + kort presentation. Ju.
35. Stärkt skydd mot tvångsåktenskap och barnåktenskap. Ju.
36. Registerdata för forskning. Fi.
37. Kulturmiljöarbete i en ny tid. Ku.
38. Minska riskerna med farliga ämnen! Strategi för Sveriges arbete för en giftfri miljö. M.
39. Vägar till förbättrad produktivitet och innovationsgrad i anläggningsbranschen + Bilagedel. N.
40. Innovationsstödande verksamheter vid universitet och högskolor: Kartläggning, analys och förslag till förbättringar – en preliminär delrapport. U.
41. Innovationsstödande verksamheter vid universitet och högskolor: Kartläggning, analys och förslag till förbättringar – slutbetänkande. U.

42. Bättre behörighetskontroll. Ändringar i förordningen (2006:196) om register över hälso- och sjukvårdspersonal. S.
43. Konsumenten i centrum – ett framtida konsumentstöd. Ju.
44. Hemliga tvångsmedel mot allvarliga brott. Ju.
45. Kvinnor och barn i rättens gränsland. U.
46. Dammsäkerhet. Tydliga regler och effektiv tillsyn. N.
47. Harmoniserat inkomstbegrepp. Möjligheter att använda månadsuppgifter i social- och arbetslöshetsförsäkringarna. S.
48. Maritim samverkan. Fö.
49. Tolkning och översättning vid straffrättsliga förfaranden. Genomförande av EU:s tolknings- och översättningsdirektiv. Ju.
50. Nystartszoner. Fi.
51. Utvärdering av IPRED-lagstiftningen. Ju.
52. Bostadstaxering – avveckling eller förenkling. Fi.
53. AP-fonderna i pensionssystemet – effektivare förvaltning av pensionsreserven. Fi.
54. Återvinning av fartyg – underlag för ratificering av Hong Kong-konventionen. N.
55. En översyn av tryck- och yttrandefriheten. Del 1 och 2. Ju.
56. Mot det hållbara samhället – resurseffektiv avfallshantering. M.
57. Tydligare regler om fri rörlighet för EES-medborgare och deras familjemedlemmar. Ju.
58. Stöd till dagstidningar på samiska och meänkieli. Ku.
59. Nya villkor för public service. Ku.
60. Avgifter på väg och elektroniska vägtullsystem. Fi.
61. Högre ersättning vid mastupplåtelse. Ju.
62. Uppsägningstvister. En översyn av regelverket kring tvister i samband med uppsägning av arbetstagare. A.
63. Små företag – stora möjligheter med it. N.
64. Förstärkt försäkringstagarskydd. Fi.
65. Läsandets kultur. Ku.
66. Skatteincitament för forskning och utveckling. Fi.
67. Förvaltare av alternativa investeringsfonder. Fi.
68. Så enkelt som möjligt för så många som möjligt – förstärkt samordning av förvaltningsgemensamma tjänster. N.
69. Med rätt att delta. Nyanlända kvinnor och anhöriginvandrare på arbetsmarknaden. A.
70. Ökad och säkrare cykling – en översyn av regler ur ett cyklingsperspektiv. N.
71. Tomträtsavgäld och friköp. Ju.
72. Folkbildningens samhällsvärden – En ny modell för statlig utvärdering. U.
73. Undersökningstillstånd och arbetsplaner. N.
74. Främlingsfienden inom oss + Bilagedel. A.
75. Pris, tillgång och service – fortsatt utveckling av läkemedels- och apoteksmarknaden. S.
76. Utbildning för elever i samhällsvård och fjärr- och distansundervisning. U.
77. En tydligare organisation för Säkerhetspolisen. Ju.
78. En sammanhållen svensk polis. Följdändringar i författningar. Del 1 och 2. Ju.

Statens offentliga utredningar 2012

Systematisk förteckning

Justitiedepartementet

- Skadeståndsansvar och försäkringsplikt vid sjötransporter – Atenförordningen och försäkringsdirektivet i svensk rätt. [8]
- Snabbare betalningar. [11]
- Penningtvätt – kriminalisering, förverkande och dispositionsförbud. [12]
- En sammanhållen svensk polis. [13]
- En ny brottskadslag. [26]
- Nya påföljder + kort presentation. [34]
- Stärkt skydd mot tvångsäktenskap och barnäktenskap. [35]
- Konsumenten i centrum – ett framtida konsumentstöd. [43]
- Hemliga tvångsmedel mot allvarliga brott. [44]
- Tolkning och översättning vid straffrättsliga förfaranden. Genomförande av EU:s tolknings- och översättningsdirektiv. [49]
- Utvärdering av IPRED-lagstiftningen. [51]
- En översyn av tryck- och yttrandefriheten. Del 1 och 2. [55]
- Tydligare regler om fri rörlighet för EES-medborgare och deras familjemedlemmar. [57]
- Högre ersättning vid mastupplåtelse. [61]
- Tomträttsavgäld och friköp. [71]
- En tydligare organisation för Säkerhetspolisen. [77]
- En sammanhållen svensk polis
Följändringar i författningar.
Del 1 och 2. [78]

Försvarsdepartementet

- Sveriges möjligheter att ta emot internationellt stöd vid kriser och allvarliga händelser i fredstid. [29]
- Maritim samverkan. [48]

Socialdepartementet

- Framtidens högkostnadsskydd i vården. [2]
- Åtgärder mot fusk och felaktigheter med assistansersättning. [6]

- Psykiatrin och lagen – tvångsvård, straffansvar och samhällsskydd. [17]
- Enklare för privatpersoner att hyra ut sin bostad med bostadsrätt eller äganderätt. [25]
- Längre liv, längre arbetsliv. Förutsättningar och hinder för äldre att arbeta längre. [28]
- Upphandlingsstödet framtid. [32]
- Gör det enklare! [33]
- Bättre behörighetskontroll. Ändringar i förordningen (2006:196) om register över hälso- och sjukvårdspersonal. [42]
- Harmoniserat inkomstbegrepp. Möjligheter att använda månadsuppgifter i social- och arbetslöshetsförsäkringarna. [47]
- Pris, tillgång och service – fortsatt utveckling av läkemedels- och apoteksmarknaden. [75]

Finansdepartementet

- Skatteincitament för riskkapital. [3]
- Ekonomiskt värde och samhällsnytta – förslag till en ny statlig ägarförvaltning. [14]
- Vital kommunal demokrati. [30]
- Registerdata för forskning. [36]
- Nystartszoner. [50]
- Bostadstaxering – avveckling eller förenkling. [52]
- AP-fonderna i pensionssystemet – effektivare förvaltning av pensionsreserven. [53]
- Avgifter på väg och elektroniska vägtullsystem. [60]
- Förstärkt försäkringstagarskydd. [64]
- Skatteincitament för forskning och utveckling. [66]
- Förvaltare av alternativa investeringsfonder. [67]

Utbildningsdepartementet

- Tre blir två! Två nya myndigheter inom utbildningsområdet. [1]
- Högskolornas föreskrifter. [5]

Kvalitetssäkring av forskning och utveckling vid statliga myndigheter. [20]

Likvärdig utbildning

– rikskryterande gymnasial utbildning för vissa ungdomar med funktionsnedsättning. [24]

Innovationsstödjande verksamheter vid universitet och högskolor: Kartläggning, analys och förslag till förbättringar – en preliminär delrapport. [40]

Innovationsstödjande verksamheter vid universitet och högskolor; Kartläggning, analys och förslag till förbättringar – slutbetänkande. [41]

Kvinnor och barn i rättens gränsländ. [45]

Folkbildningens samhällsvärden

– En ny modell för statlig utvärdering [72]

Utbildning för elever i samhällsvård och fjärr- och distansundervisning. [76]

Miljödepartementet

Kunskapsläget på kärnavfallsområdet 2012 – långsiktig säkerhet, haverier och global utblick. [7]

Plan för framtagandet av en strategi för långsiktigt hållbar markanvändning. [15]

Mål för rovdjuren. [22]

Minska riskerna med farliga ämnen! Strategi för Sveriges arbete för en giftfri miljö. [38]

Mot det hållbara samhället – resurseffektiv avfallshantering. [56]

Näringsdepartementet

Så enkelt som möjligt för så många som möjligt – den mjuka infrastrukturen på väg. [18]

Nationella patent på engelska? [19]

Här finns mer att hämta – it-användningen i småföretag. [21]

Färdplan för framtiden – en utvecklad flygtrafiktjänst. [27]

Vägar till förbättrad produktivitet och innovationsgrad i anläggningsbranschen + Bilagedel. [39]

Dammsäkerhet – Tydliga regler och effektiv tillsyn. [46]

Återvinning av fartyg – underlag för ratificering av Hong Kong-konventionen. [54]

Små företag – stora möjligheter med it. [63]

Så enkelt som möjligt för så många som möjligt – förstärkt samordning av förvaltningsgemensamma tjänster. [68]

Ökad och säkrare cykling – en översyn av regler ur ett cyklingssperspektiv. [70]

Undersökningstillstånd och arbetsplaner. [73]

Kulturdepartementet

Läsarnas marknad, marknadens läsare – en forskningsantologi. [10]

Att angöra en kulturbygga – för stöd till nyskapande kultur. [16]

Mindre våld för pengarna. [23]

Kulturmiljöarbete i en ny tid. [37]

Stöd till dagstidningar på samiska och meänkieli. [58]

Nya villkor för public service. [59]

Läsandets kultur. [65]

Arbetsmarknadsdepartementet

Kompletterande regler om personuppgiftsbehandling på det arbetsmarknadspolitiska området. [4]

Förmån och fälla – nyanländas uttag av föräldrapenning. [9]

Sänkta trösklar – högt i tak – Arbete, utveckling, trygghet. [31]

Uppsägningstvister. En översyn av regelverket kring tvister i samband med uppsägning av arbetstagare. [62]

Med rätt att delta. Nyanlända kvinnor och anhöriginvandrare på arbetsmarknaden. [69]

Främlingsfienden inom oss + Bilagedel. [74]